

THE
GOSPELS
ACCORDING TO
ST. MATTHEW, ST. MARK, ST. LUKE,
AND
ST. JOHN,
TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF
THE ESQUIMAUX INDIANS,
ON THE COAST OF
LABRADOR;
BY THE
MISSIONARIES
OF THE
UNITAS FRATRUM; or, UNITED BRETHREN.
RESIDING
AT NAIN, OKKAK, AND HOPEDALE.
PRINTED
For the use of the Mission,
BY
The British and Foreign Bible Society.

London:

PRINTED BY W. M'DOWALL, FEMBERTON ROW, COUGH SQUARE.

1813. (C)

Check

MATTHÆUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Kristusib Sivorlingit.

Aglait Jesusib Kristusib sivorlinginnik, tamna Davidib erngninga, tamna Abrahamab erngninga.

2. Abrahamab erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kat-tangutingillo.

3. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Ramme.

4. Ramib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo.

5. Salmub erngneriva Boase Rahabemit.

B

Boasib erngneriva Obede, Rudemit. Obedib erngneriva Jesse.

6. Jessib erngneriva Attañek Davide. Attanniub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanginit.

7. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa.

8. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia.

9. Osiab erngneriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia.

10. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia.

11. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aulaurutsautillutik.

12. Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erngneriva Sealtiel, Sealtielib erngneriva Zorobabel.

13. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor.

14. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud.

15. Eliub erngneriva Eliasere. Eliaserib

erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako.

16. Jakob erngneriva Josefe, Mariab uiksanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse Kristusemik attelik.

17. Ern timerit tamaita Abrahamit Davidmit tikkidlugit arkangemit sittamarput. Davidemillo Babilone mit anlarutsautinatik. Ern timerit arkangemit sittimarivut. Babilonemit utteramik Kristusemit, ern timerit arkangemit sittamarivut.

18. Kristuse erngnianglermet imaipok. Arngna Maria, Josefemit angersimalerame, sulle kattitinagik: Mallungnarsivok, Singailerd lune Añernermit ojungi nermit.

19. Josefe uiksanga idluartogaine, kangsuktitsomangila (Inungnut) okarane issumalerpok kañagijungnêrlugo.

20. Taimagle issumalermet, Abak, Nalekam Engelinget sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: Josefe, Davidim Ernngninga! sivôranæk, Maria nulliekset illingnut pilugo; singainga Añernermit ajungi nermit pingmet.

21. Ern timerit erngniômârpok, tamna Jesusemik atseraromavet, iñutitañe julijomâr magit ajorningiñit.

22. Tamedsa tamat taimailerpok, Nalekam okausingit nellantajokut nellautsekovlugit, imak okartok:

23. Ahak! uigasuk singaijomärpok, erngnermik erngniomärlune, Imanuelemik atseraromärpæt, attinget tukkinga imaipok Gudim illagivätigut.

24. Josefe siiningminit tuppakame, taimailivok, Nalekam Engelinget okautimaga, nullicsane aivlugo;

25. Aktungilale, erngniliaminik erngnerkärtinago; atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITELEMIK II.

Angutit illissimajut Kristuse tuksiarvigivæet.

Jesuse erngniängöngmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, ahak, illissimajut unanget (nellojut nuñanginit) Jerusalemut pivut, okarlutik.

2. Erngniängokañiertok Judikut attaningit naneka? Uvlorianga uñane tækkogap-tigo tuksiarvigisartorpavut.

3. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut iñungnetut tamaita kattikoleramigit; kiglissiniarpeit Kristusim innulerviksanganik.

5. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome. Taimak aglaksimangmet nellautaijunut.

6. Igvit Bethleheme Judæab nuñangane, mingnerungilatit assieñit iglugasengnit Judæametuñit; illingnit piomärmet Nalegak, iñutitamnut Israelib kinguväuginut attañiokovlugo.

7. Illissimajut Herodesim ingmikut kaitkoveit angegutsivlune: apperiniarlugit uvloritsamik kanga tækkotitomik.

8. Bethlehemut aikoveit okarlune: Aile-ritse nutarärsuk apperkotigejartorlugo neñigupsiuk okautigissinga uvangatank tuksiarvigijartoromagivara.

9. Attañek tussaramitsuk, aularput. Ahak, uvlöriak uñane tækkojattik sivorlerivæt, nutarärsum iñinget kollänut pigame nokarpok.

10. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuviasuvaksoadlarput.

11. Iglomut itterlutik, nutarårsuglo argnālo Maria naipipakit: pāmangavlutik nutarårsuk tuksiarvigivæt: iklervittiglo mattuera-mikit, pillipæt kēnaujeksamik aupaluktamik, tippegiksaumiglo.

12. Siñektomagamik Gudim okaumagit Herodesemut utterkonagit, apkotemik assia-gut nuñamingnut angerarput.

13. Aularmetta, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: makkitit, nutararsuglo arngnāld pikik, nunnamullo Egiptenmut kēmalerit, tavanelaulutit uvamnut okautsaulerkārtinæk, nutarårsuk Herodesib tokkuniaromangmago.

14. Makkipok tagva, nutarårsuglo argnālo unuame ingminat pivæk, nuñamut Egiptenmut kēmāvok.

15. Tavanelerlune Herodesē tokkotsearivlugo. Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautaijokut imak okartok: Erngnera kailolauktara Egiptenmit.

16. Herodesē kausimalerame illissimajun-nut tappagijaugame, kanningajadlalerpok,

nutarärsuit tamaita Bethlehemetut erkane-
tullo okkiuggit marrungnik nukkaklillo tok-
kotsartokoveit, illissimajut kiglissitsialaura-
migut sivorngagut (innulervianik.)

17. Nellantaijub Jeremiasim okausingit
nellautsimalerput, imak okartok:

18. Kakkenne nippersoak tussartaujok,
ogguadlarnerlo, keavaksoadlarnerlo, kaggud-
larnerlo; Rahelib kittorngañe keagiveit,
mañigortitanjomañanello nungutaungmetta.

19. Herodese tokkungmet, ahak, Nalekam
Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo
nuñame Egiptenme,

20. Okarlune: makkitit, nutarärsuglo
arngnälo illingnut pikik, Israelib nunnanga-
nut uttilerit; tokkungmetta nutarärsungmik
tokkotsijomalauktut.

21. Makkipok tagva nutarärsuglo arngnälo
neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune.

22. Tussaumagamingle, Archilause attan-
niolertok Judæame, angume Herodeseolauk-
tum attañioninga kingormgutileramiuk, tai-
kungapinek sivöralerpok. Siñektomatillugo
Gudib perkungmago, Galilæam erkānut au-
larpok.

23. Iglugasengnut Nazaretemik attelingnut pivlune, tamaña nuñagilerpa. Nellautaijnt okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromärpok,

KAPITELEMIK III.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininganik.

Taipsomane Johannese Babtiterijok ajokertuijartortok iñukangitome Judæame.

2. Okarlune: kakkialeritse, (issumataritse) Killanb nalegauninga palligutingmet.

3. Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nippinga iñukangitome, Nalekam apkotik-sanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Johaņese añoralik nergsutsib kamelib merkungiñik, tapsekalarmelo amivinermit, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

5. Jerusalemiut añivigivæt, Judæamiullo, Jordanim erkanetut illunatik:

6. Babbitanjomavlutik tapsomunga Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

7. Farisæerillo Saduzæerillo nūuktut baptisivinganut tikkimatsuk tækkogamigit, okautiveit: Kuglugiāngojaratose illipse! kia kemakovāse ningautsimit pionārtomit?

8. Atle kiglilingmik sāgiarluse, ablapsamik issumakaritse.

9. Illupsigut issumaniarasc, imak okaromavluse: Abraha atātagivavut. Okautivapse ujarkenit makkonanget Abraha Gudib kit-torngitisarajarpa.

10. Ullimaut napartub miṁernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituṁik paungakangitok, kippijauniartok ikkomamut egi-lugo.

11. Uvanga iṁermut Babtipapse nutāmik issumakarkovluse; kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginnik tigumiarnæk; tapsoma Babtitsomārpāse Añernermut ajung-inermut ikkoṁamullo.

12. Tapsoma poagit tigumiarpa, keṁatul-livingme nettinga sañeromārpa, kakojeksa-riktullo keṁatullivingminut kattitsomārpeit;

pinngítulle ötsomärpeit ikkoṁamut kamit-suitomut.

13. Taipsomane Jesuse-Gallilæamit Jordanemut Johaṇesemut pivok, Babtitanjomav-lune tapsomunga.

14. Johaṇesible iñerterpa, okarlune: Babtitanjariakaralloarpunga illinguut, igville tik-kiparma.

15. Jesusible kiova, okautivlugo: Maña taimailerlanga; idluarnernik tamainik namaksijuksauvoguk. Perkova tava.

16. Jesuse Babtitaugame, tuavidlune timu-arpok, ahak, killak kolläne angmalerpok. Gudim Añerninga Johannesib tækkova ting-miatut taubetut, akkartok, (Jesusib) känga-nut pivok.

17. Abak, nippe killangmit tussartangivok okarlune: Tagva Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib nerringininganik, òktorluktauninganiglo.

Jesuse Annernerum aitipa iñukangitomut, òktortaukovlugo Satanasemut.

2. Uvlunik marrungnik ungniakattartut nerringiname, kalerpok kingorngagut.

3. Oktortub Satanasib tikkipa, okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, ujarket ukkoa okautikit lakkojarorlerkovlugit.

4. Kiova okarlune: Aglait imaiput: kakkojatuinak iñum iñotigingila; Gudible okausingit tamaita kañinganit annijut (innotigiveit.)

5. Satanasim aularutiva iglugaseksoarnut ivsornaituñut, ätilalo kattimaviub nuvgusinganut.

6. Okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomärpeit, erkisimiartaukovlutit sapputilutillo, ittikkettit apörkonnagit ujarkenut.

7. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglak-simagivok: Gude Naleket òktorniarnago.

8. Ama Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, Sillarsum attannioningit tamaita änanauningillo tapsomunga kemergo-jautipeit.

9. Okautivlugo: makkoa tamaita illingnut tunijomavakka, pämagavigijomagunga tuk-siarvigilunga.

10. Jesusib tava okautiva: Satanase uvam-nit aularit, aglaksimangmet: Gude Naleket tuk-siarvigilugo kissiet kivgartorniarpet.

11. Satanasib tava kemekpa; ahak, Engeli-t tikkipæt kivgartorlugo.

12. Johaṇese pititaujok (parngnanërsima-vingmut) Jesusib tusearamiuk, Galilæamut pivok.

13. Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemmekpeit, Kapernaumut imarbiub siṇane-tomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkæng-ne, tagyanelerdlune.

14. Taimak pivlugo nellautaijum Jesiasim okausingit nellausimavut, imak okartok:

15. Zabuloniblo Naftaliblo nunagik, imarbingmut sāngmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik.

16. Inuit tärmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachänetunnut kaumajok nuisimavok.

17. Taimanget Jesuse ajokertuilerlune (okautsiñik tussarnertuñik) imak okarlune: kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) Kil-laub nalegauninga kaglilerpok.

18. Jesuse Galilæam iñarbinget sinane pissukame, angutik nukkaræk tækkovak, Simon, Petrusmik attibsalik, nukkaungalo Andrease; nullutsettik kivitipakit iñanut ming-eriarniarteogamik.

19. Tapkungnunga okarpok: malliktinga, ñungnik aulasariartitsongovaptik.

20. Tuavilutik nullutsettik kemekpeit malliglugolo.

21. Tagvanget sivorliolerame, assiek nukkaræk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedæusim erngninga, nukkälo Johañese, atätatik illagællugo, umiakotometut, nullutsettik kil-laijardlugit; kaikogivak.

22. Tuavilutik umiakotok atätatiglo kemekpakit malliglugolo.

23. Jesusib Galilæab nuñanga taniät aulava, illiñiarvinginelo ajokertorlugit, Nalegau-

nermiglo okautsinnik tussarnertuñik okautilerpeit, sunatnainarnik kañimasiggit iñungnetut innulilugit.

24. Tussanmavættank Siriamiut illunatik. Ajulertullo suñatuinarnik āniagit, Satanasegillo, illissimailingajullo, tumaujullo tapso-munga ātipeit, tamaita iñuliveit.

24. Iñugiartorsuittank mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuiñillo tellimanjortunit, Jerusaleñillo, Judæamillo, Jordanim akkianillo.

KAPITELEMIK V.

Pilloridlartunnik.

Innugiartorsuit tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingilerame illiñiartingita tikkipæt.

2. Okalerlune imak ajokertorpeit:

3. Pilloridlarput aglujut añernerne; Kil-laub nalegauninga pigileramitsnk.

4. Pilloridlarput kiksartut: mannigortau-jomärmetta.

5. Pilloridlarput keñuētn̄t: Nuña pigile-ramitsuk.

6. Pilloridlarput kăktnt iñeruktullo Gudim idluarijanganut; Illummertaujomărmetta.

7. Pilloridlarput năpkiniktnt: năpkigijaujomărmetta.

8. Pilloridlarput ivsornaituñik omættigg̃it: Gude tækkojomăramitsuk.

9. Pilloridlarput ullapirsaijut: Gudib kit-torngangiñik taijaujomărmetta.

10. Pilloridlarput unangmijaudlartut idluarnekk pigællugo: Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

11. Pilloridlarpose iñuit suadlarppasse uvanga pivlunga unangmikpasselo, sunatui-narniglo okarnerluvigikpasse, sæglulutik.

12. Alliatitse, mañigoritsele, akkiksasse angidlaromărmet killangne. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigiveit.

13. Nuñab tarriogivăse. Tarriok pitsartujokarērp̄et, sumut ama pitsartutitauneijarpa? Attoreksaujungnērpok, egiteksauvlune iñgnut tullereksauvok.

14. Sillarsoarmiut kaumanerivăse. Iglu-

KAPITELIN KIN

*Jesusin illiniartimien
Kristuksen.*

Oksa *... me perkojene (tämä)
... samit illiniartimien
... ant: tagvangoit anlalery
... oksanjartorpok ig*

*... tait piiniarninginik
... taitanersimavingme
... tait*

*... apperijankovingo:
... usigivätilloit nerit
... sib kiovak, okantiel
... tsertortikka, takko*

*... nielo:
... xingitut tantulery
... kalladertullo piini*

*... Iepet, tokkengij
... tait
... taitavut okant*

al
et
Na
t il
etu
T
nut
Ata
Pe
nellan
ka, n
3. Aha
agukäri
ärsnglo
atik na
19. Ma
ernik na
it, tainna
ub naleg
jokertuijo
ok Killan
20. Ol
aglangnik
laub naleg
21. Tus

midlarperlo sinaungalungitok u-

mañik, Jesuse okalerpok iñungnut
nik: Iñukangitomat suna tækko-
hik? Iviksoak añorib aulatanga su-
at.

Imañt: añivluse tækkojartorpissiuk?
prikto? Ahak, añorariktut, attan-
pigiñe itsongovut.

Imañt: añivluse tækkojartorpissiuk?
ik (nellautsitiksenik okartok) tæk-
hik? Illa okantivapsee, nellautaijo-
hik.

Imañujok, aglait okautigijangot:
galliga sivunernt tillivara, apko-
pene akiksorkovlugo.

Imañerik, okautivapsee: Arngne
okangilak, Johañesemit Babt
ginerōjomik; mingnerle Gu-
gane, anginerōvok taipsomanga
hik Babtiterijub uvlungita ki
galle tagvunga, killaub nalega
hikadlarpok, tapsomingalo piñ
hikarivest.

gaseit kakkab kănganetut tækkuksansuertuk-saungilet.

15. Nennergoak ikkinginivæt, kattanjam attănut illivlugo, nenneroarvingmullé pivok, Iglometut tamaita kaumartipeit tagva.

16. Taimaktauk nennergoasse kanmarille iinungnut, ajungitulliarnipsingnik tækkokovlugit Atătasse killangmetok nakorekovlugo.

17. Pejajartorasugingilapsinga perkojenik, nellautaijullonět aglanginik. Pejartungillakka, namaksilugit piñiarpakka.

18. Ahamērik okautivapse: Killaglo nuñalo nungukărtiñagik, perkojet aglangit mingnek, tittărsuglonět nunguniængilak, tamakkoa il-lunatik namaksekărtiñagit.

19. Maña perkojet ukkoa illanganik ming-nermik nalengitok, iñuit taimak ajokertorlugit, tamna mingnermik taijaujomărpok Kil-laub nalegauningane. Nalektorle taimaglo ajokertuijok, tamna angijomik taijaujomărpok Killaub nalegauningane.

20. Okautivapsele: Idluarnerungikupse aglangnik illissimajuñit Farisăeriñillo, Kil-laub nalegauninganut piñiatsengilase:

21. Tussalauktose sivorlise okautsaung-

metta: Iñuarniarnæk; iñuartorle erkartorvingmut pijeksauvok.

22. Uvangale okautivapse: Kattanguminut uingartok, erkartorvingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unäluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkoṁalingmut.

23. Tamaña pivlugo tunergotit illijomagungne altaremut, tagvanelo erkaiguit, kattanguvit passivatit;

24. Tuñergotit altab sānganekälarle, kattanguttillo sainarsarijartorlugo; tuñergotit tava tunijartorlugo piuk.

25. Illingnut akkerartortok saimaniaruk, aiparilutit sulle apkome; akkerartortingnut uñertojaukoñæk kiglissiñiartomut, kiglissinniartublo pitiniaratit kivgaminut, tapsoma parngnanërsimavingmut egilutit.

26. Ahammerik okautivagit. Tagvanget añititauniængilatit, kēnaujet naggatiksanget akkillerkärtiñagit.

27. Tussalauktose siyorlisse okautsaungmetta: Arnarniarnæk anguniarnæglonët.

28. Uvangale okautivapse: Arnamik tæk-

konārtub arngnarniaromavlugo, tapsoma arngnarniarēřiva omamine.

29. Tallerpiub isivit asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkōnago āniatitsivingmut.

30. Tallerpilonēt aggakpit asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut avativit illanget asserorpet, timit tamat perkōnago āniatitsivingmut.

31. Taimaktauk okarsimagivok: Nulliaminik avitsijub, tuñinajarpa aglangnik avitsitiminik.

32. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarēngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarēngnek asseroriva.

33. Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: Angālungniarneki, Gudemulle angāleruvit malligeksarivettit okausitit.

34. Uvangale okautivapse: Angālungniatsengilase, (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonet, Gudim iksivantaringmago;

35. Nuñamiglonet ittigangita ikovragingmatsuk; Jerusalemiglonēt, Attañersum iglugašeksoaringmagit.

26. Niakorniktauk angälungniarnæk, nu-jak attauserlonët kakkorsinginangne kerner-singinangnelonët.

37. Okaussisse imailarlit ahaila ahaila, aukak, aukak: Tappiket idluitomit pivut.

38. Tussalauktose okausekartomik: ise isemik, kigut kigumik (akkiksakalarpok).

39. Uvangale okautivapse, idluitulliarvig-ikpasse akkiviginiarasigik; ullutsekut taller-pikut erksärtauguvit, igloatauk manilermi-giuk.

40. Añorarniglo aksärtauguvit, ulliksuit-tauk pigilink.

41. Meilemik attautsemik aipaujomaguvit marrungnik aipariuk.

42. Illingnit sumik tuksiartok, tunnutsivi-giuk; allarniarnagolo attartoromajok illing-nit.

43. Tussalauktose okausekartomik: Inu-kattit nægligiuk, omigijit omigiuk.

44. Uvangale okautivapse: omigijisse næg-ligissigik; illipsingnut okausiluktut saimar-tissigik; Illipsingnik omisuktut ajungivigi-niarisigik; illipsingnik kiksartitsijut unang-mijisselo tuksiarutissigik.

45. Kittorngarilerkovluse Atätapse killangmetub. Tapsoma sekkeñine nuekova ajortuñullo ajungituñullo, sillalukojigivok idluartuñullo idluangituñullo.

46. Illipsingnik næglikut kisseta nægligigupsigik, kanoëtomik akkiksakaromärkise tagga? Zoelnerillo taimailiunginivet?

47. Kattangutisse kisseta illænärnerigupsigik, sumik pijarialingmik pivise? Zoelnerillo taimailiunginivet?

48. Tamaña pivlugo namaksileritse, sorlo Atätasse killangmetok namatsainarpok.

KAPITELEMIK VI.

Tunñijehsennik tuksiarnermiglo.

Ipaksiniarsigik tuñijeksasse, tuñiniarasigik inungnut nakorijanjomalluse; taimaipet akkiksakangilase Atätapsingnit killangmetomit.

2. Taimak pivlugo tuñijiguvit tuñijekseñik nipsautsiarkoñæk sivuuerne takkormortotu

illiniarvingne iglullo akorngane, nakorijaujomavlutik iñungnut. Ahamērik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

3. Tuñijekseñik tuñijiguvit, saumit aggaktit nellolautilt tallerpit aggakpit tuñergutānik.

4. Tuñijeksettīt sagvartankoñagit, Atatavit sagvangitomik tautuktub, akkilleromärpätīt sagvartome.

5. Tuksiarlutit tækkormortutun iñiarnæk, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut illiñiarvingnelo, iglullo sāngine, tautugaujomavlutik iñungnut. Ahamērik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

6. Igville tuksiaromaguvit iñiksarnut itterina, upkuangalo parngnanērlugo, Atätet sagvangitome tuksiarvigiuk: Atätavillo sagvangitomik tautuktum, akkilleromärpätīt sagvartome.

7. Tuksiarupse okausisse amisuliniarasigik nellojutitut; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunik.

8. Tamanna pivlugo taipotitunæk-ituksaungilase: Atätapse attoriakartasse kausimava tuksiarvigeikärtinago.

9. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atā-tavut killangme! akkit nakorijaule,

10. Nalegaunīt kaigiarle, perkojettit mal-liktaulit nuñame sorlo killangme;

11. Uvlome piksaptingnik tuñittigut.

12. Ajornivut issumagijungnērkit, sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungnēr-pavut;

13. Oktorlungnartomut pitinata; piulitti-gulle ajortuñit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ānanaunerlo, pigigangne issokangitomut. Amen!

14. Innuit tañarninginit issumagijung-nērupsigik, Atātapsetauk killangmetum is-sumagijungnēromārpāse tañarnipsingnit.

15. Iñuille tamarningiñit issumagijung-nērnīāngikupsigik, Atatepsetauk issumagi-jungnērnīānginivāse tañarnipsingnit.

16. Neringitaraigupse añuniarase tækkor-mortotut, kēnatik tautorlertipeit nerringita-rangamik, iñungnut tautugaukoylutik. A-kañerik, okautivapse: Akkiksatik piarēr-pæt.

17. Nerringitaralguit, uiakut mingoaruk-ermiklutillo.

18. Nerringinernik tækkoterkonæk in-nungnut, Atātangnulle sagvangitometomut; Atātaville sagvangitomik tautuktub, akkille-romarpātīt sagvartome.

19. Perkutiñik pikuminartunik kattersi-juksangilase nuñame, kaurulillo marnger-tornerublo asseroreksangiñik, tigliktullo pio-majeksangiñik tigliklugit.

20. Perkutinigle pikuminartuñik kattersoi-niaritse killangme, kaurulillonet marngertor-nerublonēt asserojñigeksanginik, tigligajuk-tullo piomasoreksangiñik, tiglingneræt aju-lerlugit.

21. Perkutisse neijormattigik omættipse.

22. Ise timib kaumarninga-ïpok. Isit id-luarune, timit illunane kaumaromärpok.

23. Isit nellangaikune, timit illunane täro-marpok. Kaumajorle illungñetok täksik-pet, täksoak ingminik kañok angitigiva?

24. Angajokaængnut marrungnut kivgar-tortokarniængilak, aipa omigilärpalonēt, aipa nægliligilugo; ubalo aipa ungagilärpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nunnab pingillo attautsekut kivgartorlugit sapperpose.

25. Tamaña pivlugo okautiväpse: Inosisse

pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt inīksapsingnilonēt; timipselonēt añoraksanginik. Inōsisse ajunginerōngilet nerkikseñit? Timisselo ajunginerōngilet añoratseñit?

26. Tingmitset killaub attanetut nautsertorissigik. Karngātitsingilet, perorsejeksenik kattarsinatiglo kemātullivingmnt; Atā-tapselo killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerōngilase?

27. Kina illasse ingminik tapperungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, taimak siarklerutigigalloarpa?

28. Sogle añoratset siarklerotigivissigik? Paunaujaujartut, nuñab merkungit kañok perortut tækkunarsigik, señangilet, peraingilellonēt.

29. Okautivapsele: Salomolonēt piñarnadlartok añorariksimangitok taipkoa illangetitut.

30. Iviksuket nuñametut, uvlome perortut, kaukpelle kieksumut egiteksaujut, Gudib taimak piñernartinamigit: añorartitsomanginersarivasse? Okpernekitose tagva!

31. Taimak pivlugo issumanerlugaselo

imak okarase: Sumik nerrijomärkita? Sumiglo iimeromärpita? Sumiglonēt añoraksakaromärkita?

32. Makkoa tamaita nellojut piñasuärpeit; Atätapsele killangmetub kansimaväse, taimaitomik ajorsartose.

33. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkärsigik, tava tunnitsiviajomärpose tamakkoniga tamainik.

34. Taimaimet kauksak issumaginasuik, kauksak piksaminik piñialermet. Namakpok uvlut illunatik ingmikut pinniarviojarangeta koksesungnartomik.

KAPITELEMIK VII.

Kristusib ajokertuivlune-okalaninga sorërpa.

Erkartuiniarase, erkartuiviojomängilasetank.

2. Kanočtomik passiklerpose, taimak passijanjomärposetank; öktutipsingnut öktorviojomärivose.

3. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sōg tækkoviuk, auvek isingnetok mallugingilet?

4. Kañorlo kattangutit imak okautsoma-viuk: Ovetsiaro kattangutiga sarmiktaverngit isingnit pēromavara? Ahak, auvek isingnepok.

5. Takkormortotit, auvek isingnit pērkaruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga pērasuarlugo piuk.

6. Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sappangasselo eginasigik kuingēngiñut, ittingangiñut tullerartaukoñagit, sabvigiluselo alliktoromavluse.

7. Tuksiaritse, tuñijaujomārpose, keñilauritse, neñilijomārpose tagva; aviloritse, upkuerutsaujomārpose tagva;

8. Tuksiartok, pilārpok keñertorlo; nenisilarpok, avilortorlo upkuērutsanlārpok.

9. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tuñitsivigiuiarpauk?

10. Aulasagamiglonēt tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tuñitsiviginiarpauk?

11. Illipse, ajoralloartose, kittorngasse tu-

nitsivigigapsigik tunnergutiñik ajungitanik;
anginersamigle Atätapse killangmetub tuk-
siarvigijiñe tuñitsiviginiarpeit ajungitanik?

12. Taimaimet, innuit kanočtomik pin-
niarkogupsigik illipsingnut taimaktauk pigis-
sigik; tamedsa perkojet nullautajullo ag-
langit.

13. Ittervikitokut itteritse: Ittervik ne-
rotõngmet, apkosinerlo sillingmet äuiatitsi-
vingmut sängmijok, uñuktorsuit tamana at-
torpæt.

14. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo ami-
pok, innogunut sängmijok, ikkitullo nagva-
rivæt.

15. Kamatitse nellautainarluktuñik, taip-
koa sauket añinginiñ añorakardlutik tikki-
päse, illumikulle kēsuktorsõvut sorlo amer-
kut.

16. Sullininginit illitarinajarpasse. Paung-
et Dornenit pējarajarpattigik, Feigillonnet
Distelinit kattessorajarpattigik?

17. Taimaktauk napartogiktut illunatik
Paungakarpot ajungituñik: Napartorle a-
jortok paungakarpok ajortuñik.

11. Napartok ajungitok ajortuñik paung-

akarviojungnængerpok, napartorlo ajortok panngakarviojungnænginivok ajungituñik.-

19. Napartok tamaita ajortuñik paungakartut, kiblëromärpeit ikkoñamullo egilugit.

20. Tamaña pivlugo sullijangiñit illitarnajarpasse.

21. Illunatik itterniængilet killaub nalegauninganut uvamnut okartut, Nalegak, Nalegak; Atätamale killangmetub perkojangiñik nallektut kissimik.

22. Uvloksame nellintsomärtome unnuktut imak okantijomärpänga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitikseñik okalaungitogut? Añerne kulluit atternut añitilaungilavut? Unnuktuñiglo tattaminiarnartullingtogut atternut?

23. Tava akkijomarpakka: Sulle illitaringitsainarpapse, tamapse keñeksinga ajortuliartose.

24. Tamaña pivlugo okautsimnik makoringa tussartok, malliktorlo, adsigektipara angumik sillatojomik igluliortomik, tapsoma tungavilerpa kairtomut.

25. Sillaluksoalernet, kussermello, año-

rersuillo akkunadlarlutik, akkingmidlarmago, iglo orrungilak, kairtomut tungale-rame.

26. Makkoningale okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, igluliortok siorkenut.

27. Sillaluksoalermet, kussermello, aṅo-rersuillo akkunadlaramik akkingmidlarmago, iglo orrovok, serkorpalludlarlune.

28. Okausillo tamakkoa Jesusib nāgami-git, innuit ajokertuiningit tattamminiari-veit.

29. Kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimajotun ajokertuingimet.

KAPITELEMIK VIII.

Kristusib tattamminiarnartulliang nīk.

Kakkamit attersarmet, iṅugiartorsuit mal-likpæt.

2. Ahak, angut kallaktok aggerpok, tuk-

siarvigiva okarlune: Nalegak piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

3. Jesusible aggañe issaktipeit aktorlālo okarlune: Piomavunga, kallagungnērit. Tagvainak kallagungnērsrāpok.

4. Jesusib okantiva: Udsertolerit assingnut taimak okarniarnæk: ajokertuijomulle ainia-rit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnerga-tiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, kallagungnēravit nellojungnerkovlugit.

5. Jēsuse Kapernaumut aingmet, Sorsuktukset kappitangeta tikkipa, tapsoma tuk-siarpa.

6. Okarlune: Nalegak, kivgara iglūmne nellavok, kuglualājovaksogame ānilekterad-lartok.

7: Jesusib okantiva: Innulijartoroma-
vara.

8. Sorsuktukset kappitanget kiovlune, o-karpok: Nalegak nellopkotivunga ittertitsa-ritset iglūmnut; okarille okautsemūt attaut-semut kivgara piungnailārpok.

9. Uvangātauk iñuvunga attañelik, kivga-kalarmalo sorsuktukseñik, illangenut oka-
roma: Ailerit, aigivok; ama illangenut:

Kait, kaigivok: kivgamnullo: Señalauruk una, seņava tagva.

10. Tamaņa Jesusib tussaramiuk, tattiānriariva; malliktiņe okantiveit: Ahaņerik okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nagvalaungitunga Israelittinne.

11. Okantivapsele: Unnugiartorsuit unanget pāngello kaijomārput, Abrahalo Isaglo Jakolo iksivakattigēleromārpeit killaub nalegauningane.

12. Nalegauniuble kittorngangit ajektaujomārput tārtorsoarmut, keavaksoarlutiglo agleruladlaromārput.

10. Sorsuktukset kappitanget Jesusib okautiva: Ailerit, okperijarnik pilarpok. Kivganga nellunaikutāne taipsomane piungnērpok.

14. Petrusib iglūnganut Jesuse pivok: Nulliangēt arugnā nellajok kaņimanartomut kanimavlune tækkova.

15. Aggangittigut tiguva, kaņimanartub kemengmago, makkipok kivgartorvigællugit.

16. Uņulermet uņuktut satanasiggit pi-

tipeit tapsomunga, ānernekulluit okausēnar-
nut ānitipeit, sūnatuinar-niglo kānimassiggit
piungnērtipeit.

17. Nellautaijub Jesaiasim okausingit nel-
lautsilerput, imak okartok: Sangēnivut ing-
minut pitidlugo, kanimalungnivullo nang-
marpeit.

18. Jesusim īngaseksuit illumajīne tæk-
kogamigit, īmam akkianut ikkārkojivok.

19. Aglangnik illissimajub tikkipa okau-
tivlugo: Ajokertuijok, mallijomavagit aivik-
sarnut tamainut.

20. Jesusible okautiva: Terriānitset sitte-
karput, tingmitsello killaub attanetut ublo-
karivut; Īnuble erngninga īnangaviksakangi-
larlonēt.

21. Assiet illīniartime illangeta okautiva:
Nalegak, aikārlaulanga atātaga illuverlugo.

22. Jesusible kiova: mallinga, tokkuuga-
jut tokkungatittik illuveriartorlittigik.

23. Umiakotomut ikkivok, illīniartingillo
mallikpæt.

24. Ullajujarsoarlo īmarbingme, maggillo
ūmiakotok itibsuavlugo pivæt, Jesusele sin-
niktok.

25. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okantivæt: Nalegak piulittigut, umiolerapta.

26. Okantiveit: Illipse okpernekitose, sög nangiarkise? Makkipøk, añorelo imarbiglo inerterpæk; añorekarungnërpøk tava ikkob-lialilarmelo.

27. Inuille tattaminiarput, okarlutik: Ki-na una angut, inertermagik añoriblo immar-biublo nalekpæk.

28. Imarbiium akkianut, Gergesenerit er-kanut pivok. Satanasenik pitalak nellau-pak, illuvernit añijuk: Erksinartorsömcñik, apkut tamaña attordlugo sappernartok.

29. Abak, nipliadlarlutik okarpuk: Sun-niarpaptigit Jesuse, Gudib Erngninga? nellintekärtinago kappiaisuktitsartorpittiguk?

30. Kañingitangiñe kiungëngigaseksuin-ñitut nerrijut.

31. Añernekkulluit tuksiarvigivæt, okarlutik: Añititsomaguptigut, kuingëngigasek-soarnut tapkonunga pullarkottigut.

32. Okarpøk tava: Aularitse. Añigamik kuingëngigaseksoarnut pullavut. Abak, kuingëngigaseksuit illunatik ingminik ejuk-adlarput imānut, ippivlutik imāne.

33. (Kuingěngiñik) mianersijut kemavu iglugaseksoarnut aivlutik, tamaña okautig jartorpæt, kañorlo satanaselæk illijuk.

34. Ahak, iglugaseksoarmint illunati añivigivæt, Jesuse tikkilugo. Tautukami suk tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugu

KAPITELEMIK IX.

Apostele Matthæus anerimangingañik.

Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikärd lune, iglugaseksoarminut pivlune.

2. Ahak, tapsomunga ätsivut tumaksajomik, aumitiñe nellajomik. Okperusingit Jesusib kausimagamigit tumaksajok okautiva Erngnera mañigolernit ajornitit issumagijau jungnërput.

3. Aglangnigle illissimajut illangit illumi kut imak okarput: una akkerärtorpok Gudemut.

4. Jesusim issumangit kausimagamigi

okarpok: Sögle omættipsingne issumalukise?

5. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijajungnërput; imaglonët: makkitit, arvertarlutillo?

6. Nellojungnërkovlusele, Iñum Ernngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoërotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Makkitit aumititit pikit angerarlutillo.

7. Makkilune tava, iglominut angerarpok.

8. Iñuit tamaña tækkogamitsuk, tattamiarput, Gudelo nakoridlarpæt, iñuit taimaitunnik pitsartndlartuñik tuñilaungmagit.

9. Tamaña kemëkkamiuk, iñuk tækkova tuñiorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, mallinga okautileramiuk. Nikkovilune mallikpa.

10. Iglome nerrimavingme iksivatillugo: Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut tikkipæt Jesuselo illiñiartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut.

11. Farisæerille tækkogamitsuk, illiñiartingit okantiveit: Sög ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivagit?

12. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit iñulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13. Tamattomale tukkinga illiñiarijartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tuñergutille idluarinagit. Idluartut kaikojartulaungilakka, ablapsamik issumakarkovlugit ajornigille kisseta.

14. Johañesib illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sög uvagullo Farisæerillo nerringipakkita uñuktunik, illiñiartittille agleratik nerriniarket?

15. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut kiksartuksauvet, uiksak neijortigingmatsuk? Nelliutsomärporle uiksamik aksartaularput, tagva agleromärput nerrinniara-tiglo.

16. Añoratokak illarniængilæt nutämik illaksamik; nutäb allingmago nutaungitok. alliktornerlo pivalliarpok.

17. Weinelo nutäk iñerkautiñut nutaungituñut iñertutingilæt: Weinib nutäb alliktoromangmagit iñerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinaromärpok, iñerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutämik iñerkautiñut

nutänut iñertutijeksauvok tamarmik tava asserojuikattigčkuk.

18. Taimak okautingmagit, angajokangita illanget, Jesusim ittigangiñut pamangajartorpok okarlune: Nalegak, pañiga maña tokkovok; aggangnulle aktorijartoruk, iñuniar-pok tava.

19. Jesuse nikkogivok, malliklugolo, il-liniartine illagivlugit.

20. Arngnarlo okkiut arkangemit aggartut aunätsainartok, añoranget siñägut aktorijartorpa tuñuanit.

21. Illumigut okarame: Añorangalonët aktorupko, piungnailarpunga.

22. Jasusible keviarlune tækkova, okarlune: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnerti-pätit. Argnak taimna tagvainak piungnär-pok.

23. Jesuse angajokam iglunganut itterame, nipsartut iñnillo aulajaludlartut tækkogami-git,

24. Okautiveit: Aularitse, niviarsiak uña tokkungilak, siñituinarporle. Ìjoridlarpæt.

25. Iñuille añisimangmetta: Itterlune ag

gangittigut tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26. Tamaña tussaumajanlertok, nuñanit taipsomane tamaine.

27. Tamaña Jesusib keñenginago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Igvit Davidim Erngninga nâpkigittiguk.

28. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusible okautivak: okperivikko imaitunik piñiaraptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak.

29. Īsikikut aktorpak okautivlugik. Okperaptik taimaileritik.

30. Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkar-kongilak tamattominga okarlune: mianeritik, tamaña iñungnut kausijaukoñago.

31. Tapkoale uñipkarijartorpuk nuñenut taipsomane tamaiñut.

32. Tapkoa añimenik, ahak, iñuk Sata-naselik okarungnængitok tapsomunga äti-pæt.

33. Añernek idluitok añititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattam-

nialerput okarlutik: Taimaitomik tækkung-
itsainarpogut Israelitiñe.

34. Farisæerille okarput: Añernerit idlui-
tut añitipeit, taipkoa attañingeta pitsartuning-
anut.

35. Jesuse arvertarpok iglungaseksoarne
niuverviugnelo illunaitigut, ajokertuivlune
illiñiarvingiñe, okautsillo tussarnertut nale-
gannermik okantigivlugit, iñungnelo atsui-
liolungitut kannimajullo suñatuinait iñuliveit.

36. Iñugaseksuit tækkogamigit năpkigiveit;
perlermetta siamadlarlutiglo, sorlo sauket
mianerijikangitut.

37. Illiñiartiñe okantiveit: Kattersivik
angijovok senajukselle ikkidlarput.

38. Tamaña pivlugo kattersivium angajo-
kanga tuksiarvigissiuk señajuksennik tillik-
lerkovlugo kattersivingminut.

KAPITELEMIK X.

*Apostelit tillijaulerput tattamminiarnartul-
liartorkovlugit.*

Illinniartiñe arkangemit aggartut kaikoveit, añernernut makkojungiartuñut pitsar-tojomik tuñitsivigiveit añitekovlugit, ánia-jullo tamaita kañimajullo tamaita iñulidlar-kovlugit.

2. Arkangemit aggartut Apostelit attingit tamedsa: Simon, Petrusmik taijak, nukkálo Andream; Jakobuselo, Zebedeusim erngninga, nukkálo Johañese;

3. Fillipuselo, Bartolomeuselo; Tomaselo, Matthæuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Alfeusim erngninga, Lebbeus, Tadeusemik atibsalik,

4. Simonelo kanamiok, Judaselo Ischariote (Jesusib) pititigijomärtanga.

5. Tapkoa arkangemit aggartut, Jesusib tilliveit, innertilaitalo okautiveit: Nellojut

apkosiningiñut ainiarase, Samarittillo igluga-
seksoanginut itterniarase.

6. Aititsele saukennut tamarsimajunnut Is-
raelim iglunganit pijuñut.

7. Ajokertuijartorluse, imak okaritse: Kil-
laub nalegauninga kañipok.

8. Kanimajut iñulidlarsigik, kalladlartut
kallagungnërtissigik, tokkojullo omartissigik,
añernerillo idlnitut añitissigik. Akkillernago
pigapsiuk, akkillernagolo tuñissiuk.

9. Kēnanjeñik kakkortaniglonët, anpaluk-
teniglonet kañnjeñiglonët tapserusiarasse;

10. Takkoarvekaraselo ingerartilluse, an-
oratsængnik marrungnik attorniarasetauk,
ittigagusiaraselo, ajaupiaraselo: Señajok ner-
kiksaminik piariakarmet.

11. Iglugaseksoarnut iglugasengnullonët
itterupse; kiglissiniaritse tagvane ittervigija-
riakartomik, taipsomanetsainaritse aulakä-
rase.

12. Iglomut itterupse, iglub tamattoma
iñungit sallatikissigik.

13. Tamattoma iglub iñungit pillorikpetta,
ullapirsautisse taipkonunga piomärpok. Pil-

loringipetta, ullapirsautipse uttervigiomärpāse.

14. Illangita illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: Añititse tagvanget iglomit iglugaseksoarnillonēt, ittikapse señerkarningit señējarsigik.

15. Ahañerik, okautivapse: Sodomiblo Gomorablo nuñagik pidlartaunikinersanjomärpuk erkartuvium uvluksangane, igluga-seksoarnit ukkonanget.

16. Ahak, sauketut tillivapse amerkut akkorngañut; tamaña pivlugo sillatutsiaritse kuglugiangojartuttitut; añerpanarkititsele taubitut (akkigiojartuttut).

17. Iñungnigle illimasuleritse, Kiglisiniarvingmingnut taipkoa ātitsomāngmasse, ipperartordluselo illiñiarvingmingne.

18. Attañernullo Attañersoarnullo ātitso-märpāse pivlunga: Taipkoa, nellojullo nellojungnērotiksangiñut.

19. Ātippasele sivoraniarase, kañōčtomik sumiglonēt okausiksakarapse; tavanetuale-rupse tuñitsiviojomärpose kigosiksapsing-nik.

20. Illipsingnik okangitose, Atätapsele añerninget okartipäse.

21. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomärpa, ernguinelo angutæt, angajokat-tiglo kittorngangita illaratsautilarpeit tokko-kovlugillo.

22. Illunatik õmigijomärpäse, attera piv-lugo. Sokkosijutorle naggatiksamut pillo-riktitaujomärpok.

23. Iglugaseksoarne tagvane kappiaisuk-tippasse, assieñut kemätitse. Ahañerik, o-kautivapse: Israellittit iglugaseksoangit inge-rajarërvigingilasse, Iñum Ernnginga tikke-kärtinago.

24. Illiñiartok illiñiartitsijiminit ajungine rungilak, kivgarlonët nalekaminit angine-runginivok.

25. Illiñiartok illiñiartitsijimitun-ikune, kivgarlo nalekemitun-ikune, namaksivok. Iglum angajokanga Beelzebumik taigamit-sak; iglomiokattingillo taimaktainajarpeit.

26. Tamaña pivlugo erksiginiarasigik. Sagvangitut illunatik sakkertitanjomärput, angigutsutillo illunatik nellunatsengilet.

27. Taktome uvamnit tussartasse, okauti-

gissigik kaumajome: Īsipjotaujut tussärtasse okautigissigik iglut kangīne.

28. Erksiginiarassigik, timinik tokkotsijut, tarngninigle tokkotsinek ajormetta. Anginersamigle tainna erksigissiuk, timiniglo tarngniniglo asserortitsinek sappingitok āianartovingme.

29. Kutsertæk marruk kēnaujarārsungmik attantsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellōnet nuāmut kattangniængilak Atātapse perkungippago.

30 Nutsesse illunatik kitftaumavut. •

31. Tamaña pivlugo erksiniaruse: Kutsertavaksoarnit ajunginerōgapse.

32. Tamaña pivlugo uvamnik okausilik iñungnut, okautigijomavara Atātamnut killangmetomut.

33. Uvamnigle missiutilik iñungnut, misitigijomārparatauk Atātamnut killangmetomut.

34. Ullapirsaijartorasugingilapsinga nuāmut. Ullapirsaijartungitunga saviksoarmigle pititsivlunga.

35. Tikkinama, erngnek illumiotidlugo angutānut, pañiglo arngnānut, okkoarlo sakianut.

36. Iñub omigijingit iglomiokattingita.

37. Anguminik arugnāminiglonēt uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo pañiminiglo uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38. Señingajuksaminik (kappiaisutiksaminiglonēt) nangmagomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39. Iñoserminik ivlertsijub, taipsoma assiujjomärpa, iñoserminik assiujjib uvanga pivlunga, nachivaromärpa.

40. Illipsingnik illelliortub, illelliorivānga, uvamnigle illelliortub, tilliklertok uvamnik illellioriva.

41. Nellautaijomik illeliortok, nellautaijotutakkiksakalärpok. Idluartomiglo illellior-tok, idluartongmet, idluartotut akkisakalärpok.

42. Ukkoarärsuit illanganik iñertitsijok erngusiarsum imanganik niglinartomik, il-iñiartigigapko: Ahañerik, okautivapse, ak-këngartaunniængilak.

KAPITELEMIK XI.

*Johanesib illiniartingit tillijauvut
Kristusemut.*

Okautsiñe perkojene (tamakkoa) Jesusib năgamigit illiniartiminut arkangemi aggartuñut: tagvanget aulalerpok, ajokertu ivlunelo okausijartorpok iglugaseksoangiñt.

2. Kristusib piñiarninginik Johaņese tus sarama parngnanĕrsimavingme, illiñiartingit mărruk tillivak,

3. Imak apperijaukovlugo: Tikkitsomăr nialaukpit assigivătillonĕt neringijapta?

4. Jesusib kiovak, okantivlugik: Johaņese ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tus sartaptingniglo;

5. Tautungitut tantulerput, tussietut pisulerput, kalladlartullo piungnĕrput tussilartullo tussalerput, tokkungajut omarput, aglujullo okautsauvut okautsiñik tussarner-tuñik.

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-vamnik.

7. Uttermenik, Jesuse okalerpok iinungnut Johaṇesemik: Iṇukangiṭomut suna tækko-jartorpissiuk? Iviksoak aṇorib aulatanga sunatuiarnut?

8. Sunalonēt aṇivluse tækkojartorpissiuk? Iṇuk aṇorariṭtok? Ahak, aṇorariṭtut, attannersuit iglungiṇe itsongovut.

9. Suṇalonēt aṇivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahaṁerik, okautivapse: Arngneñit erngniangojokangilak, Johaṇesemit Babtiterijomit anginerōjomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerōvok taipsomanget.

12. Johaṇesib Babtiterijub uvlungita king-orngagut, sulle tagvunga, killaub nalegauninga nujariakadlarpok, tapsomingalo piñi-artut amuniarivæt.

13. Perkojet nellautaijullo illunatik nellautsilaukput Johaṇesemut tikkidlugo.

14. Tamaṇalo okperijomagupsinuk, tagva Eliase tikkituksak.

15. Tussajungnik sintelik tussarle.

16. Iṇuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut,

17. Okarlutik: Nipsansiarvigilauktape, okigēseromangitosele; kiksarnartomiglo okau-tilauralloarpapse, keajomaṇaselo.

18. Johaṇese tikkitok, nerrinanelo iṁingimet anernekullukartok okarput.

19. Iṇum Ernḡninga tamaungartok, nerri-larmelo iṁilarmelo, okarput: Iṇuk una ner-rēnartorsoak, Weinemiglo iṁēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illēnarijanget. Gudible illissimajusia idluartitaujomārpok kit-torngaminut.

20. Iglogaseksuit iṇungit snadlalerpeit, tattaṁiniarnartulliviginersarilauktaṇe, ajorungnængimettalo.

21. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imai-

tut tattaṁiniarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut; kakkialernermut pōksatuinarnik aṇorakamerungnērajalauktut arsameniarlulik.

22. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomārput illipsingnit, erkartorium uvluksangane.

23. Igvillo Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkillugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomārpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaṁiniarnartut pilaukpetta, sorlo illingnut pijut; sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput.

24. Okaupapsele: Sodomik nuṅanga pidlartaunikinersaujomārpok illingnit, erkartorium uvluksangane.

25. Taipsomane Jesuse imak okalerpok: Atātak, killaublo nuṅablo nalegangæk, nakorivagit, illissimajuṅut sillatojuṅullo tamaṅa angigutsutigigangne, nuttakketitun-ituṅut nellojungnērtijutigigangne.

26. Ahaṁerik, Atātak, taimak sāngne idluakolerangne.

27. Tamaita Atātab tuṅilaukpeit uvamnut. Ernngnermiglo illitarsijokangilak, Atātab kis-

sime, Atätamiglo illitarsijokanginivok, E
nerub kissime, Erngnerublo nellojunga
soimajangita illitarivæt.

28. Kaititse uvamnut tamapse, ajule
kappiaisuktullo, mañigortitsomavapse.

29. Nangmautara illipsingnut pigis
illinniärvigilusingalo; kenučnama omæ
netauk piñjoringinama; merngočrserviks
neñissijomärpose tarngnipsingnut.

30. Nangmautara idluarmet, nangn
ralo okkipok.

KAPITELEMIK XII.

Patsitiksennik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jes
apkotigiveit Sabbatheme: Illiñiart
kåleramik, singailingit nutsulerpeit, nerr
git.

2. Farisæerille tækkogamikit, okauti
Ahak, illiñiartitit Sabbatheme pijeksaun
mik piñiarput.

3. Okautiveille: Attualaungilase kañok Davide illiortok kãlerame illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, ƙakkojet takkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perkojaungilak, illakattingillonēt, ajokertuijut kisimik?

5. Perkojeñelonēt attualaungilasse, kañok ajokertuijut sabbategalloartome kattimavingme sabbate issumagingilæt, passidlartaunatiglo?

6. Okanpapsele, tamanepok kattimavingmit anginerōjok.

7. Tamañale kausinagupsiuk: Năpkiginek kuviagivara, tuñergutille kuviaginagit; patsieksaungitut patsidlarajalaungilasse.

8. Iñum Ernnginga sabbatemuttauk nalegauvok.

9. Tavanget pissulermigame, illiñiarvingmut itterpok.

10. Ahak, iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpit tokkungajut. Ap; ersorpæt okarlutik: Sabbateōngmet iñulikleriak idlaarka? Patsitiksarsiorlutik tapsomunga (taimak appersorpæt).

11. Okautiveille: Kia illapse saugatuamik

pigub, ittersamut kattekpet; sabbateme kagvertinasuængilauk?

12. Kañok angitigijomik iñuk ajunginersauva saukamit? Tamaña pivlugo ajungituliariak sabbateme idluingilak.

13. Iñuk tamna okautiva: Aggaktit issaktikit. Issaktipeit tagva, aggangit äkiktaulerput, iglungititut illivlugit.

14. Farisæerille añivut, okarkattigêlerlutik kanoêlerlutik iñuaromagalloarpæt.

15. Jesusible kausimaleramigit, tamanna kemekpa. Iñgaseksuille mallingmatsuk, tamaita iñuliveit.

16. Iñerterpeille okautaujomañane iñungnut.

17. Nellautsimalerkovlugit, nellautaijub Jesaiasim okausingit, imak okalauktok:

18. Ahak, tagva kivgara, añerilauktara, nægligijaralo, tamna tarngnima kuviagijanga. Añernimnik illivigiomavara, nellojullo unipkausomärpeit idluarnermik;

12. Aivajomañanelo kaggudlaromängilak, nippingalo tussartauniængilak iglut akkorngane;

20. Iviksoak suvlulik naviksimajok serko-

miniængila, mañerlo aumalik kañitsomanginiva, idluarne^k ajugakangitilerkär^tinago;

21. Attingalo nellojut neriugiomärpæt.

22. Taipsomane Satanaselik tautungitok, okarnermiglo ajortok tapsomunga ätipæt: Piungnërtimago, tautungitok okarnermiglo ajorsartok okälalerlune tautulerpok.

23. Iñnit illunatik tattañiniarput okarlutik: Tamna Davidim Erngneringila?

24. Farisæerille tamaña tussaramitsuk, okarput: Añerne^kkulluit añituinaralloarpeit Beelzebub añerne^kkulluit attaningeta pitsartuninganut.

25. Issumangit Jesusib kausimagamigit, okautiveit: Attañiovium iñungine illunatik, ingmingnut illagëgungnërtut, nunguniarput; iglugaseillo, iglullonët illunatik ingmingnut uivëleranik, söngojungnërput.

26. Satanasib Satanasipsäne añitikuniuk, ingmingnut akkerartorpok; kanorle attañioninga söngonajarka.

27. Uvangalo añerne^kkulluit añitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse añerne^kkulluit añitipätigik? Tamaña pivlugo taipkoa erkartortigijomärpäse..

28. Añerne kulluit Gudim agganginut Añerninganullo añitikupkit, Gudib nalegau-ninget tikkisimaväse.

29. Kañorlonēt sangijorsub iglunganut (innuk) itterajarka, perkutingiñik aksardlugo: Sangijorsoak kellersorkäruniuk kissiane king-orngagut tava iglunget perkutitangit aksa-nigarillugit?

30. Uvamnīk illakaromangitub akkerar-torpānga, kattersorkattigingitaralo siamartit-sivok.

31. Tamana pivlugo okaupapse: Iñuit ajortulliarninginīt tamainit mittautiksarning-inuillo issumagijaujungnēromärput; Añerner-mulle mittautiksarningiñit iñuit issumagijau-jungnērniatsengilet.

32. Iñublo Erngninganik okarnerluktok, issumagijaujungnērniarpok: Añerner migle ajunginermīk okarnerlutilik, issumagijau-jungnērniængilak, tamattomane nuñamelon-ēt, sillamelonēt tikkituksame.

33. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromärpok ajungitunik: Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromärpok ajortunik. Paungaminīt napartok illitarijau-lärpok.

34. Illipse kuglugiãngoartut ivajangit, kannoilivluse ajungitunik okaromavise ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kañek okajõngovok.

35. Iñub ajungitub añitipeit ajungitut omame pinganit ajungituñit: Iñuble ajortub añitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit.

36. Okanpapsele, erkartuivium uvluksanga nelliutikpet, iñuit kiojuksaujomärput okausitik piungitut tamaita pivlugit.

37. Okausivit idluartitsomärivätit, okausivittauk sutertitsomärivätit.

38. Aglangnik illissimajut Farisæerillo ilangita kiovæt, okarlutik. Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarput illingnit.

39. Kioveille, okantivlugit: Ukkoräluit assiniartut nellunaikutaksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

40. Sorlo Jonase uvlut pingasut uñuello pingasut arverub nãnganetok; taimaktauk Iñum Ernnginga uvlut pingasut uñuello pingasut nuñam illuanetsomärpok.

41. Ninivemiut erkartuivium uvluksangane kinguvångukattigēt ukkoa illagivlugit sakkeromärput, erkartorlugillo: Jonasim ajokertormagit, assianik issumakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok.

42. Erkartuivium uvluksangane kinguvångukattigēt ukkoa illagivlugit Attaniub nullia ānet pijok sakkeromärpok, erkartorlugillo: Nuñamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak, tamānepok Salomonenut anginerojok.

43. Añerne idluitok iñungnit añijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngočrserviksarsiorlune, nachvarnagolo.

44. Okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga. Tikkiuamiuk, pējarsimajok sañersimajorlo piñarnarsimajok tikkipa.

45. Tava ailerpok, añernernik assiminik ingminit ajornerōjunik arvengemit aggartunik illagēlerlune, itteramik tagvanētnalerput; kingorngagnt iñuk taimua ajulnalerlok sivorlermit. Taimaktauk itsomārivut makkoākulluit kinguvångukattigēt.

46. Sulle taimak iñungnut okartillugo, arngnālo kattangutingitalo angutit sillatane-
tut, okantijomavlugu.

47. Illangeta okautiva: Ahak, anānavit
kattangutivillo kānetut okautijomavātit.

48. Tamattomingale okautsine kiova:
kina anānaga? Kikkullo kattangutigivik?

49. Aggañe issaklugit illiniartiminut, o-
karpok: Ahak tagva, anānga kattangutik-
kalo.

50. Atātama killangmetub perkojanganik
malliktok: Nukkarivara, neijagivaralo anā-
agivaralo.

KAPITELEMIK XIII.

Karngūtitsijomik, perorsēeksamiglo.

Uvlok taimna Jesuse iglomit añigame,
iñab kiglinganut ingitsartorpok.

2. Iñugaseksuittauk nellipsarmatsuk, u-
miakotomut ikkivok ingilarmelo: Iñugasek-
sūt illuñatik iñab kiglinganetut.

3. Suñatnarnik okautiveit adsigēnik,
karlune: Ahak, karngätitsijok karngätitsia:
torlune pijok.

4. Karngätitsitillugo: Apkosinermut
langit kattekput; tinginitset pukkumalukl
git piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut ka
tekput; perortersärput ivsorlukamik.

6. Sekkinerle nuingmet, knūnlersärput: 1
mākanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautig
akkornganut: Okpille kakkilautiggit per
ramik, tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñ
mut perorsēksakalerput: Illangit 100ni
illangit 60nik, illangille 30nik.

9. Tussajungnik siutelik tussarle.

10. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Si
adsigēktuñut okautilerpigat?

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñits
viovose, killaub nalegauninget nellonarning
kausimakovlugo; taipkoale tuñijaujokangil
tamattominga.

12. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpol

pekkaluar kovlugo: Pekkangitorle aksartau niarpok, pinganik.

13. Tamaña pivlugo adsigëktuñnt okautivakka. Īsinut uitajuñnt tautungimetta, siutiñullo angmajuñnt tussangimetta: Okausera tukkissingimatsuk.

14. Taipkonunga Jesaiasin okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromärpasse, tukkisiuagolo; ĩsipsingnullo uitajuñnt tækkojomaärpasse illitarinagolo.

15. Īñuit nkkoa omættingit mangaidlarput, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkung-erlutiglo: Tækkojomañatik ĩssimingnut, tussaratiglo siutimingnut, tukkissinagolo omam-ingnut, sägiaratiglo, piulijaujomañatik uvannut.

16. Pilloridlarpulle ĩsisse, tautuktut; siutisselo tussäjut.

17. Ahañerik, okaupapse: Nellautaijut idluartullo ĩñuit uñuktut tækkojasse tækkojomadlalaukpæt, tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaukpæt, tussalaungnagolo.

18. Maña adsigēktok tussarsinuk kari sijomik.

19. Nalegaunermik okautsinik tuss karpēt, tukkisinagolo: Tava Satana kautsit pējarijartorpeit omættānut karn gimajut; taimnauvok, apkoserngub seī karngautigimajok.

20. Karngautigimajut kairtomut luktomut: Taimnauvok, okautsinik tuk tok, kuviaisungnermut tuavi piomadlar

21. Amākanġiname illumine, nakkin vok; kappianartokaleranġet unangmik kaleranġellonēt okausek pivlugo, sinasalerpok.

22. Okpinut kakkilantilingnut karngaimajut: Taimnauvok, okautsinik tuss agluitsomagamele nuñablo mattoma pin kajungerangame, okautsit ippitipeit (illur sullugaineērodlunelo.

23. Ivsořiktomulle karngautigimaimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, tukartilugillo, sullugainerkartilugillo: Illa 100 nik, ama illanġet 60 nik, amalo illa 30 nik.

24. Assianiktank adsigēktunik okantigiveit, okarlune: Killaub nalegauninga sorlo iinuk, perorsēeksamaringnik karngätitsijok perorsēvingminut.

25. Inuille siiniktillugit: Ningarijinet karngätitsijartorpok perorsēeksakullungnik perorseēksamarit akkornganut, aulalarmelo.

26. Perorsēeksamarit perormetta, singailikalilarmiglo: Perorsēeksakulluittank tækuksaulerput.

27. Kivget angajokamingnut okarijartorput: Nalegak, karngätitsilanngilatit perorseēksamaringnik perorsēvingnut? nakit perornerluktuksakarnerka?

28. Kioveit: Ningartub äsit tamaña piva. Kivgangita okantivæt: Uvappingnut tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29. Kioveit: Anakak, perorsēeksamarit nutsukasentiniarasigik, perornerluktuksakulluit nutsugiarupsigik.

30. Tamarmik perorkattigēkilit kattersivik nelliutitiñago, kattersivigle nelliutilerpet kippijut okantijomärpakka: perorsēeksakulluit katterkärsigik keplorlugillo ingmigoillugit, ikkomamut ikkoalaklugit; peror-

sëeksariktulle kattorsorsigik keñatullivim-
nut.

31. Adsigëktunik assianik piveit, okarlune:
Killaub nalegauninga senfkornetun-ïpok,
tamna iñub piva, perorsëvingminullo illiv-
lugo.

32. Unärsuk mingnerövok perorsëeksen-
nit tamaiñit: perolerangamele, anginerövok
assiminit perorsëekseñit koblnit, napartolerd-
lune angijomik, tingmitset killaub attänetut
iñekarijartorlutik akkerungetta attäne.

33. Assianik adsigëktunik okautiveit: Kil-
laub nalegauninga imaipok, sorlo kakkojek-
set sërnautiksandet, arugnab tamna piva ak-
kulugo öktutiñut pingasuñut kakkojeksenik
pitalingnut, kakkojekset tamaita sërnatillu-
git.

34. Tamakkoninga tamainik Jesuse okar-
pok iñungnut adsigëktunik adsigëngungito-
migle okautingileit.

35. Nellautaijun okansingit nellausima-
lerkovlugit imak okartok: Adsigëktunik o-
karomayunga, sillab kiglinganit nellonalauk-
tut unipkantigivlugit.

36. Iñuit tava Jesusib aularkoveit, ange-

rarlunelo. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Adsigëktomik mattominga nellojungnërtitigut perornerluktukset pivlugit perorsëvingme.

37. Kioveit okantivlugit: Iñum Erngninga perornitsiariktunik karngätitsiotövok,

32. Sillarsoak perorsëviovok. Naleganerub kittorngangit perornitsiariktuksatövtut. Ningäluble kittorugangit perornerluktövtut.

39. Ningartok ukkoninga karngätitsijok, Satanaseövok. Sillarsublo mattoma nagatik-tanga kattarsiviovok. Kattersijulle Engeliövut.

40. Sorlo mana perornerluktut nutsujoriveit, ikkoṃamullo egipeit ikkoalaklugit: taimaktauk-itsomarivok sillab mattoma nagatiksangane.

41. Iñum Erngninget Engeliñe tillijomärpeit; taijkoa siñangajut tainaita ajortulliartullo nalegauninganetut kattitsomärpeit;

42. Kieksaumut ikkoṃalingmut egitsomärpeit: tavane keavaksoadlarlutiglo aglerularomärput.

43. Idluartulle sekkinertut kaumariktigio-

märput, Atätamik nalegauningane. Tussa-
jungnik siutelik tussarle.

44. Ama killaub nalegauninga sorlo per-
kotimarik ivlernartok, perorsëvingme ijersi-
majok. Tamna iñub nachvaleramiuk, ijer-
pa; kuviaisungnermut perkotiñe tamaita
niorvgotigilerpeit perorsëvik taimna pissiari-
lugo.

45. Ama killaub nalegauninga sorlo niu-
vertok, sappangarsiortok ajungitunik.

46. Sappangak pivianartok nachvaramiuk:
perkotine tamaita niorvgotigiartolerpeit, ta-
maña pissiarilugo.

47. Ama killaub nalegauninga adsigiva
nullutset, imäñnut kivitisimajut, sunatuinnar-
nik nulluarniarkovlugit.

48. Tættætarangettalle: (mingeritsenik)
siksamut kakkitipeit ikterdlutik ajungitut
kattilerpeit kattanjamut, ajortulle egipeit.

49. Taimaktauk-itsomarivok sillarsub na-
gatiksangane. Engelit avitsartoromarpeit
ajortut idluartuñit.

50. Egilugillo piveit kieksaumut ikkoma-
lingmut: tavane keavaksoarlutiglo aglerula-
romarput.

51. Jesusib apperiveit: Tamakkoa tamaita tussävissigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak.

52. Okautiveit; Tamaña pivlugo aglang-nik illissimajok, killaub nalegauninganik illissimajok, angajokajetun-ïpok, tapsoma sak-kertipeit pingit nütælo nutaungitullo perko-timinit.

53. Adsigëktut tamakkoa Jesusib nãgami-git, tagvanget aularpok.

54. Iñungorvingminut pivlune, illiñiar-vingiñe ajokertormagit tussaramitsuk, ajo-kertutingit tattañiniariveit, okarlutik: Oma sillatunine nakit pivauk? taimaituniglo tattañiniarnartitsilune?

55. Igluliortib erngneringila? Arngnæt Mariamik attekangilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo,

56. Neijangillo illunatik uvaptingne-ïngilet! Nakime tamedsa tamat pivauk?

57. Sinanngasautigivæt tava. Jesusible okautiveit: Nellautaijok nuñakattingita iglo-miokattingitalo nakoringinersarivæt assinginit tamaiñit.

58. Tagvane uñuktunik tattañiniarnartul-liangilak, okpingimetta.

KAPITELEMIK XIV.

Herodesib isumangit Kristuse pivlugo.

Taipsomane Jesusemik Herodese nuām illainangane Attanek, tussanmalar-pok.

2. Kivgeņe okantiveit: tagva Johanese Babtiterijok; tokkungajuņit makksimagame, taimaitomik tattaīniarnartulliarpok.

3. Johānese Herodesib tigulaukpa, kellersorlugola parngnanērsimavingmullo ittertilaukpa, Herodiase, nukkame Filippusib nulia pivlugo.

4. Johānesim okantilaungmago: iñluangilak nulliarigangne.

5. Taimaitomik tokkotsomagalloarpa, iñuille erksigiveit: Nellautainasugingmat-suk.

6. Uvlorle Herodesim iñuvivinine nellintingmet, Herodiasib pañia okigēsermet. Ta-maņa Herodesib kuviagiva.

7. Taimaitomik okantimariklugo okarpok: tunitsivigijomavlugo piomajanganik.

8. Arngname ajokertorlaungmago, okarpok: tunitsiviojomavunga Johaṇesib Babbiterinb niakoanik, pogutamut illimatillugo.

9. Attaṇek kiksalerērpok: Okantsinele ekamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlagit, tapsominga tuṇekova.

10. Johaṇese parngnanērsimavingmetok niakoerijartorkova.

11. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupæt, niuarsiamut tuṇilugo, niuarsiable arngnamimut pitipa:

12. Illiṇiartingita tava, timinga illuvermut ilijartorpæt, tamaṇalo okantigijartorpæt Jesusemut.

13. Jesusib tamaṇa tussaramiuk, aularpok tagvangel umiakotokut, iṇukangitomot kissimētsomavlune. Allivaktok iṇuit tussaramitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugaseksarnit.

14. Jesuse niugame, iṇugaseksuit tækko-gamigit; illapsugidlarpeit, kaṇunalungningillo iṇuliveit.

15. Uvloklilermet illiṇiartingita tikkipæt.

okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello; iñuit makkoa aulartit, iglugasengnut nerkiksarsiniarijartorkovlugit nangminek.

16. Jesusible okautiveit: Aulariakangilet; illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik.

17. Kiovæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, aulasakængniglo marrungnik.

18. Okantiveille: kaitsigik.

19. Ivingnut kuñningituñut iñuit ikterkoveit, ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit: killangmullo ärlorpok kujalivlune, kakkojet avgorpeit illiñiartiminut tuñivlugit; illiñiartingitale iñungnut tuñiveit.

20. Illunatik tava nerrivut namaksivlutik; kattersoramikit amiakungit, amaksuit arkangemit aggartut illulertorpeit.

21. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut, arngnello sorutsillo kittinagit.

22. Illiñiartine Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomaganigut akkianut, iñuit aularterkärtinagit.

23. Iñuille aulartinamigit: kissiovlane

kakkamut majorarpok tuksiarijartorluñe. Unulernet tagvane kissimeojok.

24. Uñiakotõt iñarbiub kerkanepok, maliksuit pivlugit ajulerdlune; añore aggor-matsuk.

25. Pigärvietta sittamangane Jesusib tik-kilerpeit, iñab kängagut pissuklune.

26. Iñak pissuvigingmago illiñiartingita tækkogamitsuk, kakkilädlarput, okarlutik: mittiliovok; erksinermut niplialerput.

27. Tuavilune Jesusib okautilerpeit, okautivlugit: mañigoleritse, uvangauvunga; erk-siñiarase.

28. Petrusible kiova, okarlune; Nalegak, igvioguvit, okautinga tikkerkovlunga iñab kängatut.

29. Okarpok: kailutit. Petruse uñiakotomit akkarpok, iñarbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomavlugo.

30. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga.

31. Jesusib tuavilune aggangit issækpa, tiguvgologo okautiva: okpernekitotit, sōg iñertomavit?

32. Uñiakotomut ikkingmeñik, kassumavok tava.

33. Uñiakotometulle pāmangavigijartorpæt, okarlutik: Ahamerik, Gudim Ernngnerivātīt.

34. Ikkaramik Genezaremiut nuñanganut pivut.

35. Nuñab tapsoma iñungita illitarigamitsuk. tagvanget nuñamit tamainut tilliklilerput, kañimajut sunatuinait pitilerpeit tapsomunga.

36. Tuksiarvigilugo, añoranget sina aktor-tankovlugo taipkonunga. Tapsominga aktuijut illunatik piungnërput.

KAPITELEMIK XV.

Gudib perkojanginik.

Tagva aglangnik illissimajut Farisæerillo Jerusalemiut, tikkipæt, okarlutik:

2. Sög illiniartivit mallingipattigik anga-

jokarmik illusingit? Sög kakkojartorket aggangnut ubvarsimangituñut?

3. Kioveille, okautivlugit: Sög illipse Gudib perkojangit nalengipissigik, illusekullup-singnut?

4. Gude imak perkojijok: Atätello anänello nalekik; atätaminulle ananäninullo okarnerluktok tokkoteksauvok.

5. Ajokertuivosele: Atätaminut ananäminullonēt okartok: pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingimut, inna ajungitulliarpok okarpose.

6. Taimagle kingorngane anguminut arngaminullonēt nalektailitipasse: Taimak Gudim okausingit pijariakarungnērtipasse, illusekulluse pivlugit.

7. Illipse takkormortose, Jesaiasim okautigigallearpāse, imak okarame:

8. Iñuit ukkoa kañermingnut tikkipānga, kardlumingnullo nertorpānga, omættingitale ungasikpānga.

9. Sullinatik kivgartorpāngale; iñuit ajokertusituinangit ajokertuitigileranikit.

10. Iñugaseksuit kaikoveit, okautivlugit: Nalegitse omamigissiuglo:

11. Kañikut ittertub, iñuk sujuktingila;
kannikulle añijub, iñuk sujuktipa.

12. Illiniartingita tikkipæt, okaudlugo:
Kansimaviuk, okausek tamaña Farisæerit tus-
saramitsuk siñaungasärutigingmatsuk?

13. Kioveit, okarlune: perortut illunatik,
Atätama killangmiub illilaungitangit, nutsu-
giakaromärpnt.

14. Allarsigik, tautungitövtut tantungitullo
tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tau-
tungitub tessioruniuk, tamarmik tava ittersa-
mut kattekpuk.

15. Petrusib kiova, okautivlugo: Adsigêk-
tomik mattominga nellojungnërtittigut.

16. Jesusible okautiveit: Illipsetauk sulle
sillatunekangilasse?

17. Sulle tamaña nellovissiuk, Iñub kan-
ningagut ittertut illunatik, netsangnut pivut,
tagvanget añititanlerput, nerkemik tamainik
añititsigame?

18. Kañermigulle añijut, omamit pivut,
tamakkoa iñuk sujukivæt.

19. Omamit erkarsautekulluit añivut,
iñuarnerlo assiniarperlo tiglingnerlo, sæglu-
tiginerlo, mittautiginerlo.

20. Tamakkoa iñuk sujutipæt, aggang-nulle ubvarsimangituñut iñuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21. Jesuse tava tagvanget aularpok, Tiru-siblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22. Arngnak kananemiok tagvanget erkä-nit pivok, niplintidlarlugo okantiva: Nalegak, Davidim Erngninga näpkiginga; pauiga æernekkullub äniatidlarpa.

23. Kiungimarikpa okautsemut attantse-mallončt. Illiñiartingita tikkipæt, keñuvi-givlugo okarlutik: ikkajorung-una, nipliojor-mattigut.

24. Kioveille, okarlune: Tillijonmatuinar-tunga saukeñut tamarsimajuñut Israclim ig-lunganit pijuñut.

25. Taipsomale pämagavigijartorpa okar-lune: Nalegak, ikkajunga.

26. Kiovale, okarlune: Idluangilak kit-torngaujnt kakkojanginik aksarlugit, kingmi-mullo egilugit.

27. Arngnab kiova: Ahaila, Nalegak tai-maikkalloarpok; kingmiärsuille nerrivut karngänerlukunginik, angajokamik nerrima-vingeñit kattektunik.

28. Jesusible kiova, okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijövok! piomajarnik pilärpotit. Pañialo tagvainak piungäörpok.

29. Jesuse tagvanget aularame, Galikeam iñarbiet señianut pivok, tagvanget kakkamut majorarpok, takpikkungalo ingidlune.

30. Iñgaseksuit bellipsarpæt; taipkoa ilagit tussietunik, tautungituniglo, okarermiglo ajorsartunik, illakongörtuniglo ajulertuniglo uñaktunik assianik, taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita sänganut; tapsoma iñuliveit.

31. Iñuit tamaña pivlugo tattañiniarpæt, teekkogamikit, okarermik ojorsartut okalertut, illakongörtullo piungnertut, tussintullo pissulorilertut, tautungitullo tautulertut: Israelib Gudinga nakoridlarpæt.

32. Jesusim illiñiartine kaikoveit, okautivlugit: Iñuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratik uvlut pingasut uvamnometta; eñitinagit aularkojomangilakka, perlerkonagit angerarlutik apkome.

33. Illiñiartingita okautivæt: nakit kakkajaksiniarpita tamane iñukangitome, iñgaseksuit ukkoa kägungnärotiksanginik?

34. Jesusim appersorpeit: kapsnik kakkojokarkise? Kiovæt: arvengemit aggartunik. mingeritsello illanginik.

35. Iñgaseksuit ikterkoveit nunamut.

36. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut, mingeritsello tiguveit, knjalivlune avgorpeit, illiñiartiminullo tuñilugit, illiñiartingitale tuñiveit iñungnut.

37. Illunatik nerrivut, kăkarungnêrlutiglo; amiakullo kattilerpeit, amăksuit arvengemit aggartut tættædlugit illulerpeit.

38. Nerrilanktut 4000 diovtut angutainait, ængnet sorrutsillo kittinagit.

39. Iñuit aulartinanigit umiakotomut ikkivok, Magdalab erkănut pivlune.

KAPTELEMIK XVI.

Jonasib nellunaikuttanganik.

Farisæerillo Saduzæerillo tikkipæt; appersorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput.

2. Kioveit okautivlugit: Uñuganget okarapse: Kaukpet sillakelärpok, killak aupalulernet.

3. Kaujarangelo okarapse: akkunaliomidlarniarpok, killak aupalulilarmelo nuvujalettermet. Illipse takkormortose, killak kanočlijarianga kausimavasse, silla kanočtsomärpok, sogle uvlnt tapkoa nellunaikutangit kausimaneræt ajorpissigik?

4. Ukkoa nivētut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut: assianik tunnijauniat-sengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutanganik tuñijaujomärput. Tava kemekpeit, aularlune.

5. Illiñiartingille akkianut ikkärämik, kakkojēt neksangileit puigoramik.

6. Jesusible okautiveit: Nalegitse! Fari-særit 'Saduzæerillo kakkojangita sērnautik-sanget allarsiuk udsertorlusel.

7. Issumertorpæt ingmingnullo, okarlutik: taimak pivätigut kakkojamik neksanginapta.

8. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose, sög siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse?

9. Sulle tukkisingilasse? erkaumangilaselo kakkojet tellimet iñugaseksoarnut 5000 diunut, amäksuit kapsit (amiakovinernik) tættædlugit illulerpissigik torkorhugillo?

10. Kakkojettauk arvengemit aggartut 4000 diunut, amäksuit kapsit tættædlugit illulerpissigik? (amiakovinernik.)

11. Sögle tukkisingilasse, kakkojamik okantinginapse, okarama: Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sërnautiksanget allarsituk udsertorluselo?

12. Tagva tukkisivæt, kakkojet sërnautiksanganik udsertorkolaungimagit, Farisæerille Saduzæerillo ajokertuiningit pivlugit iñertermagit.

13. Jesusele Zesariab Filippusim igluga-seksoangita erkäñnt pivok, illiñiartiñe apperiveit, okarlune: Iñum Ernngninga iñuit kañok okantigivassuk? kinaujorivassuklonët?

14. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañe-seosugivätit, Babtiterijok; illangitale Elia-seosugivätit; ama illangita Jeremiaseosugivätit, nellantaijullonët illanget.

15. Appersorpeit: Illipsele kinausugivisinga?

16. Simonib Petrusib kiova, okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosnitem Ernninga.

17. Jesusib kiova, okautivlugo: pillorikpotit, Simon, Jonasim ernninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilätit, Atätamale killangmetub.

18. Okaupagittauk: Petruseövotit kairtomut mattomunga tungartitsomärpakka illagēktitakka, tärtorsub pitsartuninget sälaginiengileit.

19. Tuñitsivigijomavagittauk killaub nalegauninganut perutinik. Nuñame kellersutattit illunatik, kellersorsimajomärput killangmetauk: kellerudsartatillo illunatik nuñame, kellerudsarsimajomärputtänk killangme.

20. Illiñiartiñe inērterpeit, Jesuse Kristuseõgame, unipkāngojomanane inungnut.

21. Mattoma kingorngagut illiñiartiñe Jesusib okautilerpeit: Jerusalemnt aijuksak, okarlune: Äniatitauvlunelo angajokaijennnt,

ajokertaijorsoarnullo, aglangniglo illissimajuñnt, tokkotitauvlnelo, uvlut pingajuane, omaromärivok.

22. Petrusib ingminut pitipa iñerterlugolo, okarlune: Nalegak, taimaitomut pijauniar-næk.

23. Keviardlune Petruse okautiva: Tuñnm-nut pīt Satanase, siñaungasaramga; Gudib pingit issumaginginangne, iñuit pingit kis-seta.

24. Jesusib illiñiartiñe okautiveit: Uvam-nik malligomajok, issumaminik piñiatsengi-lak, señingajuksane kappiaisutiksanelonēt nangmageksariva malliklungalo.

25. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomār-pok: iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga pivlunga, iñoniaromārpok.

26. Sillarsoarlonēt tamat iñub pigigalloar-uniuk, tarngninelo asserolerunitk, suksari-vauk? Sumiglonēt iñuk tuñitigijungnarka, targnine ama piuliniarlugo?

27. Iñum Erngninga tikkitsomärmet, Atä-tame ānanauningane, Engelit illagællugit: iñuit tamaita akkivigijomärpeit piñiarningi-nik.

28. Ahañerik okautivapse: tapkoa illang-
ita mänetut tokko tukkisiniængilæt, Iñub
Erngninga nalegaunerminik aggertomik tæk-
kokaratik.

KAPITELEMIK XVII.

Kristusim ānanausijauninganik.

Uvlut arvengemit pingajualermetta, Pe-
truse, Jakobuselo, nukkālo Johānese
Jesuslim illagiveit, ingminullo pitilagit kak-
kamut kingiktomut.

2. Ānanausijaunvok sāngañe tækkonartillu-
git, kēnanget sekkeñertut kaumariktigiler-
pok, añorangillo kakkorsidlalerput aputi-
tut.

3. Ahak, Moseselo Eliaselo sakkerpuk, o-
kālavlutik tapsomunga.

4. Petrusē Jesusemut okarpok: Nalegak,
tamane ĭtsainarominarpok: piomaguvit, tag-
vane pingasunik iñillioromavogut, illingnūt
attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Elia-
semullo attautsemik:

5. Sulle taimak okartillugo, aliak, nuvujab kanmajub ullikpeit, nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara, tamna naleksink.

6. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk, pamangalerput koaksarlutiglo.

7. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo, okautiveit: makkititse erksiniarase.

8. Uitaleramik assianik iñuksingilet, Jesusse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñerterpeit, okarlune: Tækkojasse taimna okautiginiarasiuk iñungnut, Inum Erngninga tokkungajuñit makkiterkärtingo.

10. Illiniartingita apperivæt, okarlutik: Sög aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomärtomik?

11. Jesusible kioveit, okautivlugit: Ahaila Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlugit.

12. Okanpapselc: Eliase tikkisimajok, illitaringilælle, issumamingnut pidlarpæt; taimaktauk Iñum Erngninga taipkonauget kap-piaisuktitauijomärpok.

13. Tava illiniartingita tukkisivæt, Johaṇesemik, Babtiterijomik okautingmagit.

14. Iṇugaseksuit tikkinamikit, iṇub tikkipa, ittigangiṇullo pāmangavok,

15. Okarlune: Nalegak ernguna nāpkiḡink, illissimailingajok āniadḡarlune, iḡkoṁamut orrokattarpok, imānullo orrokattarivok.

16. Illiṇiartingnut ātautipara, āḡineḡ ajorpæt.

17. Jesusib kiova, okarlune: Tāta ukkoā okpingitut mumiksimajut kinguvāḡgukattigēt, kaṇok sivitutḡijomik neiḡorniarpapsee? kanerlo sivitutḡijomik keṇuginiāḡḡilapsee? kailauruk uvamnut.

18. Aṇernek ivsornartok Jesusib iṇerterpa, aṇivok tava tapsomanget. Soruseḡ tanana tagvainak piungnērpok.

19. Illiṇiartingita kissimik tikkipæt, okarlutik: Sōḡ uvagut aṇitilugo ajorpittigo?

20. Jesusible kioveit, okautivlugit: okpinginapsee. Ahaṁērik okaupapsee: Senf-kornetut okpernekarupsee, kakkamut omunga okartuinariakarpsee: tagvanget nukterit taikunga; nukteromārpok tava, ajugakaraselo,

21. Imaitulle añernerit auititaungilet, kishiane tuksiarnermullo nerringinermullo.

22. Galileamele-ïtillutik Jesusib okautiveit: Innum Erngninga pititaujomärpok iñuit aggangiñut;

23. Taipkoa tokkotsomärpæt, uvlut pingajuanne makkitsomärpok. Kiksadlalerput tava.

24. Kapernaumut pingmetta, kënanjenik kattersijut (kattiinavingmut) Petruse tikkipæt okarlutik: Ajokertortipse tuñivangila kënaujak (kattimavingmut)?

25. Okarpok: aukak. Igloomut ittermet, Jesusim ingiarpa okarlune: Simon, kanok issumavit? kikkunit attangit nuñametut tuñerget kënanjet pivittigit? kittorngamingnit tækkorngarteñillonët?

26. Petrusib kiova: Tækkorngartennit. Jesusib kiova: Kittorngæt tava tuñijijariakangilet.

27. Ningarkonagille imab sinänut ainiarit, ningitsijartorit, sivorlek aulasagak kakkitet: aitarfikungne, Statermik nachvalärpotit, tamna tuñiuk pivlungalo pivlutillo.

KAPITELEMIK XVIII.

*Piujorinermik, Kristusim ajokertuining-
anik.*

Taipsomane illiñiartut Jesusemut pivut okarlutik: Kina angineröva killaub nalegauningane?

2. Nutarak Jesusib kaikova, akkornganullo pitipa.

3. Okarlune: Ahamerik, okautivapse: utteromangikupse, nuttakkatullo-ïngikupse, killaub nalegauninganut piomängilase.

4. Ingminik otunak nutakkatut mikliler-tok, anginerövok killaub nalegauningane.

5. Imaïtok nutakamik illelliortub attimne, illelliorivānga.

6. Uvamnulle okpertut ukkoarārsuit, il-langanik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongësingagut nivingaïviogune, imarbingmullo ittinersamut ippitilugo.

7. Kappianamek sillarsoarmiut asserortai-

pivlugit. Asserortaijokaromärpök: kappian-
amegle iñuk taimna asserorterijok.

8. Aggakpille ittikkavillonēt asserorpattit,
nakkarkit egilugillo: Illingnut ajunginersau-
vok, tussielutit, illakongörlutillonēt iñogute-
mut itteruvit; marrungnit aggakarnermit,
ikkoṁamut kamitsuitomut egitaunermit.

9. Īsivittauk asserorpattit, pēruk egilugolo:
Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĩse-
karlutit iñogutemut itteruvit, marrungnit ĩse-
karnermit, ikkoṁamullo kamitsuitomut egi-
tannermit.

10. Ipaksileritse, makkoarārsuit illanget
nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita
killangmetut Atātama killangmiub kēnanga
tekkunātsainarpæt.

11. Iñum Erngninget piulijartorpeit ta-
maita tamarsimajut.

12. Kañok issumavise? Iñuk ungniakat-
tartunik tellimertorlutik saugakutekaruno,
tapkoalo illanget taṁarpet: ungniakattartut
sittamertorlutik arverterngemillo sittamartut
kemmegajangileit kakkeñut, taṁartok keñe-
riarajangila?

13. Neñiguniuk, ahañerik okautivapse, tamna kuviaisutigiluarpa, assingiñit ungnijakattartuñit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartuñit, tañarsimangituñit.

14. Taimaktauk Atätapse killangmiub tañarkonginiva ukkoarãrsuit illanget.

15. Kattanguvit idluivigiludlarpattit; kisivit nellipsaruk, iñerterlugolo kissipteolulik. Nalekunitit kattangutit äkigërpok tava.

16. Tussangipattille, attautsemik mar-rungniglonët illakarlutit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit marrolutik pingasuluselonët okaleropse.

17. Tussangipasse, illagëktuñut okari. ta: illagëktulle nälengippagit, nellojorællugo, Zoelnerijorællugolonët.

18. Ahañerik, okautivapse: kellersotas-se nuñame, kellersorsimajomärputtauk killangme; kellerõdsartassele nuñame, kellerõdsaromärputtauk killangme.

19. Ama okaupapse: marruk nuñame illagëkunik, sumiglonët tuksiaromavlatik; piomajattik pilärpæk Atätamuit killangmetomit.

20. Marruk pingasullonēt attimne kattimajarangetta, akkornganetsomavunga.

21. Petrusib apperijartorpa, okarlune: Nalegak, kattangnuma idluivigiludlarppanga, idluiningit kapsiarterlunga issumagijungnē-reksarivakka? arvengemit aggartunik nama-ka?

22. Jesusible kiova: okautingilagit arvengemit aggartunik, kissiane (uñuktovaksoarnik) 490 nigle.

23. Tamaña pivlugo killaub nalegauninga attañertun-ïpok, taipoma kivgane kiglissinialerpeit.

24. Kiglissinialermagit: illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10,000 denik kēnaujeñik.

25. Akkiksakangimet, attañinget tamna pissiniutankova, nullianiglo kittorganginniglo, perkotinginiglo tamainik, akkillertaujomavlune.

26. Kivgab tapsoma pāmangavigivlugo, mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaita akkilleromärpakka illingnut.

27. Kivgak tamna attañinget näpkigilerpa; aularkovlugo akkillerkojungnërpa akkiliksenik.

28. Kivgak tamna aularpok, añigame, kivgaukattime illanget naipipa, tamakisimajine kënaujenik ungnijakattartunik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kiñilugolo okantiva: akkiliksettít uvamnút akkilikit.

29. Kivgaukattinget pämgavljune tuksiarvigiva okarlune: ningarinanga, tamaita akkilleromarpakka illingnut.

30. Aipalepiomangilak: parngnanërsimavingmut ittertitsartorpa: akkilieksangit tamaita akkillerkärtinagit.

31. Kivgaukattingita tamaña tækkogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeit attañermingnut.

32. Attañinget kaikova okautivlugo: Kivgakullovotit akkillieksettít uvamnút tamaita issumagijungnërpakka, tuksiarvigigamga:

33. Kivgaukattillo näpkigijeksaringilet, sorlo näpkigilaurapkit?

34. Attañinget kaningaumajarvigiva, änia-

utsijomut pitilugo; akkillieksangit tamaita akkillerkärtingit.

35. Taimaktank Atätama killangmiub piomariväse: omættipsingne kattangutipse tammarningit issumagijungnërneängikupsigik.

KAPITELEMIK XIX.

Kañimajut Kristusib iñuliveit.

Okantsit ukkoa Jesusib năgamigit: Galilæamit aularpok, Judæab erkănut pivlape, Jordanim igloanut.

2. Iñngiartorsuit mallingniktut iñulidlarpeit tagvane.

3. Farisæerille tikkinamitsuk öktorniarlugo, apperivæt: Nulle angutib, piutsit nellet pivlugit, avilugo idluarka?

4. Kioveit, okautivlugit: okantsit attuar pangilasse? Inungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausek arngnarlo attausek;

5. Okarlune: Tamaña pivlugo angune arngnālo angutib kemegomärpæk, nulle ungagimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk.

6. Tamaña pivlugo marrojungnērlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iñub avititeksaringilak.

7. Okautivæt: Sög Mosesib tunijerkovätigut aglangnik avitsitiksenik, avikovlugo arngnak?

8. Kioveille: Mosesib iñertingiläse nulliasse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganit taimaingilak.

9. Okanpapsele: nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet) assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa tapsoma. Avtamiglo nulliektub nulliarēngnek asseroriva.

10. Illiñiartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarēgiak idluangilak.

11. Okautiveille: Okausek tamaña iñuit illunatik tukkekartilungilæt taipkoale tait-siviojut kissimik tukkisivæt.

12. Aipaitokarpok illanginik, arngnamik

tinganit imailutik erngniängömajunik:
Aipaitokarivok illanginik, iñungnut aipaito-
koajunik: Aipaitokarivok ama illanginik,
pijarellutik aipaitsomajunik, killaub nalegau-
ninga pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekar-
tiluk una.

13. Taipsomane nutakket ätipeit tapsomunga, aggangiñut pattiktaukovlugillo tuksiarutigilugit Gudemut, illiñiartingitale suadalalerpeit.

14. Jesuse okarpok: nutakket uvamnut pillit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

15. Aggangminut pattiklugit tagvanget salarpok.

16. Ahak, iñub tikkilugo apperiva: Ajungitotit ajokertuijok, kanočtomik ajungitotomik pinniartuksauvik, piomavlugo iñogutemik nungusuitomik?

17. Kiovale: Sög ajunginerarpinga assianik ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak. Iñogumulle itteromaguit, perkojet malingniakit.

18. Tapsoma appersorpa suna? Jesusible kiova: Iñuarniarnæk; arngnarniarnæk; tig-

lingniarnæk; kigliluktomik okantiginiarnago aipeit.

19. Atätello 'anänello' nalekik; fñukattit illiktut nægliuik.

20. Iñnosuktub kiova, okantivlgo: tamaita makkoa mallilaukpakka sornusionimnit: suna kissiet pingipigo.

21. Jesusible okantiva: Idluartojomaguvit, perkutitit tamaita niorvgotigijartorkit, aglujunnullo pillintigilugit; killangme perkutit siariksiniarpotit tagva mallingaiakilärungalo.

22. Okausek tamana iñnosuktub tassaramiuk, kiksarlune kemekpa: agluiname.

23. Illiñiartiñe Jesusib okantiveit: Ahamerik okaupapse, agluitok Gudib naleganninganut pilune sappernakasekpak.

24. Okaupapsetauk: Ajornængineerövak, (nergsutsoak) kamele, merkutim Issingagut pivlune, agluitomit Gudib naleganninganut itterniartomit.

25. Illiñiartingita tamaña tassaramitsuk, angijomik kakkilärutigivæt, okarlutik: Kiname pilloridlarniarpa?

26. Jesusib tækkusarlugit okantiveit:

lūungnut ajornarpok, Gudemulle tamaita, ajornængilet.

27. Petruse tava kiovlune, okantiva: Ahak, tamaita kemelaukpavut, mallilarpillo, sumik akkiksakalārpita?

28. Jesusib kioveit: Ahamērik, okanpapse, maña mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, lūublo Ernngninga iksivautarnine ānanaunerme iksivalerpet, illipsetauk iksivajomārpose iksivantañe arkangemit aggartuñe, erkartorlugillo piomārpasse Israelib kinguvāngit, arkangemit aggartut illagēt.

29. Iñum iglune kemekuniuk, kattangu-tinnelonēt angunelonēt, arngnelonēt, nullelonēt, kittornganelonēt, perorsčvinelonēt, attera pivlugo: ungnijakattartunik tellimertorlutik piomārivok, iñogumiglo nungusuitomik piomārpok.

30. Unuktulle sivorlēt kingorliutsomārput: kingorlēllo sivorliutsemārput.

KAPITELEMIK XX.

Weineliksame perorsēviksiortunik.

K illaub nalegauninget adsigiva iglum iñua, uvlarortok señajuksarsiniarlano perorsēvingminut weineliksamut.

2. Señajukselle kēnaujamik attantsmik pilarmagit, uvlok nāvlugo señakovlugit, tiliveit perorsēvingminut weineliksamut.

3. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet, annigame assingit tækkoveit niuvervingmetut sullieksakangitut,

4. Okantivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorsēvingmut; namaktomik akkilleromavapse.

5. Aivut tava. Añña añigivok, uvlub nellunaikutanga arverngilermet arverngemillo tellimalermet, taimailiorivok,

6. Uñukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangalermet añña añigivok, assingittauk sullieksakangitut tikkiniveit, okantiv-

lugit: Sög uvlök nāvlugo sullieksakarase tagvanekise?

7. Kiovaet: tillijikanginapta. Okanti-
veit: illipsetauk aileritse perorsēvingmut wei-
neliksamut; idluartomik akkiksamik piñiar-
papse.

8. Uñulermet, perorsēviub weineliksab
īmaet pimajine okantiva: Señajut kaikolu-
gillo akkilikit, kingorlēt sivorliutikit, ama
sivorlēt pigikit kingorliutigigit.

9. Uvlub nellunaikutanga arkangelermet
señakojañut sakkerpūt, illunatik adsigēnik
kēnaujenik attantsemik pivut.

10. Sivorlēt tikkinamik, uñunerseni pin-
niasugællutik (illamingnit;) tapkoatauk
illunatik adsigēnik kēnaujenik attantsemik
pigivut.

11. Attantsemik pigamik, perorsēviub
iñua okarnerlotilerpæt,

12. Okarlutik: kingorlēt makkoa uvlum
illainangane señalauktut, uvaptingnulle ad-
siutipattit, nauk uvlub kisserninga oku-
mainingalo tukkisijogut (señainalaukpa-
vut).

13. Kioveille, tapkoa illanget okantiva: Illænnara, akkilerleovigingilagit. At-tantsemik kēnaujamik akkilleromavlutit o-karama, angilaungilatit?

14. Kēnanjet piuk, aularlutit. Kingor-lerle tamna illiktut akkilleromavara.

15. Perkutimniglonēt issumamnik piñiar-tuksaungilanga? kattarlungavit ajungina-ma.

16. Taimak kingorlēt sivorliutsomärput, sivorlēlo kingorliutsomärput. Kaikojau-jut uñudlarput, āñerimajulle ikkidlarput.

17. Jesuse Jerusalemut majoarama, illiñi-artine arkangemit aggartut ingminut pitilu-git, ingeravlutik okantiveit:

18. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivo-gut, Iñum Erngninga pititaujomärpok ajo-kertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut, taipkoa tokkoteksautitsomärpæt.

19. Nellojuñullo tuñiniarpæt, taipkoa mittautigijomärpæt, ipperartorlagolo kikkiek-toromärpæt; uvlullo pingajuane omaromäri-vok.

20. Taipsomane Zebedæusib kittorngang-

it̃a arngnæta erngnængne illagivlutik tikkipa,
pāmangavigilugo sumik tuksiarvigiva.

21. (Jesusim) appersorpa: Sumik piomavit: Kiova: Erngnækka ukkoa iksivokokik
nalegauningne, aipa tallerpikpit tungäne, aipangale saumikpit tungäne.

22. Jesusible kiova: Tuksiartasse nellovasse: Erngusiärsum (imānga) imigeksara
imērungnarpitikko; Babtitautiksaralo Babtitautiksarigalloarpitikko? Kiovæk: Ahaila,
ajungikalloorpoguk.

23. Okautivak: Erngusiärsum (imānga) imigeksara imērnialloorpattik, Babtitautik-
samnullō Babtitaujuksangalloarpotik; tallerpingmale tungäne, saumingmalonēt tungäne
iksivakojomanek, uvamnut perkojeksaungilak (illiptingnut), Atātamale iksivakojangit
taipkoa iksivajomärput.

24. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamaña tussaramitsuk, añujutigilerpakit nukkarēk ukkoa.

25. Jesusible kaikoveit okautiniarlugit: Nnñam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sālaliksuit pitsartudlarput.

26. Illipsele taimailerniarase. Anguero-jomajok, kivgarijomärpasse tamapse.

27. Attaniojomajub kivgartorvigijomärpässe.

28. Innblo Ernngninga tikinginivok, iñnug-nut kivgartortanjomavlune; kivgartorijartor-porle, iñotsiminik tuñijivlune uñuktut pialijiksangañik.

29. Jerichomit añingmetta, iñugiartorsuit mallikpæt.

30. Ahak, tautungituk apkotäne iksivajuk. Jesuse kängiutijok tussaramiko, niplialerpuk, okarlutik: Nalegak, Davidim Ernngninga, näpkigittiguk.

31. Iñuille iñerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle, okarlutik: Nalegak, Davidim Ernngninga, näpkigittiguk.

32. Jesuse nokkalerpok, kaikovlugik, apperivæk: kañok piomavitik uvamnut?

33. Kiovæk: Nalegak, tautuleromavlañuk.

34. Jesusib näpkigilerpak, isikikut aktor-pak: Tagvainak tautulerpuk, malliklugolo.

KAPITELEMIK XXI.

Kristuse Jerusalemut aivok.

Jerusalemut kaglileramik, Betfagemut tik-
kilutik, orksuktalingnut kakkamut,
Jesusib illiñiartingne marruk tillivak,

2. Okandlugik: Aileritik iglugasengnut
nelliptingnetuñut, nergsut suitekoktujok pit-
tuksimajok neñilärpatik nocharlo señiane;
pitüdsarlugiglo, uvamnut kailugik.

3. Apperijanguptik, imak kingittik: Nale-
kab attoromangmagik; tava neksartaukolär-
pak illiptionut.

4. Tamakkoa illunatik imailiorput, nel-
lantaijub okausingit nellautsekovlugit imak
okarame:

5. Zionib pañia okautigissiuk, ahak, Nale-
ket kaivok illingnut sinaungaidlune nersume-
lune, nergsutiblo sintekoktujub nangmakpak-
tub nochanget känganelune.

K 2

6. Illiniartuk aularpuk, Jesusib okautimamik taimailiorpuk:

7. Siutekoktujuk nocharlo ätipakik Jesusenut, añoratik kemërloanut illivlugik, (Jesuse) känganut ingitipæt.

8. Iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotānut; assingillo napartut kēsertutingit kiblorlugit pivut, apkotānut illiveit.

9. Iñugaseksuillo sivorlelo malliktingillo, kagudlarlutik okarput: Hosiana Davidim Ernnginga; Nalekam attingane tikkito! Hosiana kotsingnerme.

10. Jerusalem ittermet, iglugaseksuit iñungit illunatik anlajalerput, okarlutik: kina una?

11. Iñuille okarput: Jesuse una, nellantajok Nazaretemit Galilæametomit.

12. Jesuse Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniantullo kattimavingmetut añitilerpeit kēnaujeniglo taunksējut ikpættingit, tingmitseniglo niorkottigit iksivautangit orrotidlarpeit.

13. Okautivlugit: aglaksimavok, igluga tajaujomārtok tuksiarvingmik: illipsele iñu arvigilauktasse.

14. Kattimavingmemet, tautungitullo tussietullo tikkipeit, tamaita piungnerti-peit.

15. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut tattañiniarnartitangit tækkogamikit; Sorruisillo kattimavingme kaggudlartut, tussamikit: Hosiana Davidim Ernnginga: sinanngalerput tagva.

16. Okautivlogo: ukkoa okartut tussarpigit? Jesusib okautiveit, ahaila: Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamaktullo kannermingnut nakudlartomik pitipatit?

17. Tava kemekpeit, iglugaseksoarnit añivok Betaniamut, tagvanelerlune.

18. Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravlune kãlerpok,

19. Napartok Feigeliksak apkoserngub señiane tækkogamiuk, nellipsarpa merktuinalik tækkogamiuk, okautiva: mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pannilerpok.

20. Iliñiartingita tamana tækkogamit

suk, tattaṁiniarlutik okarput: Napartok una Feigeliksak kañok illingava pañidlalau-nerpa?

21. Jesusible kiovlune, okautiveit: A-haṁerik, okantivapse, iñertuiniarase okperupse, Feigeliksamut napartomut taimailiortuinaromāngilase; kakkamulle omunga imak okarupse, tagvanget kangattarit, iṁarbingmullo nakkarit tava taimailioromajok.

22. Tamaita tuksiutipsingnik tuksiartose, okperupse pilärpasse tava.

23. Kattimavingmut ittermet ajokertortil-lugo, Ajokertuijorsuit iñnillo angajokangita tikkipæt, okautivlugo: Kimit perkojauvit i-mailiorkovlutit? Kialonët pitsartojomik mat-tomānga tuñitsivigivātīt?

24. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperio-mavapsetauk okautsemut attautsemut; mat-tomānga okautijomagnpsinga, okautijoma-vapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailior-lunga.

25. Johaṁesib Babtisitinga nakit piva? Killangmillonët iāungnillonet? Erkarsaler-

put, ingminut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo, okautijomavätigut; sög okperilaungipissiuk?

26. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut; Johaṇese iñuit illunatik nellautajoringmatsuk.

27. Jesuselo kiovæt, okarlutik: nakit pingmanget nellovavut. Okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

28. Kañok issumavise? Angutekalauktok marrungnik erngnelingnik, sivorlermut tikkipok, okautivlugo: Erngnik, uvlome seña-jartorlaurit perorsēvimnut weineliksamut kakkamut.

29. Tapsoma kiovlune, okantiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsēvingmut.

30. Ernagnerine aipanut tikkinivok, taimaktau okautivlugo. Tapsoma kiovlune, okantiva: Akaila Nalegak; ainañele.

31. Taipkoa marruk nelliakita atātamik perkojanga mallikpakko? Kiovæt: sivorliub. Jesusib okautiveit: Ahañcrik, okautivapse; Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nale-

gauninganut ittertuksaukørnersaujut illip-singnit.

32. Johaṇesib tikkipāse, ajokertorpāselo apkotiksamik idluartomik, illipse okperingilasse: Zoelnerille anguniarpaktullo okperivæt. Tagva tækkolaukårdluse kakkialinginiuose kingorngagut okperluse.

33. Adsigēktunik assinginik tussaritse: Angajokakalauktok perorsēvilliudlartomik paungalingnik, avatā avaluliudlarlugo, paung-et iptinget seṇaviksanganik seṇalaarame, nuvuguseksoarmiglo seṇagivok; perorsēviksiortuñut attartortaukogamiuk nuṇame assianut aularpok.

34. Paunget iñilerviet nelliutingmet: kivgane tilliveit perorsēviksiortuñut, perorseviub paunganginik pijartorkovlugo.

35. Perorsēviksiortulle kivgangit tigudlarlugit, illanget unatarpæt, illanget tokkopæt, illangettauk űjarkenut millorpæt.

36. Ama kivet assingit tilligiveit, uñnerset sivorlinginit: Tapkoatauk imailioriveit.

37. Kingorliotilerlugo Ernagne tilligiva

taipkonunga, okarlone: Ernguera illaragiomavæt.

38. Perorsëviksiortut erninga tækkogamitsuk, ingninguut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak; atte tokkoniarlavut kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

39. Tiguvæt tava, perorsëvingmillo pingujarlugo tokkopæt.

40. Perorsëviub angajokanga tikkikune, perorsëviksiortut ukkoa kañok piomavagit?

41. Kiovæt: ajortulliartorsuit ukkoa tokkotsomärpeit, perorsëvine perorseviksiortuñut assingiñut, paunganik kaitsijomärtuñut, iñerviet nelliutikpet, attartortaukojomärpa.

42. Jesusib okautiveit: Aglait attna-laungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, iglullliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok; tagva Nalekab pinniarninga, tattañiniarnadlarpok isiptingunt.

43. Tamaña pivlugo okautivapse: Gudib nalegauninganik aksärtaujomärpose, nello-

juunt pænngenik idluartunik kaitsiomäri
tunnilugo.

44. Iñuk njarkamut omunga tupvio
serkomitaujomärpok: kattakvigijañele
kam oma, serkomitsijomärpa.

45. Ajokertuijorsnit Farisæerillo
gëngningit tussaramikit: Mallugivæt ok
gingmagit.

46. Killanalerlutik tigujomagalloa
iñuille erksigiveit nellautajoringmatsuk

KAPITELEMIK XXII.

*Attañersub Engninget nullianilernin
nik.*

Jesusib ama okautilerpeit adsigëktu
imak okarlune:

2. Killaub nalegaunïnga sorlo attañe
erngnine nullianerkolerpa.

3. Kivgene tilliveit, nulliarëngnialertun

nerrijartortukset kaikovlugit: kajjomalungilello.

4. Ama kivget assingit tilligiveit, okarlune: Nerrijartortukset okautigissigik, ahak, nerrimäreksavut piarērpakka, tuktuvakotikkalo koiñijut tokkopakka, tamaitalo piarērpnt; kaileritse nulliarēngnialertungnut nerrekattigelaumilavut.

5. Nachogivælle, aularlutiglo, illanget perorsēvingminut, illangello sullivingminut pivok.

6. Illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit.

7. Tamaña attanersub tussaramiuk: ningajadlalerpok, sorsuktokutsoañe aikoveit, iñuurtut taipkoa nungutsartorkoveit, igluga-seksoangit ikkilugit.

8. Kivgeñe okantiveit: Nerrimärekset piarērsimagalloartut, kaikojaulauktulle pijuk-saungilet.

9. Tamaña pivlugo apkosiniälungnut aileritse, illunaita naipiñiartasse nerrijartorkogissigik nulliarēngnialertungnut.

10. Kivget taipkoa apkosiniälungnut aivut, naipitattik illunaita kattitipeit, ajor-

tullo ajungitullo: Nulliarēngnialertuk iglungak nerrimākattauniartuñut nimniolerpok.

11. Kaikojaujut attañersub tækkojartorpeit; tagvane iñuk añorārsimangitok nerrimakattanjuksetut tækkogamiuk,

12. Okautiva: Illanak, sōg ovunga itterkit, añorārsimangitotit nerrimakattanjuksetut? Tamnale niplingilak.

13. Kivgeñe attañersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersorsigik, egilugolo tårtorsoarmut, keatsainaromārtomullo aglerulātsainaromārtomullo.

14. Kaikojaumajut uñukput, añerimajulle ikkiput;

15. Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kañok okausinganut uiverivlugo.

16. Illiñiartingit tapsomunga tilliveit, Herodesiblo kivgangit illagællngit, okarlutik: Ajokertuijok, okpernartōjotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit iñuit sivōragingilettit, illunaita nelligigangne.

17. Tamaña pivlugo okautittigut, kañok

sumavit, Attañivaksoak tuñitsivigilugo
uñnergutinik idluarka, idluangilalonët?

18. Jesusible nipporsainingit tukkisilera-
nigit, okantiveit: Takkormortose, sōg uive-
ridlarkissinga?

19. Tækkulago kēnaujak tuñnergutiksak.
Kēnaujak tapsomunga sakkerpæt.

20. Appersorpeit: kia adsinga, kialo ag-
langit kolläne?

21. Kiovēt Attañivaksub. Okantiveit
tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk, Attañi-
vaksub piksanga, Gudemullo Gudib pik-
sanga.

22. Tamana tussaramitsuk, tattaminiar-
put: kemeklugolo aularput.

23. Uvlok tamaña Saduzæerit tikkipæt,
omarviksakangitomic okartut; apperival-
lo.

24. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosese o-
kartok, tokkojokarpet kittorngakangitomic,
nukkanget (angajugilauktame) nullia nul-
larijomärpa, angajune kinguväksakarkov-
lugo.

25. Uvappingnele nukkarēt arvengemit ag-
artut-ilauktut. Angajuklek nullianilau-

rame, kittornginane tokkovok: Nulle nukaminut kemekpa.

26. Taimaktauk aipanget, pingajuello, arvengemit aggartut kingorlerēklutik (pigivæt).

27. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok.

28. Makkitervingmele, taipkoa arvenge-
mit aggartut nelliata nullianiktarijomärpauk,
illunatik nulliarilaungmatsuk.

29. Jesúsib kiovlune, okautiveit: Tamarpose illa, aglait nellogapsigik, Gudim ajugakangijusalonēt.

30. Tokkungajuñit makkitsomärtut nullianingniængilet, uininguiængilello: Gudi-
ble Engelingittitun-itsomärput killangme.

31. Tokkungajunik omaromärtunik at-
tnalaungilasse, Gudim okautilaungmasse
imäk:

32. Abraham Gudigivānga, Isablo Gudi-
givānga, Jakoblo Gudigivānga? Gude tok-
kungajut Gudigingilæt, iñojulle (kissimik).

33. Iñuille tamaña tussaramitsuk, ajoker-
tuininga tattaṁiniarivæt.

34. Farisæerit tussaramik, Saduzæerit o-

ransiksčrotimgagit attantsimut kattiler-
put.

35. Taipkoa illangeta, aglangnik illisima-
jub ōktorpa okarlune:

36. Ajokertnijok, perkojenit tamaiñit nel-
liet anginerova?

37. Jesusible kiova: Gudit Naleket næg-
ligiuk, omættingnut tamānut, tarngningnullo
tamānut, issumangnullo tamaiñut.

38. Tamaña pijariakarnerōjok, angnerlo
perkojak.

39. Aipangatauk tapsotunak-īpok: iñu-
kattit illiktut nægliligulo.

40. Perkojængnut ukkungnunga marrung-
nut perkojet illunatik illagēkput nellautai-
jullo (aglangit).

41. Farisæerille kattimangmetta, Jesusim
apperiveit,

42. Imak okarlune: Kañok issumavise
Kristuse pivlugo? Kia erngnerivauk? Kio-
vat: Davidib.

43. Okantiveit: Sōg Dävidib (Gudim)
añerninganut Nalekaminik taivauk? imak
okarame:

44. Nalegak Nalekamnut okartok: Taller-

pingma tungānut ingitit, ningarijittit u-
vanga illerkārtinagit ittikkavit tulleratang-
aānut.

45. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivank?

46. Kiolugo illunatik sappilerpæt, illuna-
tiglo uvlub tapsoma kingorngagut apperi-
lugo sapperivæt.

KAPITELEMIK XXIII.

*Farisæerit takkormorningita sakkertitau-
ninginik.*

Jesusib inuillo, illiñiartingillo okantiveit
imäk:

2. Mosesim iksivautangane aglangnik il-
lissimajut Farisæerillo iksivavut.

3. Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, ta-
maita naleklugillo mallingniarsigik; piñiar-
ningille mallingniarasigik, okaralloartut
piñiaratik.

Erksungeksenik okumaitunik erksuk-
gitunik kellersivut, iñuillo tuinginut il-
git piveit; nangminerle aktoromangileit
ingmut attautsemullonēt.

Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut
agaukovlugit. Erkaumajeksettik sillik-
t, añoratsettiglo killungit angijororlugit
veit.

Nerrimavingme illiñiarvingmelo issuk-
mavlutik iksivajomavut.

Niuvervingmello sallutitanjomavut,
ignut taijaujomavlutik Rabbiniik (ajoker-
mik).

Illipsele taijauniatsengilase Rabbimik:
atsemik ajokertortekarapse Kristusemik;
se tamapse kattangutigēkpose.

Atätamik taisiniarase nuñame: attausek
gigapsiuk killangmetok.

0. Ajokertuijunik taijauniatsengilase:
sek ajokertortigigapsiuk, Kristuse.

. Illasse anginerojok, kivgeksaujok il-
ignut.

. Ingminik angijojomajok, mikkiner-
mārpok: Ingminigle mikkinersaujorijok,
a angijorortitauniarpok.

13. Kappianamek okorse, aglangnik illi simajut, Farisæerillo takkormortose! Killar nalegauninga parngnanērapsiuk, iñuit itte konnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajul itterkõngilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illi simajut, Farisæerillo takkormortose? U garnerit pingit nungunapsigik, takkijun tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okartos Taimak pivlugo pidlartaunersaujomärpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illi simajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñ kullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorlu Judikukatiksapsingnik: illagikpassele, tä tomut kittorngautippase, illipsingnit marn erterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut te siortut, okarapse: Gudib iglunganik ange tok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglung et piñarnarusianik (Goldemik) angerto tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna angir rova, Golde, Gudim iglungalonēt, ivlern titsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok,

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib känganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tautungitose: Suna angine-rova, tuñergut altarelonët ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, känganetullo tamaita tappipeit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna anger-poktank Gudim iksivautanganik känganetomiglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illis-imajut, Farisæerillo takkormortose! Min-zelo, Tillelo, Kimello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkojeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idluarnerlo, năpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (taimajut) piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tautungitose tessiortose! Mil-lgiarărsuit keñerapsigik, Kamelemigle ĕsi-vose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

13. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Killanb nalegauninga parngnanērapsiuk, iñuit itterkonnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajulle itterkōngilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose? Uigarnierit pingit nungunapsigik, takkijunik tuksiarutininik tuksiarutsomavlugit okartose: Taimak pivlugo pidlartaunersaujomārpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñakullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorlusa Judikukattiksapsingnik: illagikpassele, tārto mut kittorngautippase, illipsingnit marroerterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut tessiortut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglung et piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna anginrova, Golde, Gudim iglungalonēt, ivlernartitsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok, ta

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib känganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tantungitose: Suna angine-rova, tuñergut altarelonët ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, känganetullo tamaita tappipcit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna anger-poktauk Gudim iksivautanganik känganetomiglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Minzelo, Tillelo, Kimello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkojeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idlnarnerlo, näpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (taimajut) piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tantungitose tessiortose! Millgiarärsuit keñerapsigik, Kamelemigle äsi-vose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

simajut, Farisæerillo takkormortose! Erng
usiärsuillo pogutello sillatatigut keblariksa
rapsigik, illungille tættæput piomatunermiglo
nerritunermiglo.

26. Farisæerillo tautungitotit! Erngusjār
sublo pogutablo illugik sallumarsarkärkik
sillatigik keblaridlarkovlugik.

27. Kappianamek okorse, aglangnik illis-
simajut, Farisæerillo takkormortose! Illu-
vertitut mingoarsimajutitun-ñapse: silla-
tingit ānananjartut, illungille tættæput tok-
kungajat sauninginik, mamaitualungniglo.

28. Taimainivosetaük, kallinipsigut idluar-
tōjarpose, iñuit tautuktillugit, illupsigulle
takkmormornermiglo idluiluktomiglo tættæ-
pose.

29. Kappianamek okorse, aglangnik illis-
simajut, Farisæerillo takkormortose! Nellau-
taijut illuvingit señagapsigik, idluartullo il-
luvingit ānanausigapsigik,

30. Okarluselo: Atātagilauk tavutiñukat-
tigilauruptigik, illagijomalaungilavut taipkoa
kovisilauktut nellautaijut auginik.

31. Tamattominga nangminek pivluse

angerpose, nellautaijunik tokkotsijut kittorngaringmasse.

32. Atte illipsetauk sivorlipse oktorvigilauktanget tættæniarsiuk.

33. Kuglugiarālujarpose, kañok illiluse kappianartovik kemājomavissiuk?

34. Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellautaijullo, sillatojullo, aglangniglo illissimajut; taipkoa illangit tokkotsomärpasse, kejungmut señingajolingmut kikkiek-torlugit, illangillo illiñiarvipsingne isakard-laromärpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit ama iglngaseksoarnut assingiñut;

35. Tikkitankovluse idluartut aungiñut illunainut, nuñamut kovijauñut, idluartum Abelim aunganit, Zachariasib, Barachiasim erngninget aunga tikkilugo, tokkelanktasse kattimaviub altariblo akkorngangne.

36. Ahañerik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit kinguvängukattigët ukkoa akkiñiartaujomärput.

37. Jerusaleme, Jerusaleme, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijose, millorlugillo ujärkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittorng-

asse kattitsomakattalaaktakka, sorlo :
naungub kattipeit piakenē issarkomi
piomalaungitosele.

38. Ahak, igluse iñkarungnēromärp

39. Okaupapse: Mattoma kingorn
tækkojomērpapsinga, imak okarkärtin
Nakoridlartaule Nalekam attingane tikk

KAPITELEMIK XXIV.

*Kattimaviub serkomitauninganik sivo
vaksoangagut okautaujok.*

Jesuse kattimavingmit añingmet illi
tingita tikkipæt, kattimaviub señ
ninganik kemērgotiniarlugo.

2. Jesusible okautiveit: tamakkoa ta
tækkogalloarpissigik? Ahamērik okaup
ujarket ukkoa illunatik serkomitaunia
kallerēktokarungnērlutik.

3. Orksuktaljingme kakkame iksivale
illiñiartingita ingmikōrlutik tikkipæt,

litik: Okautittigut, kakkugo pijukset tamak-
koa tamaita piomärket; sunalo nullunaiku-
taksanjomärpa tikkiviksarnut, sillarsublo
naggatiksanganut?

4. Jesusib kiovlune, okautiveit: Kañatit-
se, niverijaukoñase.

5. Uñuktut tikkitsomärmetta attera atteri-
lugo okarlutik, Kristuseövunga: uñuktullo
tañmartiniarpeit.

6. Uñatadlartunik, uñatadlartut nipper-
soanginiglonët tussaromärpose: Kañatitse
erksiniarase. Taimailiortokaromärmet si-
vorngagut; sillarsub naggatiksanga nelli-
tingilak sulle.

7. Inuit inungnut assimingnut sorsulärni-
arput, attañionek attañionermut assimingnut;
kängnartorsoarmiglo kañimalualungnarto-
miglo piokaromärpok. Nuñet sunatuinarme
saijukpilugomärput.

8. Tamedsa kappianartok aularniiksak.

9. Kappianartomut tava pititsomarpäse,
tokkoluselo. Inuillo illunatik omigidlaro-
märpäse attera pivlugo.

10. Inuit uñuktut (ingmingnut) sinaunga-

säromärput, illatiglo kigortigællugit ingming-
nullo omisutiomärput.

11. Nellautainerluktut uñuktut sakkero-
märput, uñuktut tamartiniarlugit.

12. Idluitulliarnek pivallialermet, unuk-
tut næglingningit niglinarsiomärput.

13. Issuanulle sokkosijuitok, (okperlune)
piulijaujomärpok.

14. Okautsit tussarnertut Gudib nalegan-
ninganik okautaujomärput inungnut sillar-
soarmetuñut tamaiñut, inuit illunatik nello-
jungnërutiksangañut: Tava sillarsub nagga-
tiksanga nellintiomärpok.

15. Kappianartok nungutsivik tækko-
gupsiuk, tamattominga nellautaijub Da-
niel okartok, ivlernartome iniminetok, (ag-
langnik) ukkoninga attuarsijub, kamagilerli-
git.

16. Uvlok taimna nelliutikpet, Judikut
nuñanginetut, kemälit kakkeñut.

17. Igľub kănganetok akkarane, sumik ig-
lominit aiklerlune.

18. Perorsevingmetublo utterniarane, aňo-
ratsene pijartorlugit.

19. Kappianamegle singaijut iñugaktullo tamaña nelliutikpet.

20. Tuksiaritse kemāviksasse okiome sabatemetonēt pilerkoñago.

21. Uvlune taipkouane iñuit kappiaisudlarniarput nellekangitomik, sillab pigiarninganit tamaña tikkilugo, kingoragagullo tai-mak angitigijomik kappianartokarniængini-vok.

22. Uvlut taipkoa ikkiglijauniængipetta, iñuk attauserlonēt piulijauniatsengilak: Añerimajulle pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijaujomärput.

23. Okantsangupse imak: Ahak, Kristuse tagvanepok, ikkanelonēt: tamaña okperiniasasiuk.

24. Kristuseõlutik okartut, nellantainarluktullo sæglojut sakkeromärput, nellunaikutaksoarnik tattañiniarnartunik piñiarlutik: Añerimajut tañmartiniarlugit, (tañmartitaujungnarpetta).

25. Ahak, makkoninga okautivapse nellinterkärtingagit.

26. Tamaña pivlugo okautikpasse: A-
M

hak, iñukajuitomepok; ainiarase. (lonēt) Ahak, iñiminepok; okperinigi.

27. Sorlo kaumalak pāngēt pijok n kaumautivlugo: taimaitsomārpoktauk | Ernngninget tikkiviksanga.

28. Nañe killögkarpet, nektoragit vut.

29. Uvlut taipkoa kappianartut kinattigut, Sekkeñerlo Takkerlo kaumajromārpuk, uvloritsello kattegomārpulangmit, killaub pitsartuningit aulataumetta.

30. Iñum Ernngninget nellunaik tava tækkuksaujomārpok killangme. nuñametut illunatik keadlaromārput, Ernngninga tækkojomavæt killaub nuvittigut akkartok, pitsartudfärlune añlartok.

31. Engeliñe tillijomārpeit nipsauti pivaksoanganut : Añerijangit. katti añorenit sittamanit, killaam issuanit, isaiapanut.

32. Adsigēktomik iñiñiaritse, na

Feigeliksak pivlogo: Akkerungit iptekalerangetta, siggilerangettalo, aujajaraklilernet kausimavose.

33. Taimaktank illipse, makkoa tamaita tekkogupsigik, kaglilernet kausimaniarpasse.

34. Ahamerik, okaupapse: Kinguvängukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtiñagit.

35. Kiglaklo nuñalo nungutsomärpuk, okantsikkale nungutsomängilet.

36. Uvlomik taipsominga, uvlublo nellunikutanganiglönēt kausimajokangilak, Engellillonēt killangmetut, Atätama kissime nellangila.

37. Sorlo Noa iñotillugo-ñlauktok, taimaktank itsomärivok Iñum Ernngninget tikkivikmanga.

38. Sorlo uvlunē taipkonane, ullitornivaksub sivorngagut; nerrivut, iñilarmiglo, nullianiktullo, uiniktullo, uvlok tamna tikkilago, Noam ittervia nmiarsoarmut;

39. Kamagingilælle, ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungudlugit: Tai-

maktauk Iñum Erngninget tikkiviksanga itsomärivok.

40. Tamaña nelliutikpet marruk perorsë-vingmetsomärpuk: aipanga illelliortaujomärpok, aipale kemektaujomärpok.

41. Marruk kaivititsikattigëgomärpuk: aipanga illelliortaujomärpok, aipale kemmektaujomärpok.

42. Taimak pivluga pigärutigissiuk: Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk.

43. Tamañale nellojungnëreksarivasse: Tigliktub tigligijartorvia iglub iñuet kausimaguinuk; pigäromavok, iglominut itterkoñago.

44. Tamaña pivlugo illipsetauk opalung. ersimatsainaritse: Iñum Erngninget tikkit-somärmet neriuktinase.

45. Nelliak sukosijuidlune sillatövlunelo kivgauva, attañinget kivgaminut pitipa, piksanguinik tuñitsivigekovlugit nerreviet nelliutileranget?

46. Kivgak tamna pilloridlarpok, imaili-ortok attañinget tikkipago.

47. Ahamërik okaupapse: Piminut tamai-nut pititsomärpa.

48. Kivgakullugle assia, omamigut imak okarune, attañerijara sulle tikkiniængilak:

49. Kivgaukattiñe anauvlugit pivok, nerilunelo iimilarmelo tallatut illagivlugit.

50. Kivgab taipsoma attañerijanga tikkit-somärpok, uvlome taipsomane neriuvigigitangane, uvlublo nellunaikutangane kivgab isumavigigitangane;

51. Asserortiniarpa tagva, takkormortut illagællugit akkivigiomärpa, tavane keatsainaromärput aglerolätsainaromärpullo.

KAPITELEMIK XXV.

Adsigëktomik uigasuit pivlugit.

Tamaña nelliutikpet, killaub nalegauninga itsomärpok nigasuktitut tellimaujortut, kollitik neksarlugit, niksak pachrearlugo änivigivæt.

2. Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimællö sillatojut.

3. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuk mingnigle neksaratik.

4. Sillatojut pogutamingne orksuimig kollitiglo neksarput.

5. Uiksak mulludlarmet, illunatik nern leramik, siñilerput.

6. Uñuak keterarmet nippersoakalerp imak: Ahak, uiksak kaivok, pachrearh añivigissiuk.

7. Uigasuit taipkoa illunatik makkij kollitik äkiklugit.

8. Sillaitulle okarput sillatojuñut: C supsingnit tuñittigut, kollivut kamingn ta.

9. Sillatojut kiovlutik okautiveit: N kagle; amigarkoñago uvaptingnullo il singnullo. Niuvertuñulle pissiñarijartot piksapsingnik nangminiksapsingnik.

10. Pissiñarijartortillugit, uiksak ti pok: oppalngërsimajut itterkattigivæt sab iglunganut nerrimakattiginiardlugo: kuak parngnanërtauvok tava.

11. Kingorngattigut uigasuit ipkoa (Situt) kailaurivuttauk, okarput: Nalegak, legak, upkuërutittigut.

12. Kioveille, okarlunc: Ahañerik okau-papse, illitaringilapse.

13. Tamaña pivlugo pigäritse: Uvlok taimna uvlob nellunaikntangalonēt nello-gapsiuk, Iñum Ernngninget tikkitsomärvinga.

14. (Taimaitsomärpok) sorlo angutib nuñame assianut aularomajub, kivgeñe kaihoveit, perkotiñe tuñiveit taipkonunga:

15. Illanget tuñitsivigiva talentinik (kenaujenik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunit namaksilerlugit tannitsivigiveit; tuavilune aularpok.

16. Tellimanik talentinik pijok, niorvgotigijartoramigit, tellimanik assinginik talentinik illaveit.

17. Taimaktauk marrungnik talentinik pijok, assinginguiktauk marrungnik illagivæk.

18. Attautsemigle pijok, nuña ittersellerijartorpa, attañerijame kënaujanga ijerpa.

19. Mattoma kingorngane kivget ukkoa attañinget tikkipok, kiglissiniaromavlugit.

20. Tagva sakkerpok, tellimanik talentinik pijok, assinginik talentinik tellimanik nek-

sarlune, okarpok: Attañek, talentinik telli-
manik tuñilauramga; ahak, assinginik telli-
manik talentinik illavakka.

21. Attañinget okautiva: Namagivagit is-
sumagiktotit sukkosijototillo kivgak, ikki-
tuñut nertornardlutit piñiaravit; uñungner-
senik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianar-
ninganut itterit.

22. Sakkerivoktauk, marrungnik talen-
tingnik pijok, okarlune: Attanek, marrung-
nik talentingnik tuñilauramga; ahak, assi-
gingnik marrungnik illavakka.

23. Attañinget okautiva: Namagivagit,
isumagiktotit sukkosijototillo kivgak, ikki-
tuñut nertornardlutit piñiaravit; uñungner-
senik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianar-
ninganut itterit.

24. Sakkerivoktauk, attantsemik talen-
mik pijok, okarlune: Attañek, illitarigapki,
sivöranartotit angutausertotit; savijartotit
karngärtilaungitarnik, kattersijotillo illi-
laungitarnik;

25. Taimak pivlugo sivöragama, talentiñ
nuñamut ijerijartulauktara; ahak, pīt pink.

26. Attaniget kiovlune, okautiva: Ajon-

otit erkeiasuktotillo kivganvotit, illitari-
amga, savijartunga karngärthiaungitamnik
attersijungalo illilaungitamnik;

27. Tamaña pivlugo kënanjakotimnik
uñijjuksaulanktotit kënanjenik taüksējuñnt,
ikkikuma perkotiga tigumiarajalauktara il-
akartillugo.

28. Tamaña pivlugo talentemik aksärsiuk,
uñilugolo tellinaujortunik talentiuk piling-
nut.

29. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpok
uñuktunik pekkarkovlugo; pekkangitorle
aksärtanujomärpok pinganik.

30. Kivgak piungitok egissiuk tärtorsoar-
mut, keatsainartomut aglerulätsainarto-
mullo.

31. Iñum Erngninga änanaunermine tik-
kikune, Engelillo ajungitut tamaita illa-
gallugit: iksivajomärpok iksivautamine äna-
name.

32. Iñuit illunamasiatik sānganut kattiti-
tanjomärput. Tava avititsomärpeit, sorlo
mianersijub saugakotine arnguet avitipeit
angutiñit.

33. Okpertut tallerpingme tungānut pitit-

somärpeit, okpingitulles saumingme tungä-
nut.

34. Nalekab tallerpingme tungänetut i-
mak okautijomärpeit: Kaititse, Atätama
nægliktangit, nalegaunek kingormgutigis-
siuk, illipsingnut pijarërsimajok sillarsub kig-
linganit.

35. Käktillunga, neritilaukpapsinga. Ime-
rektillunga, imertilaukpapsinga. Tujormi-
tillunga, itterkolaukpapsinga.

36. Añorërsimatillunga, añorartilaukpap-
singa. Kañimaluktillunga, tækkojartorlauk-
papsinga. Parngnanërsimavingmetillunga,
pullalaukpapsinga.

37. Idluartut kiojomavæt, okarlutik: Na-
legak, kanga käktotit tækkolaukpittigit, ner-
ritilaukpittigillo? Imeruktillutillonët, imerti-
laukpittigillo?

38. Kangalo tujormitillutit tækkolaukpit-
tigit, itterkolaukpittigillo? Añorërsimatillu-
tillonët, añorartilaukpittigillo?

39. Kangalonët tækkolaukpittigit kañima-
luktillutit, parngnanërsimavingmetillutillo-
nët, pullalaukpittigillo?

40. Nalekab kiojomaveit okaulugit: A-

usaitomut piomärput: Idluartülle inoq
mut nājuksaungitonut.

KAPITELEMIK XXVI.

Kristusib kippalliijauninganik.

Jesusib okantsiine tamakkoa tamaita n
mit, illiñiartiine okautiveit:

2. Nellungilasse, uvluk marruk nākpe
añiviksiolärput; Iñum Ernngninga pititaur
pok, kikkiektortaukovlugo. (Kejung
señingajolingmut).

3. Taipsomane ajokertuijorsuit, agle
niglo illissimajut, iñuit angajokangillo k
lerput, ajokertuijorsub Kaifasemik atti
iglorsoanganut:

4. Ingmingnut okarput, kañok Jesuse
porsallugo, tigulugolo tokkokovlugo.

5. Okarpulle: añiviksiortillugo pin
innuit pikabladlarkoñagit.

6. Jesusele Betaniametillugo, Simonib kalakadlartub iglungane :

7. Arngnab tikkipa, erngusiärsulijarlune ivianartovaksoarmik imalingmik; niakoa-
ant koviva, nerrivingme iksivagame.

8. Illiñiartingita tamaña tækkogamitsuk,
idluaringilæt okarlutik: Tamna sög kovijau-
nerka?

9. Mingoarutiksak tamna akketudlartomut
pissiängõnajalauktok, aglujumut tuñijekse-
nik.

10. Tamañale Jesusib tussaramiuk, okan-
tiveit: Arngnak una pinasiuk, sög kiksarti-
pissiuk? ajungitomik pingmanga.

11. Aglujunik illakatsainarpose, uvangale
nejjortigitsainarniængilapsinga.

12. Mingoarutiksak tamna timimmut ko-
vigamiuk, mingoarivānga, ilijartortauvik-
saminut.

13. Ahañerik okautivapse: Ukkoa okant-
sit tussarnertut okautigijaukpetta sillar-
soarmiuñut taimaiñut, okartokaronärivok,
kañioçtomik tapsoma pivānga erkarlugo.

14. Arkaugemit aggartut illanget. Judase-

mik Ischariotemik attelik, aivok ajokertuijorsoarnut,

15. Okarlune: Sumik tnñijomavissinga? filipsingnut pititsomavara. Kēnanjenik ungnijunik tellimanjortuniglo tuñitsivigjomavlugo okarput.

16. Mattoma kingorhgagut tapkonunga pitināsuarpa, nautsertorlune piutekarnermik.

17. Sērnakangitunik kakkojartoramik utlome sivorlerme, illñiartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane ākiksorijartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugārsungmik nerriartarnik?

18. Okantiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tagvanetok okantigissiuk. Ajokertuijub okanterkovātīt, piviksara nellintingmet, añiviksioromayunga illingne, illñiartikka illagillugit.

19. Illñiartingita tagva illiorput Jesusib taimak okautimāgit, añiviksiorutiksak saugārsuk ākiksorpæt.

20. Uñulermet arkangemit aggartut illagillugit nerri māvingmut ingipok.

21. Nerritillugit okarpok: Ahamērik, okaupapse: illapse pititsomärpānga.

22. Angijomik kiksalerput, apperilerpæt nellekardlutik: Nalegak, uvangaunerpik?

23. Kioveit okarlune: Aggangminut pogutamut missukterekattima, pitilarpānga.

24. Iñum Erngninga pititaulerniarpok sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñugle tamua kappianamek, Iñub Erngninganik pititsijok. Iñungmut tapsomunga ajunginersauvok, ernguängöngikune.

25. Judasib pititiginiartanget apperiva, okarlune: uvangaunerpik Rabbi? Jesusib kiova: sorlo okartotit.

26. Nerritillugit kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, illiñiartiminullo tuñiva, okarlunelo: Tigulugo nerrissiuk, tagva timiga.

27. Ernusiärsuk tigugiva, kujalivlune tamna tuñiveit, okarlune: Tamapse tagvanget iñeritse;

28. Tagva auga, testamentitab (aunga) unnuktuñut kovijok, ajorningit pējarlugit.

29. Okaupapse: Mattoma kingornagagut

immerogunguñerpunga napartub weineliku
iptinganik, uvlok tamna nelliutitinago, i
tautillugo imilerupko illagiluse Atātama na
gauningane.

30. Nakudlartomik tuksiarntsit nāgamil
aīivut, orksuktalingmut kakkamut.

31. Jesusib okautiveit: Uñuak tamaña
mapse koaksāngautiginiarpapsīnga. Agla
sinangmet: mianersijok uñatadlarpara, si
kello siamartidlarput;

32. Makkikumale, (tokkungajuñit) si
napsingne Galilæamut aijomavunga.

33. Petrusib kiova, okaudlugo: Illunan
siatik koaksāngautigikpattit, koaksānga
ængilanga.

34. Jesusib okautiva: Ahañerik, okan
git: uñuak tamaña, angutaunek niplerk
tinago, missiutigilārparma pingasuarter
tit.

35. Petrusible okautiva: Tokkokatti
gupkillonēt, missiutigijomangilagit. T
maktauk illiñiartut illunatik okarivut.

36. Jesusib illiniartiñe illagivlugit iglor
armut avalluliorsimajomut tikkipok, Geth

nanernik attelingmut, illiñiartiñe okantiveit: Lamaunga ingititse, taikunga tuksiarijartor-
illunga.

37. Petruselo Zebedænsiblo erngnæk illa-
giveit, kiksalerlune kappiaktoadlalerpok.

38. Okantiveit: Tarniga kiksarpok tok-
komut; tagvanetitse pigärkattigissinga.

39. Kanitomot aivok, pämnangavlune tuk-
sialarmelo, okarpok: Atätaga, ajornangipet
erngusiärsuk una pärle uvamnit; piomajam-
nigle pitsengilatit perkojët pille.

40. Illiñiartut siñiktut tikkipeit, Petruse
okantiva: Killamiärsuk pigärkattigijung-
nengilapsinga?

41. Pigärluselo tuksiaritse, öktorlungnar-
tomut pekkonase. Añerneki piomagalloar-
pok, uvinigle sangëpok.

42. Aipanik ama tuksiarijartorpok, okar-
lune: Atätaga, erngusiärsuk una uvamnit pē-
reksaungikune, kissiane imilerupko; perko-
ternut pille.

43. Ama siñiktut tikkiniveit, isingillo
nengarnermut okumaiput.

44. Tagvunga kemekpeit, pingajuanik

ama tuksiarijartorpok, okantsit taipkoa tordlugit.

45. Illiñiartiñe ama tikkiniveit, okauti git: Maña siñikluselo merngoërseromavi Ahak, nelliusimavok, Iñum Ernnginga j taulärpok ajortulliartut aggangiñut.

46. Makkititse aularta; ahak, tamäne uvamnik pititsijok.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, Juc arkangemit aggartut illanget tikkilerj iñngiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarh ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit, i illo angajokangiñit pijut.

48. Pititsiniartuble nellunaikutamik tu sivigiveit, okarlune: Kuñilärtara taimr vok, tiguskink.

49. Tuavidlune Jesusemut pivok, okarl Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit: Kuñi tagva.

50. Jesusible okautiva: Illænara, sōg maunga pivit? Jesuse tikkipæt, aktorl tiguvæt.

51. Jesusim illagīgita illanget saviksc amuva: Ajokertuijorsub kivganga ullin lugo siutã nakkarpa.

52. Jesusible okautiva: Saviksuit kēnailanganut poleruk; saviksoarmik attortok, saviksoarmut pijaunajarivok.

53. Issumangilet, sulle mañā Atātaga tukiarvigigupko, tapsoma tilliklervigijomavānga Engelinik Legioninik arkangemit aggartut annukejangiñik.

54. Aglait (uvamnik) kañok nellautsiniarpæt? Mañale taimaitsomavok.

55. Taipsomane iñugiartorsuit Jesusib okantiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajanpiarlijarlapselo, tigujautilanga; uvlut tamaita iksivakattigilaurivapse, kattimavingme ajokertuivlunga aktulaungilapsinga;

56. Tamakkoa illunatik imailivut, nellautaijut aglangit nellautsekovlugit. Tava illiñiartingita illunatik kemēkpæt, kemmāvlutiglo.

57. Jesusemigle tigusijat, ajokertuijorsoarmut Kaifasemut pitipæt, aglangnik illissimajut angajokaijello tagvane kattimavut.

58. Petrusible kingornganit mallikpa ajokertuijorsub iglunganut, itterlunelo kivget

señianut ingipok; tækkojomavlugo kañok il-liortaungmanget.

59. Ajokertuijorsuit angajokaijello, kachimiojullo illunatik, sæglutiksarsiorput Jesuse, pivlugo, tækkotsomavlugo.

60. Nachvangilelle. Nauk uñuktut patssiklertut sakkeralloartut sæglovlutik, sokanginivut. Kingorliovlutik marruk sæglovlutik patssiklertuk sakkerpak,

61. Okarlutik: imak una okalauktok, Gudim iglunga asserortitsungnartara, uvlane pingasune ama senavlugo.

62. Tagva ajokertuijorsoak nikkovilune, apperiva: Kiungilatit tamakkoa pivlugit passidlarmattit?

63. Jesusele niplingilak. Ajokertuijorsub ama okantiva: Tokkosuitub Gudib kēnanget sāngane appersorpagit, okantittigut Kristuse-omangarpit, Gudim Erngninga.

64. Jesusib kiova: okarpotit. Okautivapse, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga tækkojomārpasse iksiyajok pitsartojab (Gudib) tallerpiet tungāne, killaublo nuvajangittigut akkartok.

65. Tava ajokertuijorsub añoratsēne allik-

torpeit, okarlune: Gude okarnerlötigiva, okantsareakarungnêrpogut; ahak, maña Gudiovluue okarnerlungninga tussarpasse,

66. Kañok issumavise? Kiovat, okarlutik: Tokkoteksanvok tagva.

67. Kēnanga ketserarpat, tigluklugolo, il-langitatauk kēnangagut tiglukpæt,

68. Okarlutik: Kristuse, nellautalertigt kia tiglukpätit?

69. Petrusele avalut illuane iksivajok. Kivgab arngnab tikkipæ okarlune: Igvittauk Jesuse Galilæamiok illagivet.

70. Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlune: Okausitit nellovakka.

71. Upknakulle aňingmet, assiab arngnab kivgab tækkogiva, tagvanetullo okautiveit: Tamnatauk Jesusib Nazaremiub neijortigilankpa.

72. Missiarivok ama, Gude taivlugo o-kausiluklune: Iñuk tamna illitaringilara.

73. Killamiojungnêrmet tikkipæt tagvanetut, Petrusemullo okarput: Ahañerik, tapkoa illagivätit; okausivit nellumailivatit.

74. Ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Iñuk tamna illi-

taringilara. Tagvainak angutaunek niplerpok.

75. Jesusim okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkärtinago missiutigilärparma pingasuarterlutit. Añivok tava keavaksoadlarlune.

KAPITELEMIK XXVII.

Kristusib pititauninganik Pilatusemut.

Kaulermet ajokertuijorsuit inuillo angajokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik: tokkotsomaylugo.

2. Kellersorlugo aularutivæt, nuñab stanninganut Pontius Pilatusemut unertorpæt.

3. Judasib pititinget tækkogamiuk, tokkomut perkungmatsuk, kakkialerpok, kënaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo utterti-

peit, ajokertuijorsoarnut iñuillo angajokang-iñut.

4. Okardlune : Ajortulliartunga, pijek-saungitok auk pitinapko.

5. Tapkoale okarput: Uvagut pingilagut igvit pivet. Kēnaujet ipkoa Gudim iglung-anut eginamigit, kemāvok, nangminek kimit-sartorpok.

6. Kēnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit, okarlutik: idluangilak, ukkoa illilugit Gudim iglunget iklervinganut, aungmik akkeka-laungmetta.

7. Tamaña pivlugo ingmingnut okarput, machalliortub perorsēvinga pissiarivæt kē-naujeñut tapkonunga, tujormitset illuviaksang-añik.

8. Tamaña pivlugo perorsēvik taimna tai-væt aub (akkinganik) perorsevinganik sulle uvlome.

9. Nellautsimavut tagva, nellautaijub, (Je-remiasim) okausingit, imak okartok: Israe-lb kinguvāngiñit kēnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo tiguveit, akkiksaukolauk-tanget, tapsoma akkinga;

10. Akkillintigivlugit machalliortub
rorsēvinganut, sorlo Nalekam okarkovānq

11. Jesusele nuñab attañinget sāng
nængertok, nuñab attañinget appersorpa:
dikut attañerivātit? Jesusib kiova: okar
tit.

12. Ajokertuijorsuit angajokaijello patsi
larmatsuk, kiungilak.

13. Pilatusib ama okantiva: tussangil
angijomik passidlarmattit?

14. Kiungilale okantsemut attautsemu
nēt: Taimak pivlogo nunab attañinga
tāmīniarivok angijomik.

15. Añiviksiolerangetta nuñab attañin
illusekarpok, iñuit piomajanginik tokkot
saugalloak, parngnanērsimavingmetutilla
et, añitilugo.

16. Taipsomane assingiñit uivēluartor
parngnanērsimadsaujokarpok Barrabaser
attelik.

17. Kattimangmetta, Pilatusib oka
veit: Kina uvamnut añititaukovissiuk? E
rabaselonēt Jesuselonēt, Kristusemik
jak?

18. Keñugivlugo tagvunga pitlankpat nellunginamigit.

19. Kiglissiniarviub iksivautangane iksi-valerame, nulliet imak okautsajartorkova: Idlnártok una allaruk, ovatsiak siñektomav-lunga, tamna pivlugo angijomik ikpigiga-ma.

20. Ajokertuijorsuille angajokaijello iñuit okantilerpeit, Barrabasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkokovlugo.

21. Nuñab attañinget appersorpeit: Uk-koa marruk nelliangnik añititsikovissinga illipsingnut? Okarput: Barrabasemik.

22. Pillatusib ama okautiveit: Kañok pin-niartara Jesuse, Kristusemik tajjak? Illuna-tik okarput: kikkiektortaule señingajoling-mut.

23. Nuñab attañinget appersorpeit: Kaño-čtomik ajortullialauka? Nipliadlualerput ama, okarlutik: kikkiektortaule.

24. Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit, uivčlivalliatuinarmetta; iñek piva, aggañelo upvarpeit, iñuit tantuktillugit okardlune: Il-langutingilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

25. Iñugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorningaptingnullo.

26. Barrabase tava añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatsenut issakajaukova, uñertortilalo kikkiektortankovlugo.

27. Nuñab attañinget sorsuktuksangita Jesuse ätipæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kaikoveit.

28. Añorërtipæt, ulliksoarmik anpaluktamik kappitipæt.

29. Niakotiksenik kēnariktunik kakkilaulinik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut: Sërkortorvigællugo tuksiarvigivæt, mittantigællugo pivæt, okarlutik: Salutañotit Judikut attañinget.

30. Ketserarpælo, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa añaulerpæt.

31. Kingorngagut mittantigilauramitsuk: ulliksoak përpæt, nangmininganik añoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

23. Ingerartillutik iñuk naipipæt Zirene

miok, Simonemik attelik: Tamna tiguvæt, kikkiektortanviksak erksuktankovæt tapsumunga.

33. Iñiksamut Golgatamik attelingmut, imaipok niakoverngit iñinganik tikkina-mik.

34. Iñerpæt kassilinartomik sungarmut akkusimajomik; tamana Ōlauramiuk, iñe-romangila.

35. Kikkiektulauramitsugle añorangit avipeit, iñerarlutik; aglait nellaudlugit nellantaijok imak okartok: Añoratsekka ingmingnut avipeit, ulliksoaralo iñerautigivæt.

36. Tagvanelo iksivalerlutik udserter-pæt.

37. Niakoet kollänut patssitiksatic tokkunganik nippitipeit. Aglait imaiput tagga Jesuse, Judikut attañinget.

38. Illagællugo iñuartuk kikkiektorpakik, aipanga tallerpiet tungänut, aipale saumiet tungänut.

39. Tagvona arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutik.

40. Okarput: Gudib iglunganik asseroijo-

tit; ama señalugo uvlune pingasune, illinguik piulidlarit; señingajolingmit akkarit, Gudim Erngnerikpattit.

41. Taimaktauk ajokertuijorsuit, aglang-niglo illissimajut, angajokaijello mittantigivæt, okarlutik:

42. Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok: Israelitit attannerikpatsuk, señingajolingmit mana akkarle okperiomavavut.

43. Gude tettigingmago, piuliliuk mana kuviagikpago; Gudim Erngnerivānga okartok.

44. Iñuartuktauk taimak mittantigivæt, kikkiektortaumakattæk.

45. Uvlub nelunaikutanga arvengilernet, nuñane tamaine tårtosölerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

46. Uvlub nellunaikutanga arvengemit, sittamalermetta, Jesuse nippekortövlune okarpok: Eli, Eli lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sög kemekpinga?

47. Tagvanetut illangita tamana tusaramitsuk, okarput: Eliase kaikova.

48. Erinesuklune taipkoa illanget akpang-

erpok, nipperkut kassilinartomut mitssukpa, sjanpiamullo kappomitärlugo, iñertipa.

49. Assingit okarput: Ovatsiaro, tæk-kunärta, Eliasib piulijartoromangmanga-go?

50. Jesusele ama nippekortövlune pivok, anernengerdlune.

51. Ahak, kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pänget ununga aglæt tikkid-lune.

52. Nuña sajukpiladlarpok, kairtullo kop-ladlarput, illuvrillo angmarterput, uñuktorsuit idluartut siñiktut (tokkungajut) timingit o-marput,

53. Illuvernillo añivut (Jesuse) makki-met kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsor-naituñut pivut, uñuktuñullo sakkerdlutik.

54. Kappitauble illangitalo neijorkattinne Jesusemik udsertortut, nuña saijukpilladlar-tok tækkogamitsuk, tattañiniarnartullo as-singit, kakkilängadlalerput, okarlutik: A-hammerik, tamna Gudim Erngneriva.

55. Arugnello uñuktut, Jesusemik mallik-simajut Galilæamit, kivgartorlauktullo, kañi-tome tækkonärput.

56. Tapkoa illanget Maria Magdalenan-
jok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk,
Zebedæusib kittorngangita arngnællø.

57. Uñulermet angut agluitok tikkipok,
Arimathiamit, Josefemik attelik, tamnatauk,
Jesusib illiñiartigiva.

58. Tapsoma Pilatuse ittervigijartorpa,
Jesusib timinganik tuksiavrigiva. Pilatu-
sib tava timinga tuñijaukova tapsomunga.

59. Timinga Josefib piva, uvineruksamik
imuserlugo.

60. Illuvermullo nutāmut illiylugo, kair-
tomut illulimajomut, ujarasuksuk aksakār-
tidlugo illuviub upkuanga perova, aulard-
lune.

61. Mariale Magdalena tagvanetok, Ma-
rialo assia illuvek sādlogo ingipuk.

62. Oppalungaijaivingeta uvlunget aipang-
ane, ajokertuijorsuit Farisæerillo illunatik,
Pilatusemut pivut,

63. Oḡarlutik: Attañek, erkaivogut, nivē-
tok imna okartok sulle iñovlune, uvlut ping-
ajuane makkitsomārpunga;

64. Tamaña pivlugo illuvinga udsertor-
taukoleruk, uvlut pingajuet nautsertordlugo.

iertimiant, tigligankonago, iinungnullo
rlutik, tokkongajuñit makkisimajomik;
gorlerpāk uiveriklernek tagva ajornerojo-
pok sivorlerpāmit.

5. Pilatusib okautiveit: ndsertortuksa-
pose tagva; ainiaarise issumapsingnik nd-
ortaukogissink.

6. Aivut tagva ndsertortaukovæt ndser-
uñut, ujarasugsuglo nellunaikuserdlugo.

KAPITELEMIK XXVIII.

Kristusib makkivianik.

abbate kangermet, uvlorme Wochib si-
vorlerpāme nvlarärsukut, Maria Mag-
na, Marialo aipa illuvermut pivuk takko-
orlugo.

1. Ahak, nuña saijukpiladlarpok. Nale-
1 Engelinget killangmit akkardlune, uja-
1gsuk illuviub upkuanganit aksakärtitsar-
1a, känganut ingidlune.

3. Tapsoma tantua sorlo kaumalak, am rangalo aputitut kakkortigivok.

4. Udsertortulle erksinermut kukselal put, tokkojutun illivlutik.

5. Engele arngneñut okarpok: Erksin rase; Jesuse kikkiektorsimajok keñerapsi nellungilapse;

6. Tamanëgilak, makkisimavok, sorlo kalauktok; kaileritse, Nalekam iñigilan tanga tækkojartorsiuk;

7. Illiñiartingit tokkungajuñit makk majomik tuaviluse okautsertorsigik; ah sivorlerilärpasse Galilæamut, tavane tækl ärpasse: Tamedsa taimak okautivapse.

8. Illuvermit añisalerput, erksivlutik l viaisuvaksoadlalarmiglo; akpangerlutik, mattominga illiñiartingit okautijartor git.

9. Illiñiartingnut mattominga okarijart metta: Ahak, Jesusib pārpeit, okaudluq sallutitauvose. Tapkoa tikkipæt, ittiggat it erkidlugit piveit, sānganullo pāmangav t k.

10. Jesusib okantiveit: Erksiniarase, m tominga kattangutikka okautsertorsig

seamut aikolugit, tavane tækkolär-
a.

. Tavunga ainiartillugit, ahak, ndser-
it illangit iglugaseksoarnut pivut, illut-
uktut tamaita okantigiveit ajokertuijor-
nut.

2. Tapkoa angajokaijello illagivlugit,
imiolerput, ingningnut okarlutik; sor-
ukseñut tuñilerpeit kēnaujavaksuit,

3. Okarlutik: imak okaritse, illiñiarting-
ligijartorpæt unname, siñiktilluta;

4. Nuñab attañinget tussaumalerpago,
makojomärpavut, pidlartaukonase tapso-
ga.

5. Kēnaujet tapkoa piveit, piñiarlutik,
ajokertortaungmetta. Tamaña Judikut
userilerpæt illuserællugo, sulle uvlome.

6. Illiñiartut tapkoa arkangartut Galilæ-
t aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib
ungmagit.

7. Tækkogamitsuk, sānganut pāmakput:
igille inertuivut.

8. Jesusible tikkipeit okantivlugit, imak
dune: Tuñijauvunga pitsartunernik ta-
nik killangmelo nuñamelo.

19. Tamaña pivlugo ainiaaritse, iñuit tamaita ajokertorniarsigik, Babilugillo Atätah, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attinganut;

20. Ajokertorsigiglo mallekovlugit tamaita perkojakka illipsingnut; ahak, uvlut tamaita neijutsainarpapse, sillarsub naggatānut. Amen.

MARKUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNIK.

KAPITELEMIK I.

Johañesib Babtisininganik.

Tamedsa okautsit tussarnertut pigiarning-
et Jesuse Kristusemik, Gudim Erng-
ninganik.

2. Sorlo nellautaijut aglangiñie aglaksima-
vok: Ahak, Engelige tillivara sivunernut,
apksiortaukovlutit.

3. Ajokertuijub nippinga iñukangitome:
(mak pivok) Nalekam apkotiksanga ãniksor-
nik, apkoserngit narrotissigik.

4. Iñukajuitome Johañese babtisivok, ajo-
rtuivlane Babtijumik, ajortunit pējautiksa-
nik.

5. Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo añivigivat, babtitaunjomavlutik tapsomunga, Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarludit.

6. Johaānese añoralik nergsutsub kamelib merkunginik, tapsekalarmelo amivinermik: piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

7. Ajokertuivlune okarpok: kingunipkut tikkituksak, pitsartunersauvok uvamnit, nel-lopkotivungalo, tapsoma sāngane okkolunga, ittiggagutingit singčjarlugik.

8. Imermut Babtipapse: tapsomale Babtitsomārpāse Añernermut ajunginermut.

9. Uvlune taipsomane Jesuse Galilæamit Nazaretemit pivok, Babtitaulerlune Johan-nesemut Jordaneme.

10. Tuavilune timuarmet: Killak angmar-tok tækkova, Añerne ajunginek taubetut, (tingmiatut) akkartok (Jesusib) kānganut pijok.

11. Nippe killangmit tussartaugivok okar-lune: Erngrnerivagit næglihtagit kuviagija-git.

12. Erinigilerdlugo iñukangitomut (Gudim) Aðerninget aitiþa.

13. Tagva iñukangitometok uvlunik mar-
runnik ungniakattartut, Satanasib ðktorpa,
nersutit akkornganetok Engelille kivgar-
torpæt.

14. JohaÑese þarngnanðsimavingmut pi-
titanmangmet, Jesuse Galilæamut pivok; ajo-
kertuilerlune okautsinik tusarhertunik Gudib
nalegauninganik.

15. (Imak) Okarlune: Nelliutingmet, Gu-
dib nalegauninga kaglilerpok; kakkialeritse
(ablapsamik issunakaritse) okautsit tussar-
nertut okperissigik.

16. Galilæam iñarbinget sinäne pissukame,
Simon tækkova, nukälo Andrease, nullutset-
tik kivitipakit iñänut, mingeriarniarteoga
mik.

17. Jesusib okautivak: Malliktinga, iñung-
nik aulasariatitsongovaptik.

18. Tuavilutik nullutsettik kemeklugit
mallikþæk.

19. Tagvanget sivorliolerame: Jakobuse
tækkova, Zebedæusim erngninga, nukälo Jo-

hannese, umiakotometuk nullntsettik kíl
jardlugit; tuavi kaikovak.

20. Atatatik Zebedæuse umiakoton
kemmekpæk kivget illagivlugit, (Jesuse
mallikkivæk.

21. Kappernaumut pivut: erinesulerdl
sabbateõngmet illiniarvingmut itterpok, &
kertorlugillo.

22. Ajokertuitingit tattaṁiniariveit: j
sartojomik okarmet, Anglangnik illissima
titut ajokertuingimet.

23. Tagva iñuk illiñiarvingmetok, aĩ
nermik makkojungnartomik illumiktok, t
na nipliadlarlune,

24. Okarpok: uvaptingnut sugivit,
suse Nazaremiok? asserorijartorpittigut;
naujotit kansimagapkit, Gudib ajunginer
tit.

25. Jesusible iñerterpa, okarlune: oka
rit, omanget (iñungmit) añit.

26. Añernerub makkojungnartub aul
tidlarpa, nipliadlarlune, añivok tapsoma
et.

27. Illunamasiatik erksilerput, ingming

lutik, imak appersotilerput: Suna una?
una ajokertuititak? Añeruerit makko-
gnartut pitsartojomnt okautingmagit, na-
æt.

8. Tagvainak piñiarningit tussaunaveit
ilæab erkānetut illunatik.

9. Erinesnlerdlutik illiñiarvingmit añivut:
onib Andreasiblo igluængnut pivlutik,
olo Johañeselo illagællugik.

10. Simonib sakkia (arngnak) nellajok
nimanartomut kañimavlune: Tapsominga
vilutik okautivæt.

11. Tikkipa, aggangittigullo tiguva mak-
lālo: Tagvainak kañimanartub keñeng-
go, kivgatorpeit.

12. Uñulermet, sekkenek nippimalermet,
atuinarnik kañimasiggit satanasiggillo pi-
eit tapsomunga.

13. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab
atānut kattilerput.

14. Kañimajut uñuktut piungnërtipeit, su-
tuinarnik kañimasiggit: Satanasillo uñuk-
t añitipeit, Satanasit okarkongileit, illitari-
mitsuk.

15. Kaulermet sulle tärtillugo, makkilune

añivok, (Jesuse) iñukangitomnt aular tagvane tuksiarpok.

36. Petrusiblo neijortingitalo katsung tik mallikpæt.

37. Neñigamitsuk okautivæt: illu keñerpãtit.

38. Okautiveit: Iglugasengnut kañi juñut aularta, tavanetauk ajokertuilu taimak pivlugo tamaunga pijunga.

39. Galilæame tamaine illiñiarvingiñe kertorlugillo, añerne kulluit añitipeit.

40. Kallaktub tikkipa, sêrkortorvigæ tuksiarvigiva, okarlune: piomaguvit k gungnaititsomavarma.

41. Jesusible năpkigiva, aggane issakt aktorlălo okarlune: piomavunga, kallag nêrit.

42. Taimak okarmet: tagvainak k gungnêrsărpok tava.

43. Jesusib iñerterpa aulartisărlălo,

44. Okautivlugo: ndsertolerit, assin taimak okarniarnæk; ajokertuijomulle a rit, tækkotilutillo taipsomunga, tuñerg sarlo, Mosesib tuñerkojanga tuñilugo, k gungnêravit, nellojungnerkovlugit.

45. Tamnale añigame okalnalerpok, tai-
mak okautigiva; kingorngane Jesuse sappi-
lerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuk-
saulune; iñukangitomekertok. Tavungale
tikkiæt tamaiñit.

KAPITELEMIK II.

*Tumaksajomik Kristusib iñuliklerna-
nik.*

Uvlut ikkitut kingorngane Kappernaumut
ama pigivok: Iglometok tussaumaga-
mitsuk,

2. Iñugaseksuit kattisälerput, iñiksērod-
nvlutik pānganelo aglæt: Ajokertorpeit.

3. Illangit tikkiæt, ätsivlutik tumaksajo-
mik sittamet akkigarpæt.

4. Itterviksarsinginamitsuk iñungnūt; iglo
kangagut killerpæt, angmaramitsuk, tumak-
sajub iñangavia aglæt ningitipæt.

5. Okperningit Jesusib kausimagamigit,

tumaksajok okautiva: Ernghera, ajornitit
issumagijaujungnērput.

6. Aglangnigle illissimajut illangit tag-
vane iksivajut, issumalerput omættiming-
ne:

7. Una kañōčtunik okausekarpa akkerar-
tortunik Gudemut?

8. Jesusim añernermine issumangit kausi-
sāramigit, apperiveit: sōgle omættipsingne
taimak issumavise?

9. Tumaksajomut sumik okariak ajornæng-
inerōva, ajornitit issumagijaujungnērput;
imaglonēt okandlugo: Makkitit, aumitit pi-
kit, arvertarlutillo?

10. Nellojungnērkovlusele, Iñum Erngh-
ninga pitsartojokarpok nuñame ajortoēr-
otsijomik, tumaksajomut imak okarpok:

11. Okaupagit makkitit, aumittitit pikit,
angerarlutillo.

12. Tautuktillugit makkisārpok, aumitti-
nelo neksarlugit añivok; illnatik tattamī-
niarput, Gudelo nakoridlarpæt, okarlu-
tik: Taimaitomik tækkolaungimarikpo-
gut.

13. Ama añigivok imarbiksub siñānut, in-

nuit illunatik tikkipæt, ajokertorlugit pivit.

14. Kangiutilerame Levisæ tækkova, Alfensim ernguinga, tuñiorkaivingme iksivajok; mallinga okautileramiuk, nikkovilane mallikpa.

15. Iglungane nerchevingme iksivatillugo, Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut Jesuse illiñiartingillo ikterkattigiveit nerrima-vingmut. Tapsominga malliktut uñungmetta.

16. Aglangnik ilissimajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigingmagit, illiñiartingiñut okarput: Sög Zoenerillo ajortulliartullo nerrekattigiv-
lugillo iñmerkattigivagit?

17. Tamaña Jesusib tussaramiuk okauti-
veit: Ätsuilit iñulijikariakangilet, kañima-
jut kissimik. Idluartut kaikojartulaungilak-
ka ablapsāmik issumakarkovlugit, ajornig-
gille.

18. Johañesiblo Farisæerillo illiñiartingit
uñuktunik nerringipaktut, illangita tikkipæt
okarlutik: Sög Johañesiblo Farisæerillo il-

liniartingit unuktunik nerringipakket, illiniartitille aglingilet?

19. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut nerrijuksaungilet, uiksak neijortigingmatsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillaga, nerritailijungnengilet.

20. Nelliutsomärporle, uiksamik aksärtaulärput: tava agleromärput nerriniaratiglo.

21. Añoratokak illarniængilæt nutämik alläksamik; nutäb allingmago nutaungitok, alliktornerlo pivalliavok.

22. Weinelo nutäk iimerkautiñut nutaungitunut iimertutingilæt: Weinib nutäb alliktoromangmagit iimerkantit, Weinelo kovitunaromärpok, iimerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutämik iimerkautiñut nutänut iimertuijariakarpok.

23. Taipsomane perortut kakkojekset apkotigiveit, sabbateme: Illiniartingit ingeravlutik singailingit nutsulerpeit.

24. Farisæerit okautivæt: Ahak, illiniartittit sabbateme pijeksaungitomik pivut?

25. Okautiveille: attualaungilase, kañok

layide illiortok ajorsalerame, kälerame illan-
elo?

26. Gudim iglunganut itterame, Abjatar
okertuinerõtillugo; kakkojet tækkojekset
arriveit, tamakkoa ajokertnijnt kissimik
errilugit perkojauvut; illaminullo tuñivlu-
it illangit.

27. Okautiveit: Iñuk pivlugo sabbate
ingortisimavok, sabbate pivlugo iñuk ping-
rlitaungilak;

28. Iñum Erngninga sabbatemuttauk Na-
gavok.

KAPITELEMIK III.

*postelit arkangemit aggartut annerima-
janganik.*

Iñiñarvingmut ama itterivok. Iñuk tag-
vanetok, tapsoma aggangit tallerpõt tok-
ngajut.

2. Udsertorpæt, sabbateme iñulidharomang-
ingago.

3. Iñungmut tokkungajunik aggaling
okarpok: tamaunga pīt.

4. Appersorpeit: Sabbateme sumik su
niarpita? ajungitomiglonēt ajortomiglonēt
Iñuk, piulilugolonēt assērorgolonēt?
koale niplingilet.

5. Ningarlune avaminetut tækkon
omættingit mangaidlarmetta kiksantig
iñuk tamna okautiva: aggaktit issakti
Issaktipeit tagva: aggaugit äkiktaulerput
lungititut illivlugit.

6. Farisæerille añivut, okarkattigēler
Herodesim illangit illagællugit iñuare
lugo.

7. Jesusele illiñiartiñe illagivlugit imarbi
sinanut aivok: Iñugiartorsuittauk mallip
Galilæamit Judæamillo.

8. Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordani
akkianillo, Tirusib Sidoniblo erkængnet
iñugiartorsnit, tattañiniarnartitanginik t
sartut, tikkipæt.

9. Illiñiartiñe okautiveit, umiaramik p
kalerkovlugit, iñungnut nimniutitanjon
nane.

10. Uñuktut iñulingmagit: aniajut i

natik tikkipæt arlialerdlugo, kappiaisukti-
taujut aktoromavlugo.

11. Añernerit makkojungnartut tækkoja-
rangamitsuk, pāmavvigivæt, niplerdlutik o-
karput: Gudim Erngnerivätit.

12. Angijomik inēterpeille nellojungnēr-
taujomane.

13. Kakkamut majorarpok, kaikojiv-
lune piomajaminik, kaikojangitalo tikki-
pæt.

14. Arkangemit aggartut añeriveit: nei-
jortigēnaromavlugit, okarijartortitsomavlu-
gillo.

15. Pitsartutitsomavlugillo kañimanartu-
nik pējarkovlugit, añernerniglo idluitunik
añititsekovlugit. (Tamedsa attingit).

16. Simon, Petrusmik atserarpa:

17. Jakobuselo, Zebedæusim erngninga,
nukālo Johānese; tapkoa marruk atserar-
pæk Boanergemik, imaipok, kallub kit-
torngæk.

18. Andreaselo, Filippuselo, Bartolomeu-
selo, Matthæuselo, Tomaselo, Jakobuselo,
Alfeusib erngninga, Tadeuselo, Simonelo ka-
namiok.

19. Judasclo Ischariote, pititsijuksak (Jesusemik.)

20. Iglomut angerarmetta: iñugaseksuit kattilerivut, iñiksērotivlutik nerrinermik ajulerdlugit.

21. Neijortingita tamaña tussaramitsuk añivigivæt, iñerteromavlugo; issumanga asinetok okautigingmatsuk.

22. Aglangnik illissimajut Jerusalemit piñut, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo añernekuulluit attañingenut, añitipeit añernekuulluit.

23. Attautsimut kaikoveit, adsigēgutiksāmik okautivlugit: Kañok illivlune Satanasib Satanasipsane añititsungnarpauk?

24. Attañiovium iñungine ingmingnut ilagēgunērtut, nunguniarput.

25. Iglublo iñungine ingmingnut uivēlerunik, songojungnērput.

26. Satanasibtauk ingminut nakoringikune, ingminullo illagēgungnērone: sōngojuksaungilak, ajulertuksatuinauvok.

27. Sangijorsub iglanganut itternek ajornarpok, perkutingiuk aksārlugo: kissian sangijorsoak kellersorkārniuk, kingorng-

agut iglunget perkutitangit aksarnigarilugit.

28. Ahamērik okaupapse: iñuit ajortuliarningiñit tamainit issumagijaujungnēromärput, Gudemut mittautiksarninginillo aglæt;

29. Añernermigle ajunginermik okarnerlutik, issumagijaujungnērnængilak issokangitomot, pidlareksautsainaromärporle issokarñængitomot.

30. Makkojungnartomik añernekartok okautigingmago.

31. Arngnālo kattangutingitalo angutit kianga pivlutik, kaikolerpæt.

32. Iñuille iksivajut illungmatsuk, okautivæt: Ahak, anānavit kattangutivillo kñænetut apperkotigivätit.

33. Kioveit, okarlune: kia anānaga, kikkullo kattangutigivik?

34. Avamine iksivajut illiñiartiñe tækkuñærpeit, okarlune: Ahak, tagva anānaga kattangutikkalo.

35. Gudih perkojanganik malliktok, nukarivara, neijagivaralo, anānagivaralo.

KAPITELEMIK IV.

Adsigëktunik karngätitsijomik.

Imab kiglingane ama ajokertuilerpok: Inugaseksuit kattilermetta umiakotomut imänëtomut ikkivok ingilarmelo; iingaseksuit illunatik imab kiglinganetut.

2. Uñuktunik ajokertorpeit adsigënik: ajokertuivlune okautiveit:

3. Nalegitse, ahak, karngätitsijok karngätitsijartorlune pijok.

4. Karngätitsitillugo apkosinermut illangit kattekput: tingmitset killaub attänetut pukumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput: perortersärput ivsorlukamik.

6. Sekkenerle nningmet, kuñulersärput amäkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit, sullugainerkarkoñagit,

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nunnamut, nuilerlutik perorlarmiglo perorsëek-sakalerput: illangit 30 nik, illangit 60 nik, illangillo 100 nik.

9. Tava okautiveit: tussajungnik sintelik tussarle.

10. Kissimeolernet, neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit apperivæt, adsignub tamattomia tukkinganik,

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitliviove, killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale uvaptingne-ïngitut, adsigëktunik okautsaulerput.

12. Īsinut uitajuñut tantungimetta, siutinullo angmajuñut tussångimetta; okauvera tukkisingimatsuk: Săgiaromanatiglo, ajornitik issumagijaujungnërkonagit (uvamnut).

13. Okautiveit: okausek adsigëktok tamaña tussarnera ajorupsiuk, kañočëlivluse asingit tamaita tukkisijomavissigik?

14. Okausek karngătitsijub karngătitsar-torpa.

15. Apkoserngub señianut karngautigima-

jut, taipkoa (Gudim) okausinginik tussartut tussaraingmagit; satanasib tava okautsit pē-jarijartorpeit, omættingiout karngautigimajut.

16. Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussarnertut, kuviaisungnermut tuavi piomadleriveit;

17. Amākanginamigle illumingne nakki-marnivut; kappianartokaleranget unangmik-lertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinaungasārlerput.

18. Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimajut, taipkoa okautsinik tussartut:

19. Nunable mattoma pinginik kajunge-ramik, agluitsomalarmiglo, assinginiglo unuktunik ikligularmiglo, okautsit ippitipeit illumingne, sullugaineērodlutiglo.

20. IvSORIKtomulle karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussartut, illelliorlaitalo nalekpeit, sullugainerkartillugillo; illangit 30 nik, ama illangit 60 nik, amalo illangit 100 nik.

21. Okantigiveit: Neñergoak ikkitauniar-
La kattaubjab, nerrimaviublonēt attānut il-

lilugo? Aukagle, neñergoab iñinganut illivæt.

22. Įjersimajokangilak, sakkijaromāngitomik; angejijokanginivok, tussaumajaujomāngitomik.

23. Tussajungnik sintelik, tussarle.

24. Okautiveilo: Tussareksasse naleluarsigik; kanočtomut ōktotiksamut iñuit ōktoniarpasse, oktoromārivāsetauk; tappekarmārluselo illipse tamāttominga tussartose:

25. Perkartok, (sumik) tuñitsiviojomārpok; perkangitorle aksartauniarpok pinganik.

26. Okarivok ama: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorsēeksamaringnik karngātitsijok nuñamut;

27. Siñiklunelo uñuganget, makkilarmelo kaulėranget; perorsēeksamarit nuilerlutik perorput, nellovlugit kañok;

28. Nunab ingminik ivgit perorterkārpeit, kingorngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut.

29. Sullugainemarit iñerangetta, iñueta kippijartorsārpeit, kattersivik nellintingmet.

30. Okarivok: kimut Gūdib nalegau-ninga adsigijomavittigo? kanočtomullo-
nēt adsigēmūt, nellonarungnērtitsomava-
vūt?

31. Senfkornetun-īpok, tamna karngāti-
tangame nuñamūt, unārsuk mingnerojok as-
siminit perorsēekseñit:

32. Karngātitanjarangamele, perorpok
angijorolerlune; akkerokalilarimelo angijunik
tingmitset killaub attānetut inēkalerlutik
tachaliningane.

33. Taimaituñūt adsigēnut uñuktuñūt o-
kautiveit, okautsemik nellojungnērtilugit,
tossālugit ajungitanginūt.

34. Adsigēngugitomigle okautingileit:
Illiñiartiminulle tamakkoa tamaita okautigi-
luarpeit kausititsiarlugit.

35. Uvlorme taipsothane uñuktome okau-
tiveit: akkianūt ikkārtā.

36. Iñuit anlartinamikit, umiakotomūt ik-
kitipæt, assingittauk umiavārsuit illagigi-
veit.

37. Ullajutseradlalermet, maggit umiako-
k itibsuavlugo pivæt, ullipkitilugo.

18. Umiakotum akkoane akkime siñiktok.

Tuppärdlugo, okantivæt: Ajokertuijok, issu-
magingilet umiojariavut?

39. Makkilune añore iñerterpa, iñarbiglo
okantiva: Nippangerit nippagërotillutillo.
Anorekarungnërpok tava, ikkobliadlalar-
melo.

40. Okantiveit: sөг nangiarkise? kañoë-
napse okpingilase?

41. Erksidlarput, ingmingnullo okarlutik:
kina una? añoriblo iñarbiublo nalengmak-
ko.

KAPITELEMIK V.

*Legionemik Satanasit añititauningi-
nik.*

Iñarbiium akkianut pivut, Gadarenerit er-
känut.

2. Umiakotomit niungmet: Iñub Satana-
segub akpangerlune tikkisärpa, illuvernit aui-
jok.

3. Illuverne inekartok. Kellersornera ajorivæt, kellaumgujeñullonët.

4. Unuktunik kellersortaugalloarangame parngnanërsutiñut kellaumgujeñullo, tapsoma kellaumgujet kiktora veit, parngnanërsutit ulluktordlugit asserortipeit, nujiserviksaulaungilak.

5. Uvlullo uñnello nungulugit, kakkene-larmelo illuvernëtok, kaggudlartok, ujar-keñut ingminik tiglujartok.

6. Jesusele tapsoma tækkogamiuk kañing-itomit akpangerlune pämangavigijartorpa, nipliadlarlune okarpok:

7. Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingne-ruin Ernnginga? Keñuvigivagit, Gudeme o-kaupagit, kappiaisuktitaunkonanga.

8. Okautivale: añit, añernekk makkojung-nartok iñungmit omanget.

9. (Jesusim) appersorpa: Kinauvit? ki-ova: Legionemik attekarpunga uñudlarap-ta.

10. Tuksiarvigiva angijomik, anlartitau-konnatik mattoma erkänit.

11. Mattoma erkäne kuingëngigaseksuin-kakkame nerrijut.

12. Satanasit illunatik tuksiarvigivæt, o-karlutik: kuingëngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigit.

13. Jesusib tuvilune perkoveit. Añernerit makkojungnartut tava añivut kuingënginnut pullavlutik: kuingëngigaseksnit kakkam im-narsoanganit ijukkadlarput imānut, taipkoa nñaktovaksuit 3000 diojut, ippivlutik imāne.

14. Kuingënginik mianersijut kemāvut, iglugaseksoarmiñut, iglagasengmiñullo tamaña okautigijartorpæt. Taipkoa illusinget tamaña takkojartorlugo añivigivæt.

15. Jesuse tikkilugo: añernevaksoakalauktok anoratsiartok, sillatövlune iksivajok takkovæt; erksivlutiglo.

16. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, añernekuullungnik pitalingmik kañok illijomik, kuingënginiglo.

17. Tuksialerpæt, erkāmingnit aularkovlugo.

18. Urniakotomut ikkimet, añernekuullalik-sölauktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo o-kartok.

19. Jesusible perkungila, okautivlugo: angerarit iglungnut illangnullo; okantilugillo, Nalekab kanoëtorsoarmik pingmattit näpkigivlutit.

20. Aularpok, iglugaseksoarne tellimaujortuñe okälalerpok, kañoëtomik angijomik pijariakartomik Jesusib pitiñago. Tamatomingalo tussartut illunatik tattañiniadlarput.

21. Jesuse umiakotomut uttimut ikkärmet: Iñugaseksuit kattisälerlutik tikkipæt, imab sinänetok.

22. Ahak, illiñiarvium angajokanga Jai-rusemik attelik tikkipok; tækkogamiuk it-tigangiñut pämakterpok.

23. Angijomik tuksiarvigilugo okarpok: Pañiga tokkokasekpok; aggangnut aktori-jartoruk, iñuliniarlugo iñokovlugo.

24. (Jesusib) tava aiparilerpa: Iñugaseksuillo mallikpæt nimniortidlugo.

25. Arngnak tagvanenivok, taimna okkiut arkangemit aggartut aunnätsainartok:

26. Kappiaisudlarlne perkotine tamaita nungupeit äniarsiutilingnut, sokkoserane pi-luartuinartorle.

27. Taimna Jesusemik tussalerame, iñuit akorngattigut añoranga aktorijartorpa tunnanit.

28. Okarame: añorangalonēt aktorupko piungnailärpunga.

29. Tagvainak aunga koktok kigikpok: timimine missigilerpok, piungnērame kappiaisungnerminit.

30. Jesuselo ingminik missigilerivok pitsartojok ingminit añingmet; iñuit keviarpeit okarlune: Añorakka kia aktorpagit?

31. Illiñiartingita okautivæt: Iñuit tettid-larpätit, okarpotit: kia aktorpänga?

32. Tava keviarpok, aktortine keñerlugo.

33. Arngnarle erksivlune saijukpok (kañotomik pigame kausimagame) pämagavigijartorpa, nellägullo okautiva.

34. (Jesusible) okautiva: Paniga okarnivit piungnērtipätit; ullapirsautekarutillo aularit, kappiaisungunērlutillo.

35. Sulle taimak okartillugo, illiñiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput o-

karlutik: Pañit tokkovok, sōg Ajokertuijok pigiakattarpiuk?

36. Okausingit tamakkoa Jesusib tus-sarpeit, illiñiarvium angajokanganut okar-pok: Erksiniarnæk okpertuinarit.

37. Aipakaromangilak assianik Petruse-le, Jakobuselo, Johāneselo, Jakobusib nuk-kā.

38. Illiñiarvium angajokanget iglunganut itterame: aulaijaludlartut tækkoveit, keadlar-tullo nipliadlartullo.

39. Itterame okautiveit: Sōg aulaija-ludlarluse keadlarkise? Niviarsiak una tok-kungilak siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

40. Illunaita tava añitipeit, niviarsiam angutā, arngnālo, illañelo illagivlugit itter-pok, niviarsiab nellavianut.

41. Niviarsiak aggangittigut tiguva okau-tivlugolo: Talita kumi; imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkitit.

42. Tagvainak niviarsiak makkisarpok, arvertarlilarmelo: okkiokarpok arkangeñit aggartunik. Illunatik tattaminiadlarpūt angijomik.

43. Iñerterpeille angijomik, tamaña okautigeikoñago iñungnut; okarlarmelo nerri-titankovlugo.

KAPITELEMIK VI.

*Iñab kängagut Jesusib pissungninga-
nik.*

Tagvanget aularpok, iñungorvingminut pivlune, illiñiartingitalo mallikpæt.

2. Sabbate nelliutingmet, illiñiarvingme jokertuilerpok. Uñuktut tussaramitsuk jokertutingit tattañiniariveit, okarlutik: Nakit omapivagit tamakkoa? kañok una sil-latutitantsiartok? kañorlo taimaitunik tattañiniarnartitsivlune?

3. Igluliorteungitok? Mariab erngninga? Jakoblo, Josesiblo, Judasiblo, Simoniblo katangutigingilæt? Neijangillo illunatik uvap-
ingne-ñgilet? Illunatik siñaungasantigivæt
lava.

4. Jesusible okautiveit: Nellantaijok nuña-

kattingita illangitalo nakoringinersarivæt,
assingiñit tamaiñit.

5. Tagvane tattaṁiniarnartullijungnængi-
lak (okpingimetta) illainangille kañimajut
aggangminut aktorpeit, piungnërtilugillo.

6. Okpinginingit tattaṁiniariva. King-
orngane arvertarpok iglugaseksoarne illunai-
tigut, ajokertuivlune.

7. Arkangemit aggartut kaikoveit, mar-
rotidlugit aularkolerpeit, añernernut mak-
kojungnartuñut pitsartojomik tuñitsivigi-
veit.

8. Okautilugillo, sumik neksarkoñagit
ingerarlutik, ajaupiatuinarmik kissiane; ik-
piärsuliaratigo, kakkojaliaratiglo, kēnauja-
liaratiglo tapserutimingne:

9. Ittigagusersimakovlugille; añorat-
sængnik marrungnik attorkoñagit,

10. Okautiveillo: Iglomut itterupse, taip-
somanetsainaritse aularkārasede taipsomang-
et.

11. Nellioromangippasse, okausisselo
tussaromangippagit: añititse tagvanget, it-
tikkapselo señerkarningit señjarsigik, nello-
jungnërutiksangiñut. Ahañcrik okautivapse,

iodomiblo Gomorablo pidlartaunnikinersau-
omärpuk erkartorvium uvloksangane, iglu-
aseksoarnit ukkonanget.

12. Ajokertuijartorput, imak okarlutik:
ussianik issumakaritse.

13. Añernerit idluitut uñuktut añitipeit,
sañimajullo unuktut mingoarutiksamut
mingoarpeit, iñulidlarlailalo.

14. Tamattominga attañek Herodese tus-
saumalerame (Jesusib attinga illitarijau-
lermet) okarpok: Johañese Babtiterijok
tokkungajuñit inakkisinagame; tamaña piv-
lugo taimaitomik tattañiniarnartullivok.

15. Illangita Eliase okautigivæt, illangi-
tale nellautaijok okautigivæt, nellautaijotoka-
verngillonæt illanget.

16. Herodesele tamattominga tussaramo
okarpok: Johañese niakočrilauktara taimna;
tokkungajuñit makkipok.

17. (Iñuit) Herodesib tillilaukpeit, taip-
konunga Johanese tigujaunjartorkogamiuk,
parngnančrsimavingmullo ittertitaukova, He-
rodiasse, nukkame Filippusib nullia pivlugo;
tamna nullianikamiuk.

18. Herodese Johañesim okautilaungma-

go: idluangilak, nukkavit nullia pigigangne.

19. Herodiasib Johaṇese tokkuniaromagallooramiuk, ajorpale.

20. Johaṇese Herodesim illaragiva, nellunginamiuk idluartõvlune issumagiktorsõngmet: Tamaña pivlugo sapputiva, kakkutikullo nalekpa, tussaromadlarlālo.

21. Uvlorle Herodesim iṇuvivinine nelliutingmet, tapsoma attañigaseit, sorsuktuksello kappitangit, Galilæametullo angajokaonerset nerrimārtimāgit.

22. Herodiasib paña itterpok, okigēserslarmelo: Tamaña Herodesib nerrekattingitalo kuviagivæt. Attañiub Herodesib niarsiak okautiva: issumangnik tuksiarviginga, piomajarnik pillitsomavagit.

23. Ama okautimariklugo okautiva: Sumik tuksiarvigigumga, illa pillitsomavagit, attañionima illanganiglonēt.

24. Aṇivlune arngne imak appersorpa: sumik tuksiarlanga? Kiova: Johaṇesib Babtiteriub niakoanik.

25. Ittersārivok attañermut, tuksiarlune

Markok: Tagvainak tuñijaujomavunga Jo-
hannab Babbiterijub niakoanik, pogutamut
illimatillugo.

26. Attañek kiksalerērpok: okautsinele
kamariagnine pivlugo, nerrekattinelo pivlu-
je, sullinane tukslarkojomalungila.

27. Tuavilune kivgame illanget attañiub
ijartorkova niakoa. Tapsoma parngnanēr-
imavingmut niakoērijartorpa:

28. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiu-
ja, niviārsiamut tuñilugo; niviarsiable arng-
aminut pitipa.

29. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk:
ikkilerput timinga illuvermut illijartor-
put.

30. Apostelit Jesusemut kattilerput; tap-
panga famaite okautigiveit, tattañiniar-
artitettik ajokertuititiglo.

31. Okautiveit: Kissippi iñukangitomut
uñamitta, merngoērserluselo. Tikkitut ut-
tultullo usungmetta: nerrinermiglonēt ajor-
saramik.

32. Uñiakotomut aularput iñokangito-
mut.

33. Allivaktut iñuit tækkoveit, uñuktullo

illitarivæt, akpangerlutik kutterorlutik
likpæt illagēklutik iglugaseksoarnit tama
ingiarlugolo tikkipæt.

34. Jesuse niugame, iñugaseksuít tæ
gamigit: illapsugidlarpeit, saukettut mia
jìkangitotun-ìngmetta. Uñuktunik ok
lerpeit.

35. Uvloklihermet, illiniartingita tikk
okautivlugo: Tamaña piksakarviksaung
uvloklihermello;

36. Aularlit, mattoma erkät iglug
soangiñut iglugasenginullo, kakkojarsin
jartorkovlugit; nerkiksakinginamik.

37. Jesusible kioveit, okautivlugit:
se nerkiksanginik tuñitsivigissigik. Ol
væt: kakkojarsiniarijartortuksauvita, kën
200 dit akkinginut, ukkoa nerkiks
nik?

38. Okautiveille: kapsinik kakkojaka
tamäne? ullernërsijartoritse. Ullernaig
ramikit, okarput: tellimanik, aulasal
niglo marrungnik.

39. Ikterkolerpeit, nerrimärtotitut ivi
kuñulingaituñut.

40. Tunulerëkterdlutik tava ikterpu

nigolivilutik, ungnijut tellimertorlutik, amalo ingmikut ungnijut marročrtordlutik tellimaujortullo.

41. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit, killangmullo ärlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illiñiartiminnut tuñivlugit, tapkonāga iñuit nerrititsomavlugit: taimaktauk aulasakængnik tuñitsivigiveit, illunainut avgorlugik.

42. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiġlo.

43. Amiakungit kattilerpeit, amäksuit arkaŋgemit aggartut tettædlugit, aulasakæglo illaŋginik.

44. Nerrilauktut angutainait 5000 diot.

45. Illiniartine erinigilerdlugit umiakotomut iŋkimakoterpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsaidamut, iñuit aularterkartiñagit.

46. Iñuit aulartinamigit, kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune.

47. Unulernet umiakotut iñarbiub kerkaneput, Jesusele kissime nuñametok.

48. Epunermik kappiaisungmetta, añore

aggormatsuk tækkogamigit: Unuab pigärv
etta sittamangane tikkilerpeit, iñab kangag
pissuklune.

49. Kangerniarkordlugit. Iñak pissuvi
ingmago tækkogamitsuk: mittilionasugiva
nipliadlarlutik.

50. Illunatik tækkogamitsuk kuksalavu
Tuavi okantilerpeit, okautivlugit: mañigol
ritse uvanganvunga, erksiniarase.

51. Umiakotomut ikkimavigilerpeit, ka
sumivok tava, kuksalavlutiglo tattañiniadla
put angijomik.

52. Kakkojenik tattañiniarnartulingma
sillatusinersaulaungilet, omættitik mangai
larmetta.

53. Ikkaramik: Genezaremiut nuñang
nut pivut, tavunga nuñaliput.

54. Umiakotomit niungmetta, iñuit illit
rijarērpæt.

55. Akpangilerlutik nuñenut mattoma e
känetuñut tamainut, kañimajut sinnigvin
mingne nellajut pitilerpeit, neijuganut ta
saamajamingnut.

56. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullon
iglugasengnullonēt itteranget: kañimajeat

lliveit niuervingnut, tuksiarvigilugo, año-
anget siña aktortankovlugo taipkonnnga.
fapsominga aktuijut, illunatik piunguēr-
put.

KAPITELEMIK VII.

Iñuk nerkib sujuktingitanganik.

1. Farisæerille, aglangniglo illissimajut illang-
it Jersalemit pijut tikkipæt.

2. Illiñiartingita illangit tækkogamikit
tukkojartortut, ubvarsiniñagit aggattik, id-
earingilleit.

3. Farisæerillo Judikullo illunatik ner-
ingilet, aggattik ubvarsimañiñagit: angajo-
amik illusingit attordlugit piveit.

4. Niuervingmit tikkitarangamik, ner-
ingilet ubvaratik. Assingillo uñuktut imai-
at illuseriveit, erngutsillo, imertautillo,
achaillo, pogutello, nerrimävillo sujungai-
loingit piveit.

5. Farisæerillo aglangniglo illissimajut

appersorpæt: Sög illiñiartivit mallingipatti
augajokarmik illusingit; sög kakkojartor
agganguut ubvarsimangituñut?

6. Kioveille okautivlugit: Illipse takk
mortose, Jesaiasim okantigigalloarpäse, in
aglaksimangmet: Iñuit ukkoa kardlumi
nut nertorpänga, omættingitale ungas
pänga;

7. Sullinatik kivgartorpängale, iñuit
kertusituinangit ajokertuitigigamikit.

8. Gudib perkojangit keñekpasse, iñ
illusekullungit malliklugit pivasse, katti
erngusiärsuillo keblariksivlugit: uñuktut
maitut attorpasse.

9. Ama okautiveit: Tagvale Gudib per
jangit issumagingitsainarpasse, illusekull
malligomavlugit.

10. Mosese imak okartok: Atätello a
nello nalekik; atätaminullo anänaminullo
karnerluktok, tokkoteksauvok.

11. Ajokertuivosele: Atätaminut anäna
nullo okartok korbaniovok, imaipok: t
nergutiksauvok, pijeksaralloet uvamnit, t
jeksara tuñiartorvingmut; imna ajungitall
pok okarpose.

12. Kingoragane angaminut arngnāmi-
nullo ajungitalliartitsitailivose;

13. Taimak Gudim okausingit pijariaka-
taguērtipasse illusekulluse pivlugit, imaili-
nainarapselo uñaktanik.

14. Inūillo tamaita kaikoveit, okautiv-
agit: Tamapse naleksinga omamigissing-
o.

15. Senalonēt ināb sillatānit illuanut pijut,
sujuktingilæt: tapsomangelles añijut inuk su-
lūtipæt.

16. Tussajungnik siutelik tussarle.

17. Inūille hemekkamigit iglomut pingmet,
inūiartingita appersorpæt mattominga adsi-
jektomik.

18. Okautiveit: Ihipsetauk sillatunekang-
lase? stulle nellovissiuk? illunatik sillatānit
inūngmut pijut, sujuktingilæt?

19. Omætānut pinginamik, netsangnulle
pivut: tagvanget añititaulerput, nerkemik
inūinik añititsigame.

20. Okarivok ama: Inūngmit añijub inuk
sujuktipa;

21. Kamanget, inūit omættinginīt erkar-

santekulluit añivut, assiniarnerlo, anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, iñuarnerlo,

22. Tiglingnerlo, tokoinerlo, nellangainerlo, nipporsainerlo, tigsanerlo, igligungnerlo, Gudemik mittautiksarnerlo, piuorinerlo, sil-lainerlo;

23. Tamakkoa illunatik illuanit añivut, innuglo sujuktipæt.

24. Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok: Iglo-mut itterdlune, iñuit angigutijomangmagit, terliartanjungnængilelle.

25. Arngnab tapsoma pañia añernerlukto-kulluk, tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiggang-iñut pāmangavigijartorpa.

26. (Grichit arngnanget Sirofenitseminb) tuksiarvigiva, Satanase añititaņkovlugo pa-ningminit.

27. Jesusible okautiva: Kittorngaujut kīgungnaikārlit: idluangilak kittorngaujut kak-kojanginik aksārlugit kingminullo egil-git.

28. Kiovlune okautiva: Ahaila Nalegak-taimaikalloarpok, kingmiārsuille nerrimavim

attānetut nerrivut kittorngaujut karngāner-
lukunginik.

29. Okantiva: okautsit tamaña pivlugo
aularit; pañingnit aņernekulluk aņisima-
vok.

30. Iglominut pigame: Satanase aņisima-
jok kingorarpa, pañinelo siņigvingme nellajok
naipipa.

31. Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aula-
rame: Galilæam iņarbiet seņianut pivok,
iglugaseksuit tellimanjortut erkānut.

32. Tussilārtok okarnermiglo ajorsartok
pitipæt tāpsomunga, keņuvigivællø, aggang-
minut aktorkovlugo.

33. Iņuit akkornganit ingminut pitipa,
aggaņelo siutingnut illiveit, keselarmelo, ok-
kanga aktorpa.

34. Killangmullo ārlorpok aņersaumilar-
melo okautiva: Hefata, imaipøk, angmale-
rit.

35. Siutik tagvainak angmarpak, okkang-
alo okartitauvok, okalilarimelo.

36. Iņerterpeit, tamaña okautaukoņago
mangnut. Tagva iņerteralloarmagit angijo
mik, anginersamigle okautigivæt.

37. Tattaṁiniarlutiglo okarput: idluartipeit; tassilärtut tussartilugit, o miglo ajorsartut okartipeit.

KAPITELEMIK VIII

*4000 dit tattaminiarnartomik nerr-
ninginik.*

Uvlut tapkoa iñuit nerkiksakangitu
tut tagvanemetta; Jesusim illii
kaikoveit, okautivlugit:

2. Iñuit ukkoa nægligidlarpakka
kiksakaratik uvlut pingasut uvan
ta;

3. Esitinagit aulartikupkit, perlio
metta angerarlutik apkome. Illangit
siktomit pingmetta.

4. Illiñiartingita kiovæt: Nakit ka
siniarpita tamäne iñukangitome, ukl
gungnërutiksanginik?

5. Appersorpeit: kapsinik kakkojal
kiovæt: arvengemit aggartunik.

6. Inugaseksuit ikterkoveit nuñamut. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut tiguveit, kujalivlune avgorpeit; illiñiartiminut tannivlugit, iñnit ukkoninga nerritilugit: Iñungnut tava pitipeit.

7. Mingeritseniktank ikkitunik pekarivut: tapkoa pivlugit kujaligivok, tuñijaukogivluggillo (iñungnut).

8. Nerrivut tava, kågungnërlutiglo: Aminiakullo kattilerpeit, amäksuit arvengemit aggartut tættælugit illulerpeit.

9. Nerrilauktut 4000 diuvut; aularkolerpeit tava.

10. Tuavilune illiñiartiñe illagivlugit umiakotomut ikkivok, Dalmanutab erkänut pivlune.

11. Farisæerit tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt: nellunaikutamiglo kiñiangmit tækkojomavltik okarput.

12. Añernermigut añersanmivlune, okarpoik. Kinguvängukattigët ukkoa sög nellunaikutak tækkojomavassuk? Ahamërik, okautivapse: kinguvängukattigët ukkoa nellunaikutamik tuñitsivinniatsengilet.

13. Tava kemēkpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardlune uttimut.

14. Kakkojet neksangileit puigoramik: umiakotome attautsemik kakkojakarput.

15. Imak okautiveit: Nalegitse, Farisæerit Herodesiblo kakkojangita sernautiksanget allarsiuik udsertorluselo.

16. Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak pivätigut, kakkojamik neksanginap-ta.

17. Jesusib kansimaleramigit, okautiveit: Sög siarklerntigivissiuik, kakkojamik neksanginapse? sulle tukkisingilase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitunik?

18. Īsekartose, tækkunek ajorkise? Siutekartoselo, tussarnek ajorkise? erkainerlonēt ajorpissiuik imna?

19. Kakkojet tellimet avgorapkit iñuga-seksoarnut 5000 diuñut, amäksuit kapsit amiakovinernik tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut.

20. Kakkojello arvengemit aggartut avgo-

rapkit iingaseksoarnut 4000 diuñut, amäk-
sūt kapsit, tættædlugit illulerpissigik ami-
akovinernik? Klovæt: arvengemit aggar-
tut.

21. Tava okantiveit: Sögle tukkisingi-
lasse?

22. Betsaidamut pivok: Tautungitok tap-
somunga atipeet, aktorkovlugo tuksiarvigi-
væt.

23. Tautungitok aggangittigut tiguva,
tessiorlugolo iglugaseit avatänut: isik ketse-
ningik, aggangminullo aktorlugo apperiva:
samik tækkovit?

24. Uidlune, okarpok: iñuit pissuktut
tækkovakka, sorlo napartut.

25. Isik ama aktorivæk aggangminut,
ukolermingmago: Äkiksoivok tava, tamaita
tæstulerpeit.

26. Angerarkovalo, okarlune: Iglugaseng-
nut itterniarnæk, iglugasengmiuniglonët tai-
nak okantsiniarnak.

27. Jesuse tava ailerpok, illiñiartiñelo Ze-
sariab Filipposim iglugaseksuita erkänut.
Ingeravlutik illiñiartiñe apperiveit okarlune:

Iñuit kañok * okautigivānga kinausugiv-lunga?

28. Kiovaet okarlutik: illangita Johañese-õsugivātit Babtiterijok; illangitale Eliaseõ-sugivātit; ama illangita nellautaijutokaverngit illanget okautigivātit.

29. Appersorpeit ama: Illipsele, kinausu-givissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristu-seovotit.

30. Iñerterpeit, unipkangojomanane in-nungnut.

31. Ajokertulerpeit imak: Iñum Erng-ninga āniatitaulārtok angajokaijenut ajoker-tuijorsearnullo, aglangniglo illissimajuñut kisserngortatõniartok, tokkotaulunelo, uvlut pingajuane omaromārivok.

32. Angigunagillo tamattominga okarpok. Petrusib ingminut pitipa, iñerterlugo taimai-lerkonago.

33. Keviardlune, illiñiartiñe tækkonār-peit, Petruse iñerterpa, okarlune: Tuñnumut pit Satanase; Gudib pingit issumaginginang-ne, iñuit pingit kisseta issumagilerangne.

34. Iñuit kaikoveit illiñiartiñelo, okautiv-

lūgit: Uvamnīk malligomajok, issūmaminīk
piīatsengīlak, seīingajukseīe (kappīaisutik-
aīelonēt) nangmageksarīva, mallīklunga-
lo.

35. Iīoserminīk īvlertsījok, assīujījomār-
pok: iīoserminīgle īvlersīngītok uvanga piv-
lunga, okautsīllo tussarnertut pivlūgit, iīo-
naromārpok.

36. Sīllarsoarlonēt tamāt iīub pigīgalloar-
unīuk; tarngnīnele asserolerunīuk snksari-
vauk?

37. Sumīglonēt iīuk tuīitīgījungnarka,
tarngnīne ama pīulīniarīngo?

38. Uvamnīgle okautsīnnīglo kangusuk-
tok taipkonane assujut ajortulliartullo king-
uvāngukattingīīe: tanīnatauk Iīum Erng-
ūngēt kangugījomārpa, tikkīkune Atātame
īanaunīngane, Engelit ajungītut īllagællu-
git.

KAPITELEMIK IX.

Kristusib ānanausijauninganik.

Okantiveillo: Ahaṁerik, okantivapse, tapkoa illangita mānetut, tokko tukkisi-
niængilæt, Gudib nalegauninganik pitsartov-
lune aggertomik tækkokāratik.

2. Uvlut pingasujortulermetta, Petruse, Jakobuselo, Johaṁeselo Jesusim illagiveit:
ingminullo pitilugit kakkamut kingikto-
mut, ānanausijauvok sāngiṁe tækkunārtillu-
git.

3. Añorangit kaumaridlarlutik, kakkor-
sidlarpullo apputitut; kakkorsaijut nun-
nametut taimak kakkortigijomik sapper-
put.

4. Eliaselo Moseselo sakkerpuk tapk-
nunga, Jesuselo okarkattigēkput.

5. Petruse Jesusemut okarpok: Rab-
(Ajokertuijok) tamane-ītsainarominarp-
ngasunik iñiliorlerta, illingnut attautsen

Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6. Okantsine kausimangileit, koaksarnermut.

7. Nuvujab ullikpeit. Nippelo nüvnjamit tussartanjok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna naleksiuk.

8. Erinesuklutik keviaramik: assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersäramik: Jesusim innerterpeit, tækkojettik okautigẽkoñago, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkãrtiñago.

10. Okausek tamaña illumigivæt, ingmingnullo appersotivlutik: kanok tagva tokkungajuñit makkinek?

11. Appersolerpæt okarlutik: Sög aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomãrtomik?

12. Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase sivorliotivok illa, tamajtalo idluarsivlugit; taimaktauk, sorlo aglaksimavok Iñum Erngninga angijomik kappiaisuktitanjomãrpok tachogijaulunelo.

13. Okaupapsele: Eliase tikkisimavok, isumamingnullo pidlarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok.

14. Illiñiartiñe tikkinamigit, iingaseksui tækkoveit, aglangniglo illissimajut illumavei appersorniktut taipkoninga.

15. Iñuit illunatik tækkogamitsuk, kakki lādларput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16. Aglangnik illissimajut apperiveit: kanok appersornikise taipkoninga?

17. Iingaseksuit illangeta kiovlune okativa: Ajokertuijok, ernera tamaunga äpaillingnut, añernekkullulik okajuitok,

18. Tigulerangago aulajartidlarpa koppo lidlalerpok, nerkolärlarmelo perlilerpok: I lñiartittit okautigalloarapkit añititaukovlõt ajorpæt.

19. Kiova okarlune: Täta ukkoa okpingtut kinguvångukattigët, kañok sivitutigij mik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigij mik keñuginiængilapse? kaitisiuk uvarnut.

20. Äpæt tapsomunga. Añernerub okjuitub tækkogamiuk, tuavi aulajartidlarp

nuāmut orrovok, aksakārlarmelo koppoalid-
lālilarmelo.

21. Anguta (Jesusim) apperiva: kanga i-
mailerka? Okarpok: kigliminit.

22. Uñuktuniglo orrutipa ikkoṃamullo
imānullo, tokkonasuarlugo: ajungikungne,
nāpkigilertigut piulilutalo.

23. Jesusim okautiva: okperungnaruvit;
okpeltuñe ajornartokangilak, tamaitale a-
jungileit.

24. Tuavilune sorrusib tapsoma angutā
niplialerpok, kugviornermut okarlune: ok-
perpunga, nægliktok Nalegak, okpingilusim-
nit piulinga.

25. Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk,
Jesusib tækkogamigit; añernekvivornartok
imēterpa, okautivlugo: Okajuitok tussāngi-
torlo añernekvulluk, okaupagit, añit o-
manget, kingorngagut itterungnērlutillo o-
munga.

26. Niplialerpok tava, aulajartidlarmilālo
ānivok. Iñuk tamna tokkojutun-īlertok, un-
nuktullo tokkojok okautigivæt.

27. Jesusim aggangittigut tiguva, makki-
tilālo, makkipok tava.

28. Igłomulle pingmet, illiñis
mikõrlutik appersorpæt: Sög
lugo ajorpittigo?

29. Kioveit: taimaitut (añe
taungilet, kissiane tuksiarnerm
nermullo.

30. Tagvanget aularamik, G
givæt: iñuille kausimakojomān.

31. Illiñiartiñe ajokertorlugi
Iñum Ernngninga pititaujomār
gangiñut, taipkoa tokkotsomār
patsuk, uvlut pingajuane i
vok.

32. Okautsille ukkoa nelloj
appersorlugo ajorpæt.

33. Kapernaumnt pigivok.
apperiveit: Sumik illipsingnut
ingeravluse?

34. Niplingilelle. Ingeravlut
nut okaramik, kinakkiak illatik angine
mik?

35. Ingidlune, arkangemit aggartut
koveit, okautivlugit: Illase sivorliojom
kinguvaromārpok, illunatiglo kivgarijo
pæt.

36. Nutarak tava akkornganut pitipa, kñiiklugolo okautiveit:

37. Imaikomik nutakkamik illelliortub attimne, illelliorivānga; uvamnigle illelliortub, kissima illelliungilānga, uvamnigle tilliklertok illellioriva.

38. Johañesible okautilerpa okarlune: Ajokertuijok, angut tækkovavut, atterne añernekullungnik añititsijok, malligatalo: iñerterpavulle mallingimattigut.

39. Jesusele okarpok: Iñerterasiuk: Tatamminiarnartitsijokangilak attimne, tuavilunelo terliakattarlunga.

40. Uvappingnik akkerartungitub illagivātigut.

41. Erngusiārsungmik imalingmik illipsingnik imertitsijok attimne, Kristusib pigingmasse: Ahañerik okautivapse, akkēngartauñiengilak.

42. Uvamnullo okpertut ukkoarārsuit, ilanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongčsingagut nivingaiviogune, imarbingimulló egilugo.

43. Aggakpille asserorpattit, nakkarkit.

Illingnut ajunginersauvok, illatängöñ
iñogutemut itteruvit: marrungnik aggal
nermit, ikkoñamut kañitsuitomut egi
nermit;

44. Taingane kuglugianget tokkonie
lak, ikkoñangello kañiniænginivok.

45. Ittikavittank asserorpattit, nakkai
Illingnut ajunginersauvok, tussielutit iño
temut itteruvit: iglugēnik ittiggakarnen
āniatitsivingmut egitaunermit, ikkoñamut
kañitsuitomut;

46. Taingane kuglugianget tokkonie
lak, ikkoñangillo kañiniænginivok.

47. Isivittank asserorpattit, pēruk eg
golo. Illingnut ajunginersauvok, igloir
mik isekarlutit Gudib nalegauninganut i
ruvit: marrungnik isekarnermit, ikkoñamut
mullo kañitsuitomut egitaunermit;

48. Taingane kuglugianget tokkonie
lak, ikkoñangillo kañiniænginivok.

49. Illunatik ikkoñamut tarretitanjon
put, tañijeksello illunatik tarriomut tarr
taudlarpnt.

50. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle

satačropet, suant pitsartatitanjomärpa? Illipsingne tarriokarneritse, ullapirsantekarkattigkleselo illipsingnut.

KAPITELEMIK X.

Nulliarēngnek avititsininganik.

Tagvanget ama aularivok: Judeab erkānut pivlune, Jordanim igloanut. Iñuit ama innugiartorsövlutik tikkimatsuk, ajokertepit illusine attorlugo.

2. Farisæerit tikkinamitsuk apperivæt, nulle angutib avilugo idluarka? Öktorniarlugo.

3. Kiovlane okautiveit: Mosesib kañok perkovāse?

4. Okautivæt: Mosese aglakojijok aglanguik avitsitiksēnik, avikovlugolo. (arngnak)

5. Jesusible kioveit: Omættisse mang-

aidlarmetta, aglaktok okautsemik tapso-
minga;

6. Kiglinganille Gudib angnt attausek,
arngnarlo attausek pingortipak;

7. Tamaña pivlugo angune arngnälo
angutib kemegomärpak, nulle ungagima-
va,

8. Taipkoalo marruk uvinigik attausik-
sauvuk; marrojungnërlutik uvinigik attau-
siksauvuk;

9. Taimaitomik Gudib kattititæk, iñub
avititeksaringila.

10. Iglome ama illiñiartingita mattominga
apperingmatsuk;

11. Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, as-
sianiglo nullianiklune, nulliarëngnek asseror-
pa taipsoma;

12. Nulliablo uine kemëkkuniuk, assia-
niglo uiniklune, nulliarëngnek asseroriva
taipsoma.

13. Nutakket ätipteit tapsomunga, aggang-
innut pattiktankovlugit. Nutakkenigle ätsi-
jut illiñiartingita suadlalerpeit.

14. Tamañale Jesusib tækkogamiuk id-

hætingila; okautivlugit: Nutakket avannat
pák, mærtarasigilo: tapkoa Gudib nalega-
ninga piñneringmatsuk.

15. Ahañerik, okaupapee: nutakkattat
Gudib nalegauninganik pingitok, itterniseng-
ilak.

16. Erkilugillo, aggangunut pattikpeit,
aimartilugillo.

17. Añingmet aphesinerlo attorlugo, iñub
upangerlene tikkipa, sçrkortorvigallago
mak apperiva: Ajungitotit Ajokertuijok,
mæsttomik ajungitemik piñiartuksaavik,
siomavlunga mægutemik nungusitomik?

18. Jesusible kiova: Sög ajunginerarpinga?
mæstnik ajungitokangilak, Gude kissime a-
jungilak.

19. Perkejet kausimagalloarpattit: Arng-
niarnæk. Iñuarniarnæk. Tigliniarnæk.
Kigiluktomik okautiginiaruago aipait.
Akkæñerlungniarnæk. Atätello anænello
alekik.

20. Kiovale okautivlugo: Ajokertuijok
mæsta tamakkoa mallilaukpakka sorsusio-
nærnit

21. Jesusible tækkusarpa, nægliligulolo

okautiva: attansek sulle pingilet; perkutit tamaita niorvgotigijartorkit, aglujuñullo pillintigilugit, killangme perkutiksariksiniarpo-
tit tagva; mallingnialilärlungalo kiksarnikset nangmaguk.

22. Tamañale okausek tussaramiuk, kak-
kilädlarpok, kiksarlarmelo kemekpa: aglui-
name.

23. Jesusele keviarlune, illiñiartiñe okau-
tiveit: Agluitok killaub nalegauninganut pi-
lune sappernakasekpok?

24. Okausingille tamakkoa illiñiartingita
kakkilärutigingmagit. Jesusim ama kioveit,
okautivlugit: nægliktakka kittorngakka,
Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok,
perkutimingnik tettelingnut;

25. Ajornænginerovok, kamele, merkutim
isingagut pivlune, agluitomit Gudib nalega-
ninganut itterniartomit.

26. Kakkilärnersaugivut ama, ingming-
nullo okarlutik: kiname pilloridlarniarpa?

27. Jesusib tækkusarlugit, okautiveit:
Iñungnut ajornarpok, Gudemulle ajornæng-
ilak; ajornartut tamaita Gudim ajungi-
leit.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita mmalaukpavut mallilarpillo.

29. Jesusib kioveit: Ahaṃerik, okaupapse: um iglune keṃekuniuk, kattangutinelonēt, gunelonēt, arngnelonēt, nullelonēt, kitnganelonēt, perorsēvinelonēt uvanga pivga, okautsillo tussarnertut pivlugit;

30. Ungnijakattartunik tellimertorlutik nna mattomanelune pijomārivok igluṇik, ttangutiṇiglo, anāneniglo, kittorngenniglo, rorsēvianiglo, mane omigijaunermine, silnelo tikkitsomārtome iṇogumik nungusuiṇik pijomārpok.

31. Uṇuktulle sivorlēt kingorliutsomārt, uṇuktullo kingorlēt sivorliutsomārt.

32. Takpaunga Jerusalemut aivlutik, Jesse sivorlerivæt: Kakkilādlarpulle, erksivluḷo mallikpæt. Ingminut tapkoa arkangeṭt aggartut ama pitinamigit; okautiveit, ṇok pijauniarnerminik, okarlune:

33. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivoṭ, Iṇum Ernngninga pititaujomārpok ajokerjorsoarnut aglangniglo illissimajuṇut; taip-

koa tokkoteksautitsomärpæt, nellojuñullo tunniniarpæt.

34. Taipkoa mittautigijomärpæt, ipperar-torlugo ketserarlugolo tokkotsomärpæt; uvlullo pingajuane omaromärivok.

35. Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusib erngnæk tikkipæk, okarlatik: Ajokertuijok perkojomagalloarpaptigik, pijomajaptingnik tunnitsiviojomavlunuk.

36. Apperivak: Uvamat kañok tañitsiviojomavitik?

37. Kiovæk: perkogittiguk, aipara taller-pikpit tungäne, aiparalo saumikpit tungäne iksivakoluñuk, nalegauningne.

38. Jesusible kiovak: tuksiartatik nellova-tik: Erngusiärsum imanga imigeksara, immerungnarpittiko, Babtitautiksaralo Babtitautiksarigalloarpittiko?

39. Kiovæk: ahaila, ajungikalloorpoguk. Jesusib okantivak: Erngusiärsum imanga imigeksara imerniaralloarpattik, Babtitautiksammullo Babtitanjuksangalloarpotik;

40. Tallerpingmale tungäne, saumingma-lonēt tungäne iksivajomanek, uvamnūt per-

kojeksauŋilak illiptingnut, iksivakojaujut kissimik iksivajomärput.

41. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamaña tussaramitsuk, añujutigilerpakit Jakobuselo Johañeselo.

42. Jesusible kaikoveit; okautiniarlugit: Nunuam attañingit attañiojartortut kausinavasse, taipkoa illangit sälaliksuit pitsartudlarput.

43. Illipsele taimailerniarase: angnerojomajok kivgarijomärpäse tamapse.

44. Illapselo attañiojomajub kivgartorvigijomarpäse.

45. Iñublo Erngninga tikkinginivok, kivgartortaujomavlune ; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune, uñuktut piulijiksanganik.

46. Jerichomut pivut. Illiñiartiñe illagællugit, Jerichomit añingmet, iñugiartorsuit mallikpæt: Tautungitok apkotäne iksivajok, kennuvlune pivok, Bartimeusemik attelik, Timeusim erngninga.

47. Jesuse Nazaremiok kängertok, tussaramiuk, niplialerpok okarlune: Jesuse Davidim Erngninga, napkiginga.

10. Atätapta Davidib nalegauninga rijaule! Nalekam attingane tikkitök, H kotsingnerme!

11. Jesuse Jerusalemut itterpok, ka vingmullo ittilarme; tamaita kemergol unulermello añivok Betaniamut, arka aggartut illagællugit.

12. Uvlub aipangane, Betaniamit añ kãlerpok.

13. Napartok Feigeliksåk kañitoma kolik tækkogamiuk: Nellipsarpa, pau rasugællugo. Tikkinamingle, merku nik tækkovok: Paungalervinga sulle tingimet.

14. Jesusib okautiva: Mattoma kin agut illingnit paungartortokarniatse issokangitomot. Illiñiartingita tama sarpæt.

15. Jerusalemut pigamik: Jesuse mavingmut itterpok; pissiniartut niuv tullo kattimavingmetut añitilerpeit; jeniglo tausējut ikpættingit, tingmit niorvkotiggit iksivantangit orrotidlarp

16. Kattimavikut perkutinik al kongileit.

17. Ajokertuivlunelo, okautiveit: Aglak-simangilak: Igluga taijaujomärtok tuksiarvingmik iñungnut illunainut? illipsele iñuarvigilauktasse.

18. Aglangnik illissimajut ajokertuijorsuillo tamaña tusaumaleramitsuk: issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilälle, iñuit illunatik ajokertuiningit tattañiniarivæt.

19. Uñungmet iglugaseksoarnit añivok.

20. Kaumingmet napartok imna Feigelik-
sak señerkuleramitsuk; pañertok tækkovæt,
mimernarminut aglæt.

21. Petrusib erkaumagamiuk Jesusim o-
kausinga, okautiva: Rabbi, (Ajokertuijok)
ahak napartok Feigeliksak okautelulauktet,
pannersärnerpok.

22. Jesusib kiovlune okautiveit: Gudemut
okperitse.

23. Ahañerik, okautivapse, kakkamut o-
manga imak okartokarpet: Kangattarit, iñar-
bingmullo nakkarit, omættimine iñertuinane,
okperlune okarmet taimailivok; tuñitsivio-
lune okausinganut.

24. Taimak pivlugo okautivapse: Tamaita

tuksiutipsingnik tuksiartose, okperitse; pilärpasse tava.

25. Nängerluse tuksiarupse: assipsingnut namangikupse, issumagijungnërsigik; Atätapse killangmetub issumagijungnërkovlugit tamarnisse.

26. Assipse tamarningit issumagijungnëromangikupsigik: Atätapsetauk killangmetub, issumagijungnëрниatsengileit tamarnisse.

27. Jerusalemut ama utterivut. Kattimavingmut tikkingmet, ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut inuillo angajokangit tikkilugo.

28. Appersorpæt: Kimit perkojauvit imailiorlutit? kialonët pitsartojomik matominga tuñitsivigivätit imailiokovlutit?

29. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; matominga kiogissinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

30. Johañesib Babtisitinga killangmit piva, inungnillonët? kiogissinga.

. Erkarsalerput, ingmingnut imak otik: Killangmit pijok okantignuptigo; tijomavätigut: Sög okperilaungipis-
p

1. Ihungnille pijok okantignuptigo; inuit givavut. Johaṇese inuit illunatik nel-
ijoringmatsuk.

3. Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit mangæt nellovavut. Jesusim okanti-
Taimaitomik okantijomangilapsetauk,
it pitsartojokarpunga imailiorlunga.

KAPITELEMIK XII.

*igēktomik Perorsēvingmik Weinelling-
mik.*

dsigēktunik okantilerpeit, okarlune:
Angut perorsēvilliorpok weineliksamik,
ta avaluliudlarlugo, paunget iptinget seṇa-
anganik seṇalaurame, nuvguseksoar-
lo seṇagivok, perorsēviksiortuñut attar-

tortankoganiuk; nuñame assianut aul pok.

2. Paunget iñilerviet nelliutingmet, k game illauget tilliva perorsēviksiortuñ perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo.

3. Tapkoale tiguvæt, añaudlarlugo, neks tinagolo aulartipæt.

4. Ama kivgak assia tilligiva taip nunga: tamna ujarkeñut millorpæt, nial killidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5. Ama kivgak assia tilligiva, tamnale ti kopæt: assingillo uñuktut, illangit ipper torpeit, illangillo tokkolugit.

6. Sulle erngnetuakarpok, nægligijamin tamna kingorliotilerlugo tilligiva taip nunga, okarlune: Erngnera illaragijor væt.

7. Weinemigle perorseviksiortut ingmi nut okarput: Tagva kingomgusijuksak; tokkolaumilavut, kingomgujeksangit uva pigilerlugit.

8. Tigulugo tokkopæt, perorsēviuble si tñnut egilugo.

9. Perorsēviub angajokanga, kañok ta pijomārka? Tikkitsemārpok, perorsēviksi

ukkoa tokkolugit, perorsēviglo assingiñut
tortaukojomärpa.

1. Aglañt ukkoa attualaungilasse: Ujarak,
liortut egitanget, tamna iglub tērrekkoa
uulernertok;

2. Tagva Nalekab piñiarninga, tattañini-
dlarpok isiptingnut.

3. Tignasualerpæt, (iñuille erksigiveit;)
ugigamitsuk mattomunga adsigēktomut
tigingmagit: keñeklugo, tava aular-

4. Farisæerillo Herodesib kivgangita il-
lit tilliveit tapsomunga, okausinganut ui-
ñarlugo.

5. Tapkoa tikkinamitsuk, imak apperi-
Ajokertuijok, okpernartōjotit kausima-
git, iñnit sīvōragingilettit, illunaita nel-
angne, Gudemullo apkotiksamik ajoker-
arpotit; attañivaksoak tuñitsivigilugo
gutiniñ idlaarka? tuñijijuksauvita tuñi-
saungipitalonēt?

6. Takkormorningit tukkisileramigit,
tivateit: Sög uiveridlarkissinga? kēnanjak
uk tækkulago.

16. Kēnaujak sakkerpæt. Appersorpeit: kia adsinga kialo aglangit kolläqe? kiovat: Attañivaksub.

17. Jesusib tava okautiveit: Attañivaksoarmut tuñissiuk attañivaksub piksanga; Gudemullo Gudib piksanga. Tattaminiari-væt tagva.

18. Saduzaerit tikkipæt, omarviaksangit-
tomik okartut; apperivæлло okarlutik:

19. Ajokertuijok, Mosesim aglagvigiväti-
gut: Angutim angajoa tokkopet, nulle, kit-
torngakangitok kemekpago, nullia tava nuk-
kanget pijomärpa, angajugilauktane kingu-
våksakarkovlugo.

20. Tagva nukkarët arvengemit aggartut-
ilauktut, angajuklek nullianilauktok; kit-
tornginane tokkovok.

21. Tugliet nulliarilermigamiuk: tamna-
tauk tokkogivok kittorngingminane. Tai-
maktauk pingajueta pigiva.

22. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik
nulliarivæt; (kingorlerëklutik) kittorngine-
karatik. Illunatik kingorngattigut arngnak
tokkogivok.

23. Makkiterviangmele, makkiterunik, taipkoa arvengemit aggartut, nelliata nullianiktarijounärpauk? illunatik nulliarilaangmatsuk.

24. Jesusib kiovlune okautiveit: taimaingilak, tamäarpose aglait nellogapsigik, Gudim ajgakangijusialonēt.

25. Tokkungajuñit makkiterunik: nullia-ningniængilet niningniængilello, Engelitut killangmetutun-itsomäramik.

26. Tokkungajuñik omaromärtunik, Moasino aglangit attualaungilasse, napartut señiane Gudim okautilaungmago: Abraham Gudigivānga, Isablo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga.

27. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojalle Gudigivæt. Taimak pivlugo tamäarpose angijomik.

28. Aglangnik ihissimajut illanget tikkipa, ingmingnunt appersotilaungmetta, tassaramigit; idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit tussaramiuk, appersorpa: Perkojeñit tamainit nelliæt anginerova?

29. Jesusib kiova: perkojeñit tamainit ang-

inerojok imaipok, Ahak Israele, Nalegak Gudivut Gudetövk.

30. Gudit Naleket nægligiuk omættingnut tamānut, tarngningnullo tamānut, issumangnullo tamaiñut, pitsartunernullo tamaiñut. Tamna pijareakarneröjok tamainit.

31. Aipangalo tapsotunak-ïpok: Iñukatit illiktut nægligillugo. Assianik angineröjomik perkojakangilak ukkonanget.

32. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajo-kertuijok, ahamerik miksekartomik okarpotit, Gude attausiöngmet, tapsoma assianik Gudekangimet.

33. Tamna nægligilugo omamut tamānut, issumamullo tamaiñut, tarngnemullo tamānut, pitsartunernullo tamaiñut, iñukattivelo ingmitut nægligilugo, tagva ajunginerövk tuñergutikseñit ikkoalajeksennillo tamaiñit.

34. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tus-saramiuk, okautiva: Gudib nalegauninganut kañilerpotit. Kingorngagut apperilugo sap-perpæt.

35. Jesuse okarpok, kattimavingme ajo-kertuivlune, apperiveit: Sög aglangnik illis-

imajut, Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

36. Davide nangminek okaramie, Añerner-nut ajunginermut: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingina tungänut ingitit, ingarijittit illerkärtinagit ittikkavit tullerar-angañut;

37. Nalekaminik Davidib taigamiuk; sannok erngnerivauk? iñugaseksuille tussa-romadlarpæt.

38. Ajokertorpeit ama okautivlugit: Ag-langnik illissimajunik mianeritsiaritse, anno-ratsenik angijortanik attoromajut, niuver-vingmelo sallutitaujomavut.

39. Illiñiarvingme nerrimavingmelo issuk-liojomavlutik iksivajomavut;

40. Uigarnarit pingit nungusärpeit, takki-junik tuksiarutininik tuksiarutsomavlugit okar-put; tamaña pivlugo pidlartannersaujomärput taipkoa.

41. Jesuse ingipok Gudim iklervinget ak-kianut: iñuit tækkunärlugit, kēnaujenik illi-jjūt Gudim iklervinganut. Uñuktut aglai-togaseit uñuktunik illijjūt.

42. Uigarnektank aglujok, kenanjärsungnik marrungnik illijingmijok, hellertut-
ipuk.

43. Illiñiartiñe kaikovlugit, okautiveit:
Ahañerik okaupapse, uigarnek una aglujok
Gudim iklervinganut uñnersenik illijilauk-
pok, illijilauktuñit tamaiñit;

44. Tamakkoa illunatik pimingnik attor-
niængitaminguik illijilaukpnt; unale aglujok
perkutituaminik illijivok, iñogutiksaminik
tamainik.

KAPITELEMIK XIII.

*Kattimavik asseraromärtok sivorngagut
okautauninganik.*

Jesuse kattimavingmit añingmet, illiñiar-
tingita illanget okautiva: Ajokertuijok,
tækkulaurit, ujarket tamakkoa kañok seña-
majut?

2. Jesusib kiovlune okautiva: tamakkoa

amaita señamajorsuit tækkogalloarpigit ?
 Jjarket ukkoa illunatik serkomitaujomärput,
 cillerëktokarungnërlutik.

3. Orksnktalingme kakkame iksivangmet,
 rattimavium akkiane, Petrusiblo, Jakobusib-
 o, Johañesiblo, Andreasiblo kissiovlutik ap-
 persorpæt :

4. Okautittigut, kakkugo pijukset tamak-
 koa tamaita pijomärkæt ? Sunalo nellunaiku-
 taksaujomärpa, tamakkoa illunatik nellautsi-
 lerpetta ?

5. Jesusib kioveit, okalerlune: kañatitse
 niverijaukoñase.

6. Uñuktut tikkitsomärmetta attera atteri-
 lugo okarlutik, Kristuseovunga, uñuktullo
 tañmartiniarpeit.

7. Uñatadlartunik uñatadlartut nipperso-
 anginiglonët tussarupse; erksiniarase, taimai-
 liortokaromärmet. Nagatiksarle nellintingi-
 lak sulle.

8. Iñuit iñungnut assimingnut sorsnlärni-
 arput, attañionek attañionermut assimingnut.
 Nuñet suñatuinarne sajjukpilugomärput,
 kängnartorsoarmiglo erksinartomiglo pijoka-

ramärpok. Tamedsa happianartok aul
niksek.

9. Illipsele nangminipsingnik udsertori
Erkartorvingmingnut illiñiarvingmingnu
pititsomärpāse; ipperartordluselo, attā
juñullo attāñivaksornullo ätitsomärpāse,
vanga pivlunga, erkartortautiksaming
tainsalioromärpāse.

10. Sivornagagut okautsit tussarnertut
kantanjomärput inungnut (sillarsoarmetan
tamainut.

11. Aularutikpassele unertotigiluse: si
raniarase, kañočtomik sumiglonēt okausik
karmangapse, issumasimaniasase sivornag
tagvainak tuñergusiase okauseriisigik.
lipse okanginapse: Añernerle ajunginek
kartövok.

12. Kattangutib kattangutine tokkon
pititsomärpa, atātablo ernguine; kättorn
talo angajokatik akkerartorvigijomärpeit
kokovagillo.

13. Inuit ilhustik omigidlaromärpāse,
vera pivlugo. Issuanulle sokkesijuitok
(perlane) pivhijanomärpok.

14. Kappianartorle nungutsivik tækko-
psiuk, tamattominga nellautaijub Daniele
kartok, iñigijeksaringitaminetok, (aglang-
ik ukkoninga attuarsijub kaṁagīlerligit!)
iva Judikut nuñanganetut keṁalit kak-
eñut.

15. Iglub kanganetok, akkarane iglo-
ut, itterniaranelo iglominit sumik aikler-
ne.

16. Perorsēvingmetorlo: utterniarane aṁo-
tseñe pijartorlugit.

17. Kappianamegle singaijut iṁugaktullo
umaña ñelliutikpet.

18. Tuksiaritsele keṁaviksasse okiome
īlerkoñago.

19. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisud-
rniarput nellekangitōmik: sillab pigiar-
inganit, taimanget Gudib iñuit pingorti-
ungmagit, tamaña tikkilugo; kingornga-
llo taimak angitigijomik kappianartokar-
iēnginivok.

20. Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliniēng-
pagit, iñuk attauserlonēt piulijanniatsengi-
k: Añerimajulle pivlugit, tapsoma añeri-

lauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ikkigli-
janjomärput.

21. Uvlut taipkoa nelliutikpetta okaut-
sangupse imak: Ahak, Kristuse tagvanč-
pok, ikkanelonēt; tamaña okperiniasi-
uk;

22. Kristuseolutik okartut, nellautainar-
luktut sæglujut sakkeromärput nellunaiku-
taksoarnik tattaṁiniarnartunik pilutik: an-
nerimajut aglæt taṁartiniarlugit, taṁartitau-
jungnarpetta.

23. Illipsele kaṁatsiaritse. Ahak, mak-
koninga tamainik okautivapse nelliutekär-
tiṇagit.

24. Uvlut taipkoa kappianartut kingorng-
attigut, sekkeñerlo takkerlo kaumajungnēr-
omärpuk.

25. Uvloritsello kattegomärput killang-
mit, killaublo pitsartuningit aulataujomär-
put.

26. Iṇum Erngninga tava tækkojomavat
killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartud-
larlune ānanaudlartok.

27. Engeline tillitsomärpeit: añerijangit

kattitilugit añorenit sittamanit nuñam issua-
nit killaub issuañut.

28. Napartome Feigeliksame adsigëktomik
illiñiaritse: Akkerungit iptekalerangetta,
nigilerangettalo: aujajaraklilermet kausima-
rose.

29. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita
pijukset pilärniartut tækkogupsigik: kausi-
maniaritse kaglilermet.

30. Ahamërik, okaupapse: Kinguvängu-
kattigët ukkoa nunguniatsengilet, makkoa
illunatik namaksekärtingit.

31. Killaglo nuñalo nungutsomärpuk:
okautsikkale nungutsomängilet.

32. Uvlomigle taipsomina, uvlublo nellu-
naikutaksanganiglonët kausimajokangilak:
Eugelillonët killangmetut, Erngnerublonët:
Atätama kissime nellungila.

33. Pigäritse tuksiarluse: kakkugo nelli-
tinajarmangit nellogapsiuk.

34. Sorlo angutib iglone kemëkpa, nuñame
assianut aulardlune: kivgeñe nalegangortilu-
git, tamajta tuñitsivigiveit sullijeksangiñik:
tteriñub udsertortinga okaupa, pigärkovlu-
so.

35. Taimaitomik pigaritse, (iglub attañe-rįjanget tikkilervia nellogapsiuk, uñukullo-nēt, uñnak keterarpellonēt, angutaunek nip-lilerpellonēt, uvlākullonēt.)

36. Tuavitomut tikkitaukoñase, siñiktilluse opingartaukoñase.

37. Illipsingnulle okarama, tamaiñut okarpunga: pigāritse.

KAPITELEMIK XIV.

Kristusib pititauninganik.

Uvluk marruk nākpeñik añiviksiolārput, kakkojeñik sěrnakangitunik nerrilutik nellintingmet. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit pikabladlarkoñagit.

3. Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo;

arngnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik iṃalingmik pivianartovaksoarmik; publaujak serkomipa, iṃanga niakoanut koviva.

4. Illangille añulerput, okarlutik: Mingoarutiksak tamna sōg kovijaunnerka?

5. Iṃek tamna pissiangogune akkekara-jalauktok kēnaujēt 300 dit uṇukejangiñut, aglujuñut tuñijeksenik. Okarnerlōtigivæt.

6. Jesusele okarpok: (Arngnak) una pinasiuk; sōg kiksartipissiuk? Ajungitomik pivānga.

7. Aglujunik illakatsainarapse; ajungitulliarvigijomagupsigik pituinariakarpose; uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

8. Ajugaringitaminik pivok: sivorngagut tūniga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9. Ahañerik, okautivapse: Ukkoa okantsit tassarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiut tamainut, okartokaromārivok, kanočtomik (arngnab) tapsoma maña pingmanga, erkarlugo.

10. Judase Ischariote, arkangemit aggartut ilanget, ajokertuijorsoarnut aivok, tapkonga pititsomavlugo.

11. Tamaña tussaramitsuk: kuviaisulerput, kēnaujeniglo tuñitsivigijomavlugo okarput. (Taipkonunga) pitinasualerpa.

12. Sērnakangitunik kakkojartoramik, uvlome sivorlime, añiviksiorutiksak sangār-suk tokkoniararamitsuk, illiñiartingita apperivæt: Nane ākiksoriartorkovittigut añiviksiorutiksamik saugārsungmik, nerriniartarnik?

13. Illiñiartingne marruk tillivak, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, iñuk angut pārlārpattik iñertartok, tamna malliktiko.

14. Itterviet, iglum iñuanut okaritik: Ajo-kertuijub okauterkovātit: Iglo nauk, nerriviksara añiviksiorutiksamik saugārsungmik illiñiartikka illagilugit?

15. Iñiksamik angijomik uñertotilārpātik, idluarsimajomik: tagvane piksaptingnik ākiksoigitik.

16. Illiñiartuk aivuk, iglugaseksoarnut pivlutik: Okautilaungmagik naipipæk: añiviksiorutiksak saugārsuk ākiksorpæk.

17. Uñulermet arkangemit aggartut illagivlugit tikkipok.

18. Nerrimāvingme iksivagamik nerritillu-

git, Jesuse okarpok: Ahaṁerik okanpapse, illapse nerrekattima pititsomärpänga.

19. Siarklileramik apperivæt nellekardlulik: uvangauniarpik? assialo: uvangauniarpik?

20. Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut mitsukterekattiga;

21. Iñum Ernngninga pititaulärpok, sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñngle tamna kappianamek, Iñub Ernngninganik pititsijok; innungmut tapsomõnga ajungiwersauvok erngniangõngikune.

22. Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tuniva okarlune: Tigusiluse nerrititse; tagva timiga.

23. Erngusiärsuk tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tuniva: illunatik tapmanget iṁerput.

24. Okantiveit: tagva auga, testamentiäb aunga, tamna uñuktuñut kovijok;

25. Ahaṁerik okanpapse, (mattoma) king orngagut iṁerogungnärpunga napartub waneliksab iptinganik, uvlok tamna nellititin

nago, nutautillugo imilerupko Gudib nalegauningane.

26. Nakudlartomik tuksiarutsit nāgamikit, aņivut orksuktalingmut kakkamut.

27. Jesusib okantiveit: Uņnak tamaņa tamapse koasāngautigilārpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok uņatadlarpara, saukello siamartidlarput.

28. Makkikumale, sivonapsingne Galilæamut aijomavunga.

29. Petrusible okantiva: Illunamasiatik koaksāngautigikpattit, koaksarniængilanga.

30. Jesusib okautiva: Ahaņerik, okaupagit, unnuak tamaņa angutannek niplerkārtinago marroertorlune, missiarutigilārpama pingasuarterlutit.

31. Okarivok ama: Tokkokattigigupkilonēt, missiarutigijomangilagit. Taimaktauk illumatik okarivut.

32. Iglorsoarmut avalluliorsimajomut pivut, Gethsemanemik attelingmut. Illiņiartine okantiveit: Tamaunga ingititse, tuksiarijartortillunga.

33. Petruselo, Jakobuselo, Johaņesello illagiveit; sajudlalerlune kappiaktoadlapok.

34. Imak okautiveit: Tarniga kiksarpok kkomut: tagvanetitse pigärluse.

35. Averngoartotölerdlune, nuñame pängavok; tuksialarmelo, ajugakangipet lliutok tamaña kängerkovlugo.

36. Imak okarpok: Abba, Atätaga, ajuganginavit, erngusiärsuk una përuk uvam; piomajamnigle pitsengilatit, perkojet le.

37. Siñiktut tikkinamigit, Petruse okaua: Simone siñikpit? nellunaikutamik atsemiglonët pigärungnængilatit?

38. Pigärluselo tuksiaritse, öktorlungnarnut pekkonase: Añernekiomugalloarpok, inigle sangëpok.

39. Ama tuksiarijartorpok, okantsit taipa attorlugit.

40. Ama uttermigame, siñiktut tikkiniveit; ingillo okumaimetta uerngarnermut,) kigiksettiglo tapsomunga nellovlugit.

41. Pingajuanik tikkinamigit, okautiveit: aña siñikluselo merngoërseromavise? Naksivok tagva, nellusimavok: Ahak, Innum ngninga pititaulärpok ajortulliartut aggiñut.

MARKUSE.

42. Makkititse aularta; ahak,
ititšiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo:
kangemit aggartut illanget, tikkiler
giartorsnit illagællugit, savikso:
ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijors
langniglo illissimajuñit, iñuillo a
iñit pijut.

44. Pititsipiartuble nellunaikut
nitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilâ
nauvok, tigusink aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nel
karlune: Rabbi, Rabbi! kuniklug

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, sav
muva; ajokertuijorsub kivganga u
siutërpa.

48. Jesusible kiovlune, okant
iñuartomut tikkitose, saviksoarli
piarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijortig
kattimavingme, ajokertuivlunga,
lapsinga: Nellantaijulle aglangi
kovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik
æmävutiglo.

MARKUSE.

12. Makkititse aularta; ahak,
itsiniartok kaglivok.

13. Sulle taimak okartillugo:
ngemit aggartut illanget, tikkile
rtorsnit illagællugit, savikso
upialijarlarmiglo, ajokertuijors
gniglo illissimajuñit, inuillo a
: pijut.

14. Pititsiniartuble nellunaiku
sivigilaukpeit, okarlune: kuñil
ivok, tigusiuk aulartaililugo.

15. Tikkiname, tuavilune ne
lune: Rabbi, Rabbi! kuniklu

16. Aktolerpæt tava tigulælo.

17. Illangettale señianetut, sa
va; ajokertuijorsub kivganga
tërpa.

18. Jesusible kiovlune, okant
artomut tikkitose, saviksoarli
rlijarlapselo, tignjautillunga.

49. Uvlut tamaita neijorti
timavingme, ajokertuivlunga,
singa: Nellautaijulle aglangi
ylugit.

50. Illiñiartingita illunatik
nävlutiglo.

42. Makkititse aularta; ahak, uvamnik pititsiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo: Judase ar-
kangemit aggartut illanget, tikkilerpok, innu-
giartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik
ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit ag-
langniglo illissimajuñit, iñuillo angajokang-
iñit pijut.

44. Pititsiariartuble nellunaikutamik tun-
nitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilärtara taim-
nauvok, tigusiuk aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nellipsarpa, o-
karlune: Rabbi, Rabbi! kuniklugolo.

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, saviksoane a-
muva; ajokertuijorsub kivganga ullimavlugol
siutërpa.

48. Jesusible kiovlune, okantivæt: Sorlo
iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajau-
piarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse
kattimavingme, ajokertuivlunga, aktulaungi
lapsinga: Nellautaijulle aglangit nellantse
kovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik kemekpæt
kemävlutiglo.

51. Iñuosuktuble mallikpa, sätomik añora-
k uvinerugab; iñuosuktulle tamna tigu-
t.

52. Uvinerunele ipperarpa, anorërdlune
ñävok taipkonanget.

53. Jesuse ajokertuijorsoarmut pitipæt:
vunga ajokertuijorsuit, angajokaijello, ag-
gnik illissimajut illunatik kattimayut.

54. Petrusible kingornganit mallikpa, ajo-
rtuijorsub iglorsoanganut pivlune; tagvane
rget iksivakattigællugit, ikkomamut kissa-
jartok.

55. Ajokertuijorsuit kiglissiniarviublo
gajokangit illunatik patssitiksarsiorput
suse pivlugo, tokkotsomavlugo, nachvängi-
le.

56. Uñuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik,
ausingille adsigëngilet.

57. Iñlangillo sæglovlutik patssiklertut
kkerput, okarlutik:

58. Tussalaukpavut, imak okartok; katti-
avik äggangnut señamajok, asserortitsoma-
ra, uvlune pingasune assianik señajomär-
nga, äggangnut señamangitomik.

59. Sulle okausingit adsigëngilet.

60. Ajokertuijorsoak akkornganit nikko-vipok, Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilatit tamakkoa pivlugit, patssidlarmattit?

61. Niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama apperiva, okautivlugo: Kristuseovit nakorinadlartub erngninga?

62. Jesuse okarpok: Ahaila, uvangujunga: Iñublo Ernngninga tækkojomärpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tung-äne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63. Tava ajokertuijorsub añoratsene alliktorpeit, okarlune: Okantsareakarungnërpogut.

64. Okarnerlungninga Gudemik tussarpasse; kañok issumavise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tokkoteksaujok okautigællugo.

65. Illangita këtseralerpæt, kënangalo mattovlugo erksärpæt, okautivlugo: nellautalertigut. Kivgello kënanga tiglukpæt.

66. Petrusele Iglorsub illuet paklerkame-tillugo, ajokertuijorsub kivgangita illanget arngnab ittertub,

67. Petruse kissakejartok tækkogamiuk tækkonälerpa okarlune: Ig vittauk Jesus Nazaremiok illagivet.

68. Missiarpok, okarlune: Illitaringilara, okansitillo nellogivakka. Pāmut aāingmet, angutaunek niplerpok.

69. Arngnab ama tækkogamiuk, señiane-tunnut okalerivok: Tamna taipkoa illang-et.

70. Missiarivok ama. Killamiojungnēr-met, Petruse ama okautivæt tagvanetut: A-hamērik taipkoa illagivātit; Galilæamiogavit, okansivit nellunailivātit.

71. Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) okartok: Iñuk tamna okantigijasse illitaringilara.

72. Angutaunek aipanik niplerpok. Je-susib okansinga Petrusib erkarpa, okauti-lungmago: Angutaunek marruertorlune nip-erkārtinago, missiarutigilārparma pingasuar-erlutit. Tava kessilerpok.

KAPITELEMIK XV.

*Kristusib kellersorsimatillugo Pilatuse
ätauninganik.*

Kaalermet errinasuklutik ajokertaijc illo angajokaijello, aglangniglo ill majnt, kiglissiniartullo illunatik ingmain okaramik, Jesuse kellersorlugo anlarut Pilatusemut unertorpæt.

2. Pilatusib appersorpa: Judikut attavätit? Kiova, okantivlugo: Okartotit.

3. Ajokertuijorenit angijomik patssi pæt.

4. Pilatusib ama okantiva: Abak, ar mik passidlarmattit, kimgilatit?

5. Jesusele kiojungnërpok: taimait Pilatuse aglæt tattaṁiniarpok.

6. Añiviksiolerangetta (Pilatuse) illus pok, inuit pijomajanginik parngnanërvingmetut illanget (tokkoteksangalloak tilugo.

7. Parngnanërsimadsaujokarpok, Ba

semik attelingmik, kippallijorsuit illagivlugit
 igujanjomik, kippalijorsövlutik innungmik
 tokkotsigamik.

8. Inugaseksuit kaggudlarlutik tuksiarvi-
 givæt, illutsiminik attorkovlugo.

9. Pilatusib okautiveit: Judikut attañinget
 añititaukovissiuk uvamnūt?

10. Ajokertuijorsuit kañugivlugo tagvunga
 pitilanktanget, nellunginamigit.

11. Ajokertuijorsuit iñuit okautilerpeit
 Barrabasemik tuksiarkovlugit añitekovlu-
 go.

12. Pilatusible ama kioveit okautivlugit:
 Judikut attañinganik taijasse, kañok illior-
 takovissiuk uvamnūt?

13. Kaggudlarivut ama (okarlutik) kik-
 kiekторuk.

14. Pilatusib ama appersorpeit: Kanočto-
 mik ajortullialauka? Niplialuarput: Kik-
 kiekторuk.

15. Pilatusib tava iñuit satomakojomavlu-
 git, Barrabase añitipa tapkonunga: Jesusele
 aklumatsēñūt issakajaukova uñertorlālo kik-
 kiekторtaukovlugo señingajolingmut.

16. Sorsuktukselle Jesuse ātipæt iglor-

soarmut kiglissiniarvingmut, sorsuktuksello tamaita tagvunga attautsemut kaikoveit:

17. Ulliksoarmik aupaluktamik kappiti-pæt, niakotiksenik kēnariktunik kakkilau-tilingnik peraivut, niakoanullo illilugo.

18. Sallutilerdlugo, imak okarput: salluti-taujotit, Judikut attañinget.

19. Niakoagut añaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, ketserarlugo, sērkortorvigællu-golo tuksiarvigivæt.

20. Mittautigijarēramitsuk: ulliksoak au-paluktak pērpæt, nangmininganik añorangi-nik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniard-lugo.

21. Iñuk pärtigivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsēvingmit pijok, (Aleksan-dæblo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erk-suktautipæt kikkiektortauviksanga.

22. Ātipæt kakkamut Golgatamut, imai-pok: niakoverngit iñinget.

23. Weinemik mirralingmik (kassilinarto-mik) imertinasuarpæt; pijomangiläle.

24. Kikkiektulanramitsuk: añorangit a-vikpeit, imerautigivlugillo kia piksariniar-angagit.

25. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet kikkiektorpet.

26. Kolläne aglaksimavok, hañok patsidlarmatenk imak: Judikut attañinget.

27. Inuartuk marruk kikkiektortaukattigællugik pivæk, aipa tallerpiet tongänut, aipale sanmiet tongänut.

28. Okantsit aglaksimajut nellaatsivut tagva, imak okartut: Ajortalliartut akkornanganut pititauvok.

29. Tagyona arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutik okarput: Koinsengnalukpotit, kattimavingmik asseroijotit, ama sennakgo uvlune pingasune.

30. Illingnik piulidlarit, señingajolingmit maña akkarit.

31. Taimaktauk ajokertuijorsuit mittautigivæt ingmangnut, aglangnik ilhissimajut illogællugit, okarlutik: Assine ikkajulanukpotit, ingminigle ikkajornermik sapperpok;

32. Kristuseogune, Israelitit attañerikpat-suk, señingajolingmit maña akkarle tantuk-siluta, okperkovlutalo. Kikkiektortaukattikatauk mittautigivæk.

33. Uvlub nellunaikutanga arvengikermet,

nuñane tamaine tärtorsölerpok, nellunai-
kutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

34. Uvlub nellunaikutanga arvengemit
sittamalermetta, Jesuse nippekortövlune o-
karpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok:
Gudiga, Gudiga, sög kemekpinga?

35. Tagvanetut illangita tamaña tussara-
mitsuk, okarput: Ahak, Eliase kaikova.

36. Illanget akpangerpok, nipperkut kas-
silinartomut mitsukpa, ajaupiamullo kappo-
mitärlugo, imertipo, okarlune: Ovatsiaro,
tækkunärta, Eliasib akkartitsartorniarmang-
ago.

37. Jesusele nippekortövlune añernenger-
pok.

38. Kattimavium uminga allikpok mar-
rolivlune, pänget pñunga aglæt tikkilune.

39. Kappitauble nelläne nængertub, tæk-
kogamiuk, tarngnengertok taimaitomut nip-
persearmut, okarpok: Ahamërik angut tam-
Gudim Erngneriva.

40. Tagvanetauk arngnet kanitomit tamak
kõninga tækkonärtut, tapkoa illanget Mari
Magdalenujok, Marialo, Jakob mikkinernal
Joseiblo arngnæk, Salomelo.

41. Tapsominga malliksimajut Galilæame-tillugo, kivgartortullo ; assingillo uñuktut Jerusalemut kangivakattigilauktangit.

42. Uñulermet, uvlok oppalungaijaiviöng-met, sabbatib tuglia,

43. Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglis-siniarpaktut illanget, ajungitok issumagik-torlo, Gudib nalegauninganik nerinngmi-jok: tapsoma sapperane Pilatuse ittervigi-jartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigi-va.

44. Tokkojarërtok Pilatusib tussaramiuk, tattaṁiniarpok: Kappitak kaikova, apperiv-lugo tokkokaṁermanget?

45. Kappitangmit tussaumaleramïuk, ti-minga tuñijankova Josefemut.

46. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartor-pa, avineruksamik imuserlugo: illuvermullo illivlugo, kairtomut illulimajomut ; uja-rasuksuk aksakärtidlugo illuviub upkuanga perova.

47. Maria Magdalenable, Mariablo Jose-sim aragnæet, tækkonärpæk, namut illijau-niarmanget

KAPITELEMIK XVI.

Kristusib makkiterninganik.

Sabbate kängernet: Maria Magdalena, Marialo Jakobusib arngnä, Salomele tippigiksautisiniarput, mingoarijartoromav-lugo.

2. Uvlome wochib sivorlerpäme uvlarärsukut, illuvermut pivut, sekkeñek naidernet.

3. Ingmingnut okarput: Ujarasuksuk illuviniub upkuanganit kia aksakärtiniarpauk?

4. Tækkogamitsuk, njarasuksuk aksakärtitavinek tækkovæt: angijovaksöngmet.

5. Illavermut itteramik, angut inuositok tallerpiet tungäne iksivajok tækkogamitsuk, angijortamik kakkortamik aäoralih: erksilerput.

6. Tapsomale okautiveit: Erksiniarase; Jesuse Nazaremiok hikkiektorsimajok keñertasse; makkisimavok, tamanëngilak; tagvunga illilaukpæt, tækkoleritse;

7. Okarijartoritsele illiniartingiñut, Petrusmullo, Galilæamnt sivorlerilärpasse; tavane tækkojomärpasse, taimak okautilaungmasse.

8. Tuavilutik añivut, illuvek kemekpæt: sajudlarlutik erksivut, okangilellonēt innungnut, erksidlaramik.

9. Jesusele uvläkut makkiname, uvlome wochib sivorlerpäme: sakkerkarpok Maria Magdalenamut, tapsomanget añernekuulluit arvengemit aggartut añitilaukpeit.

10. Tamna okarijartorpok illagilauktangiñut, taipkoa kiksalarmiglo keajut.

11. Tapkoale omartok tussaramitsuk(Magdalenamullo) sakkertok, okperingilæt.

12. Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik kallinerdluue, ingerartillugik nuñamut.

13. Tapkoatauk illamingnut okarijartorivuk tamattominga; tapkoatauk okperinginivakit.

14. Kingorngane arkangartut sakkerpeit, nerritillugit, okpingimetta snadlarpeit omættingillo mangaidlarmetta, tokkungajuñit makisimajomik tækkolauktut okperingimagit.

15. Okautiveit: Sillarsoarmut tamainut

ainiaritse, okantsinik tusearnertunik okautigissigik iinungnut tamainut.

16. Okpertok Babtitanjorlo, pinlijanjomärpok, okpingitorle erkartortaujomärpok.

17. Tamakkoningale nellunaikutakaromärput okpertut: Attimne aänernekulluit aäititsomärpeit, nutänut okarñut okaromärput.

18. Kuglugiängoartunik pëjaijomärput: Tokkonartomiglo imeralloarunik, sokkoser-niengilet; kañimajut aggangmingnut pattiktorpattigik piungnëromärput.

19. Nalekab taimak okantilaaramigit: takpaunga kangattartitauvok killangmat, Gudiblo tallerpiet tungänut ingitsartorlar-ne.

20. Tapkoale tamainut okarijartorput, Nalekablo piñiarkattigiveit, okansingit okperñartipeit tattañiniarnartañut malliktat.

LUKASIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

ohannesib Babtiterijub innulerninganik Zachariase okautsaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik, Maria okautsaulerpok. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo Gudemik.

Jnnuktut aglalaungmetta illutsinik uvaptingne,

2. Imak unipkautingmattigut tamakkoinga, nangminek kiglinganit tautulauktut, ingornganelo okautsinnik kivgartolertut.

3. Tamanna uvangatauk ajungitsugivara, maaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, lingnut nægliktara Teofiluse aglalarlugit.

4. Kiglilingmik piokalaunertunnik tussar-
volutit, nellojungnēralloaravit.

Z

5. Nuname Judæame Herodese attannio-
tillugo ajokertuijokarpok Abiab siimertang-
ita illanganik, Zachariasemik attelingmik,
taipsoma nullia Aronib panningita illange
Elisabetemik attelik.

6. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nale
kablo perkojangit piomajangillo tamaita na
letsiarpakit.

7. Kittornga kangituk, Elisabete kittorng
isuiname, innutokaulerdlutik tamarmik.

8. Taipsomane Zachariasib siimmēnne
nellintingmet, ajokertuijotitut asingititut pi-
niarame Gudemut.

9. Säkattab pitimāgo ajokertuijub illusing
innut, Nalekab iglunganut (ivsornaitomut
itterlune tippigiktomik pujorame:

10. Innugaseksuit illunatik sillatanet
(iglub pāngane) tuksiarlutik pujortillugo.

11. Nalekab Engelingita illanget tækkog-
pok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerp-
tungāne nængertok.

12. Tamna Zachariasib tækkogamia
kvaksalarmelo erksilerpok.

13. Engelible okautiva: Zachariase! ei

sineek tuksiarnitit tussartauvut: nulliet Elisabete erngnijomarpok erngniksarnik, taimna Johannesenik atseraromavet.

14. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, unuktuttauk innuit kuviaisutigiomavæt inulerpet.

15. Nalekamut angidlaromärmet. Weinemik assianiglonët iniksamik pitsartudlartomik imerniængilak anäname timinget illuanetillugo, Annernermik ajunginermik illumigijaulärpok.

16. Israelib kinguvangit unnuktut sätitsomärpeit Gudemut Nalegangannut.

17. Nalekab sivorlerijomärpa Eliasib annerningatut pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sätitsomärpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomärpeit idluartut illissimaningiñut, taimak Nalekamut innungnik oppalungärsimajuñik äkigomavlugit.

18. Zachariasib Engele okautiva; Suna nellunaikutaksarivigo? Itulerama nulliaralo ningiungogivok.

19. Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliovunga Gudib sānganetsainartunga, tillijau-

vunga okanterkovlutit, mattominga nel jungnërtitaukovlutit.

20. Ahak, okautsikka illingnut nellantsi okperinginangne, okarnugnængilärpotit, karnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuv sangetta uvluksanget nelliutitiñago.

21. Zachariase kattimavingme mullu met, iñuit sillatänetut uttakkivæt tattamini lutik.

22. Añigame okaulugit ajorpeit malla væt tagva tekkojorællugo kattimavingme.

23. Piñiareksame sorërvinget nelliuti met iglomînut angerarpok.

24. Uvlulle taipkoa nängmetta, tapso nullia Elisabete singailerpok, takkenik te manik ijerartorkärdlune okarpok:

25. Taimak Nalekab pivānga, uvlut ta konañe tækkunāraminga, kangusunera uva nit përlugo iñungne.

26. Takkit arverningane Engele, Gabi lemik attelik, Gudib tilliya iglugasengnut (lilæametuñut, Nazaretemik attelingnut.

27. Uigasungmut angersimajomut Davi kinguvangita illanganut, Josefemik atteli mut uigasuk Mariamik attekartok.

28. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitauvotit saimartitaularpillo! Nalekab neijorpätit, pillorinerövotit arngneñit tamaiñit!

29. Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumalilar-melo: Kañok tagva sallutitauvik?

30. Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit.

31. Ahak! singailarpotit erngnermik erngniomärlutit, Jesusemik atseraromavet.

32. Tamna angidlaromärpok, kotsingærub erngninganik taijanjomärpok. Gudib Nalekab tuñitsivigijomarpa angutæt Davidim iksivantanganik.

33. Jacob iglungaant attañiojomärpok issokarniengitomuut, attannioninga issokarniengilak.

34. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Augumik kausimanginama?

35. Engelib kiovlune okautiva: Añernerub hjunginerub kollangiaromärpätit, takpikso-malo pitsartuninget ulligomärpätit. Tamaña pivlugo ajunginek erngniækset Gudim Ernngninganik taijanjomärpok.

36. Ahak! Elisabettauk illet singai
erngnermik ningintokaalderdlune, takk
verningane, tainna kittorngisuitok illu
okantigivat.

37. Gude sappernartissingimet.

38. Mariale okarpok: Attauk, Na
kivgarivānga okaravit taimailerlanga, I
lib keṁekpa tava.

39. Uvlune taipkonañe Maria aulale
aisarlune kakkeñut iglugasengnut Ju
nannanganetunnut.

40. Zachariasim iglunganūt itterdlur
lisabemut okarpok: ullapirsautekarit.

41. Mariab okausinga tamaña Elisa
tussarmago, timinget singainga nerritor
pok, tagvainak Elisabete illummertaule
Añernermut ajunginermut.

42. Nipliadlarlane Mariamut okar
Pillorinerovotit arngnennit tamaiñit, ti
singainga pillorikivok.

43. Kañok okarpik, nalekama anāns
tikkimanga?

44. Ahak; ullapirsautekarit okaravit
sarapkit, nutarak illumnetok kuviaisun
mut nerritoralerpok.

45. Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalecam okausingit illunatik nellautsilermetta.

46. Maria okarpok: Tarngnima Nalegak nakoridlarpa.

47. Gade Piulijiga añernerma kuviaisugigiva.

48. Saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Ahak, mannunit innuit illunatik pillorineraromarpänga.

49. Angijovaksoarmiik pingmanga, ajuga kangitub; ajunginerwiglo attiggub.

50. Näpkiininga nalektiminetsainarpok soraijunanne.

51. Söngögame tallerminut siamartipeit omamingne piujorijut.

52. Pitsartojorsuit iksivantangannit orrutipeit, nellokotijorijut angijorortipeit.

53. Käktut tunnitsivigiluarpeit piksanginik, agluitulle aulartipeit sokkartinagit.

54. Kivgeñe Israele Gudib piuliva issokangitomut, näpkiininga erkaumavlugo.

55. Okarame sivorliptingnut Abrahamut kinguvänginullo tamainnut.

56. Takket pingasut nävlugit, Elisabete

Mariab neijoramiuk, angerarivok iglo
nut.

57. Elisabetib erngtiviksane nelluatings
erngnermik erngnivok.

58. Nalekab näpkigingmago, nunnal
tingita illangitalo tussaramitsuk, kavia
kattigivæt.

59. Uvlut sittamanjortut nängmetta, i
pilugo (nutarärsuk) tikkipæt, angutänut
chariasemit atteritipæt.

60. Arngnæt kioveit okarlune: Nunka
Johannese attekalerpok.

61. Okantivæt: illakangilatille taima
mik attelingmik.

62. Anguta Zachariase nullorärpæt, k
nočtomik atsererkojomavlugo?

63. Aglageksamik kaikojivok, aglakh
okarporlo: Johannese attinga. Illum
tattaminalerput.

64. Tagvainak Zachariasib kanninga
kangalo angmartitauvuk, okalerdlune G
nakoridlarpa.

65. Nunnakattingit illunatik erksiler
tamakkoa tamaita tussamalerpeit kakkan
illunatik Judseame.

66. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kañok illingajomārasugiviuk nutarārsuk una, Nalekam aggangminut neijormago?

67. Angutalo Zachariase Añernermut a-junginermut illumertaulerpok nellautsiler-tunnik okarlune imak:

68. Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gūdinga! iñntitane tikkidlugit piolingmagit,

69. Piulijorsoarmik pitingmattfigut kivgame Davidim iglungane:

70. Itsarsoak taimak okarame idluartut nellautaijut kanningittigut:

71. Piulijomavluta keñugijiptingnit, omigijiptalo tamaita agganginnit,

72. Angajokavut nāpkigilugit, anganine a-junginek erkaumavlugo.

73. Abrahamut atātaptingnut miksekartomik okarame:

74. Piulijaukovluta kennugijipta agganginnit, kivgartorlugo Gude innotilluta erksinata,

75. Ivsornainermiglo idluarnermiglo kuviagijanganut.

76. Igvit nutarak, taijaujomäpētīt kot-singnerub nellautaininganik; Nalekab siver-lerijomärpätīt apkotiksanga ākiksorkovhago,

77. Innutitangit nellojungnērtilugit pi-ljiksamik, ajornermingnīt issunangnerang-nērtomik,

78. Gudipta omættinget nāpkininganut, tapsomanget nuijub kotsingwernit tikkip-tigut;

79. Kaumarsärlugit tärsiortut tokkub tachalininganetut ittikkavut torartālagit ap-keant ullapireartauvionartomut.

80. Nutarärsuk aglisilerpok, sangüderar-melo annernerne, inakangitomehnelo, uk-kerviksane Israelib kingevāngarut nellid-lerkärtinnago.

KAPITELEMIK II.

*Kristusim innulerninga Bethleheme, kippi-
ningalo attingalo. Nutarärsuk Jesuse
pitipæt kattimavingmut Jerusalemedomut,
Sakliijarningalo kattimavingme Jerusa-
lemetome.*

Taipsomane attañersub Augustusib attan-
niovingme iñuit tamaita aglaktanko-
veit (attingit).

2. Tamedsa aglait sivorliojut, pivut, Zire-
nesse attanniotillugo Siriame.

3. Illonatik iglugaseksoarmingnut aivut
aglaktankovlugit.

4. Josefetank aularivok Galilæamit, iglug-
asengmit Nazaretemit, Jūdæamut Davidim
iglugaseksoangiñut, Bethlehemik attelingnut,
Davidim iglunganit kinguvānganillo pigame,
aglaktankovlugo.

5. Maria nullieksane aiparællugo, tamna
singajjok.

6. Tagvanedlutik erngnisulerpok.

7. Erngniliaminik erngnivok. Iñuserd-lugolo añoravineramik, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakänginamik as-sianik.

8. Taipsoma erkane mianersijun-ïput, nãtërname nergsutitik avalnulingmetut mianeriv-lugit pivut.

9. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinet kaumartidlarmagit erksidlalerput.

10. Engelible okautiveit: Erksinase! Ahak, kuvianartorsoarmik okautivapse sillar-soarmiunnut tamaiñut pilärniartomik:

11. Pivluse manna Piulijok, Nalegak Kristuse erngniångöngmet, Davidim igluga-seksoanginne.

12. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutaräsuk annoravineramik iñusersimajok, Nersuttillo nerchevianut illimajok naipilärpasse.

13. Tagvainak Engeleme killangmiuga-seksuin-ïtut, Gude nakoridlarpæt okarlutik:

14. Gude kötsingnermetok nakoridlar-taule! ullapirsautekarle nunname! Inung-nelo kuvianartokarle!

15. Engelit täipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okautiserkojanganik uvaptingnut!

16. Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktauk Nutarärsuk ærgsutit nercheviane illimajok.

17. Tekkogamitsuk, okantigijartorpæt taimainut, Engelib okausingit unipkautigiveit Nutarärsuk pivlugo.

18. Tussattullo illunatik mianersijut okauingit tattaṁiniariveit.

19. Mariable tussartane tamaita puigoungnængerlugit omamine erkarpeit.

20. Mianersijut utterivut, Gude nakoriluto kujagidlarpæt tussartattik tækkojattiglo ivlugit, taimak okautsaulauramik.

21. Uvlut sittamaujortolermetta, Nutarärnk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle arngnäme imingit illuane-ilerkärtnäga.

22. Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungilne, Mosesib perkojangit malliklugit; nu-

tarärsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmut aipæt, Nalekamut pititsomavlugo;

23. (Aglait pivlugit Nalekab perkojanganne: Angutiärsuit kittorngengautit ananimit sivorlerpæt annijut Nalekamut perkojomärpeit;)

24. Tunnergotiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab perkojanganne aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik) piarkeniglonët marungnik.

25. Ahak, taipsomane angut Jerusalemetok, Simeonemik attelik; iñuk taimna idluärtok Gudelo naletsainarpa, Israelib mañiguniksanganik nerinklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum iñigiva.

26. Annernermut ajunginermut nellojngnërtitaulauktok, tokkoniængilak, Nalekab Kristusinga tækkokärtinnago.

27. Tamna Annernerum ajunginerub kajungertiñago, kattimavingmut pivok: Nutarärsuk Jesuse angajokakita ätiñakko, perkojet naleklugit, aglaillo malliklugit nutarärsutik pivlugo,

28. Simeonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nakoriva okarlune:

29. Nalegak, manna ullapirsarnartomut sivget angerarle, sorlo okalauktotit.

30. Isimnut piulijiksarekojet tækkogapko.

31. Tamna iñuit illunarsoatik kēnangit sānginne piarērtinangne sakkertilalo.

32. Kaumajok nellojuñik kaumatsitiksak, mōtitavillo Israelitit nakorijanget.

33. Nntarārsuk pivlugo tussartatik Josefib atateksanget arngnæлло tattaṁiniarivakit.

34. Simeonib saimartipæk, arngnānullo Mariamut okarlune: Ahak, una orrojutik-sanjomārpok, makkijutiksaujomarlarinelo unnuktuñut Israelib kinguvānginnut, nellunaikutaksaujomārlunelo akkerartugeksak.

35. (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomārpōtit saviksoarmut), uñuktut omættingita issumangit sagvartankovlugit.

36. Arngnaktank nellantaijok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanielib pañia, Aserib kinguvāngita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukārdlune kingorngane.

37. Mannale uigarniojok okkiungit ung-nijakattartut sittamertorlutik, kattimaving-

metsainarame, tuksiarnermullo nerringiñe mullo Gude kivgartorpa uvlullo unnuel tamaita.

38. Tapsomatank tikkipeit, Nalegak n koridlarpa, okantigilālo piulijiksamik utta kijannut tamaiñnt Jerusalemetunnt.

39. Tamaita namaksigamikit Nalekab pe kojangit pivlugit, ama Galilæamut utteriv iglugasengmingnut Nazaretemut.

40. Nutarārsuk aglissikpok pitsartudlarlun lo añernerme, sillatovaksoadlalarmelo, Gud saimaninget nejoriva.

41. Angajokakit opernget tamaita Jerusalemut aivuk, añivium erkaumavia nelliuti ranget.

42. Jesusib okkiungit arkangemit aggalermetta illagællugo takpaunga Jerusalemi aivuk, illutsettik attordlugo.

43. Uvlut taipkoa nāgamikit, angerarnenik, nukapiak Jesuse Jerusaleme nokarpo Josefiblo arngnællonellovæk.

44. Illagilauktamingnut illausugigamil uvlok attanse ingerramik keñerijartorpa apperkotigællugolo illamingnullo illitaringnullo.

45. Nenninginamiko, ama Jerusaleminut utterkpuk kenneriardlugo.

46. Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajokertuijorsuit akkornegane, tapkoa naleklugillo apperiveit.

47. Nalektullo illunatik tattamminiarivæt sillatuningalo kigosingalo.

48. Angajokækita tækkogamiko, kvaksarpuk, arngnæt okautiva: Erngnik, sög imai-
florpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo
kenilaukpaptigit kiksarlunuk.

49. Jesusib kiovæk: Sög kennerpittinga?
vellovitik, Attatama pingit piñiariakarapkit?

50. Kañorle okautingmagik, okausinganik
tökkissingilæk.

51. Illagællugik tava taununga Nazare-
temut aivok, nalehuarlugiglo. Okausingille
makkoa tamaita arngæt omamine torkor-
peit.

52. Jestusele sillatulerpalliadlarpok, okki-
angillo unuksivalliadlartutik, saimaterpat-
hadlalarmelo Gudemelo iñungnelo.

KAPITELEMIK III.

Johannese ajokertuilerpok. Jesusib Babbtauninga Jesusib Kristusib sivorlinginnik Arngnæt Mariam angajokanginnik.

Okkiint arkangemit tellimaulermetta, Attanersoak Tiberiuse Attanniotillugo; Pontius Pilatus attanniokattaumet Judæame; Herodeselo nuñam illainangane attanniongmet Galilæame; nukkälo Fillippuse nuñam illainangane attanniongmet; Itturæame Trachonitisim erkäne; Lisaniasele nuñam illainangane attanniõngmet Abileneme;

2. Hannaselo Kaifaselo ajokertuijorsutilugik; Johannese Zachariasim erngninga, Gudib kaikova iñukangitonit.

3. Jordanim erkänut tamainut pivok ajokertuivlune Babtijümik ajortunnit pejautiksamik.

4. Sorlo nellautaijut aglangiñe aglaksimavok: Taimnauvok nellautaijum Jesiasim okantigilauktanga okarame: Ajokertuijub nippinga innukangitome imak pivok: Nale-

kam apkotiksanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

5. Korkut illunatik kipviartaujomärput, kakkello kakkärsuillo illunatik nakkiglijaujomärput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomärput, apkoserngillo mañetut manniksidadaraujomärput.

6. Uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piilijok Gudemit pijok tækkojomärpæt.

7. Innuit añivigingmatsuk Babtitauijomavlutik, Johannesib okautiveit: ku lugiängojartose! kia kemakoväse ningantsib pijomärtub?

8. Atte, kiglilingmik sägiarluse ablapsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atätägivavut. Okautivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

9. Ullimant napartub miñernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamut egilugo.

10. Innuit apperivæt okarlutik: Kannok pinniarkita?

11. Kioveit okautivlugit: Marrungnik añ-

noraggub aipanga tuñilugo pekkangitomut, nerkiksaliktauk taimaililugo.

12. Zoelnerritauk tikkipæt Babtitanjomavlutik, apperivlugolo : Ajokertuijok kannok uvagut piñiarkita?

13. Kioveit: nñunerseñik piomaniarase, perkojet kisseta pinniarlūgit.

14. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik; Uvagulle kannok piñiarkita? Okantiveit: Iñungnik akunaðdlarniarase idlñuitulliarasehonēt akkillertaunise namagissigik.

15. Innuille neriungmetta, illunatik omæt-timingne Johannese Kristuseosugingmatsuk;

16. Johañesib kioveit, tamaña okautivlugit: Uvanga iñermut Babtipapse, nutāmik issumakarkovhuse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellovkotivungalo. Tapsoma ittiggagatingit singējarlugik. Tapsoma Babtitsomärpäse Annernermut a-junginermut ikkoṁamullo.

17. Tapsoma poagit tigumiarpa, keṁatullivingme nettinga sanneromärpa, kakkojeksa-riktullo keṁatullivingminut kattitsomärpeit; piungitulle ötsomärpeit ikkoṁamut kañitsutotomut.

18. Assinginullo unuktuñut okautsinnut innuit innerterpeit, okautivlugillo.

19. Herodesele Attangit settamat illanget, Johañesib suadlarmago nukkaet Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlunit.

20. Tamakkoa tamaita illaveit matto-minga Johannese parngnanërsimavingmut pitilugo.

21. Taipsomane inuit illunatik Babtitaung-metta, Jesusetank Babtitaungmet tuksialarmelo, killak angmialerpok.

22. Annernek ajunginek (tingmiatut) tau-betut akkartok, (Jesusib) känganut pijok: nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Igvit Erngnerivagit nægliktara, tamna ku-viagijara.

23. Jesusim okkiungit ungnijut tellimau-jortullo pilermetta ajokertuilerlune piniarlerpok erngnionasugivælo Josefemut; Eli taipsoma erngninga.

24. Taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Jañab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga.

25. Taimna Matha:
tanga, taimna Amosib
taimna Nahub erngne
Eslib erngnerilauktang
erugnerilauktanga.

26. Taimna Matib
taimna Matatiasib erngn
Semeib erngnerilauktan
erngnerilauktanga, taim
lauktanga.

27. Taimna Johanna
taimna Resab erngnerila
robabelib erngnerilaukta
lib erngnerilauktanga, ta
rilauktanga.

28. Taimna Melchib
taimna Addib erngnerila
sab erngnerilauktanga,
erngnerilauktanga, taim
lauktanga.

29. Taimna Jesob
taimna Elieserib erngne
Joreb erngnerilauktang
erngnerilauktanga, taim
lauktanga.

30. Taimna Simeonib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Josab erngnerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauktanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga.

31. Taimna Melab erngnerilauktanga, taimna Mainab erngnerilauktanga, taimna Isatatab erngnerilauktanga, taimna Nathab erngnerilauktanga, taimna Davidib erngnerilauktanga.

32. Taimna Jesib erngnerilauktanga, taimna Obedib erngnerilauktanga, taimna Ioasib erngnerilauktanga, taimna Salmub erngnerilauktanga, taimna Nahasub erngnerilauktanga.

33. Taimna Aminadab erngnerilauktanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taimna Esob erngnerilauktanga, taimna Farezib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

34. Taimna Jakob erngnerilauktanga, taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abraham erngnerilauktanga, taimna Tarab erngnerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauktanga.

35. Taimna Saruchib erngnerilauktanga, taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib erngnerilauktanga, taimna Salab erngnerilauktanga.

36. Taimna Kainab erngnerilauktanga, taimna Arfagsadib erngnerilauktanga, taimna Semib erngnerilauktanga, taimna Noab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erngnerilauktanga.

37. Taimna Matusalab erngnerilauktanga, taimna Enochib erngnerilauktanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga, taimna Maleleelib erngnerilauktanga, taimna Kainab erngnerilauktanga.

38. Taimna Enosib erngnerilauktanga, taimna Setib erngnerilauktanga, taimna Adamib erngnerilauktanga, taimna Gudib pinga.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib ōktortauninganik, sālakarninga-niglo.

Jesuse Añernergimik ajunginermik illumilik, ama Jordanemit utterivok, Añernerum itipa inukangitomot.

2. Uvlunik marrungnik ungnijakattartut satanasib ōktorpa. Uvlullo taipkoa-ittillugit ierringilak, (uvlullo) taipkoa nāngmetta, ālerpok kingorngagut.

3. Satanasible okautiva: Gudim Erngne-rikpattit, ujarak una okautiuk kakkojarorlerkovlugo.

4. Jesusible kiova, okarlune: Aglait imaimut: Kakkojatuinak inum inotigingila, Gudible okausingit tamaita (inotigiveit).

5. Satanasib aitipa kakkamut kingiktorarimut, sillarsum attañioningit tamaita psomunga attantsikut kemergojautipeit.

6. Okautivlugo: Makkoa attañioningit maita, ānanauningillo illingnut tuñijoma-

vakka; uvamnut tuñijaungmetta, issumam-niglo tuñivakka piomajamnut;

7. Maña tuksiarvigijomagunga, tamaita piksariniartattit.

8. Jesusib kiovlune; okautiva: Satanase, uvamnit aularit; aglaksimangmet: Gude Naleket tuksiarvigilngo kissiet kivgartorniarpet.

9. Jerusalemut aularutiva, ätilälo kattima-viub nuvgusinganut, okautivlugo: Gudim Erngnerikpattit akkarit;

10. Aglaksimangmet: pivlutit Engeliñe perkojomärpeit sapputilutit,

11. Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit apörkoñagit ujarkamut.

12. Jesusib kiova, okarlunelo: Okantsit imaiput: Gude Naleket öktorniarnago.

13. Satanasim öktortiñe tamaita nägamigit, manakut kemekpa.

14. Jesuselo añernerub pitsartuningaput ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkänetut illunatik tussaumalerpæt.

15. Illiñiarvingiñelo ajokertuivok, iñuit illunatik nakorivæt.

16. Nazaretemullo pivok, perorvingminut:

Illutsimitut sabbatteongmet illíniarvingmut itterpok, nikkoviname aglait attuaromangmagit.

17. Tuñitsivigivæt nellautajum Jesaiasim aglanginik. Makperamigit, okantsit ukkoa nellaupeit, imak aglaksimajut:

18. Nalekam añerninga kollímnepok, taimaitomik saimartípānga; tillilarmalo okantsit tussarnertut okautigēkovlugit aglujuñut, iñuliklerkovāngalo serkomisimajunik omættelingnik; parngnanērsimavingnetut añiviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnērkovlugit ajorungnērkovlugillo.

19. Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo.

20. Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tuñigamigit ingipok. Illiniarvingmetullo illunatik tækkunärpæt.

21. Imagle okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnut nellautsijut tussarpasse.

22. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit añijut tattañiniari-

veit, okarlutik: Tamna Josefim erngneringila?

23. Okantiveillo: Illale mattominga okautijomärpapsinga: Iñulijok, illingnik piulidlarit; tattañiniarnartunik angijunik tussalaukpognt Kapernaume? Taimaihorittank tamane nunangne.

24. Okantiveit tagva: Ahañerik, okantivapse: Nellautaijok kujagingilæt nunnakatingita.

25. Nellägulle okantivapse: Israelittiñe nigarnerit uñulaukput Eliase iñotillugo, kilak parngnanërsimatillugo okkiut pingasut, takkillo pingasujortut, kãkavaksoadlalaungmet nuñarsoarme illunane;

26. Tapkoale illainangnut uigarnernut Sareptamiomut Sidonib nuñanganetomut, Eliase tillijanvok.

27. Kallakartullo uñuktut Israelittiñe tapisomane Elisa nellantaijok iñotillugo, assianik kallagungnërsimajokangilak, Naeman Siriamiok kissime.

28. Illiniarvingmetut illunatik tamaña tussaramitsuk, kañingaumajadlalerput.

29. Nikkovilutik, iglugaseksoarnit aāiti-pæt, kakkam iglugaseksoakarvingetta nuvuk-linganut aitiidlugo, tagvanget ejukartitsomav-lugo.

30. Akkorngattigulle aularpok.

31. Kapernaumut pivok Galilæab igluga-seksoanganut, sabbateoleranget ajokertorlu-git.

32. Ajokertutingit taipkoa tattaāiniariveit, kinnadlartomik okarmet.

33. Tagvane jīnuk illiāniarvingmetok Sata-nasemik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

34. Okarpok: Flai uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? asserorijartorpaptigut; kinaanjotit kausimagapkit, Gudim ajungine-rivātit.

35. Jesusible iāerterpa, okarlune: Okaju-črit, omanget iānungmit aāit. Satanasib tava orrotipa akkornganut, aāilarmelo tapsomang-et, akkoāarnagolo.

36. Illunamasiatik erksilerput, ingming-nut okarlutik: Suna una? Aānernerit mak-kojungnartut sugartomullo pitsartojomullo okantingmagit, naļekpæt aāilarmiglo.

37. Piñiarningit tussaumalerpeit nuñab tapsoma erkānetut illunatik.

38. Nikkovilune illiñiarvingmit, (añivok) Simonib iglunganut pivok. Simonib sakkia (arngnak) kañimanartomut kañimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39. Tikkipa, kañimanartok iñerterpa, kañimanartub tava kemekpa. Tagvainak makkipok kivgartorlugit.

40. Sekkeñek nippimalermet: sunatuinar-nik kañimasiggit pitipeit tapsomunga. Ag-gangminut tamaita pattikpeit, iñulivlugillo.

41. Satanasittauk uñuktuñit añivut, nip-liadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Erngninga. Iñerterlugit okarkongileit; Kristuseõgame nellungimatsuk.

42. Kaulermet añivok, iñukangitomut aulardlune, iñuit keñerpæt, tikkinamitsuk, tagvanetilerpæt kemektaujomañatik.

43. Okautiveille: Iglugaseksoarne assiane okariakarivungatauk okautsinik tussarnertu-nik, Gudib nalegauninganik; tamaña pivlugo tillijauvunga.

44. Galilæam illiñiarvingine ajokertuivok.

KAPITELEMIK V.

Tattam̄iniarnatomik mingeritsenik nulluarniartunik.

Inūgiartorsuit nīmniutimatsuk, Gudim okausingit tussaromavlugit; iṁab Genazaretib seṁianetok.

2. Umiakotuk marruk tækkovak seṁianetuk, mingeriarniartūt niomavut nullutsettik erortorlugit:

3. Aipanganut, Simonib pinganut ikkimagame okautiva, iṁarbikparialakovlugo. Ingidlune, iṁuit ajokertorpeit umiakotomit.

4. Okālavlune sorērame; Simonemut okarpok: Iṁarbikpalerit ittijomut, nullutsesse kivitissigik, mingeriarkovluse.

5. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertuijok, uṁuak nāvlugo pinasuaralloarpogut angēnarlutalo; okautsille naleklugo nullutset kivitiniarpakka.

6. Taimailioramik, mingeriavaksuit piveit, nulluangit alliktorlutik.

7. Umiakotomiut aipaitik kaikolerp amuarkattikumavlagit. Tikkinamikit un kototik ussilerpakit paklivlugik.

8. Tamaña Simonib Petrusib tækkoga uk, Jesusib ittigangiñut pāmakterpok, ok lune: Nalegak keñenga, iñuvunga ajo lik.

9. Koaksarame, umiakattinelo illona mingeritset unuksigamikit pijerkattigēh tik;

10. Taimaktauk Jakobuselo Johañes Zebedæusim erngnæk, Simonib pinasuark tik (koaksalerivuk). Jesuse Simonemut in okarpok: Erksiniarnæk; mattoma ki orngane iñungnik pilärpotit.

11. Umiakototik nuñalitilugiglo, perki tik tamaita keñekpakit, malliklugolo.

12. Iglugaseksoangita illanganetillu Ahak, angut kallaktorsoak tagvanepok. Jesuse tækkogamiuk pāmangavigivlugo, t siarvigiva, okarlune: Nalegak pijomagu kallagungnaititsomavarma.

13. Aggane issaktipeit aktorlālo, okarlun Pijomavunga, kallagungnerit. Tagvair kallagungnērsärpok tava.

14. Iñerterpa okantivlugo: assingnut tainak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainiaarit, ækkotilutillo taipsomunga, tuñergotiksarlo Mosesib tuñerkojanga tnñilugo, kallagung-
iëravit nellojungnërkoylugit.

15. Anginersamigle tussaumajaulerpok, ñngaseksuit tussaromavlugo tikkipæt, iñulianjomavlutiglo kañimalungnerwingnit tap-
somunga.

16. (Jesusele) kemëklugit iñukangitomut
ivok, tuksiardlune.

17. Uvlut tapkoa illangane, ajokertuilera-
ne; Farisæerit aglanguiglo illissimajut ig-
hgasengnit tamaiñit, Galilæametunñit, Judæ-
metunñillo Jernsalemillo pijut, tagvane iksi-
angmetta. Nalekab pitsartuninga tapso-
nanget añivok, tamaita iñulivlugit.

18. Ahæk, illangit ätsivut tumaksajomik
amittine nellajomik akigarpæt; tamnalo
tertinasuarpæt, sãnganut illijomavlugo.

19. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut, ig-
ab kanganut majoarput, angmajokut ningi-
pæt iñangavialo aglæt; (iñuit) akkornganut,
tusib sãnganut.

20. Okperusingit Jesusib kausimaga migit,

tumaksajok okautiva: Iñuk, ajornitit issu-
magijaujungaņrput.

21. Aglangnigle illissimajut Farisæerilk
imak issumalerput, okarlutik: Kina una
okausekartok akkerartortunik Gudemut
kina ajortoērātsijok, Gude kissime?

22. Jesusib issumangit kausisāramigil
apperiveit: Kañok omættipsingne issumakar
pise?

23. Sumik okariak ajornænginerova: A
jornitit issumagijaujungaņrput? imaglonē
okaudlugo: Makkitit, arvertarlutillo?

24. Nellojungaņrkovlusele, Iñam Ernā
ninga pitsartojokārpok nuñame ajortoērotsi
jomik, tumaksajomut imak okarpok: Okar
pagit makkitit, aumittitipikit, angemari
tillo.

25. Tautuktilhugit makkisārpok, aumitti
nelo neksarlugit, iglominut angerarpok, Go
delo nakoridlarpa.

26. Illunatik tattaṁiniarput, Gudelo na
koridlarpæt, erksidlalilarmiglo okarput: un
lome tattaṁiniarnartunik tækkolauktogut.

27. Mattoma kingorugane, aņigame Zok
nere Levisemik attelik tækkova, tuñioraki

ne iksivajok, tamna okautiva: mal-

1. Nikkovipok, taimaita keñeklugit mal-

2. Levisib iglomine nerkikselliiorpa uñuk-
3. Nerchevingme iksivatillugo, Zoelne-
assingillo uñuktut iksivakattigivæt ner-
vingme.

4. Aglangnik illisimajut Farisæerillo,
niartingit avamudlarvigilerpeit, okau-
git: Sög Zoelnerillo ajortulliartullo,
ekattigivissigik?

1. Jesusib kioveit, okautivlugit: Atsuilît
jïkariakangilet, kañimajut kissimik;

2. Idluartut kaikojartulaungilakka ablap-
ik issumakarkovlugit, ajorniggille kis-

3. Okautivælle: Sög Johañesim illiñiar-
it uñuktuñik nerringipakket, tuksiarlar-
lo uñuktunik, taimaktauk Farisæerit illi-
tingit; illiniartittille agleratik nerrilutiglo
rpakpet?

4. Okantiveit: Nullianiktomut tikkitut,
sak taipkoa neijortigitillugo, nerrititaililu-
ajorpesse;

35. Nelliutsomärpok, uiksamik aksartat
lärupt, tava agleromärupt nerriniaratiglo.

36. Adsigeektunik okautiveit: Añoratoka
illarniængilæt nutämik illaksamik; nutäb al
lingmago nutaungitok, illartärlo idluangini
vok nutaungitomut.

37. Weinelo nutäk iimerkantinnut nutaung
ituñut iimertutingilæt; weinib nutäb allikto
romangmagit iimerkautit, weinelo kovituina
romärpok, iimerkantillo asserorlugit.

38. Weinemiglē nutämik iimerkautiñut n
tänut iimertutijeksauvok, tamarmik assero
juikattigēkpuk.

39. Weinemik nutaungitomik iimilauktok
killanängilak nutämik; okarame, nutaungitok
mamarnērōvok.

KAPITELEMIK VI.

*Apostelit arkangemit aggartut Kristusib
aŋerininganik.*

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim
apkotigiveit, sabbateme sivorliub tug-
liane, illiniartingit singailingit nutsulerpeit,
aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2. Farisæerille illangita okautiveit: Sög
mailiorpise, sabbateme pijeksaungitomik
pigapse?

3. Jesusib kioveit, okautivlugit: Attua-
laungilase, kaŋok Davide illiortok kãlerame,
illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet
tækkojekset nerriveit, illaminullo tuñivlugit
illangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik ner-
rilugit perkojauvut.

5. Okautiveillo; Iñum Ernnginga sabba-
temuttauk nalegauvok.

6. Sabbateme assiãne illiniarvingmut it-

terpok, ajokertuiniardlune. Iñuk tagvane-
tok, tapsoma aggangit tallerpīt tokkunga-
jut.

7. Aglangnik illissimajut Farisæerillo ud-
sertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmang-
ago: Patssitiksarsiorlutik tapsomunga.

8. Issumangit kausimagamigit, iñungmut
tokkungajunik aggalingmut okarpok: Nik-
kovilutit, tamaunga pīt. Taimna nikkövilune
tagvunga pingmet.

9. Jesusim okautiveit: Apperivapse, sab-
bateme sumik sulliñiarpita, ajungitomiglonēt
ajortomiglonēt, iñuk piulilugolonēt asserorlu-
golonēt?

10. Keviardlune avaminetut tamaita tæk-
kunärpeit, iñuk tamna okautiva: aggaktit
issaktikit. Taimailiorpok. Tagva aggangit
äkiktaulerput, iglungititut illivlugit.

11. Tapkoale kēvidlutik issumalulerput:
okarkattigēlerlutiglo kañok (Jesuse) piñiaro-
mavlugo.

12. Uvlune tapkonane kakkamut majo-
rarpok tuksiarijartordlune, uñuak näva Gu-
demut tuksiarlune.

13. Kaulermet, illiñiartiñe kaikoveit, tap-

nget arkangemit aggartut ańeriveit, tap-
tailerlugillo Apostelinik :

. Tamedsa (attingit) Simon, Petrusmik
, nukkālo Andrease; Jakobuselo; Jo-
selo; Filippuselo, Bartolomeuselo; Mat-
selo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib
ninga, Simonelo Zelotesemik attelik.

. Judaselo, Jakobusib nukkā, Judaselo
ariote, pititsijomārtok (Jesusemik).

7. Taipkoa illagivlugit attersālerpok,
am. illanganut pivlune, illińiartigaseit,
giartorsuillo Judæab nuńanginetuńit ta-
it, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo,
biub erkængnetuńit:

. Tagvane kattimajut tussaromavlugo,
janjomavlutiglo tapsomunga kańima-
ingnit, ańernernullo makkojungnar-
ut kappiaisuktisimajut piungnērtitau-

1. Ińuit illunatik aktorasuarpæt; pitsar-
tapsomanget ańingmet, tamaita piung-
peit.

2. Illińiartińe isiminut tækkunālerpeit,
okarlune: Pilloridlarpose aglnjose,
ib nalegauninga pigilerapsiuk.

21. Pilloridlarpose kãktose (Gudim idluar-ninganut) illumertaujomãrapse. Pilloridlarpose keajose, ïjorpagomãrapse.

22. Pilloridlarpose, iñuit omigikpasse, aviluselo, suadlarppasselo, attisselo tainerluk-pattigik ningaktotitut, Iñum Ernngninga piv-lugo.

23. Kuviaisugitse, okigëseritse; akkik-sasse angidlaromãrmet killangme. Sivor-lingitatauk taimailioriveit nellautaijut.

24. Kiglermut, kappianamek agluitose: mañigorviojomẽrapse.

25. Kappianamek, pekalloartose: Kãgo-mãrapse. Kappianamek illipse, tamatto-manetilluse ïjudlartose: keadlarluse uguad-laromãrapse.

26. Kappianamek illipse, iñuit illunatik ãnanãmik okautigikpasse: taimaktauk sivor-lingita imailiveit nellautaijioluktut.

27. Uvangale okautivapse, illipse nalekto-se: omigijisse nægligissigik; illipsingnik o-misuktut, ajungiviginiarsigik;

28. Illipsingnut okausiluktut, saimartissi-gik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissi-k.

29. Ullütsekut erksärtauguvit, igloatauk mañilermigiuk, ulliksoarniglo aksärtauguvit, añoratsettauk pigilink.

30. Illingnit sumik tuksiartok, tuñitsivi-giuk, perkntingniglo aksärtauguvit, utterko-niængilet.

31. Iñuit kañoëtomik piñiarkogupsigik illipsingnut; taimaktauk pigissigik.

32. Illipsingnut nægliktut kisseta nægli-gigupsigik: kañoëtomik kujagijauniarpiſe? Ajortulliartuttauk nægligijittik nægligiveit.

33. Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse: kan-noëtomik kujagijauniarpiſe? Ajortulliartut-taſk taimaitsainarivut.

34. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikup-sigik: kañoëtomik kujagijauniarpiſe? Ajor-tulliartuttauk attartortisingmetta ajortul-liartuñut, taimaikuareñik uttertitsiviokovlu-git.

35. 'Famaña pivlogo omigijisse nægling-niarsigik: pitsiarluselo, attarsiarkisititſe ut-tertitsivioniarasuginasse: akkiksasse angidla-romärpok tagva; kötsiugnerublo kittornga-rijomärpäſe: tapsoma avagiveit kujalingitut niſgaktullo.

36. Tamaña pivlugo năpkingnigitse, sorlo Atătase năpkingniktotövok.

37. Patsiklerniarase, patsijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomăngilasetauk. Issumagijungnëritse, issumagijajungnëromărposetauk.

38. Tuñijititse, tuñitsiviojomărpose. Ōk-tomik tættætomik, nakkittersimajomiglo, aulajomiglo ullipkittartomik săpsingnut tuñitsivigijomărpăse. Ōktutipsingnut, ōktortajomărivose.

39. Okantsinik adsigëktunik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotăgut tessiorajarpauk? Tamarmik kattangniængilæk ittersamut?

40. Illiñiartok ajokertortiminit anginerōngilak: namaksivorle, illiñiartok ajokertortimitun-ikune.

41. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sōg tækkoviuk, auvek isingnetok mallugingilet?

42. Kañorlo kattangutit imak okantsoma-viuk: Ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit isingnit përomavara, auvek isingnetok mallugingilet? Takkormortotit, auvek isinguit

përkäruk, kingorngagut kattanguvit sarmik-tavininga përasuarlugo piuk.

43. Napartok ajungitok, ajortunik paung-akarviojungnæengerpok, napartorlo ajortok, paungakarviojungnæenginivok ajungitunik.

44. Napartut illunatik nellonængilet paungamingnit. Feigit pëjarniængileit Dor-nenit, paungillonët weiniggit kattorsorniæng-iniveit okpingnit kakkilautilingnit.

45. Inub ajungitub ajungitut sagvarpeit o-mame pinganit ajungitomit; iñuble ajortub ajortut sagvartipeit omame pinganit ajorto-mit. Omættim ullipkittarninganik kañek o-kajöngovok.

46. Sög Nalekamik, Nalekamik taivis-singa, nalengnagillo okautsikka.

47. Uvamnut pijok, okautsikka tussarlugit naleklugillo: tapsoma adsigijunganik kausi-titsomavara:

48. Adsigiva, iñuk iglulliortok, tapsoma nuña itterselliorlugo illutujomik, tungaviler-pa kairtomut. Iñek kussilermet; iglo kog-gub suppivigiva, aulatinagolo; kairtomut tungalerame.

49. Tussartuble mallingitublo: adsigiva innuk, iglulliortok nuñamut tunganekarane; koggub akkingmidlarmago, tuavilune orrovok, iglo tamna angijomik assêrudlarlago.

KAPITELEMIK VII.

Uigarnerub erngninganik Kristusib makkititsininganik.

Okantsit tamakkoa, iñuit tussartillugit nāgamigit, Kapernaumut aivok.

2. Sorsuktukset kappitangeta kivganga erdligijanga, kañimajok tokkokaseklune.

3. Tamñale Jesusemik tusaumalerame: Judikut angajokangit tuksiarijartorkoveit, (Jesusemut) kivgane iñulijaujartorkovlago.

4. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt, okarlutik: tamaña pijariakarpok.

5. Inukattivut næglingmagit, illiñiarvikpullo señalaungmago.

6. Jesusib tavunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk, sorsuktukset kappitangeta illæñarijañe illangit okarijartorkoveit (Jesusemut) imak: Nalegak tagvungarasuarnæk; nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut.

7. Taimak pivlugo nellopkotivungalo illingnut kainermik; okarille okantsemut atantsemunt, kivgara piungnailärpok.

8. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakarlamalo sorsuktuksenik; illangenut okaruma: ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgamnullo, señalauruk una, señava tagva.

9. Tamaña Jesusib tussaramiuk, tattaminiariva, keviarlune iñuit malliktiñe okautiveit: Okanpapse, taimak angitigijomik okpernermik nachvälaungitunga Israelittiñe.

10. Tillilauktangit iglunganut tikkinamik, kivgak kañimalulauktok piungnærtok tikkipæt.

11. Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok, illiñiartiñe uñuktut iñugaseksuillo illagællugit.

12. Iglugaseit ittervinget tikkimago: ahak,

tokkojok akkigarlugo añipæt. Taimi arnghæt erngetuariva nigarniolarmelo; iñ gaseksnittaunk illagivæt iglugasengnit.

13. Nalekable tækkogamiuk illapsugi larpa okautivlugo: Arngnak, keanæk.

14. Iglervik tikkilugo aktorpa, tessikt nokkarput. (Jesuse) okarpok: Nukakpia okaupagit, makkitit.

15. Tokkojok tagva makkipok okallile melo; arnguãmut tuñiva.

16. Illunatik erksilerput, Gude nakori larpæt, okarlutik: Nellautaijorsub tikkipã gut, Gudiblo iñutitañe nellipsarpeit.

17. Okauserlo tamaña (Jesuse pivlug tussaumajanlerpok Judæame tamaine, erk netunnelo nuñeñe tamaiñe.

18. Tamakkoa tamaita Johañesemut illi niartingita unipkariveit. Illiñiartingne maruk kaikovak,

19. Taipkoa Jesusemut tillivak, imak: perijaukovlugo: Tikkitsomärnialaukpit, a sigivätillonët neriugijapta?

20. Angutik taipkoa (Jesuse) tikkinamikl okarpuk: Johañesib Babtiteriub tillivätigi

aut, imak apperijaukovlutit: Tikkitso-
alaukpit, assigivātillonēt neringijapta?

Taipso mane kañimajut āniajullo un-
rsuit iñuliveit, añernerillo idluitut añi-
tautungitallo uñuktut tautuktidlu-

Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese
okautsertortikko, tækkojaptingnik tus-
tingniglo: Tautungitut tautulerput,
etut pissulerput, kalladlartullo piung-
t, tussilärtut tussalerput, tokkungajut
put, aglujullo okautsanvut okautsinik
nertunik.

Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-
ik.

Johañesib tillijæk uttermenik, Jesuse
rpok iñungnut Johañesemik, okarlune:
angitomut suna tækkojartorpissiuk?
ak añorib aulatanga sunatnarnut?

Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Iñuk
iriktok? Ahak, añoräriktut ikligijaming-
ñuniartut, attañersuit iglungine-itsöng-

Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk?
utaijok (nellautsitiksenik okartok) tæk-

kojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

27. Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne äkiksorkovlugo.

28. Ahañerik okautivapse, arngneñit erngniängojokangilak, Johañesemit angnerojomik, Johañesemit Babtiterijomit nellautaijokangilak anginerojomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerövk taipsomanget.

29. Iñuillo nalektingita illunatik, Zoelnerilo Gude nakoridlarpæt, Babtitauniardlutiglo Johañesib Babtijutänut.

30. Farisæerille aglangnik illissimajullo Gudib perkosinga nachogivæt ingmingnut, Babtitaunjomañatiglo tapsomunga.

31. Nalegak okarpok: Iñuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? kimiglonët adsekarpæt?

32. Sorutsit adsigiveit uinvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigëseromangitosele; kiksantartomiglo okautilauralloar-napse, keajomañasele.

33. Johañase Babtiterijok tikkitok, kak-

kojartoranelo, weinemiglo iimingimet, añernekullukartok okartose.

34. Iñum Ernngninga tamaungartok, ner-rilarmelo iñilarmelo; okarpose: Ahak, innuk una nerrēnartorsoak weinemiglo immēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illæñarijanget.

35. Gudible illissimajusia idluartitaujomärpok kittorngaminut tamaiñut.

36. Farisæerille illangeta iñapa nerrekattikumavlugo. Farisæerim iglunganut itterpok, nerrimävingmullo ingipok.

37. Ahak, arngnak tagvane iglugaseksoarnetok, ajortuliartorsoak. Farisæerim iglungane Jesuse nerrimävingmut ingimet tusarame, erngusiärsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) iñalik tikkiintiva,

38. Ittiggangitalo tnñuæñut pivok, kealarmelo; kugviiminullo ittiggangit mitsuktilerpeit, nutseminullo allartilaita; ittiggangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39. Farisæerib nerrijartorkojinget tamaña tækkogamiuk, illunigut imak okalerpok: una nellautaijögune, arngnak una åktortine kausimanajaralloarpa, ajortulliartorsöngmet.

40. Jesusib kiova, okautivlugo: Simone, okausiksakarpunga illingnut. Taimnale okarpok: Ajokertuijok, okarit.

41. (Jesusim imak okautiva:) Kēnaujenik taangniartok marrungnik taṁakkisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kēnaujenik 500 dinik, aipangale akkiliksakartok kēnaujenik 50 ginik.

42. Akkiksakalungimeñik, akkillerkojungnērpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariomavaank?

43. Simonib kiova okarlune: Uvanga issumavunga, nūnersenik akkillerkojungnērtanget (nægliginersariva). Jesusible kiova: issumalorikpotit.

44. Arngnamullo sādłune, Simonemut okarpok: Arngnak una tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, iṁermik ittikkama ubvautiksanganik tuñitsivigilaungilarma; unale ittiggakka mitsuktitsainarpeit kugviminut, nutseminullo allarterlugit.

45. Igvit kuñilaungilarma; unale itterame, soraijuerpok ittiggakka kuñikpeit.

46. Igvitauk niakora napartum orksuanik mingoaenginivet; omale ittiggakka mingoalaukpeit tippegiktomut.

47. Tamaña pivlugo okaupagit: nūktunik ajortoērotekarpok, angijomik næglilaurame; ikkitunigle ajortoērotekarpok mikki-jomik nægliktok.

48. Arngnamullo okarpok: Ajornitit issumagijaujungnērput.

49. Nerrekattingit illumikut imak okalerput: Kina una, ajortuniktauk issumangnerungnērtitsijok?

50. Arngnamulle okarpok: Okperavit pilimavotit; ullapirsantekarlutillo aularit.

KAPITELEMIK VIII.

Adsigēktomik karngātitsijomik.

Kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigut niuerviktigullo, okautsit tusarnertut Gudib nalegauninganik okautigivlugit, ipkoalo arkangemit aggartut neļ ori væt.

2. Arngnello illangit, piungnērtitangit

añerneknallungnit kañimalungnernillo, taimna Maria, Magdalenamik taijak, añerneknalluñrotitanjok arvengemit aggartunik.

3. Johaňalo, Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susaňalo; assingillo unuktut, taipkoa perkotinungnit tuñitsivigivæt.

4. Iňgaseksuit kattilermetta iglugaseksoarnit tamainit nellipsarmatsuk, mattominga adsigëktomik okautiveit :

5. Karngätitsijok karngätitsijartorlune pijok perorsčeksaminik, karngätitsitillago, apkosinerimut illangit kattekput tullerajarlugit, tingmitsello killaub attänetut pukkumaluklugit piveit.

6. Illangillo kairtomut (ivsorlaktomut) kattekput, nuileramik kuñulersarput, iptekanginamik.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkorngañut, okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut, nuilerput perorlutiglo, perorsčeksakalerput, attunit 100 dinik. Taimak okarame, niplialerpok : Tussajungnik siutelik tussarle!

9. Illiñiartingitale apperivæt, okarlutik: adsigēktok una kañok tukkilik?

10. Kioveit: Illipse tuñitsiviovose killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; assisele okautsauvut adsigēktuñut, tækkogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugillo tussaratiglo.

11. Tamañale adsigēktub tukkinga: Gudim okausingit perorsēeksauvut.

12. Apkoserngub señianetut: taipkoa, tussartut; Satanasib tava okautsit pējarijartorpeit qmættingiñit, okperkoñagit pilloridlartitaukoñagillo.

13. Kairtometut: taipkoa, okautsemik tussartut, kuviaisungnermut pijomadlarivæt; tamakkoale amākanginamik, killamik okpileralloarput, kappianartokalerangelle sorērput.

14. Okpit kakkilantiggit akkornganut kattektut: taipkoa, tussartut, aglqitsomagamigle, nuñablo mattoma pinginik kajungerangamik, (okautsit) ippitipeit (illumingne) sullugaine-ērodlutiglo.

15. Ivseriktomut pijut: taipkoa, okautsinik tussartut tukkekartilugillo, torkorlugillo

omamingne idluartome, sullugainerkartilugillo keñučlutik.

16. Neñergoak ikkitauniængilak kattaujab iksivantablonēt attānut illilugo; neñergoable iñinganut illivæt, ittertunūt tækkojaukovlugo neñergoak.

17. Įjersimajokangilak sakkijaromāngitomik, angejijokaranelo tussaumajanjomāngitomik, kaumajomullo pitsengitomik.

18. Tamaña pivlugo tussartasse tussātsiarissigik. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomārpok; pekkangitorle aksartauniarpok pigerkortaminik.

19. Arngnētale kattangutingitalo nellip-sarumitsuk, tungalārlugo ajorpt, iñungnut.

20. Illangita okantivæt: Anānavit kattangutivillo kānetut tækkojomavātīt.

21. Kiovlune okantiveit: Gudim okausinginik tussartut, malliklugillo, anānagivara kattangutigivakkalo.

22. Uvlut illangiñe, illiñiartiñe illagællugit umiakotomut ikkivok, okantivlugit: Immarbinb akkianut ikarta. Avalekput tava.

23. Umiartortillugit (Jesuse) siñilerpok. Ullajutseradlalerpok iñarbingme, maggillo amiakotok ittitsuavlugo pivæt, nangiadlalarmiglo.

24. Tikipæt tuppårdlugo okautivæt: Ajokertnijok, Ajokertnijok, umioniakodlalerpogut. Makkilune, añorelo maggillo iñerterpak; sorërpuk tava ikobliarlarmelo.

25. Okativeille: okpernisse nauk? Tapkoale erksidlarput, tattañiniarlarmiglo ingmingnut okarput: Kina una? Iñertermagik añoriblo iñarbiublo, nalekpak.

26. Umiakotokut ingeravut Gadarenerit erkānut pivlutik, Galilæam akkianut.

27. Niungmet nuñamut, angutib nellaupa iglugaseksóarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, añoramik attungilak; iglome kikkajuitok, illuverne kissiane.

28. Jesuse tækkogamiuk, nipliadlarpok, okarpok: Suñiarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Ernnginga? Tuksiarpagit kappiaisuktitaukoñanga.

29. Añernekk makkojungnartok añekungmago iñungmit tapsomanget; akkunërtor-

soarmik kappiaisuktilaungmago. Kellersor taulaupok kellaungnjeñut, parngnanërsnti nullo, kellersntille kiktoraveit, Satanasibk aularutiva iñnkangitomut.

30. Jesusib appersorpa, okarlune: Kinaviti Kiova: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit uñuktut pullamavigilaungmatsuk.

31. Tuksiarvigivæt, ittijomut aulartitanjomanatik.

32. Tagvane kuingëngigaseksuin-itut, kakkame nerrijut. Tuksiarvigivæt, tapkonna pullarkojaujomavlatik. Perkoveit.

33. Satanasit tava añivut iñungmit tapso-manget, kuingëngiñut pullavut; kuingëngigaseksnit (kakkam) immarsoanganit ijukad-larput, iññanut ippivlutik.

34. Mianersijut tamaña tækkogamitsuk, kemävut, iglugaseksoarminñut iglugasengmi-nullo tamaña okautigijartorpæt.

35. Tækkojartoramitsuk tamaña; Jesus tikkipæt, iñunglo satanaseërdaujok naipipæt, añoratsiartok sillatövlune iksivajok Jesusim ittiggangita sāngane tækkovæt; erksivlutiglo.

36. Tamakkoninga tautulanktut okautiveit, kañok satanasekalauktok piungnêrpok.

37. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkānetut tuksiarpæt, kemmektigijomavlugo; erksidlaramik. Umiakotomut tava ikkiwlune utterpok.

38. Angutible satanaseẽrudsaujub tuksiarvigiva, neijsoromavlugo okartok. Jesusible aularkova, okarlone:

39. Iglungnut angerarit, Gudib kanoẽtorsoarmik pingmattit okautigilugo. Aularpok iglugaseksoarne tamaiñe okalālerpok, kannoẽtomik angijomik Jesusib pitiñago.

40. Jesuse uttermet, iñuit illelliorpæt; il-lunatik uttakkigamitsuk.

41. Ahak, angut Jairusemik attelik, illin-niarvium angajokanga, Jesusim ittiggangiñut pāmangajartorpok, tuksiarvigivlugo, iglominut itterkova.

42. Pañetuakarame, (taipsoma) okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tavunga (Jesuse) ingerartillugo, iñugaseksuit nimniortidlarpæt.

43. Arngnak, okkiut arkangemit aggartut

aunātsainartok; perkotiņe tamaita nungupei
āniarsintilingnut, sokkoserane piungnaingā
lak.

44. (Jesusib) aūoranget siūagut āktori
jartorpa tuūuanit; tagvainak aunga kigila
pok.

45. Jesuse okarpok: Kia āktorpānga? Il
lunatik missiarmetta, Petruse neijortingilla
okarput: Ajokertuijok, iūuit tettidlalarpila
nimniortipātīt, igvit okarpotit: kia āktor
panga?

46. Jesusele okarpok: Aktortanvunga
missigigapko, pitsartojok uvamnit aūingmet.

47. Tamanale arngnab angigutigijung
nenginamiuk, saijuklune pāmangavigijartol
pa; nellāgnullo okautiva, iūuit illunatik tu
sartillugit uūipkarpok, suna pivlugo akte
lauramiuk, kañorlo piungnērsarame.

48. (Jesusim) okautiva: Pañiga kuviaie
git, okpernivit piungnērtipātīt, ullapirsant
karlutillo aularit.

49. Sulle taimak okartillugo, illiñiarvin
angajokanget (kivgangita) illanget tikkipo
okautiva: Pañīt tokkovok, Ajokertuijok p
giarkattarnago.

50. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okanti-
: Erksiniarnæk; okpituinarit, piulijaulär-
ok tava.

51. Iglunganut itterame, assingit itter-
mgileit, Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo,
viarsiablo angutã arngnãlo, kisseta itterko-
it.

52. Ilunatigle keavut, nggorivlugo. (Je-
se).okarpok: Keanase: tokkungilak siñik-
rle.

53. Ìjoridllarpæt, (niviarsiamik) tokkojo-
k nellunginamik.

54. Tamaitale añitinamigit, aggangittigut
mva, nipliarlune okarpok: Niviarsiak
akkitit.

55. Añerninget uttervigiva tagva, makki-
rlune. Nerrititankova.

56. Angajokæk tattaminiadllarpuk. Iñer-
rpagle, tamaña okautigekonago imungnut.

KAPITELEMIK IX.

Aposteliñe Kristusib tilliklarninganik.

Illiniartiñe arkangemit aggartut kaikoler-peit: pitsartutilugillo, nalegantilaitalo satanasiñut tamaiñut, kañimajullo inulidlar-kovlugit.

2. Okarijartorkoveit Gudib nalegauninganik, kañimajuniglo piungnërtitsekovlugit.

3. Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonët neksarniarase, ajaupiamik, ikpiärsungniglonët, kakkojeniglonët, kënaujeniglonët; aňoratsængnik marrungnik attorniarasetank.

4. Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakärase tagvanget.

5. Illangita illellioromangippasse, añititse tagvanget iglugaseksoarnit, ittikkapse seňerkarningit aglæt seňëjarsigik, nellojungnërtiksanginut.

6. Aularput tava, iglugaseittigut ingerar-

lutik okautsinik tussarnertunik òkautiveit, kañimajullo iñulidlarpeit illunane.

7. (Jesusib) piñiarninginik Herodese, nunnam illainangane attañek tussaumalerpok; issumamigut issumajälerpok, Johañese tokkungajuñit makkisimajok, illangita okautigingmatsuk;

8. Illangitale Eliase tækkotitok okautigivæt; ama illangita, nellantajotokaverngit illanget makkisimajok okautigivæt.

9. Herodese okarpok: Johañese niakoër tantilankpara; taimnale kinauva, tussaumajara imaitomik? Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

10. Apostelit utteramik, tapsomunga okautigiveit tattañiniarnartitettik. Ingminut tava pitilugit aularpok iñukangitomot, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkānut.

11. Inuille tussaramik, mañikpæt; kakovlugit okautiveit Gudib nalegaunninganik, iñulijanjariakartullo iñuliveit. Uvloklilermet,

12. Arkangemit aggartut tikkipæt, okautivlugo: Iñuit makkoo aularlit, mattoma erkāt iglugaseksoangiñut, iglugasengiñullo,

siñiktarviksarsiorlutiglo nerkiksarsiniarkovlugit.

13. Okautiveille : Illipse nerkiksanginik tunnitsivigissigik. Kiovæt : Tellimainarnik kakkojakarpogut, aulasakængniglo marrungnik; iñgaseksuit ukkoa nerkiksanginik pisiniarijartortuksangupta kissiane.

14. (Iñuit 5000 diongmetta) Illiñiartiminut okarpok : Ingilit tuñulerēkterdlutik, ingmikordlutik 50 olutik, ama 50 okattarlutik.

15. Taimailiorput tava, illunatik ikterko-
veit.

16. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo taipkoa tiguveit, killangmullo ārlorpok, kujalivlune, avgorpeit illiniartiminut tunnivlugit, tapkoninga iñuit nerrititsomavlugit.

17. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo, aniakungillo kattorsorpeit, amäksuit arkangemit aggartut tættællugit.

18. Kissimeolerlune tuksiarame, illiñiartingita kissimik neijormatsuk; apperiveit okarlune: Iñuit kinausugivānga?

19. Kiovæt okarlutik: Illangita Johaēseosugivātīt, Babtiterijok; illangitale Eliase-

osugivātit; illangitatauk nellautaijut iūto-
kaverngit illanget makkisimajorivātit.

20. Ama appersorpeit: Illipsele kinausu-
givissinga? Petrusib kiova, okarlune: Gudib
Kristusingaōvotit.

21. Iñerterpeille, anipkangōjomananē
iūngnut.

22. Okarivok: Iñum Ernnginga āniati-
taudlaromārpok, angajokaijeñut ajokertuijor-
soarnullo, aglangniglo illssimajuñut kis-
serngortatōniardlune, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromārivok.

23. Tamaita okautiveit: uvamnik malli-
gomajok, issumaminik piniatsengilak, sen-
tingajuksane (kappiaisutiksanelonet) uvlut
tamaita nangmageksariva, malliklungalo.

24. Iñoserminik ivlertsijok assiujijomār-
pok; iñoserminigle iṽlertsingitok, uvaŋga
pivlunga, iñoniaromārpok.

25. Šillarsoarlonēt tamat pigigalloaruniuk,
ingminik assiujiigune asserortitsigunelonēt,
suksarivauk?

26. Uvamnigle okautsimniglo kangusuk-
tok, tamnatauk Iñum Ernnginga kangugijo-

märpa, tikkikune änanaundermine, Atätamelo, Engelillo änanauningaue.

27. Ahaamerik okautivapse: tapkoa illang-ita mänetut tokko tukkisiniængilæt, Gudib nalegauninganik tækkokäratik.

28. Taimak okarame, uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Johañeselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiarijartorpok.

29. Tuksiartillugo, kēnanget tautua ablapsaulerpok, añorāngalo kakkorsidlarlune keblariktorsölerpok.

30. Ahak, augutik marruk tapsomunga okarpuk, Moseselo Eliaselo.

31. Änanavaksövlutik sakkerpuk, okälavlutik, (Jesusemik) tokkojomärtomik Jerusaleme.

32. Petrusele illanelo uerngarnermut siñilerput. Tappakamik, kaumarninga tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk señiane-tuk.

33. Tapkoa kemengmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamäne-itsainarominarpok, pingasunik iñiliorta, illing-

nut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okantsine kansimangileit.

34. Taimak okartillugo, nuvujab ullikpeit, koaksarput nuvujab ullingmagit.

35. Nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera, nægliktara, tamna naleksiuk.

36. Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerput okaratik tækkojamingnik, uvlune taipkonane.

37. Uvlub aipangane, kakkamit attersärmetta, iñugaseksuit pärpeit.

38. Ahak, angut iñuit akkornganit niplialerpok, okarlune: Ajokertuijok, tuksiarpagit, erngnera kemergolauruk, erngnetuarigapko.

39. Ahak, añerñnerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago koppoalidlarpakpok, aulajartidlalaurangamiuk, keta kemelerpakpa.

40. Illiñiartitit tuksialaukpakka añititaukovlugo, ajorpæt.

41. Jesusib kiova, okarlune: Tata! uk-

koa okpingitut muniksimajut kinguvāngu-kattigēt, kañok sivitutigijomik neijorniar-papse, keñuginiaraselo? Ernerit kailau-ruk.

42. Tikkilermago, Satanasib aulajartidlar-lugo akserotitidlarpa. Añerne*k* ivsornartok Jesusib iñerterpa, sorusek piungnērtinamiuk angutānut tuñigiva.

43. Gudib pitsartudlarninga tattañiniari-væt. Illuutatik tattañiniarmetta (Jesusib) tattamminiarnartulliangit tamaita pivlugit, illinniartiminut okarpok:

44. Okautsit ukkoa tussajasse omaminta-rissigik, Iñum Ernguinga pititaujomārpok iñuit aggangiñut.

45. Okautsille ukkoa nellojungnæingileit, nellovlgillo tukkekartingileit, appersorlu-golo ajorpæt okautsinik tamakkoninga.

46. Issunajalerpullo, kinakiak illatik ang-nerojomik.

47. Omættingita erkainingit Jesusib kau-sileramigit, nutarak señiminut pitipa,

48. Okautivlugit: Ominga nutakkamik illellior*tub* attimne, illelliorivānga; uvam-nigle illellior*tub*, illellioriva uvamnik tillik-

lertok. Illipsingne tamapsingne mingnero-jok, angijojomärpok.

49. Johaṇesib kiova, okarlune: Ajoker-tuijok, angut tækkovavut, atterne satanasi-nik aṇititsijok; iṇerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50. Jesusible okautiva: iṇerterasiuk; uvaptingnik akkerartungitum, illagivätigut.

51. Kangattartanviksane nelliutilermet, kajusimalerpok Jerusalemut aijomavlune.

52. Sivorlikseṇe tilliveit. Tapkoale Sa-marittit iglngasengnut siṇiktarviksarsioriar-pæt.

53. Taipkoale siṇiktarkojomangilæt, Je-rusalemut ingeralermet.

54. Hliṇiartigik Jakobusiblo Johaṇesiblo tamaṇa tussaramiko, okarpuk: Nalegak, piomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ik-koṃa killangmit kattekkovlugo, nungukov-lugit.

55. Jesusible keviardlugik iṇerterpak, okarlune: Aṇernerub nelliakita kittornga-ringmattik kausimangilatik?

56. Iṇum Ernḡninget asserorijartungileit iṇuit tarḡningit, piulijartorpeille.

57. Igngasengnut assingiñut alvut.
geravlutik, illanget okautiva: Malligomava
aiviksarnut tamainut.

58. Jesusible okautiva: Terrianitset si
karpot, tingmitsello killaub attanetut ublo
rivut; Inuble Erngninga naagminermi
iñangaviksakangilarlonët.

59. Assianulle okarpok: Mallinga. T
soma kiova: Nalegak, aikärlaulanga atäti
illuveringo.

60. Jesusible okautiva: Tokkungajut t
kangatittik illuverijartorlittigik; igville (dib
nalegaunninganik okariartorit.

61. Assiatank okarivok: Nalegak, ma
gomavagit; sivorlermik perkoginga, ig
miukattikka sorërutiksamik okantijartork
lugit.

62. Jesusible kiova: Aggangminut tigu
jok señajeksaminik, keviarlunelo, idluangil
Gudib nalegaunninganut.

KAPITELEMIK X.

Illīniartingit 70. nik aulartipeit.

Mattoma kingorngane Nalekab illīniartingit assingit 70. nik añeriveit, maroterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut, nuñenullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit;

2. Okautivlugit: Kattersivik angidlaraloarpok, kattersijulle ikkidlarput; taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksenik tilliklerkovlugo kattersiviganut.

3. Aileritse; ahak, sanketut tillivapse amarkut akkornganut.

4. Pokarase, ikpiarsulijaraselo, ittiggagusijaraselo; iñungniglo sallutitsiniarase ingeralluse.

5. Iglomut itteraigupse, imak okaritse Iglo una ullapirsautekarle.

6. Tagvane ullapirsautekaromajomik iñu-karpet, okausisse ullapirsautelik taipsomane-

tuaromärpok: imaitokangipelle, ullapirsa tipse uttervigiomäriväse.

7. Iglome taipsomanetsainaritse, nerkisanginik nerriluselo iimeritse. Señajok a killeriakarmet. Nukterniarase igluñut maiñut.

8. Iglugaseksoarnut pigupse, illellipasse; nerrititse tagvane nerkiksanginik.

9. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsig okantigissigiglo: Gudib nalegauninget plinvigiväse.

10. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelligipasse; iglut akkorngattigut añititse, okiluselo:

11. Sangit aglæt, pëjarpavut illipsingnuglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptingnugnellutsengilasele, Gudib nalegauninget paluvigimalaukpäse.

12. Okaupapse: Sodomamiut uvlut nagtiksangane pidlartaunikinersaujomärput i lugaseksoarnit makkonanget.

13. Kappianamek, Korazin! Kappianmek, Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo tumaugitigijunik tattañiniarnartitsigum sorlo illipsingne; itsak kakkialernermut põl

satninarunik añorakañerajalaungitut, arsameniarlutik.

14. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pidlartaunikinerjomärput, illipsingnit.

15. Kapernaume, kangattarsimajotit kilak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektörtaujomärpotit.

16. Illipsingnik tussartub, tussarivänga; illipsingniglo nachojub, nachogivänga; uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvamnik.

17. Ipkoa illiñiartut 70. git kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak, añernekuullo aglæt nalekpätigut akkit pivlugo.

18. Okantiveit: Satanase tækkogalloarpara kattektok killangmit, sorlo kaumalak.

19. Ahak, pitsartutilankpapse, kuglugiarlunit kësuktut, Scorpionillo tokkonartoggit tullerarkovlusigik, ningarosuktublo pitsartuninganullo tamaiñut nalegautipapse; suniat-sengiläselo.

20. Añernerille idluiluktut nalengmasse. kuviaisutiginasuik: Makkoale kuviaisutigi-

nersarissigik attisse aglaksimangmetta langme.

21. Taipsomane Jesuse añernermigut viaisukpok, okarlune: Atätak, killaublo r blo nalegangæk nakorivagit, tamaña il majuñut sillatojuñullo angigutsutigiga nuttakkatitun-ituñut nellojungnertijut angne; ahañerik, Atätak, taimak sāngu luarijet.

22. Tamaita Atätama tuñiveit uvan Erngnermik kimik kausimajokangilak, tab kissime kausimava, Atätamiglonët k kausimajokangilak, Erngnerub kiss Erngnerublo nellojungnërtitsomajangita lunginivæt.

23. Illiñiartiñe sãbvigællugit okar Pilloridlarput isit, tautuktut tautuktaps nik.

24. Okautivapse: Nellautaijut uñu attanniojullo tautuktapsingnik tækkojc laurivut, tækkonagolo; tussartapsingnik saromalaurivut, tussarnagolo.

25. Ahak, aglangnik illissimajok nik pok, òktorlugo okarlune: Ajokertuijok, mik pinniarlunga iñogutemik nungusuito kingormgusilunga?

26. Jesusible kiova: Perkojeñe kañok aglaksimava? kañorlo attuarpigít?

27. Kiova okarlune: Gude Naleket nægligijeksarivet, Omættingnut tamānut, tarngningnullo tamānut, pitsartunernullo tamainut, issunangnullo tamaiñut; iñukattillo illiktut nægligijeksarivet.

28. Jesusible kiova: Kiolorikpotit; imailioritiñojomärpotit.

29. Taimnale idluartorilerame, Jesuse aperiva: Kina tuglerivigo?

30. Jesusible kiova, okarlune: Iñuk Jerusalemít tannunga Jerichomut attarpok, iñuartut taimna opingarpæt; añorërdlugo añaudlarlæello, tokkokaseklugo kemëkpæt.

31. Illanget ajokertuijub taununga igera jub, tækkogamiuk kangerpa.

32. Taimaktauk Lëvitib, (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk tækkovlugo, kangeriva.

33. Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tæknogamiuk uäpkoariva,

34. Nellipsarlugo, killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo kuverivlugit killingit; nergsutiblo kăuganut illiy-

lugo, iglomut siñiktarvingmut äpa, tagvane udsertorpa.

35. Kaulermet aularomagame, kēnanjæk marruk sakkerpak, tuñivlugiglo siñiktarvium iñuanut, okautivlugo: Udsertoriuk; uñuner-senik illagungne, akkilleromärpagit, ama ut-teruma.

36. Kañok issumavit, pingasut taipkoa illanget kina iñuartut killertigilauktangita iñukattigællugolo tuglerivank?

37. Kiova: Tapsominga näpkigosuktok. Jesusim okautiva: Imailiorijartorit.

38. Tagvanget ingeravlutik, iglugaseng-nut niuerviktalingnut itterpok. Arngnak tagvanetok, Marthamik attelik, tapsoma it-terkova iglominut.

39. Nukkakarivok Mariamik attelingmik; tamna Jesusim ittiggangita sānganut ingi-pok, okālatillugo nalegiarpa.

40. Marthale omaridlalerpok, kivgartoro-mavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Na-legak, adsigēktipiuk, nukkama kissima kiv-gartortiṁanga? okautiuk ikkajorlinga.

41. Jesusib kiova, okautivlugo: Martha, Martha, issumadsarikpotit omarikpotit;

42. Attausiojinak pijariakärpok Mariab
ñerimava ajunginersak, tapsominga aksär-
tauniatsengilak.

KAPITELEMIK XI.

*Kristusib illiniartingit ajokertorpeit tuksi-
arutinik.*

Iñime tikkitamine tuksiartok. Sorërmet,
illiniartingita illangeta okantiva: Naleg-
ak tuksiarutiksamik ajokertortigut sorlo
Johañesim illiniartingit ajokertorpeit.

2. Okautiveit: Tuksiarupse, imak oka-
ritse: Atätavut killangme, akkit nakorijaule;
nalegaunnit kaijjarle; perkojattit, malliktaulit
nuñame, sorlo killangme.

3. Uvlome piksappingnik tuñittigut.

4. Ajornivut issumagijungnërkit; sorlo
uvagut uvaptingnüt ajortut issumagijung-
nërpavut; öktorlunguartomut pitinata, piu-
littigulle ajortuñit.

5. Okautiveittauk: Illapse kia, nægling-

niktomik illæñarnerijakarune, uñuab kerkane imak okautijartoruniuk: Nægliklara illæñarijara, taukteliksarsilaulanga niakojenik pingasunik;

6. Nægliklama illæñarijarma tikkiñanga, nerkiksak ajorpara.

7. Illuanetub kamanet imak kioniar-pauk: Siñiktailinanga; ubkuak parngnanër-sinangmet, kittorngakka illagivlugit iñi-langavunga; taimak pivlugo makkinermik sappersertorpunga, tuñitsivigivlutit.

8. Okaupapse, makkitsomangikune, tuñitsivigilugo illænarnerigamiuk; tava makkilärpok, iktoritailune tuksiarvigingmago sor-rêrane, pijomajanganik ajortanganik tuñitsivigilärpa.

9. Okaupapsetauk: tuksiaritse, tuñitsiviojomärpose; keñeritse, neñissijomärpose; sopalugitse, ubkuërutsaujomärpose.

10. Keñujok pilärpok, keñajok nachvälärpok; sopaluktorlo, ubkuërutsaulärpok.

11. Kia illapse angune erngninget kakko-jamik tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriaviner miglonët tuksiar-

vigikpago, kuglugitsamik tuñitsiviginiarpauk?

12. Mañingmiglonēt tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk scorpionemik tokkonartomik?

13. Illipse nauk ajortose kittorngasse tuñergutinik ajungitunik tuñitsivigigapsigik, anginersamik Atātapse killangmetub tuñitsiviginiarpeit Añerneramik ajunginermik tuksiartiñe?

14. Satanase okarungnængitok añitipa. Satanase añingmet, okarungnængitok okalerpok. Iñuille tattañinialerput.

15. Illangille okarput: Satanasiť añitipeit Beelzebub, satanasit attañinget pitsartuninganut.

16. Assingita ōkorpæt, nellunaikutamik killangmit tækkojomavlutik.

17. Erkainingit (Jesusib) kansimagamigit, okautiveit: Attañiovium iñungiñe illunatik ingmingnut illagëgungnërtut, nunguniarput, iglublo iñungit ingmingnut akkerartortut, sōngojungnërput.

18. Satanase ingminut akkerartorune.

kannok attañioninga-itsomalerka? Okarapse, satanasit añititakka Beelzebumut.

19. Uvangale satanasit añitikupkit Beelzebumut, kimut kittorngapse añitipatigik? Tamaña pivlugo erkartortigijomärpasse.

20. Satanasit Gudim aggangiñut añitikupkit, Gudib nalegauninget tikkisimaväse.

21. Sangijorsub sakkugub iglune sapputikpago, perkutingit pijauniatsengilet.

22. Sanginersable tikkikuniuk, sälagiguniuglo, sakkunginik tettigijanginik aksärdlarpa, aksarnigaverngit assingiñut tuñiokarlugit.

23. Uvannik illakaromangitub akkerartorpänga; kattersuerkattigingitaralo siamar-titsivok.

24. Añerne makkojungnartok iñungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoërserviksarsiorlune, nachvārnagolo; okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga.

25. Tikkinamiuk, pējarsimajok sañersimajorlo tikkipa.

26. Tava ailerpok, añernernik assiniinik

ninit ajornerojunik, arvengemit aggar-
 illagilerlune: itteramik tagvanetualer-
 kingorngagut iñdk taimna ajulualertok,
 lermiit.

7. (Jesuse) taimak okartillugo, arngnak
 lulavok iñuit akkorngane, okantivlugo:
 eridlarpok illingnik singaijok, illingniglo-
 naktitsijok.

8. Kiovale: Illa pilloridlarput Gudim
 singinik tussartut torkorlugillo.

9. Iñuille kattilermetta, imak okalerpok:
 varälñit uivesartut nellunaikutamik tæk-
 mavut; assianigle nellunaikutamik tun-
 vioniatsengilet, nellautaijum Jonasib nel-
 iikutanganik.

10. Sorlo Jonase nellunaikutangame Nin-
 iuñut, taimak Inum Ernngninga itso-
 ivok kinguvängukattigēnut ukkonunga.

11. Erkartuivium (uvluksangane) kingu-
 gukattigēt ukkoa illagilugit Attañiub
 ianga anget pijok sakkeromärpok, erkar-
 uggit; nuñamit ungasiktometomit pigame,
 monib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak,
 anepok Salomomit anginerōjok.

12. Ninivemiit erkartuivium (uvluksang-

ane) kinguvängukattigēt ukkoa illagilu sakkeromärput, erkartorlugit, Jonasim a kertormagit assianik issamakaleramik. hak, tãmanepok Jonase mit anginerõjok.

33. Neñergoak ikkilugo ijerartuarnia ilset, kattanjab attãnullonët; neñergoable ninganut illivæt, ittertañut tækkojankovla neñergoak.

34. Ìse timib kaumarninga-ìpok. Ì idluarune, timit illunane kaumajomärp Ìsit nellanguikune, timit illunane tãrom pok.

35. Taimaitomik udsertorit, kaumajok lungnetøk tãrsekoñago.

36. Timit tamät kaumärpet, tartomik miglonët pinane; tamät tava kaumadlarp sorlo neñergoab kaumarsarniarpätit.

37. Taimak okartillugo, Farisæerit illa eta nerrijartorkova ingminut, uvlok ketti armet. Jesuse itterpok, nerri mävingmut gidlune.

38. Ubvarsimanañe nerrijomangmet, Ì risæerib tækkogamiuk, tattañiniarpok idl rinagolo.

39. Nalekable okãtiva: Ilhipse Farisæe

erngusiärsuillo pogutello sillatätigut sujungaitikalloarpasse, illusele ullipkittarput ajortunik pijomatunermiglo.

40. Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo ivsornaitorivissiuk?

41. Ahak, perkotipsingnit tunijiniaritse aglujuñut, illunatik sujungailärput illipsingnut.

42. Kappianamek okorse Farisæerit, Minælo Rantelo, nuñab perortungit tamaita telimanjoetta aipanga tunigapsiuk attañiojañut, idluarnerlo, Gudib næglingningalo señerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkoale piñiarlugit pijeksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

43. Kappianamek okorse Farisæerit, illiñiarvingme ungalliujomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitajuomavhuselo iñungnut niuvervingme.

44. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajotun-ñapse iñuit kängittigut pisuktut kausimañagit.

45. Tagva aglangnik illissimajut illangeta

kiova, okautivlugo: Ajokertuijok,
konunga okautsinot suadlarpaptigutta

46. Kiova: kappianamektank illij
languik illissimajut; iñuit kappiaisi
sigik nangmagekseñut aktornartuñut, i
nangminek tamakkoa aktoromangila
gangnut attautsemullonēt.

47. Kappianamek illipse; nellauta
luvilliortasse, angajokapsele sivorlipse
tipeit.

48. Makkoninga nellunaijaivose,
kapse piñiarningit malliklugit pigive
koa nellautaijut tokkopeit, illipsele
liortasse.

49. Tamaña pivlugo Gudib sillat
imak okarpok: Nellautaijut Ape
tillijomärpakka taipkonunga, taipk
langit tokkotsomärpeit illangillo un
lugit;

50. Nellautaijut illunarsoangita
kinguvängukattigēnut taipkonunga al
tankovlugit, kovijangit sillarsub l
anit,

51. Abelim aunganit aglæt, Zacha

aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarib kattimaviublo akkorngangne. Ahamerik, okaupapse: kinguvāngukattigēnut ukkonunga akkiñiartaujomärput.

52. Kappianamek okorse Aglangnik illisimajut, illisimanartub pērutānik pekarapse. Illipse ittertuksaunase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut)

53. Taimagle okautimagit, Aglangnik illissimajut Farisæerillo piñiarpalliadlarpæt, apperkosikseñullo sunatuinarnut okausiksērotsomavlugo;

54. Nautsertorpæt, okausingiñit patsitik-sarsioromavlutik tapsomunga.

KAPITELEMIK XII.

Illiniartingit mianerikoveit takkormormermik. Okpernerublo kañöëninganik.

Tagvanetillugo, iñugiartorsnit tikkipæt, tausendekattartut kattimalerput, ingngnut tullerakattautiltik. Illiniartiñe Je-

susib okauterkärpeit: Farisæerit kakkojangita sērnautiksanginik, tamedsa takkormorninginik, illissimasugitse.

2. Ìjerartortut illunatik sakkijaromärput, angigutsutillo illunatik nellonaromängilet.

3. Tamaña pivlugo tärtome okauserilauktasse, kaumajome tussartaujomärput iglomelo assipsingunt issivsutigilauktasse, okantaujomärput iglut kängine.

4. Okaupapsele nægliktakka: Erksiginiarasigik timinik tokkotsijut, kingorngagut sapperput.

5. Sivõragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna erksigissiuk, tokkotsigune, pitsartunekarpok änianartovingmut egitsinermik sappingitoktank. Ahaila, okaupapse, tamna erksigissiuk.

6. Kutsertet tellimet akkekarpangilet kënaujenik marrungnik? Sunaubva taipkoa il-langalonët Gudib puigungila.

7. Nutsessetauk illunatik kittissimagivut niakopsingne. Tamaña pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginerogapse.

8. Okaupapsele: Uvamik okausilik

iñungnut, taimnatauk Iñub Erngninget okautiginiarpa Gudim Engelingiñut.

9. Iñungnulle missiutilik uvamnik, taimnatauk missiutajomärpok Gudim Engelingiñut.

10. Okautsemik idluangitomic okautelik Iñum Erngninganik issumakarviojungnčromärpok: Añernermigle ajunginermik okautelulik, issumakarviojungnčrniængilak.

11. Illiñiarvingmingnulle, attañersoarnullo attañiojunullo ätikppasse: Sivõraniarase kannočtomik sumiglonět okausiksakarapse, kigusiksakarapselo.

12. Añernerum ajunginerum ajokertor niarmasse nellunaikutame taipsomane okausiksapsingnik.

13. Iñuit illangeta angutim okautiva: Ajokertuijok, angajuga okautiuk, kingormgujeksavuk avekovlugo uvaguk.

14. Okautiväle: Iñuk kia kiglissiniartuksautipānga illiptingnut, kingormgujeksatik avekovlugit?

15. Okautiveit tava: Aglnitsomañermik udsertoritse; perkutivaksuit, iñub iñotigingileit.

16. Adsigžmik mattoninga piveit, okarlune: Angumik agluitokalauktok, tapsoma: perorsēvinga perorlorikviovok.

17. Illumigut imak issumalerpok, okarlune: Kañok piñiarlunga? Perorsčakka kat titekšakka iñiksakangimetta.

18. Imak pilaunga okarpok: Kemātulli vikka serkomilugit piñiarpakka, angijororiarlugit señajomavakka, perorsčakka tamaita perkotikkale kattitsomavakka takkañunga.

19. Tarngnimnullo imak okaromavunga: Nægliklara tarngniga, piksakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut; kikkalerit, nerrilutillo iñerlutillo kuviaisugit.

20. Gudible okautiva: Sillaitoāluk, uñuak tamaña tarngningilärpotit; kia piksariniarpagit kattilauktattit?

21. Taimaktauk-ñivut perkotini katter-sijut, agluinatiglo Gudeme.

22. Iliñiartiñe okautiveit: Tamaña pivlugo okaupapse: Iñosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt; timipselonēt añoraksauginik.

23. Iñosek ajunginerovok nerkikseñit; timelo ajunginerovok añoraksenit.

24. Tulluket nautsertorissigik; karngätit-singilet, perorsčeksenik katttersinatiglo, keṁa-tullivikaratiglo illiorkavekangilet; taipkoa Gudib nerritipeit. Tingmitseñit kañok ang-itigijomik ajunginerovise?

25. Kina illasse ingminik uignksersijung-narka tallitut takkitigijomik attautsetut, nank siarklerutigigalloarpa?

26. Mingnek ajorupsiuk, sōg assia siarkle-rutigivissiuk?

27. Paunaujartut tækknnärsigik, kañok perortut; señangilet peraingilellonēt. Okau-papsele, Salomolonēt piñarnadlartok taipkoa illangatut añorariksimangitok.

28. Ivikauket nuñametut Gudib taimak pinnarnartinamigit, uvlome perortut, kaupello kiekksaumut egiteksaungmetta; anginersamnik illipse añorartitsomaväse, okpernekitose tag-va?

29. Tamaña pivlugo illipse okarniarase, sumik nerkiksakaromärpose, sumiglonēt iñik-sakaromärpose; siarklerniarase.

30. Makkoa tamaita sillarsub iñungita okpingitut nellojullo piñasuagatuariveit; Atä-

tapse killangmetub kansimavãse, taimaitomik ajorsartose.

31. Gudible nalegauninga piñiarkãrsiuk, tamakkoa tamaita pilãrpasse.

32. Erksiniarase okorse illagẽktuarsuit: Atãtapse idluariva, tunitsivigiluse nalegau-nerminik.

33. Perkutisse pissitigissigik, aglujuñut tuñilagit. Põksiniaritse pitokaungitunik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitunik; tigliktit sappertanginik, kaurulillo asserojuẽreksanginik.

34. Perkutipse neijugangit, omættipsetauk neijorivæt.

35. Makkitipsigut tapserutsiaritse, neñer-goaselo ikkingmilit.

36. Iñuit adsigissigik, Nalekamingnik nerriktut, nulliarẽlitainartut nerrimãrninganit aggilertomik, tikkipet soppahulerpello, upkuẽrutisãrlugo pilãrpæt tuavilutik.

37. Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigærtut. Ahañerik okaupapse, nerrimãvingme iksivakojomãrpeit, sailitserlune, nangminerlo kivgartoromãrpeit.

38. Pigārviub aipangane, pigārviublonēt pingajuane tikkipagit, imailiortut; kivget tapkoa pillorikput.

39. Tamañale kausilertssink, tigликтub tigligijartorvinga, iglum iñuet kausimaguniuk; pigāromavok, iglominut itterkoñago.

40. Tamaña pivlugo illipsetauk oppalung-ēreimatitse; Iñum Ernngninga tikkitsomārmet uvlub nellunaikutangane, neriuvigingitap-singne.

41. Petrusim okautiva: Nalegak, adsigēk-tomik mattominga kissipta pivittigut, mak-koalonēt tamaita pivigit?

42. Nalekab kiova: pijariakarpok nertor-nartomik sillatojomiglo pairsijomik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisungotimago, pik-sanginik tuñitsiviokovlugit nellintilerang-et?

43. Kivgak taimna pillorikpok, imailior-tok, Nalekame tikkipago.

44. Ahañerik, okautivapse, perkutiminut tamainut pititsomārpa:

45. Kivgarle taimna omamigut imak issu-malerune: Nalegara killamik tikkinisengilak;

kivgello angutit arngnello añaudlarlugit, nangminerlo nerrilune imilarmelo tallardlune:

46. Kivgab tapsoma naleganga tikkitso-märpok uvlome, ipsoma neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kausimangitangane; asserorlugo piñiarpa naleganget, sokosingitut okpingitut illagillugit akkivigijomärpa.

47. Kivgarle Nalekame perkojanganik kausimajok, piñialaurane, perkojangalo malingnago, uñuktunik añaujaujomärpok.

48. Perkojanganiglo kausimangitok, añaujariakartomik piñiarame, ikkitunik añaujaujomärpok. Uñuktunik tuñitsiviojok, tapsomanget uñutunik keñerviojomärpok; uñuktuniglo perkojanjok, tapsomanget uñuktunik uttakkiviojomärpok.

49. Ikkomamik ikkitsijartorpunga nuñamut: kañóktök mañakut ikkoalajarērpēt?

50. Babtijomulle Babtitaunjariakarpunga; (angijomik) sivōravunga namaksekärtinago?

51. Nuñamut tikkinasugivissinga, iñut illagēktiniarlugit? Okaupapse: Ankak, ingminguat akkerartutijomärput.

52. Mattoma kingorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomärput; pingasut marrungnut, marruglo pingasunūt.

53. Angutä akkerartoromärpok erngnerminut, erngnerlo anguminut; arngnä paningminut, pañik arngnaminut; sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

54. Ama iñungnut okarpok: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikovitomik; tuaviluse okarpose: Sillarneludlarniarpok; taimailerpok.

55. Uarngneluaranget okarpose: Kissidlarniarpok; taimailerporlo.

56. Takkormortose, nnñalo killaglo kañozniarmanganik illissimavasse: Sõgle tamaña nellitok illissimangipissiuk?

57. Illupsingnelonēt sōg idluartok issumangipissiuk?

58. Ilhingnut akkerartortok aiparjunge erkartuijoinut; ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pititankonæk, kiglissiniartublo parngnančrsimavium ndsertortingaunt unnertotankonnæk, tapsomalo ndsertortub parngnančrsimavingmut egippattit.

59. Okaupagit, tainganget aānītauniæng-
ilatit akkillerkārtiñagit kenaujet naggatik-
sanget.

KAPITELEMIK XIII.

*Kristusib inuit ajokertorpeit kakkialerner-
mik issumatarnermiglonēt.*

Taipsomane neijutut illangita okantivæt
Galilæamiunik, taipkoa aungit Pilatu-
sim akkupeit tuñergutingiñut.

2. Jesusib kiöveit, okantivlugit: Galilæa-
miut ipkoa ajortulliarnernõnasugivissigik Ga-
lilæamiuñit assingiñit tamaiñit, taimak pidlar-
taungmetta?

3. Aukārpunga; okaupapsele: Sāgiarni-
ængikupse, tamapsetauk taimak asseroromā-
rivose.

4. Arverterngemit pingajortut ipkoa nu-
voguseksu Silloametub orrovigijangit tok-
kodlugit, ajornerõnasugivissigik iñungnit as-
singiñit tamaiñit, Jersalemetuñit?

5. Aukärpunga; okaupapsele: Sägiarni-
ængikupse, tamapsetank taimak asseroroma-
rivoſe.

6. Mattomingale adſigēktomik okantiveit:
Napartok Feigeliksak iñub perortipa, Wei-
nekarvikſamut kakkaminut; paungarsioria-
ramiuk nachvängilarle.

7. Weineliſſamik perorsēviksiortoinut o-
karpok: Ahak, aujet pingasut napartok tam-
na nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara,
nachvärnanga; kippiuk; sōg iñekarpa sulli-
nane tamane?

8. Taipſoma kiova, okantivlugo: Nalegak,
taimailingalaule aujak tamaña, avata poagi-
jarlugo, ivsunga ivſoromavara,

9. Kingorngagut paungakarniarmanget;
pekkangipelle, tava kippiuk.

10. Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane,
sabbateōngmet.

11. Ahak, arngnak tagvanetok añernelik
kannimanartomik okkiut arverterngemit
pingajoartut, okkungainarlune iſſiviner-
mikkappertok.

12. Jesusible tækkogamiuk kaikova, okan-

tivlugo: Arngnak, kañimanernit piungnerit.

13. Aggangminullo pattikpa; tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa.

14. Illiñiarvium angajokanga ningalerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme, iñuillo okautiveit: Uvlut arviniovut, señajariaggit; uv-lune taipkonane iñulijaunnialeritse, sabbateopelle piñase.

15. Nalekab kiova, okarlune: Takkormortok una, illipse tamapse nergsutisse tuktuva-kotisselo siutekoktojullo pittüdsarpangilase nerchevinginit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

16. Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajo-artut, pittuksimajungnëriakangilak sabbateme?

17. Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt; iñuit illunatik tattaminiarnartitangit tamaita, kuviaisutigiveit.

18. Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauninget adsigivauk, sunullonët adsigëktisomavigo?

19. Senfkornetun-ïpok, tamna iñub piva, perorsëvingminut egipa. Perolertok aglivune napartulerpok angijok, tingmitselo kil-aub attänetut iñekalerput akkerungetta at-äne.

20. Ama okarivok: Sumut Gudib nale-zauninga adsigëktitsomavigo?

21. Kakkojekset sërnauliksetun-ïpok, arng-nab tamna piva, akkulugo öktutiñnt pinga-suñnt kakkojeksenik pittalingnut, kakkojek-set tamaita sërnarutilugit.

22. Mattoma kingorngane iglugaseksoati-gut niuerviktigullo ingeravok, ajökertnini-arlunelo ingeralarmelo Jerusalem.

23. Iñuit illangeta okautiva: Nalegak, ikitut iñuit piulijauniarasugivigit? Okauti-veille:

24. Illungertoritse, ittervikitokut itterniaritse; okaupapse, uñuktut piñasuarniar-put itteromavlutik, itternermik ajorsaromär-put.

25. Iglum iñua nikkovilune itterviub ub-kuanga parngnanërppago, kingorngane illip-setank sillatänit ubkuak avilortarijartoromä-

rivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkučrutittigut. Kiojomärpāse, okautivluse: Naki pingmangapse, illitaringilapse.

26. Okaromärpose imak: Nerrekattigivlutillo iṁerkattigivaptigit, iglut akkorngane ajokertulaukpaptigit.

27. Kiojomärpok: okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kemeksinga, ajortulliantose.

28. Tagvale kealuselo aglerulāromärpose: Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita, Gudib nalegauningane tækkojomārapsigik, illipsele sillatānut pingujartaumajose.

29. Inūittauk unanget, pāngello, āngello, avangello tikkitsomärput, Gudib nalegauningane nerrimāvingmut ingitsomärput.

30. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomärtunik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomärtunik.

31. Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautijartorpæt: Aularit, tamaña kemeguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32. Okautiveit: Terrianiak taimna imak

okantijartorsink: Ahak, satanasit aāitipakka, iūuliklerijartorlarmalo uvlome kaukpello, uvlut pingajuane piarēlārpunga.

33. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga; nellantaijok Jerusalemib assiane tokkotauvangilak.

34. Jerusalem, Jérusalem, (iūuit piveit) nellantaijunik tokkotsijok, illingnullo tillijet ūjarkeñut millorangne, kapsersoarnik, kit-torngatit kattitsomāaurivakka, sorlo arng-naungub kattipeit ivaveit piarkeñe issarko-minut; pijomalaungitosele?

35. Ahak, igluse (kattimaviķsasse) iūuē-rutsaujomārpok. Okaupapse: Ama tækku-niengilapsinga, nelliutitiñago okakārase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

KAPITTELEMIK XIV.

*Iñermik puvitok ajorungnërtipa Kristusib,
ajokertorlunelo.*

Mattoma kingörngane Farisæerit anga-
jokangita illangeta iglunganut nerri-
jartortok, sabbateme; taipkoalo udsertor-
pæt.

2. Ahak, angut tagvanetok, iñermut pu-
vitok.

3. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Je-
susib sängaveit, appersorlugit: Sabbateöng-
met iñuliklernæk idluarka?

4. Tapkoale niplingilet. Tava tiguva,
iñulilälo, aularkova.

5. Sängaveit okautivlugit: Illapse nergsut
siutekoktujok tuktuvaklonët iñertarvingmut
nakkarpet, kia sabbateme kakkinasuarniæng-
ipauk?

6. Aama kionermik sapperivut.

7. Adsigëktomik nerrimärtut okautiveit;

issuklernik iksivautakaromajut nerrimävingme täkkogamigit, okautivlugit:

8. Nulliarēlitainartuk nerrimärvinganut nerrijartorkojujuvit, ungarlermut ingitsartorlängilatit, illingnit attañionersamik nerrijartorkojimajokarasugellugò;

9. Tapsomingalo illingniglo nerrimärtit-sijuksab tikkipattit, okautikpattillo; tamna agvaēruk; kangusulerlutit ingitsartoromärpotit tuñulermut.

10. Nerrijartorkojauguville, tuñulermut ingitsartorina, illingnik nerrijartorkojijok tikkipet, okautikpattillo: Nægliklara, ungarlermut ingitsartungärit. Nerrekattivit illunatik tava nakorijomärpätit.

11. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomärpok; ingminigle miklilertok, taimna attañiotitauniarpok.

12. Nerrijartorkojiminnlle okarpok: Uv-lub kerkane uñungmellonēt nerkiksamik äkiksoiguvit, illaēnarijattit, kattangntittillonēt, illatillonēt, sillellitillonēt, nuñākattitillonēt agluitut nerrijartorkonersarineijengilattit; taipkonunga ama akkiniarlutit nerrijartorkojaunajarasugellutit.

13. Nerkiksamigle äkiksoiguvit; aglojnt, tussiaetullo, illakongörtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit:

14. Pilloridllaromärpotit tagva; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomärpotille idluartut makkiviane.

15. Nerrinärtut illangeta tamaña tussaramiuk, okautiva: Pilloridllarpok kakkojaktortok Gudib nalegauningane.

16. Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik äkiksoijok uñungme, uñuktullo nerrijartorkoveit. Nerriviet nelliutingmet,

17. Kivgane imak okarijartorkova nerrijartortukseñut: Kaititse, illunatik piarërput.

18. Illunatik kingorlerêklutik asserkotsiomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorsêviksilaurama, tækkojartoromagapko pijariakarmet; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19. Aipanget imak okautiva: Tuktuvait tellimet kemuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartorpakka; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20. Pingajoet imak okautiva: Nullianik-kama, tamaña pivlugo tikkiniængilanga.

21. Kivgab tapsoma angajokane okautijar-torpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivgane okautiva: Katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngēnut apkosinernullo, aglnjut, tussiaetullo, illakongōrtullo, tautungitullo tagvunga ittertikigit.

22. Kivgarle okarpok: Angajokak, okaravit taimaipok; sulle nimuiungilet.

23. Angajokab kivgane okautiva: Nuñam apkosiningiñut, avaluñullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo.

24. Okaupapsele, angutit nerrijartorkojaugalloet, nerkiksakka õngniængileillonēt.

25. Iñugjartorsuit illagijañe, keviarpeit okautivlugit:

26. Uvamnut pijok, angune, arngnelo, nullelo, kittorngañelo, kattangutiñelo, nangminerlo iñosine omigingipagit; illiñiartiginiængilara.

27. Señingajuksaminik (kappiaisuviksaminiglonēt) nangmangitok, mallinguangalo; illiniartiginiængilara.

28. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune, sivorngagut erkaumaniatsengileit pikseñe, ajorniarmangago iñerianga?

29. Tunganiksanganik señagune, kallik-sanginik ajoromanane, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakoñagit,

30. Okarlutik: Iñuk tamna señalauralloarpok iñerlugo ajorpa.

31. Attañerlonēt kia sorsugijartoromañerpa attañermut assiminut, sivornagut erkaumaniatsengileit, uñurningit sorsuktukset 10,000 dit sivōraginiarmangagit sorsuktukset nel-lipsarekset 20,000 dit?

32. Sivōragigunigille, imna sulle ungasiktometillugo, okautsaujertorkova kivgaminut, sorsugungnērkovlugit.

33. Taimaktauk illasse, perkutiminik taimainik issumajungnēromangitok, illiñiartiginiængilara.

34. Tarriok ajungikalloorpok; pitsartojungnērpelle tarriok, sumut ama pitsartutitauneijarpa?

35. Nuñamullonēt perorsaijomullonēt saksaujungnērpok; egiteksatuinauvorle. Tus-säjungnik siutelik tussarle.

KAPITELEMIK XV.

*Adsigēktunik, saukamik tāmarsimajomik,
kēnaujamiglo tamaijaumajomik.*

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2. Farisæerille Aglangniglo illissimajut avamudlarput, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit, nerrekattigiveit.

3. Adsigēktomik mattominga okautiveit:

4. Kia illapse saukeni pigub 100 dinik, taipkoalo illanget tamaiguuiuk, 99 nigle kemmengniængileit iñukangitomu, tamar-torlo keñeriarkangilak, neñerkárnago?

5. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune.

6. Tikkilerame, illaņelo nuñakattiņelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigis-singa, saugara tañalauktok, neñigapko.

7. Okaupapse: Taimaktauk kuviaisugo-mārput killangmiut, ajortulliartok kakkialer-

pet, 99 nit idluartuñit kakkialeriakangitun-
nit.

8. Arngnablonët kia tellimaujortunik kē-
naujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk,
neñergomik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo,
keñerajængilak, neñerkárnago?

9. Neñiguniuk, illaňelo nuñakattinelo
arngnet kaikoveit, okantivlugit: Kuviaisu-
kattigissinga, kēnaujara assiojilauktara neñi-
gapko.

10. Okaupapse: Taimaktauk ajortulliar-
tok kakkialeranget, Gudim Engelingita ku-
viaisutigivæt.

11. Ama okarpok: Angutekarpok mar-
rungnik erngnelingmik;

12. Nukkardlium angune okautiva: Atä-
tak, perkutingnit pijeksakka pilakka. Per-
kutiňe tava avikpeit, nukkarēngnut tapkung-
nunga.

13. Uvlut ikkitut nāngmetta, nukkardliub
perkutiňe tamaita kattilerpeit, nuñamullo
ungasiktometomut aularpok; tagvanelo per-
kutiňe nungupeit ajortulliarnermut.

14. Perkutiňe tamaita nungumagit, kāk-

soak pidlalermet nuñame tamane, tamnatauk
ajorsalerpok;

15. Tamattoma nuñam iñungita illanget
ikkipa, iñub tapsoma kivgarilerlugo aular-
tipa nuñaminut, kuingëngit pairekovlugit.

16. Esijomalauralloarpok Bialiorniluk-
kungnik, kuingëngit nerkiksangita illanginik;
tuñitsivionanelo tapkonanget.

17. Issumanigut imak erkailerpok, okar-
lune: Uvlut tamaita unuktunik kivgakarpok
atätaga, kakkojamik ajorsangitunik, uvangale
tamäne perlilerpunga.

18. Atätamnut angeraromavunga, imaglo
okantijomavara: Atätak, ajortullialauk-
punga Gudemut killangmetomut, illingnul-
lo;

19. Kingorngagut erngnermik taijaunek
nellopkotivunga; kivgaurlanga kivgettit illa-
gilugit.

20. Tamaña tava keñekpa, atätaminul-
lo angeralerpok. Sulle kañingitometillu-
go, angutæt tækkova, nãpkoarivlugo, ak-
pangerlune kongësingagut erkipa kuñiklä-
lo.

21. Ernngninget okautiva: Atätak, ajortullialauktunga Gudemut killangmetomut illingnullo; mattoma kingorngagut, erngnermik taijaunek nellopkotivunga.

22. Angutäle kivgaminut okarpok: Añorak piñarnarnersak kaitsiuk, attitisiuk, aggangillo ketterdlermingnik pitartsersigik, ittiggaluarsungniglo attitilugo;

23. Nocharlo koinijok kaitsiuk, tokkodlugo, nerriluta kuviaisuktalo:

24. Erngnera tamna tokkolanralloarame, ama omarivok; tamalanralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava.

25. Ernngningale angajuklek perončvingme assinetok, angerarame iglo kaglieramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit;

26. Kivget illanget kaikova, appertsorlugolo tamattominga tussartaminik?

27. Tapsoma kiova: Nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, erngnine kañoëngitok ama pigamiuk. Angajoa añulerpok; itteromangimet angutä añivok itterkoniardlugo.

29. Angunele kiova, okantivlugo: Ahak, okkiut nūktut kivgartulaukpagit, perkojetit illunaita nalelaukpakka; sankamiglonēt angutsoarmik tuñitsivigingitsainarparma, kuviaisukovlunga illæñarijakka illagilugit.

30. Erngnerille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arngnarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo.

31. Angutæt okautiva: Erngnera, neijut-sainarparma, perkutikkalo tamaita pigivatit.

32. Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpo-
tit; nukket una tokkungalaungmet, ama
omarmingmet; tamalaungmello neñijau-
mingmet.

KAPITELEMIK XVI.

*Adsigēktomik, pimaklertomik idluangitomik,
agluitorsoarmiglo.*

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok, pimajikartok perkutiminik; tamna unnert-sionerlütigivæt, angajokame perkutinginik nungutsijok.

2. Angajokanget kaikova, okautivlugo: Kañočtomik tussarpunga illiornernik? Pima-jattit kittiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane pimaklertuksaujungnërpotit perkotimnik.

3. Pimaklertok illumigut imak okalerpok: Kañok piñiarpik? Angajokama pimaklerko-jungnërmanga; poagejarnermik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga.

4. Sulliamnik nellungikalloorpunga, illeliortaukovlunga iglungiñut, pimaklerungč-ruma.

5. Angajokaminut tamakissimajijut ta-
aita kingorlerêktillugit kaikoveit, sivorlek
nak apperiva: Kapsinik akkiliksakarkit
ngajokamnut?

6. Kiova: Kattaujenik 100 nik orksunik
agnerotunik. Okautiva: Akkiliksavit ag-
ngit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7. Ama aipanganut okarpok: Igville, kap-
nik akkiliksakarkit? Kiova: 100 nik oktu-
nik kakkojeksenik pittalingnik. Okanti-
iva: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit
0 nik.

8. Pimaklertok tamna idluitok angajokab
akoriva, sillatojutut piñiarmer. Mattoma
illarsub kittorngangit illutsimingnik silfa-
mersaungmetta, kaumajub kittorngang-
it.

9. Maña okaupapse: Illæñarsarsiniaritse
añab pinginut idluangituñut, ajulerupse,
lelliortaukovluse iñimingnut nãksaungi-
ñut.

10. Mikkijomik pitsiartok, angijomiglo
itsiarivok; mikkijomigle piñiarnerluktok,
ngijomiktauk piñiarnerlukivok.

11. Nuñab pingit idluangitut pairitsiængi-

kupsigik, kia pimaklerkojomavāse pijarialingmik?

12. Attartonerlukupse, kia tuñitsivigijomavāse nangminiksapsingnik?

13. Angajokæk murruk kivgab kivgartorungnængilak: Aipanga omigilerpālonēt, aipa nægligilugo; ubalo aipanga ungagilārpa, aipale nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attantsekut kivgartorvigijungnengilasse.

14. Tamaita makkoa Farisæerit agluitso majut tussaramikit, mittautigivæt.

15. Okautiveit imak: Ajungitsomatögalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit; iñuit ajungitsuginingit, Gudib makkojugiveit.

16. Perkojello nellantaijullo nellantsitiksanik okarput Johānese tikkekārtiñago; mattomale kingorngane Gudib nalegauninga okautanlerpok okautsiñut tusarnertunñut, illunatiglo kerlākaratik itterniarput.

17. Killaklo nuñalo nungunersauniarpuk, titaub attausib perkojeñetub përinganit.

18. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarëngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarëngnek asseroriva.

19. Angumik agluitarsoakalauktok, aupalutsiariktunik sätuniglo pivianartovaksoarnik añoralik, uvlut tamaita iñunatsoridllarlune kuviaisuktok.

20. Angnttauk aglnjok tagvanenivok Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladlartok,

21. Tuksiartok karngänekuvininginik, aglütub nerrinävianit kattektunik. Kingmille alluktorijartorpeit kallangit.

22. Aglnjorle tokkungmet, Engelit ätipæt Abraham sängauut. Agluitarsoaktauk tokkogivok, illuvertauvorlo.

23. Äniartorsoarme kappiartorsoarmedlune uitalerame, Abraha tækkova kañingitometok, Lazaruselo sänganetok,

24. Kaigarsulerpok okarlune: Atätak Abraham, näpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime muvua iñermut missukkärlugo, okkara nigliterliuk; mattomunga ikkomaksoarmut äñi-adlarama.

25. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, iñotillutit ajungitunik pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlallauktok; mañale mannigortitauvok, igville äniatitauvotit.

26. Tamañalo tappilugo akkonaptingne uñungarsoarmik ittersarsoakarpok, tamānget illipsingnut ikkāromajut ajorpæt, tainaktauk uvaptingnut ikkāromajut illipsingnit sapperivut.

27. Okarpok: Tamaña pivlugo tuksiarvigivagit, Atātak, tillekovlugo Lazarnse atātama iglunganut;

28. Sulle kattangutekarama tellimanik, okautsertorkovlugit, ānianartovingmut mattomunga pikoñagit.

29. Abraham kiova, okautivlugo: Mosesi blo nellantaijullo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30. Kiova: Aukak, atātak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sāgiaromalerput.

31. Ama kiova Abraham: Moseselo nellautaijullo nalengikunikit, okperiniængini-vættauk, tokkungajut illanget omdarlune tikkikalloorpättigik.

KAPITELEMIK XVII.

*Jesuse ajokertorpok, iñulivlunelo kallaktunik
tellimaujortunik. Gudib nalegauninganik
tikkiniartomik okalāvok.*

Illiñiartiñcle okautiveit: Asserornekanginek
ajornarpok; kappianamegle taimna as-
serorterijok.

2. Tapsomunga idluarnersauvok, asserrerijum ujaraktanganik kongësingagut ni-vingaiviõgune, iñarbingmullo egilugo, ukkoarärsuit illangeta asserrortauninganit.

3. Tamaña pivlugo udsertoritse. Kattanguvit idluivigilukpattit, teñersaruk; ajorungnärpet, idluiningit issumagijungnërkit.

4. Uvlorme attautseme arvengemillonët aggartunik idluilugvigigunitit, uvločnarlo arvengemit aggartunik tikkikunitit, kakkialerpungärpet; issumagijungnërkit tava tamaringit.

5. Apostelit Nalekamut okarput: Okpernivut nekkorsititsuk.

6. Nalekable okantiveit: Senfkornetun okpernekarupse; mattomunga napartomut imak okarnpse: Tagvanget përit, imarbingmullo pît; tava nalegomärpäse.

7. Kia illapse kivgagub, perorsëvingmik senajomik, nergsutiniglonët mianersijomik, perorsëvingmit tikkileranget, imak okantiniarpauk: Tuavilutit nerrimävingmut ingitsartorit?

8. Imak okantiniængila: Uñungme ner-kiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga imertillungalo; kingunipkut nerrilutit imerniarivotit?

9. Kivgak tamna kujaginiarpauk nalengmago? Taimak issumangilanga.

10. Taimaktank illipse, malligeksasse tamaita namaksigupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; piñiareksavut kisseta pigaptigik.

11. Jerusalemut ingeravlune, Samarialo Gallilæalo apkotigivak.

12. Iglugasengnut pingmet, angutit telli-

maujortut kallaktut pärpæt, tapkoa kañitome nangertut,

13. Nippekortövlutik okarput : Jesuse nægliktok ajokertuijok, näpkigittigut.

14. Tækkogamigit, okautiveit: Ajokertuijuñut tækkotitsartoritse. Taingunga aivlutik kallakarungnërput.

15. Tapkoale illanget, kallagungnërnermik kausilerame; utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut,

16. Ittigangita kiglingane pämagavlune kujagiva. Tamnale Samariamit illanget,

17. Jesusib kiova, okarlune: Kallakarungnërkattitit tellimaujungilet? Nauk taipkoa tellimello sittamello?

18. Assingnik uttertokangilak, Gude nakorilugo, takkorngartak una kissime utterka?

19. Okautiva: Makkilutillo aularit, okpernivit piulivätit.

20. Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib nalegauninga piomärpa? Kioveit, okarlune: Gudib nalegauninga tækkuksaulane piniængilak.

21. Imaglonēt okatsengilet: Ahak, manepok, ikkanelonēt. Ahak, Gudib naleganinga illupsingnut pimavok.

22. Illiitiartiminat okarpok: Uvlut nelliutsomärput, Iñum Erngninget uvlungita illanget tækkojomadlarpasse; tækkonagolo.

23. Imak okantijomärpäse: Ahak, tamānepok, ikkanelonēt. Taikunga ainiarase.

24. Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumaridlartok, killaub igloanut; taimaktauK Iñum Erngninga itsomäriVok uvlukamine.

25. Tamañale nelliutitiñago, āniadlartitanjomärpok, iñuit makkoa kisserngortariomärpæt.

26. Sorlo Noah iñotillugo-ilauktok, taimaktauK Iñum Erngninget uvluksanganeitsomäriVok.

27. Ipkoa nerrivut, iñilarmiglo, nullianikput uiniglar miglo, uvlOK taimna tikkilugo Noam ittervia umiaksoarmut, ullitornivaksuB tava tikkipeit nungulugit tamaita.

28. Sorlo Lothe iñotillugo. Nerrivlutiglo

immerput, pissiniarlutiglo, niuverlarmiglo, perorsëvilliorput, iglulliorlarmiglo;

29. Uvlok taimna, Lothe aňingmet Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkořamik orkseromiglo, tamaita nungupeit.

30. Taimaktauk-řtsomřrivok Iňum Erngninget uvluksangane, sakkerviksangane.

31. Uvlok taimna, iglub křnganetub pijartorniarnagit piňe iglometut. Taimaktauk perorsëvingmetub assine, utterviginiarnagit keřnektane.

32. Lothib nullia erkarlesiuk.

33. Iňoserminik ivlertsinasuartok, assiujiomřrpok; inoserminigle ivlertsingitok iňoniaromřrpok

34. Okaupapse: Uňuak taimna angutik marruk siňigvingme attautseme iňangakattigęgomřrpuk; aipanga illelliortaujomarpok, aipale keřnektaujomřrpok.

35. Arngnæk marruk kaivititsikattigęgomřrpuk; aipanga illelliortaujomřrpok, aipale keřnektaujomřrpok.

36. Angutik marruk perorsëvingmetso-mřrpuk; aipanga illelliortaujomřrpok, aipale keřnektaujomřrpok.

37. Apperivæt, okautivlugo: Nalegak, nanētaimaitsomārpa? Kioveit: Killoktaling-mut, nektorāgit kattivakput.

KAPITELEMIK XVIII.

*Adsigēktomik okarpok erkartuijomik id-
tuangitomik, Farisæermiglo Zoel-
nermiglo.*

Adsigēktomik okautiveit, soraijunata tuk-siatsainarkovluta;

2. Okarlune: Erkartuijok iglugaseksoar-netok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo inungmik.

3. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnek-inivok, tapsoma imak okautijartorpa: Piu-linga akkerartortimnit.

4. Akkunekāle tussājomangila. King-ornganele illumigut imak issumalerpok: Nauk Gude erksigingilara, inuillo iktoringi-akka.

5. Uigarnerule tapsoma pachvisalermanga, piulijoinavara, tussarnēsugomangiinama kēta.

6. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okausinga tussarsiuik.

7. Gudible aņerijaņe piuliniaēngileit, uv-lullo uņuello nāvlugit nipliavigingmatsuk; unēt akkunēralloarune?

8. Okaupapse: Piulisarōmārpeit. Iņum Ernģninga tikkitsomārpet, nuņame okper-nermik nachvāromārasugiviuk?

9. Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigēktomik okauti-veit:

10. Angutik marruk takpaunga kattima-vingmut tuksiarijartortuk; aipa Farisæerio-jok, aipangale Zoelneriojok.

11. Farisæere ingmigut nængertok, illu-migullo imak tuksiarame: Gude knjagivagit, assi-ptut iņuktun-īģinama, tigliguktitut, id-luitulliartotullo, arngnarniartotullo, Zoelner-tullonēt otunak;

12. Uvlangnik marrungnik nerringitunga sabbatik akkorngangne, perkotimalo illuna-

tik tellimajoetta aipanga tuñivara attannio-
juūt.

13. Zoelnere kañinane nængertok, killang-
mullonēt ärloromangitok; sakvingminut pat-
tiksimajok okarlune: Gude saimartilaunga!
ajortorsojunga.

14. Okaupapse: Tamna aiparminit ajor-
nerminit issumagijaujungnërnertsauvlune
taununga angerarpok iglominut. Ingmi-
nik attañiotitok, miklilertitaujomärpok,
ingminigle miklilertok, attañiotitaujomär-
pok.

15. Nutakkettauk ätipeit tapsomunga,
aggangiñut pattiktaukovlugit. Ätsijut il-
liñiartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16. Jesusible kaikoveit, okantivlugit: Nu-
takket uvamnut pilit, iñerterasigiglo; tap-
koa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

17. Ahañierik, okaupapse: Nutakkat
Gudib nalegauninganik pingitok itterniæng-
ilak.

18. Angajokaijet illanget apperiva: Ajung-
itotit ajokertuijok, kañoçtomik piñiartuk-
sauvik, pijomavlugo iñogutemik nungúsuito-
mik?

19. Jesusible kiova: Sög ajunginerarpinga; Assianik ajungitokangilak, Gude attausetojok, kissime.

20. Perkojet kausimagalloarpattit: Arng-aarniarnæk, iñuarniarnæk, tiglingniarnæk; kighilaktomik okautiginiarnago (aipait), atã-tello anãnello nalekik.

21. Tamnale okarpok: Tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

22. Jesusib tamaña tussaramiuk, okautiva: Attausek sulle pingilet. Perkutitit tamaita niorygotiginiarkit, aglujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiariksiniarpotit tagva; mallingniarlungalo.

23. Tamaña tussaramiuk, kiksalerpok; agluiname.

24. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, okarpok: Agluitut killaub nalegauninganut pilutik sappernekasekpok.

25. Ajornæginerovok, (nergсутsoak) kanele, merkutim ïsingagut pivlune, agluinomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Tamattomingale tussartut, okarput: Kiname pilloridlarniarpa?

27. Kioveille: Iñungnut ajornartok, Gudemut ajornængilak.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kemelaukpavut, mallilarpillo.

29. Tapsomale kioveit: Ahamerik okaupapse: Iñum iglune kemekuniuk, angunelonēt, arngnelonēt, kattangutinelonēt, nullelonēt, kittornganelonēt, Gudib nalegauninga pivlugo.

30. Tamna mattomanelune uñuktunik piomārivok, sillamelo tikkitsomārtome iñogumik nungsuitomik.

31. Arkangemit aggartut ingminut pitinamigit, okautiveit: Ahak, takpaunga Jerusamut aivogut, nellautaijullo aglangit illnatik nellautsiomārput, Iñum Ernngninga pivlugo.

32. Tamna pititaujomārpok nellojuñut; taipkoa mittautigijomārpæt, ketserarlugolo;

33. (Aklunatseñut) ipperartorniarpæt tokkolugolo; uvlut pingajuane omaromārivok.

34. (Okausingille) tamakoa tamaita tus-sängileit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

35. Jerichomut kaglilerame, tautungitok apkotane iksivajok, keñuvlune pijok.

36. Iñugiartorsuit señerkumago tussaramigit, appersorpeit mattoninga.

37. Jesusemik Nazaremiomik kängutijomik okautingmago;

38. Niplialerpok okarlune: Jesuse, Davidim Erngninga, năpkiginga!

40. Jesuse nokkalerlune kaikova, tessior-taukovlugo señianut. Ātingmatsuk apperiva,

41. Okarlune: Kañok piomavit uvamnut? Kiova: Nalegak, tantuleromavlunga.

42. Jesusib okautiva: Tautulerit; okper-nivit piulivătit.

43. Tagvainak tantulerpok, molilugolo, Gudelo nakoridlarpa. Iñuillo ilu... ta-mattominga tăkkunărtut, Gude nakoridlarpa.

KAPITELEMIK XIX.

Zoelnermik Zacheusemik.

Mattoma kingorngagut Jerichomut pivat, iglugaseksuit apkotigigamigit.

2. Ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik attelik, Zoelnerit kappitanget agluitorövlune;

3. Jesuse taipsona tækkojomadlarpa, iñungnut ajorpok mikkigame.

4. Sivorliovlune akpangerpok. Napartomullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojartorlugo; tagvona ingeralermet.

5. Jesuse tagvunga pigame, kungmut ärlorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse, akkarsärit; iglungnut uvlome itteromagma.

6. Tava akkarsärpok, kувiaisuklune illieliorpa.

7. Illunatik tamaña tækkogamitsuk, oka-

ludlalerput, angumut ajortulliartomut ittermet.

8. Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilälo: Nalegak, ahak, perkotikka marroilivlugit tuñivakka aglujuñut, uiveriklerlunga pinnialauktakka sittamanik uñukenersanginik uttertitsivigiomavakka.

9. Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abrahah kinguvāringmago tamna; (iglub iñua)

10. Iñum Ernngninga tamarsimajut keñerijartorlugillo, pilloriktisartormagit.

11. Illunatik okansingit nalengmagit, adsigēktomik okautiveit, Jerusalemūt kaglilerrame, Gudiblo nalegauninga tuavilune sak-kerniarasugingmatsuk.

12. Taimak pivlugo okarpok: Attañek nunnamut ungasiktometomut aularpok, attannionek piñiarlugo, angerarivlune ama.

13. Kivgeñe tellimaujortut kaikoveit, tunnitsivigivlaitalo kēnaujenik tellimaujortunik, okautiveit imak: Niorvgotigigissigik tikker-kartiñanga.

14. Iñukattingitale nakoringinamitsuk,

imak okautsaujartorkovæt: Tamna attannio-kongilavut nvaptingnut.

15. Tikkiname, attanionek pigamiuk; kivgeñe ipkoa kaikoveit, kēnaujenik tuñitsi-viñe, tussaromavlune niorvgotigingmangagit pijanginik.

16. Sivorlek sakkerpok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimaujortunik.

17. Okautiva: Kivgartorloriktotit, ikki-tuñut nertornarlutit piñiaravit, iglugaseng-nut tellimaujortuñut attañiotitsomavagit.

18. Aipangatauk sakkerivok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimanik.

19. Taimnatauk okantigiva: Igvittauk attañiojomärpotit iglugasengnut tellimanut.

20. Pingajnak sakkerame, okarpok: Attanek, ahak tagga kēnaujakuttit, torkorsimajok kakkigomut;

21. Erksigilaurapkit, angutanseravit; illi-laungitattit tiguvattit, kattidlarlaitalo karng-ätilaungitattit.

22. Kiova: Kivgaäluk una, okausemit er-
artorpagit. Angutausertunga kausimagam-
t, illilaungitakka tiguvačka, karngätilaung-
akkalo kattikapkit;

23. Sög kënaujukutiga kënanjenik taugsē-
nūt pingipiuk? Tikkikuma, tigujomalauk-
ra aiperlugo assianik.

24. Tava neijortine okautiveit: Tapso-
anget kënaujuk aksarnigarissiuk tuñilugolo
llimaunjortunik kënaujalingmut.

25. Kiovæt: Attañek, tamna tellimaunjor-
nik kënaujakarpok.

26. Okaupapsele: Pekartok sumik, tuñit-
viojomärpok; pekangitorle aksartaujomär-
ok pinganik.

27. Ipkoale uvamnik keñugosuktut, u-
iglo attañiokojtingitut, kaitissigik, tækn-
mga tokkotsigik.

28. Taimak okarame aularpok, takpa-
rusalemut ailerlune.

29. Betfagemut Betaniamullo kagliler-
suktalingmut kakkamut tikkilune,
artingne marruk tillivak.

30. Okarlune: Aileritik iglugase-
lliptingnetuñut; itterruptik nochak P

simajok neñilärpatik, känganut sulle iñungmik ingitokalaungitok. Pitödsärlugo, kaitikko.

31. Apperijauguptik, sög pitödsärmangap-tiko, imak kiogittik: Nalekab attoromang-mago.

32. Tillijanjuk aularpuk, sorlo okauting-magik naipipæk.

33. Nochak pitödsärsitillugo, iñungita okautivakit: Sög nochak pitödsärpittiko?

34. Kioveit, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35. Ätipak tava Jesusemut, anoratik nochaub keñmerloanut illivlugik, Jesuse känganut ingitipæt.

36. Ingeratillugo, añoratsetik issivilerpeit apkotänut.

37. Kaglilermello, orksuktalingmit kak-kamit attersäleimet; illiniartingita illunatik kuviaisuvaksoarnermullo nippersoarmullo Gude nakoridlarpæt, tattañiniarnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit,

38. Okarlutik: Nalekam attingane tikkitok, Attañersoak nakorijaule! Ullapirsatte

karle killangme, nakudlartokarle kōtsing-
nerme!

39. Farisæerillo illangita illaungmijut o-
kativæt: Ajokertuijok, illiñiartittit innerter
kit.

40. Kiovlune, okantiveit: Okaupapse, uk-
koa nippangeromalerpetta, ujarket niplero-
märput.

41. Iglugaseksoarnut (Jesuse) kaglilerame,
tautukpeit, keagidlarlaitalo,

42. Okarpok: Kañoktök sulle mänakut
kansimägupsiuk, issumasiniarajarpose ulla-
pirsautiksapsingnik. Mañale isipsingnut ijer-
simajok.

43. Nelliutsomärpok, ningarijipse avallu-
lioromärpäse avatipsigut, kittorngasse illa-
gillugit, illulluse añekoñase, nanekupselo
illunane kappiaisuktitsomärpäse;

44. Nungutsomärpäse (iglusselo) ujarka-
mik attantsemiglonët kallerëktokarungnëro-
märput; piulijiksapse nelliuninga, kamagi-
launginapsiuk.

45. Kattimavingmut itterpok, pissiniartut
niüvernartullo kattimavingmetut, añitiler-
peit.

46. Okautiveillo: Aglaksimavok: Iglugatuksiarviövok; illipsele iñuarvigilanktasse.

47. Uvlut tamaita kattimavingme ajokertuivok. Ajokertuijorsuille Aglangniglo illissimajut, iñuillo angajokangit, issumajalerput tokkotsomavlugo:

48. Nachvāratiglo kañok illijarianga; iñuit illunatik ungagidlarlālo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITELEMIK XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsininganik ningarijine sālagicdrlarlugit.

Uvlullo taipkoa illangane, iñuit kattimavingme ajokertormagit, okautsin tussartunik okartillugo; Ajokertuijorsu Aglangniglo illissimajut tikkipæt, iñuit angajokangit illagællugit,

2. Okativæt, imäk okarlutik: Okautit gut, kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Ki

Et pitsartojomik mattōminga tunnitsivigit?

. (Jesusib) kiovlune, okautiveit: Apperiravapsetauk okautsemut attautsemut kioinga:

. Johaṇesib Babtisitinga killangmit iṇungonēt piva.

. Erkarsālerput, ingmingnut imak okark: Killangmit pijok okantiguptigo; otijomavātigut: Sōg okperilaungipissi-

. Iṇungnille pijok okantiguptigo; iṇūgiṛsūt milleromavātigut ujarkeñut, Josese iṇuit illunatik nellautaijoringmat-

. Kiovut: nakit pingmanget nellovlun-

. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okaumangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga iliorlunga.

. Iṇuit adsigēktunik okautilerpeit, okar-
e: Iṇuk perorsēvilliudlartok weinemik ngalingmik, perorseviksiortuñut attartorogamiuk, nuṇame assianut aularpok mularlune.

10. Paunget inilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortuñut, perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo. Perorsēviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, añaudlarlugo neksartinagolo aulartipæt.

11. Ama kivgak assia tilligiva; tamnalo añaudlarlugo, mittautigivlugolo, neksartiminago aulartinivæt.

12. Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsēvingmillo) pingujarpæt.

13. Perorsēviub angajokanga tava okarpok: Kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk il-laragijomavallukpæt.

14. Perorsēviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15. Perorsēvingmit pingujarlugo tokkopæt. Perorsēviub angajokanga, perorsēviksiortut ukkoa kañok pijomavagit?

16. Tikkitsomärpok, tamakkoa perorsēviksiortut tokkollugit, perorsēvinelo assing-

iñut attartortaukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: Taimailiornagole!

17. Tækkosärpeit okarlune: Aglait aglak-simajut kañoelingavæt: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujarauler-nertok;

18. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomärpok, kattakvigijañele ujar-kam oma serkomitsiomärpa?

19. Ajokertuijorsuit Aglangnik illisima-jullo killanalerlutik, tigujomagalloarpæt; iñuille erksigiveit: Mallugigamitsuk adsi-gëktomut mattomunga okautigingmagit.

20. Udsertorpæello, udsertortut tapsomunga : tilliveit, ajungitojärlutik, okausinganit okau-siksarsioromavlutik, pititsomavlugo nuñab attañinganut tapsomalo pitsartuninganut.

21. Tapkoa iinak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartōjotit, ajokertnigavit okaravillo kausivaptigit, iñuit sivōragingilattit, illunaita nellëgigangne, Gudemullo apkotiksamik ajo-kertuitsiarpotit.

22. Attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergu-tinik idluarka, idluangilalonët?

23. Nipporsainingit tukkisileramigit, okantiveit: Sög niveridlarkissinga?

24. Kēnaujak tækkulago, kia adsinga, kialo aglangit kolläne? Kiovæt okarlutik: Attañivaksub.

25. Okantiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissink Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26. Iñuit pivlugit okausingit idluigingileit; kigusingalo tattañiniarivlugo nippang-erput.

27. Saduzæerit illangita tikkipeet, omarviksakangitomic okartut, apperivæello,

28. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim imak aglagvigatigut: Angutim angajotokkokpet, nulle kittorngakangitok kemmekpago, nullia tava nukkanget piomärpa, angajugilauktane kinguväksakarkovlugo.

29. Nukkaret arvengemit aggartut-ilauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittornginane tokkovok.

30. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamn tank tokkogivok kittorngingminane.

31. Pingajueta pigigiva. Taimaktauk a

vengemit aggartut illunatik, kittornginekara-
tik tokkovut.

32. Illunatik kingorngattigut, arngnak
tokkogivok.

33. Makkittervingmele nelliata nullianik-
tariomärpank? Illunatik tapkoa arvengemit
aggartut nulliarilaungmatsuk.

34. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamat-
toma sillab kittorngangit nullianijöngovut,
uinijöngovullo.

35. Sillable aipännt pijuksajut, tokkung-
ajunit makkitsömärtut; nullianingniængilet,
miningniængilello.

36. Kingorngagut tokkosuitsauleramik;
angelitun-itsomäramik, Gudib kittorngari-
nik, tokkungajuñit makkinamik.

37. Tokkungajunik omaromärtunik Mose-
b okautilankpäse, napärtune-iname, Nale-
ak taigamiuk, Abraham Gudinga, Isablo
Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iño-
lle Gudigivæt; tapsomunga illunatik iño-
liarput.

39. Aglangnik illissimajut illangita kiov-

lutik, okantivæt: Ajokertuijok okalorikpo-
tit.

40. Kingornagut apperilugo sapperpæt.

41. Okautiveillo: Sög Kristuse Davidim
erngnerijanga okantigivatsuk?

42. Davidim aglangine tuksiarutsingine,
nangminek okarinet: Nalegak Nalekamnut
okartok: Tallerpingma tungānut ingitit,

43. Ningarijittit illerkärtinagit ittikkavit
tullerartangañut.

44. Nalekamik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivauk?

45. Iñuit illunatik nalektillugit, illiñiartiñe
okautiveit:

46. Aglangnik illissimajunik mianeritsia-
ritse, añoratsenik angijoktanik attoromadlar-
put, niövervingme sallutitaujomavut, illiñiar-
vingme nerrimävingmelo issukliojomavlutik
iksivajomavut;

47. Uigarnerit pingit nungutipeit, takkija-
nik tuksiarutininik tuksiarutsomavlugit okar-
put. Taimak pivlugo pidlartaunersaujomär-
put.

KAPITELEMIK XXI.

Kattimaviub serkomitaujomärninganik.

Tækkosaramame agluitut tautukpeit, tuñergutimingnik illijijut Gudim iklervinganut.

2. Uigarnektauk aglujok tækkogiva, kënaujärsungnik marrangnik illijingmijok.

3. Okarpok: Ahamen, okaupapse: Uigarnek una aglujok uñunerenik illijilaukpok ukkonanget tamainit.

4. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitaminingnik illijilaukput tuñergutinut Gadib pinganut; unale aglujok perkutituaminik illijivok.

5. Kattimavingmik illangit okarput, ujarkeñut ivlernartañut mañiktuñullo änanau-sijauvok, okantiveit:

6. Nelliutijomärpok, tamakkoa tamaita

tækkojesse, ujarkenik kallerëktokarungnêrlutik illunatik serkomitanjomârput.

7. Appersorpæt, okarlutik: Ajokertuijok, kakkngo pijukset tamakkoa pijomârket? Sunalo nellunaikutaksanga taimaitsomârpet?

8. Kioveit: Kamâtitse uiverijankoñase. Uñuktut tikkitsomârmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga, nellusimajomiglo, (okarmilutik) Taipkoa mallingniarasi-gik.

9. Uñatadlartunik akkerartortorsoarniglo tussarupse, erksiniarase: Taimailiortokaro-mârmet sivorngagut; naggatiksarle nellu-tingilak sulle.

10. Ama okautiveit: Inuit inungnut assi-mingnut sorsugomârput, attañioneek attañio-nermut assimingnut.

11. Nuñet suñatuinarne angijomik saijuk-pillugomârput, kängnartorsoarmiglo kanni-maluälungnartomiglo; (pijokalerlune) erksi-nartunik nellunaikutaksoarnik sakkertokaro-mârpok killangmit.

12. Tamakkoa tamaita perkârtiñagit, ti-

guluse kappiaisuktitsomärpäse, illiñiarvingningnullo parngnanërsimavingmingnullo pitsomärpäse, attañiojuñullo attañivaksoarnullo ätitsomärpäse, attera pivlugo.

13. Erkartortautiksamut taimailioromärpäse.

14. Omættipsingne issurnasimaniarase si-vorngagut kanoëtomik kigusiksakarmangapse.

15. Kañermiglo illissimanermiglo tuñitsivigijomärpäse, omigijisse illunatik kionermik akkerartornermiglo illipsingnut sappi-lerdlutik.

16. Angajokapse agla~~g~~, kattangutipselo, illapselo, illænarijapselo pititsomärpäse; illasse illangit tokkotsomärpeit.

17. Iñuillo illunatik omigidlaromärpäse, attera pivlugo.

18. Nujarlonëlle attausek niakupsingnit asserortauniatsengilak.

19. Keññëluse tarngnisse pairissigik.

20. Jerusalemim avatä sorsuktuksarsoarnik illumajok tækkogupsiuk: kausimaniarpose, asserortauniarvia nellintilerpok.

21. Judikut nuñanginëtut, kemälit kak-

kennut; tagvanetullo kerkanetut kemägilitsuk assinetullo perorsčvingme itterniara-tik.

22. Uvlut taipkoa akkiñiartauviojomärmetta, aglait tamaita nellägut nellautsekovlugit.

23. Kappianamegle singaijut iñugaktullo tamana nellintikpet; angijomik kappianartokaromärmet nuñane, iñuillo tapkoa ningarijauldaromärput.

24. Saviksoarnut ipiktuñut tokkotanniarpuput, nunalingnut tamaiñut ätauniarpuput; Jerusaleme asserortanniarpok nellojuñut, nellojut nelliuninget namašsekärtiñago.

25. Sekkeñerlo, takkerlo, uvloritsello nellunaikutakaromärput; iñuillo nuñametut erksinermut sivöradlaromärput; iñarbiksoarlo malliksuavaksuillo iktullijaromärput.

26. Iñuit erksinermut uttakkinermullo nukkingërotijomärput, nuñamut pijomärtukset pivlugit, killaublo pitsartuningit aulataujomärmetta.

27. Iñum Erngninga tava tækkojomavæt nuvujättigut akkartok, pitsartudlarlune änaudlartok.

28. Tamakkoale pilerpetta; ärloritse, kungmullo tækkunärluse, piulijiksasse nel-liutilermet.

29. Adsigëktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkunärsigik.

30. Sigilerangetta, anjajaraklilermet kausimavose.

31. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pïläрниartut tækkogupsigik; Gudib nalegauninga kaglilermet kausimaniarpasse.

32. Ahamërik, okaupapse: Kinguvängukattigët ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtiñagit.

33. Killaklo nuñalo nungutsomärpuk, okautsikkale nungutsomängilet.

34. Illipse ndsertoritse, omættisse okkumailerkoñagit nerritunermullo imertunermullo, nuñab pinginik piñasuarnermullo-nët, uvlomut taipsomunga kaningartaukoñasse;

35. Nuñametut tamaita taipsoma tikkitso-märpeit, sorlo nigak.

36. Taimak pivlugo pigärutigissiuk, tuk-

siarluse, kemäjuksaukovluse tamakkoninga pijomärtunik illunainik, Iñum Ernngninget sāngane (illarasugase) sakkijartuksankovluse.

37. Uvlojaranget ajokertuivok kattimavingne; uñgangello añivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38. Kaangmet uvläkut iñuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nälegiarlugo.

KAPITELEMIK XXII.

Kristusemut pikabladlarnermik.

Sěrnakangitunik kakkojaktorviksak kaglilermet, añiviksiorvingmik taijävok.

2. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut issumaliorput, kanočlilutik tokkotsomagamitsuk; iñuille erksigiveit.

3. Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarčrpok, arkangemit aggartut illanganut.

4. Ajokertuijorsoarnut kappitainullo aivok
okarkattikumavlugit, kañok illilune pititso-
navlugo tapkonnga.

5. Kuviaisulerput tagva, kēnaujenik tun-
itsivigijomavlugo okarput.

6. Angerpok tagva, (tapkonunga) pitina-
suarpa, nautsertorlune, iñuit pikabladharkoña-
git.

7. Sērnakangitunik kakkojaktoramik uv-
lunga nellintingmet, saugārsuk aņiviksioru-
tiksak tokkuniarmitsuk.

8. Petruselo Johāneselo tillivak, okantiv-
lugik: Ākiksuijartoritik aņiviksiorutiksamik
saugārsungmik nerkiksaptingnik.

9. Appersorpæt: Nane ākiksortaukoviuk
uvaptingnut?

10. Okantivak: Ahak, iglugaseksoarnut
itterruptik, iñuk pārniarpatik iñertartok,
tamna malliktikko ittervianut.

11. Iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub
okaunterkovātit: Iñiksak nanēka, saugārsung-
mik aņiviksiorutiksamik nerriņiksara, illiñiar-
tikka illagilugit?

12. Iniksamik angijomik uñertotilārpātik;
tagvane ākiksoritikko.

13. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik nai-pipæk, añiviksiorutiksak saugärsuk äkiksor-pæk.

14. Nellintingmet ingipok, Apostelit ar-kangemit aggärtut illagivlugit.

15. Okautiveit : Killanädlalaukpunga, añiviksiorutiksak saugärsuk una nerrijomav-lugo illagiluse, äniakärtiñanga;

16. Okaupapsele, kingorngagut matto-minga nerriniarungnërpunga, Gudib nalegau-ningane namaksekärtiñago.

17. Erngusiärsuk tiguva, kujalivlune, o-karpok: Pigissiuk illuëngarluse; (iñersi-uk).

18. Okaupapse, iñerniængilanga napartub weineliksab iptinganik, Gudib nalegauninga tikkekärtiñago.

19. Kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonunga tuñivlugo okarpok: Tagva timi-ga, tuñijomärtok illipsingnut; iñailioritse erkarlunga.

20. Taimaktauk Erngusiärsuk tigugiva, nerriarëramik, okarlune: Tagva Erngusiär-suk, Testamentitāb Aumnik, tamna illipsing-nut kovijok.

21. Ahak, uvamnik pititsijomärtub ag-gangit illagivlunga nerrimävimneput.

22. Iñum Erngninga pititaulerniarpok, taimak kajusimangmet. Iñgle tamna kap-pianamek, tapsominga pititsijok.

23. Ingmingnut appersotilerput, kinau-mangæt taimailioromärtomik?

24. Akkirartutilerput ingmingnut, kina akkonermingne anginerõmangæt;

25. Okautiveit: Nuñametut attañersuit attañiojartortut, pitsartudlartut taijauvut at-tannernik saimajunik:

26. Illipsele taimailerniarase; illassele angnek nuk kardlitun-ñiarpok, illaminillo attañionersak, kivgatun-ñivok.

27. Kina attañionersauva? Nerrimävingme iksivajok, kivgartortorlonët? Taimnaungitok nerrimävingme iksivajok? Uvangale akko-napsingne kivgatuu-ípunga.

28. Illipsele neijutsainalaukpapsinga kap-piaisuklunga.

29. Nalegaunek tuñijomärpara illipsing-nut, sorlo Atätama kailaukpa uvamnut;

30. Nerriluselo iñeromärpose nerrima-rimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksi-

vautaņe, Israelib kinguvāngit arkangemit ag-gartut erkartorlugit.

31. Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahak, Satanasib pijomagalloorpāse, karnģā-titsivigijomavluse, sorlo kakkojekset pinner-peit.

32. Uvangale pivlutit tuksialaukpunga, okpernerit sorērkoņago. Kingorngagut ama sāgiaruvit, kattangutitit nækorsitilaumi-git.

33. Okautiva: Nalegak, pijarērsimavunga, aiparillutit parngnanērsimavingmut tokko-mullo.

34. Kiovale: Petruse, okanpagit, nvlome angutaunek niplerkārtiņago, missiarutigilār-parma pingasuarterlutit, illitarinanga okar-lutit.

35. Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse pōkkarase, ikpiārsukaraselo, ittiggaguteka-raselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovæt: Au-kak.

36. Okautiveit: Mañale pōkkartub nek-sarliuk, ikpiārsuglo aglæt. Taimaitokangi-tuble aņoratsaņe tuņiliuk, saviksoarsiniarlune pille.

37. Okaupapsele: Nellautsilerniarputtank aglait uvamnik imaitut: Ajortulliartut akkornganut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut, namaksijomärput.

38. Kiovæt: Nalegak, ahak, tagva saviksudsæk. Okautiveille: Namakpuk.

39. Illutsine attordlugo, orksuktalingmut kakkamut pivok. Illiñiartingitalo mallikpæt.

40. Tagvunga pigame, okautiveit: Tuksiaritse, ðktorlungnartomut pekkoñasc.

41. Keñekpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigijomåt, sêrkørtorlune tuksiarpok.

42. Okarlune: Atätak, pijomaguvit erngsiärsuk una përuk uvamnit; pijomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

43. Engelible killaŋgmit sakkerpa, nækkorsititsartordlugo.

44. Tokkomut aulaumajartitaugame, tüksialualerpok. Kiægungningit kuttitut auk-tun-ïtut, nunamut kattalerput.

45. Tuksiarnermit makkiname, illiñiartiñe kiksarnermut siñiktut tikkinamigit;

46. Okantiveit: Sög siñikpise? Makkititsa
tuksiarluselo, òktorlungnartomut pekkon-
nase.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, iñugi-
artorsnit aggerput, arkangemit aggartut il-
langet, Judasemik taijak sivorlerivæt, Jesusa
tikkipa kuñigomavlugo.

48. Jesusible okantiva: Judase, Iñum
Erugninga kuñiklugo nellonailivlugo piviuk?

49. Neijortingita, kañok illiortokalernet
tækkogamik, okativæt: Nalegak, savikso-
arnik attortuksauvita?

50. Illangita,, ajokertuijorsub kivganga
ullimavlugo, suitã tallerpia nakkarpa.

51. Jesusible kioveit, okarlune: Issuma-
mingnik pilit. Siutã aktorlugo mamitipa.

52. Ajokertuijorsuit, kattimaviub kappi-
tangillo, angajokaijello tigujaartortiñe, Jesusib
okantiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, sa-
viksoalijarluse ajaupialijarlapselo.

53. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kat-
timavingine, aktulaungilapsinga aggangmut
attautsemullonët. Tamedsale nelliunisse,
tärtublo pitsartuninga.

54. Tigulerpæt, aularutivlugo, ajokertui-

jorsub iglorsoanganut p̄tipæt. Petrusible kingornganit mallikpa.

55. Ikkomamik ikterdlutik avalut illuet kerkane, tagvane iksivalerput, (kissakejarlutik) Petruse akkornganut ingipok.

56. Kivgab arngnab kissakejartok tækko-gamiuk, tækkonälerpa okarlune: Tamnatauk aipariva.

57. Missiarporle okarlune: Omät! illitar̄ngilara.

58. Killamiärsuk kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illanget. Petrusib kiova: Omät! taimnaungilanga.

59. Ama killamiojungnërmet, nellunaikutamik kingorngane, taipsoma assia okarivok: Ahamërik, tamnalo aiparilauriva; Galilëamiongmet.

60. Petruse okarpok: Omät! Okautsitit nellovakka. Sulle taimak okartillugo, angntaunek niplerpok.

61. Nalekab keviarlunë, Petruse tækkuserpa. Nalekab okausinga Petruse erkarpa, okautilaungmago: Angutannek niplerkär-

tiñago, missiarutigilärparma pingasuarterluttit.

62. Petruse tava añivok, keavaksoadlarlune.

63. Angutille Jesusemik tigusijut, mittautigivæt añaudlarlälo,

64. Mattovlugo, kēnangagut erksardlugo, appersorpæt : Nellautalertigut, kia erksarpätit?

65. Assinginnttauk uñuktuñut okausilungnut okautigivæt.

66. Kaulermet, iñuit angajokangit, Ajokertuijorsuillo Aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissiniarviksoarmingnut äpæt.

67. Okarlutik: Kristuseoguvit okautittigut. Okautiveille: Okautigupse, okperiniængilapsinga;

68. Apperigupsele, kioniaængilapsinga, anlarkoniaængilapsingalonët.

69. Taimaitomik, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga iksivajomärpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungäne.

70. Illunamassiatik okarput: Gudim Erng-

nerivätit: Okautiveit: Okartose; taimnau-
junga.

71. Tapkoale okarput: Okantsariakarung-
nërpogut, nangminek okartok tussaraptigo.

KAPITELEMIK XXIII.

*Pilatusenut Kristuse kikkiektortaukojau-
ninganik.*

Illunatik kittimajut nikkovilutik, Pilatusenut ätipæt;

2. Okautigiludlarpæt, okarlutik: Kausimavavut, tapsoma inuit asserortipeit, attañivaksoarmut tuñergutikset tuñijankolaungileit; Kristuseovlune attañersoak okartok.

3. Pilatusib appersorpa: Judikut attañerivätit? Kiova, okarlune: Okartotit,

4. Pilatusen Ajokertuijorsoarnut inungnullo okarpok: Iñung una pidlareksausugingila-

5. Tapkoale sugardlutik, okarput: Iñui aulatidlalaukpeit, ajokertutiminut, Judæam illunane, Galilæamit pilerame, tamaung aglæt pivlune.

6. Pilatuse Galilæamik tussarame; appe rivok, Gallilæamiõngmanget.

7. Herodesib attañioninganit pijok, tussaramiuk; Herodesemut ätaukova, uvluñe taipkonane taimna Jerusalemelok.

8. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kuvi aisudlalerpök, akkunît tækkojomadlalaumiuk; uñuktuñik tussaumagamiuk, tattaminiarnartomik tapsomanget tækkojomärasugællune.

9. Sunatuinarnik appersorpa: (Jesusible) kiungila.

10. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tagvanetut okarnerlötigivæt angjomik.

11. Herodesible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mittantigivæt, añorämik kakkortamik attitipæt, ama Pilatusemut utterti-pæt.

12. Uvlok tamna Pilatuselo Herodeselo.

illæñarĕlerpuk; sivorngagut ingmingnut ning-alauramik.

13. Pilatusib Ajokertuijorsuit, kappitailo, iñugaseksuillo attautsimut kaikoveit,

14. Okautivlugit: Iñuk una uvamnnt äti-passe, iñungnik asserorterijok okartose. Ahak, säpsingne kiglissinialauktara, patsitik-sapsingnik iñungmut omunga nachvalaungi-langa;

15. Herodesetauk pinginivok: Tapso-munga tillilaurapse; ahak, patsitiksarsijokangilak tapsomane, tokkotsitiksangöner-mik.

16. Tamaña pivlugo sugiarlugo aularko-jomavara.

17. Illutsimitut parngnanĕrsimavingmeto-mik taipkonunga añititsijuksaungmet, añivik-siorvik nelliutingmet.

18. Illunamassiatik nippekortövlutik okarput: Pĕruk una, Barabbasemik tuñitsivigittigut.

19. Tamna parngnanĕrsimavingmut itter-tisimajok, kippallijorsuit illagællugit, ig-lugaseksoarne tokkotsigamik (iñungmik)

20. Pilatusib ama nippekortõvlune okau-
tiveit, Jesuse anlarkojomagamiuk.

21. Taipkoale kaggudlarlutik, okarput:
Kikkiektoruk, kikkiektoruk

22. Pingajuanut appersorpeit: Kanoõto-
mik ajortullialaukka? tokkoteksausugingila-
ra; tamaña pivlugo issakadlarlugo anlarko-
jomavara.

23. Nippersoarmulle perkotsainarpæt,
kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajokertui-
jorsuillo nippersoangit sugalulerpalliadlar-
put.

24. Pilatusib tava perkova, taimak pijo-
mangmetta.

25. Piomajangiñut añitekova parngnanër-
simavingmut ittertitaumajok, kippallijorsuit
illagilauramigit iñungmik tokkotsijok; Jesu-
sele uñertolerpa tapkoa issumangiñut (illior-
taukovlugo).

26. Aularutigamitsuk, iñuk tiguvæt, Si-
monemik attelik, Zirenemiok, perorsëving-
mit pijok; tapsomunga kikkiektortauviksak
erksuktaukovæt, Jesuse malliklugo.

27. Iñugaseksuillo, arngnagaseillo mallik-
pæt, uggurivlugo keagivæt.

28. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut pañingit, keanasinga, illipsingnigle, kittorngapsingniglo keatitse.

29. Ahak, uvlut nellintsomärput, imak okaromärmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungit, iviangimingniglo amämagviulaungit.

30. Kakkälungnut okaromalerput: Sit-torvigidlartigut! kakkarsoarnullo: ulliktigut!

31. Napartok õmak imailiormatsuk, kannok pallermik pijokaromärka?

32. Assigik marruk, ajortulliartuk ätaukattaugivuk, tokkotaukovlugik.

33. Iñiksamut, niakoverngit iñinganik atelingmut tikkinamik; tagvane kikkiektor-pæt, iñuartuglo, aipa tallerpiet tungänut, aipale saumiet tungänut.

34. Jesusele okarpok: Atätak, issumagijungnërkit; sullijattik nellumagit. Añorängit tava avikpeit, iñerautigivlutit.

35. Iñugaseksuit tagvanetut tækkunärpæt. Angajokaijello iñuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingmi

nik piulile, Kristuseõgune, Gudim aņeri-
janga.

36. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassili-
nartomik imipæt,

37. Okarlutik: Judikut' attañerikpattit il-
lingnik nangminek piulidlarit.

38. Aglaittauk nipitipeit kollānut, Gri-
chillo, Lateinerillo, Ebræillo okausinginiik,
imaitut: Judikut attañinget.

39. Ajortulliartugle aipanget nivingakat-
tinget mittautigiva, okarlune: Kristuseõ-
guvit illingnik nangminek piulidlarit, uva-
guglo.

40. Aipanget suadlarlugo, imak okautiva:
Igvittank Gude erksigingilet, tapsotunak (tok-
komut) pidlartangavit?

41. Uvagugle pidlariakaramnuk, ajortul-
lialauramnuk: tamnale idlnitomik piñia-
laungilak.

42. Jesuseimullo okarpok: Nalegak, erka-
ringa nalegauningneleruvit.

43. Jesusib kiova: Ahaņerik, okanpagit,
uylome aiparilarapkit Paradiseme.

44. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

nuñane tamaiñe tärtorsölerpok, nellunaikut-
tet arvengemit sittamartuñut tikkidlune,

45. Sekkeñek kaumajungnërpok, kättima-
vium uminga allikpok marrolivlune.

46. Jesuse nippekortövlune, okarpok: A-
tätak, añernera aggangnut perkovara. Tai-
mak okarame añernengerpok.

47. Kappitauble illiortokalauktut tækko-
gamigit, Gude nakoridlarpa, okarlune: A-
hamërik angut tamna ajungidlartok.

48. Iñuillo illunamassiatik tagvanetut,
tamakkoninga tækkunärtut, kanorlo illiorto-
kalaungmet tækkogamikit; sagvittik pattik-
tordlugit utterput.

49. Illunatik illagilauktangit, arngnello
tapsominga malliksimajut Gallilæamit, kani-
tome nangertut, tamakkoninga tamainik
tækkunärlntik.

50. Ahak, angut tagvanetok, Josefemik
attelik, kiglisiniarpaktut illanget, ajungitok
issumagiktorlo.

51. Tapsoma issumakattigilaungileit, (Je-
suse tokkokovlugo) tamna Arimathiamit,
Judikut iglugaseksoangita illanganit pijok,
Gudib nalegauninganik nerriungmijok.

52. Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga tuksiarpa.

53. Akkartipa tava, uvineruksamik iñn-serdlugo, illuvermullo illiva, kairtomut illa-limajomut, sulle tagvunga iñungmik illiji-violanngitomik.

54. Uvlok tamna oppalungaijarvia, sabbateolarmelo.

55. Arngnettauk illagællugo Galilæamit pijut, mallikput, illuvek kemergojartordlugo, kañorlo timinga illijaulermanget.

56. Angerarlutik tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppalungaijaijartorput, sabbateotillugo kikkarput, perkojittik malliklugo.

KAPITELEMIK XXIV.

Kristusib makkitervianik killalliarvianiglo.

Uvlorme wochib sivorlerpäme uvlarärsukut, illuvermut pivut, mingoarutikset idluarsilauktettik neksarpeit, assitiglo illagi-
veit.

2. Ujarasuksuk aksakärtitavinek illuvermit tækkovæt;

3. Itteramík, Nalekab Jesusib timinga neñingilæt.

4. Taimak pivlugo siarklileramik, ahak, angutik marruk señianut pivuk keblariktomik añoralak.

5. Erksilerdlutik kēnangit kattalungavut. Tapkoa okautiveit: Sōg omartok keñerpisiuk tokkungajuñe?

6. Tamanēngilak, makkisimavok. Erkarissiuk okautilaungmase, sulle Galilæameidlune.

7. Okarame: Iñum Ernģninga iñuit ajortulliartut aggangiñut pititaujomārpok kikiēktortauvlune, uvlut pingajuane makkitso-mārpok.

8. Okausingit tava erkarpeit.

9. Illuvermit aularput. tamakkoninga tamainik arkangartut, assingillo tamaita okantijartorlugit.

10. Maria Magdalena, Johaňalo, Marialo Jakobusim, (arngnã) assingillo arngnet tamattominga okartut Aposteliñut.

11. Okausingille tapkoa piungitsugiveit okperinagillo.

12. Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuanut itsuarama, uvinerukset kisseta tækkoveit, angerardlune; tattammi-niarpok kañok illiortokalaungmet.

13. Ahak, illagik marruk uvlok tamna ig-lugasengnut aivuk, Emausemik attelingmut, Jerusalemit ungasingitomut.

14. Ingmingnut makkoninga tamainik illtsinik okälavuk.

15. Taimak okartillugik, ingmingnut ap-perikattautivlutik; Jesusib anguvak, ingerar-kattigivlulglo.

16. Īsigigle imailivuk, illitarsekoñagik.

17. Apperivak: Kañok okälavitik illip-tingnut ingeravlutik, kiksallaptiglo?

18. Aipæt kiova, Kleofasemik attiggub, o-kaudlugo: Tujormitseñit illunainit Jerusa-lemetuñit, uvlune tamakkonane illtsinik kausimangitotõvit?

19. Appersorpak: Kanoëtomik? Kiovak: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautaijolauk-tok pitsartudlarlune, piñiarneruut okautsi-nullo, Gudimelo iñungnelo tamaine;

20. Tamna Ajokertuijorsoapta kappitap-
talo unnertonerpæt tokkotankovlugo, kik
kiektortankovlugolo (señingajolinginut).

21. Uvagulle Israelitit piulijauniarasugi-
vavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingat-
serput, imailiormatsuk.

22. Arngnet illapta illangita, illuvermut
uvlärulauktut koaksailaukpätiguttauk.

23. Timinga neñinginamitsugöök, okari-
jartorput, Engelingnik tækkolaukput, omar-
tomik okartuk.

24. Illapta illuvek nellipsarpæt, arngnet
okarmetta taimak naipipæt, (Jesusele) king-
orarpæt.

25. Okautivak: Illissimaipotik, omættip-
tingne okpernek ajortotik, nellautaijut okau-
singinik;

26. Kristuse taimak angitigijomik äniati-
teksaulaungilak, änanaunerminut itterlune?

27. Moseselo nellautaijullo tamaita okau-
tigilerpeit tapkungnunga, aglangnik tamainik
ingminik aglaksimajunik, ipaksitidlugik nel-
lojungnërtipak.

28. Iglugaseit nellipsarniartatik kaglilera-
mikit; sivunersimaniarkolaulerpok.

29. Uñiksarpæk, okarlotik: Uvappingnerina, ubloklilermet uñulermello. Itterkattigivak tapkunguangnenialerdlune.

30. Iksivakattigileramigik nerrivlutik; kakojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkungnunga tuñivlugo.

31. Īsigik tava uitalerpuk, illitarigamiko. Sāmingne nippaivak.

32. Ingmingnut tapkoa okalerpuk: Omættivuk illuptingne onarsiomilaungilæk, okautingmattiguk apkome, aglangnik nellojungnærtimattiguk?

33. Erinesulerdlutik nikkovipuk, aularlutik, Jerusalemut utteramik, arkangärtut neijortingillo kattimajut tikkimagit,

34. Imak okarput: Nalegak ahaṃerik makkisimavok, Simonemut sakkilauktok.

35. Tapkoa (marruk) illamingnut okarpuk, apkome illuserilauktamingnik, kannorlo illitarsitigingmako, kakkojak avgormago.

36. Taimak okartillugit, Jesuse akkornganut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse illipse!

37. Tapkoale koaksängalerput erksililar-niglo; añerneñnak tækkunasugællugo.

38. Appersorpeit: Sög koaksängavise? Söngme imaitunik issumakarkise omættip-singne?

39. Aggakalo ittikakkalo tækolersigik, u-vangauvunga; aktorlungalo tækkonärsinga: Añernekk uvinekangilak saunekaranelo, u-vanga tækkogapsinga pekkartunga.

40. Taimak okarame, agganelo ittigganelo kemergokolerpeit.

41. Kuviasungnermut sulle okpernek ajormetta, tattañiniarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise?

42. Aulasagavinermik jarrasimajub illanganik tuñijivut.

43. Tamakkoa nerriveit tautuktillugit.

44. Okautiveit: Tamedsa okautsikka, okaiserilauktakka illipsingnut, sulle neijorapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesiblo nellautaijullo aglangiñe, Davidib tuksiarusinelo.

45. Tagva ipaksitilerpeit, aglangnik nellojungnërtidlugit.

46. Okautiveillo: Imak aglaksimajok, taimaglo Kristuse äniatiteksaulauktok, makkituksauvlunelo tokkungajuñit uvlut pingajuane.

47. Iñungnut tamaiñut okarkojjok atterminut, kakkialerkovlugillo issumatärkovlugit, ajorningit issumagijaujungnärkovlugit, Jerusalemint issukliulugit.

48. Illipsele makkooa tamaita okautigijomärpase (iñun gnut).

49. Ahak, Atätama okautigilauktanga il lipsingnut tillijomärpara. Illipsele igluga-seksoarne Jerusalemetuarniarpose, pängei pitsartunermik tuñitsiviokärase.

50. Tagyanget Betaniamut aitimeit: Agganne kollangiutidlugit saimartipeit.

51. Imagle saimartikamigit kemekpeit, takpaunga killangmut kangattartitauvok.

52. Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemut kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut;

53. Kattimavingmetsainalerput, Gude nakoridlarpæt kujagidlarlälo.
